

« Diogore a visité l'Egypte 80 ans avant J.C.

(Voir Matthey) Les détails qu'il donne manquent de précision.»

« En écartant certaines fables dont le caractère mythologique est facile à reconnaître, nous regardons comme dignes de foi le curieux exposé qui nous a été laissé par Diogore des mœurs, des lois et des institutions de l'ancienne Egypte. Il était contemporain de J. César et d'Auguste; il a visité l'Egypte sous Ptolémée, fils de Lagus. »(A. Chevalier)

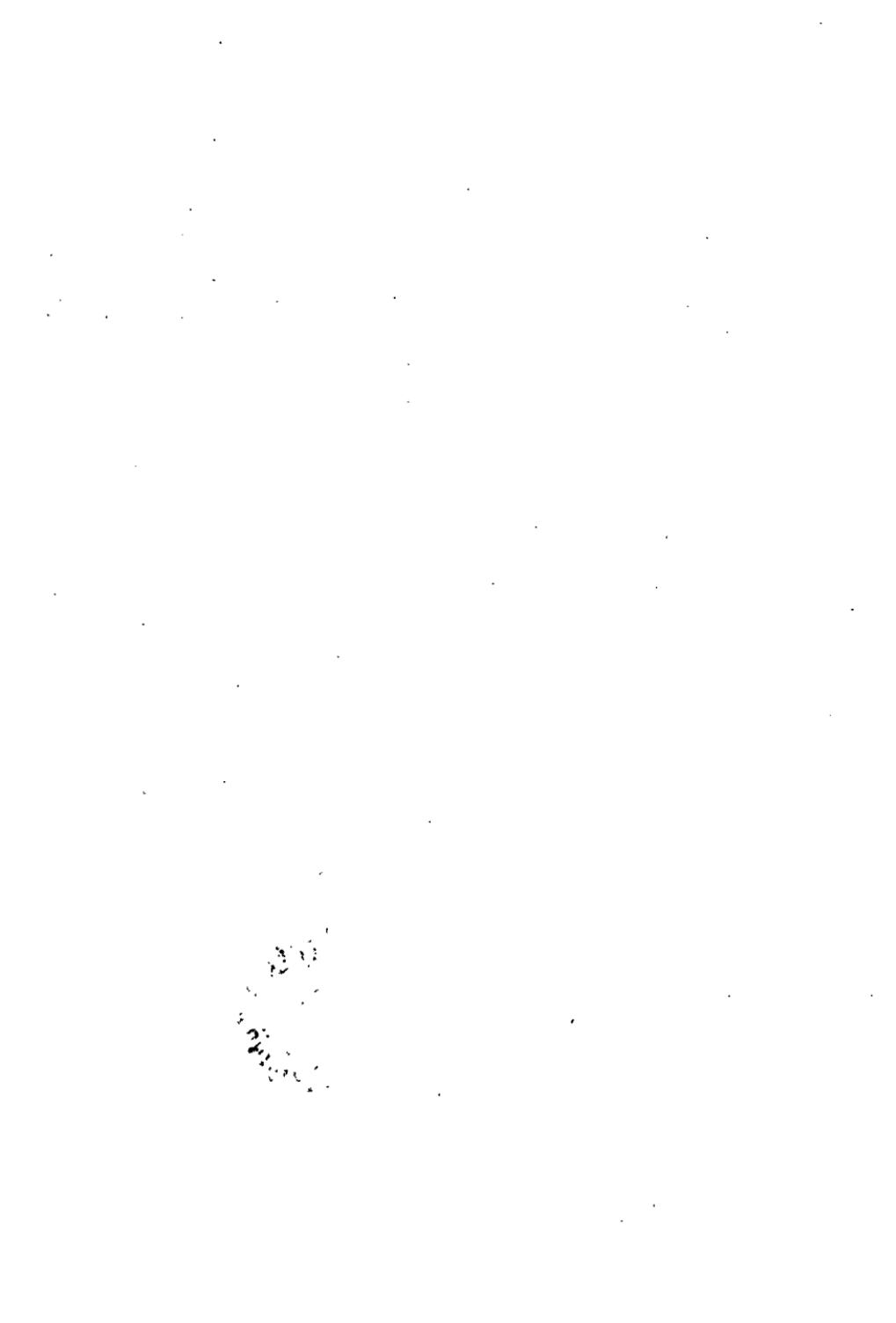
« Diogore a moins d'autorité qu'Hérodote. Il visita le pays 58 ans avant J.C. quoique son livre ait été rédigé beaucoup plus tard. Chez lui aucune critique, aucune vue d'ensemble. »(Clément Tuglary.)

Hérodote visita l'Egypte 460 ans av. J.C. selon Matthey et Barthélémy l'Aillaire. « C'est un voyageur d'une exactitude merveilleuse, qui raconte à la fois avec une charmante naïveté et une rare intelligence ce qu'il a vu par lui-même. Pour tout ce qui est de la description des mœurs et des usages des Egyptiens, dont il a été témoin oculaire, son livre est infiniment précis, et chaque jour les monuments viennent en confirmer le témoignage. Mais en ce qui touche à l'histoire, il ne donne pas, en réalité, même un essai d'histoire complète et sérieuse des dynasties pharaoniques mais seulement une série d'anecdotes de cérémonie sur un certain nombre de princes. »(F. Lenormant.)

« Quant à Diogore, fort précis sur le chapitre des mœurs, qu'il avait observés par lui-même, en histoire c'est un simple compilateur qui a confusément et indigestement rassemblé des données puisées de toutes mains. Ses récits sur les annales de l'Egypte n'ont vraiment aucune valeur. »(F. Lenormant.)

Diogore était du temps d'Auguste selon Barthélémy l'Aillaire.

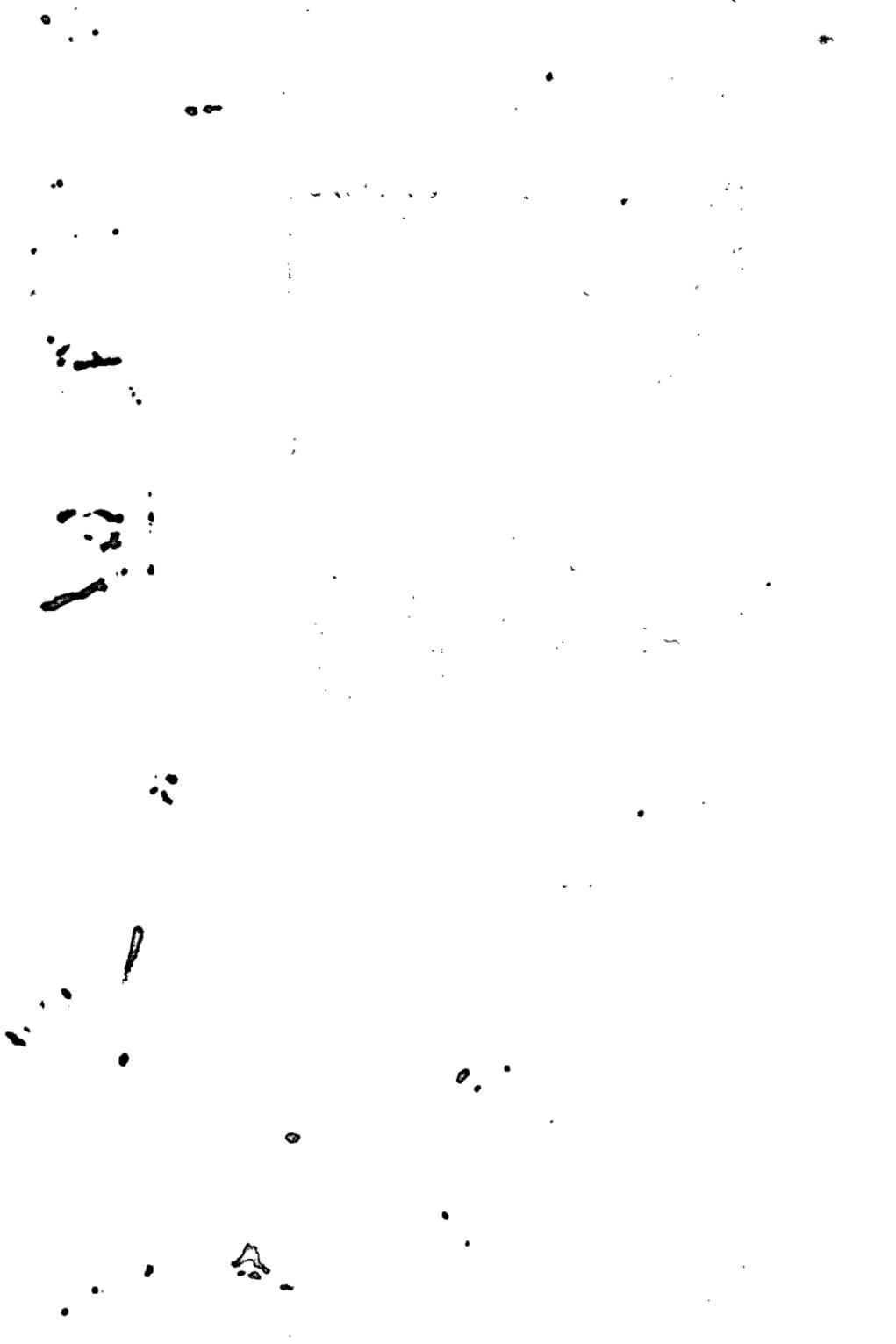

Diodorus Siculus

Venduntur in vico sancti Iacobi
Sub Leone Argenteo.

LIBER PRIMVS
Pogius Florentinus ad Nicolaum
Quintum Pon. Max.

II

Vllus antea quantū vis p̄clarus rerum scriptor fuit
Sanctissime pater: qui suū opus æque merito: atq;
ego tibi has meas vigilias: alicui principi dicaret.
Quid est enī equius q̄ ingenii monumēta ad eum
destinare qui oībus ingenio p̄stet & doctrina? Aut
qd̄ magis debeā q̄ meos ritulos ad eū fontē referre a quo cur-
sus p̄sentis operis emanauit? Nā licet antea qcqd̄ ocii superat
ad scribēdi curā (ne per secordiā efflueret) mea sponte cōferrē
erat tñ paulo remissior animus tēpōz: ne dicā superioz ponti
ficū culpā: cū omne ferme tēpus nō in litterarū prout optabā
studiis: sed in quæstu ad vitæ sustentaculū cōsumi rerū inopia
vrgeret. Et certe q̄quā vitę meę institutio ea semp fuerit: vt plu-
ris virtutē q̄ pecuniā fecerim: tamē nimiū aliquādo (si verum
loqui licet) nostri pōtifices in erigendis ornādīs & doctorū vi-
torū ingeniis dormitarūt. Quidā bonaū artiū inscītia: quidā
ita pecuniæ addicti: vt plus apud eos ambitionis & questus: q̄
virtutis aut litterarū ratio valeret. Quę res bonis viris admo-
dū grauis: multoꝝ mentē a scribēdi cogitatione alienauit. In-
dignū quippe est: nec sapiētibus viris æquō animo ferēdū: eos
sæpiissime relectis melioribus p̄ ceteris extollī quos (vt leuiter
dicam) nihil p̄ter pontificū voluntariā indulgentiā cōmendet.
Te solū hæc nostra cōspexit ætas: qui cū probe noris virtutē
vitæ mortaliū ducē esse: p̄stantis doctrina vītos subleuares: &
ab inertiō ocio ad scribēdi negociū traduceret. Ut vere hæc no-
strā christianā rēpublicā ab eo nūc regi gloriari possimus: q̄ &
sapiētissimus existat: & diligat sapiētiæ studiosos. Quod vnū
sane cælestis dei donū tāti faciendū censem: quāti est virtus vi-
tiis p̄ferēda. Nā vbi doctrinarū cessant exercititia: vbi nullū iter
doctos atq; ignaos dīscrimen vigeat: vbi nullus virtuti locus
nulla studiorū ratio habetur: vitia ibi regnent: torpescat inge-
nia: principatus & regna decident: rerūq; omniū dominetur
cōfusio: neceſſe est. Itaq; nūquā satis pro meritis tua probitas
ac virtus laudari potest: q̄ quū omnē ante actā vitā variis disci-
plinis impēderit: nūc & doctis fauet viris: & sua munificētia
teliquos ad eādē inuitat virtutis æmulationē. Ego sane cuius
inter oēs tenuis est & doctrina & dicēdi facultas: profiteor me
tuīs exhortationibus liberalitateq; cōpulsum operosius q̄ ante

LIBER PRIMVS

scribendi studio incubuisse. Nā quū prius hortatu tuo Xenophontē de Cyri vita latinis legēdū tradidisse: & hos quoq; sex Diodori sicuti libros: quos fabulosos ob antiquitatē tēpore (nā ante bellū trojanū acta cōtinent) appellauit: traducendi munus te instāte suscepi. Haud ignarus rē satis difficilem me subire: & multorū expositā obtrectationi: q̄ licet sit parui bonis pendēda: tamē quū priscos illos summa auctoritate viros aliquādo laceſſuerit: quid de nobis extimandū est: quos non auctoritas nō dignitas tuetur? Sed tuo qđ est exquisitissimū doctorūq; iudicio fretus hoc opus absoluī: eā mihi trāſferēdi legē instituens: quæ a me in Xenophontis proœmio p̄scripta est: vt omīſſa verboꝝ: qua multi græcoꝝ vtūtur ābage: sentiis hærens nostrū dicēdi morē fuerim salua rerū fide ſecutus. A lectoribus vero: vt noſtris acquiescāt copiis: poſtulo: neq; vltro q̄ vires ferant: exigere a nobis velint. Si quis ap̄liora petat ingratii hominis munere fungetur: nō cōtentus his: quæ nulla cū impēſa vltro liberali manu porrigitur. Ne quis vero id inſcritia factū putet: ſciat conſulto me breuitati consulētem: aliqua omīſſe: quæ ſatiētā orationi peperiffent potius: quā venustatē. Licet autē in libri primordio ſatis ab auctore de historiæ utilitate ſit explicatū: hæc tñ antiquitatis indagatio: in qua omnis priscarū rerū a primoḡ hominū vſq; ad bellū trojanū cognitio versatur. p̄cipuis est laudibus efferēda. Ab hoc enim veluti historiarum fonte: qui poſtmodum ſecuti ſunt in priscis historiis fabulifq; recenſendis haſfere: vnde ad cæteros trāſſuſdere valerent. Opus hoc certe variū eſt: egregium: luculentum: noſtris vero adeo vtile cognitu: vt existimē legētes ex tot rerum excellentium notitia labori noſtro gratiā habituros. Sed iam ipſe Diodorus loquatur.

Tituli Primi Libri.

Proœmium totius operis.

Quæ de mundi creatione: deque omniū prima origine ab ægyptiis traduntur.

Quæ de diis fabulose egyptii ferunt: & quæ in egypto ab eis vrbes ſint conditæ.

De primo hominū ortu: & eorum priori vita.

De honore immortalium: & templorum ædificatione.

De ſitu ægypti: & quæ de nilo praeter opinionem dicuntur.

De cauſa inundationis nili: & quæ de illa tum historici: tum philoſophi ſentiuſt eorūq; contradictionem.

MAgnes merito gratias terū scriptoribus homines debēt: q̄ suo labore plurimū vitæ mortaliū p̄fuere. ostendunt n. legentibus preteritorū exēplis: qd nobis appetendū sit: qd ve fugiendū Nam qui multarum experimēto terū variis cū laboribus periculisq; pcul ipsi ab omni discriminē gesta legimus: nos admonēt maxime qd cōferat ad degēdam vitā. Ideoq; Heroū sapientissimus est habitus is: q̄ s̄epius aduersam fortunā expetus multorū vrbes ac mores conspexit. Cognitio vero ex aliorum: tū secundis tum aduersis rebus percepta: doctrinā habet omnīū p̄icularū expertē. Oēs preterea mortales mutua quadā cognitione vincēt: licet locis ac tēpore distantes sub vñū veluti conspectū redigunt: diuinā sane p̄udentiā imitati: q̄ tum cæli ornatū: tum naturas hoium varias cōi ordie quodā p̄ oē ænū cōplexa qd quēq; deceat diuino munere imp̄titur. Eodē pacto q̄ totius orbis vclut vnius ciuitatis acta suis opibus iſtruixerūt: i cōem ea vtilitatē cōscriptere. Pulchrū ē igitur ex aliōꝝ erratis in melius iſtituere vitā nostrā: & nō qd alii egerit q̄rere sed qd optime actū sit nobis p̄ponere ad imitandū seniorū cōſilia: quos lōga ætas prudētiores effecit laudātur a iunioribus Athos tāto āncellit historia: quāto plura exēpla terū cōplecti tur diuturnitas tgis: quā hois ætas. Itaq; ad vitæ iſtitutionem vtilissima historia cēsenda ē. tū iunioribus: quoſ lectio diuersarū reḡe antiquoribus æquat prudentia: tum vero ætate maturis quibus diuturna vita reḡe expimēta submistravit. Adde q̄ pri uatos viros iperio dignos efficit. Imperatores ob imortale gloriam ad p̄clara facinora impellit. Milites p̄p laudē q̄ mortuos sequitur: pmptiores efficit ad picula p̄ patria subeūda. Improbos timore infamiæ a malis facioribus deterret. Deniq; l̄fage monumētis q̄ testimoniu virtuti p̄bent moti qdā tū cōcidere ciuitates. tū leges vtileſ vitæ mortaliū ediderūt. Nonnulli no uarum artiū doctrināq; inuentores ad vsum gentiū extitere Sed omnium reḡe: qbus fælicitas hominis paratur: laudē p̄cipuam causamq; historiæ tribui decet. Est. n. custos eorū: quæ cum virtute acta sunt: testem se malefactis beneficamq; ērga omne genus hominū prebens. Et. n. si ea:q̄ de inferis & qdem

Historie
vtilitasHistorie
lausInferi
bulosi

LIBER

fabulose ferūtur: multū cōferūt hoībus ad pietatē ac iustitiam seruandā: quātū magis putādū est historiā veritatis affertricē: tāquā totius philosophiā parētē. mores nōs effingere ad virtutē. Oēs, n. fere mortales naturae infirmitate maiorem vitā partem ociosi ac segnes degunt: quorum vitā ac mortis æqua obliuio est: cum par vtriusq; interitus sequatur. Virtutis non façinora īmortalia sunt: p̄fertim cum historiæ beneficium accessit. Et quidem decorū est mortales labores perpeti pro gloria immortalis. Hercules quidē magnos multosq; dū vixit labores ac pericula sponte adiit: vt suis erga oēs gentes bñficiis īmortalitate donaretur. Cæteros egregios virtute viros: hos quidem heroum hos vero deorū honores aſſecutos videmus: omnes certe magna laude dignos sed eorū tamē omniū gesta ac virtutes historia ab interitu vendicavit. Et. n. cætera monumenta ad parū tempus perdurāt variis casibus disturbata historiæ virtus per vniuersum orbē diffusa: ip̄m quod cetera cōſumit: tēpus custodē sui hēt. Aſſert p̄terea multū opis eloquentiæ: qua nil ferme p̄clarius reperitur. Hac græci barbaris: docti indoctis preferuntur: cum hæc vna sit qua homines inter se certis antecellant: videntur quoq; res esse tanti: quanti fuerit diligentis virtus & eloquentia . Et quidem viros bonos laude dignos arbitramur: vt qui virtutis iter nobis ostenderūt: verū cū alii aliud iter sibi delegerint: poesis quidē magis oblectare amicos q̄ prodeſſe videtur: & gentiū leges ac instituta magis punire q̄ docere. Ita & artium reliquarū: hæc nil ad fælicitatē cōferunt harū vtilitas dāno permista est. Quādā pro vero docēt mentiri. Sola historia pares verbis res gestas rep̄sentans: omnē cōpleteſſit vtilitatem. Nam & ad honestū impellit: detestatur vicia: probos extollit: deprimit improbos. Deniq; rerum quas describit experimento plurimū proficit ad rectā vitam. Aducentes igitur quāta laus scriptoris maneat: exēplo eorū moti: qui scribendo operā prebuerunt: hāc historiā aggressi sumus. Verum cū superiores memoria scriptores repetimus: paululū admirari multosq; cogimur cōſilia: qui cū multarū diuersarūq; rerum notitiā plurimū in se continere vtilitatis norint: eorū tñ quidā aut genris aut vrbis vnius historiā absoluere: pauci a vertutis historiis initium sumentes vsq; ad eorū tempora gestas res & in cōi positas complexi sunt. Et hi quidē sua tēpora tātū tradiſſere haud continuaſt superioribus rerū serie: hi barbarosq; gesta transgressi sunt. Alii antiquas historias yetuti fabulo-

Eloquentia
virtus.

Poëſis
Leges

Historia
ad honestū
stū im-
pellit.

sas propter earū difficultatē contēpserunt. Nonnullorū :cum cāpissent:mors pūniēs historias interrupit. Nulli vero transcedere scribendo macedonū tēpora:in Philippi aut Alexātri aut successorū gestis tantūmō versati. Multis āt memoratu dīgnis rebus deinceps vsq; ad nostrā ætatē actis. nullus historiacus ea scribere vnicā historia conatus est:rei magnitudine forsan diffusus. Quapropter licet tēporū rerūq; varietate:tū scriptor bus diuersa tradentibus: ardua videatur & memoratu difficultis preteritorū descriptio:attī decreuimus & ipsi eam historiam:q; multis prodesse:obesset nemini:legētibus tradere. Nā si quis memoratu dignas & totius orbis: tanq; vnius ciuitatis: priscorum temporū ad suam vsq; ætatē gesta res scriperit: laboriosum quippe subibit opus: verum satis audientibus vtile. Licebit,n.tāq; ex fonte yberrimo.qd cuiq;yslui existat haurire. Quod si quis percurrire oñines scriptores cupiat:opprimetur tum librorū multitudine:tū diuersa scribentium varietate: vt haud facile verū possit elicere. At ea:q; sub vnicā historiam dīgeruntur:in promptu sunt lectoribus: facilisque orū notitia est. Deniq; eo scribendi modus hic est p̄stantior cæteris: quo vtilius parte aliqua totū habetur:& cōtinuū rei prestat diuisæ. Id quoq; qd tēporibus disptitur noti⁹ est eo: qd est tpe cōfusum. Igitur p̄sistantes hūc scribēdi modū esse vtilissimū verū plurimo labore & tpe lōgo egente:triginta annos in hoc opus absumpsumus. Multis.n.difficultatibus ac periculis maiore asiae peragruimus europæq; partē: quo maiori q; a nobis descripta sunt ex pte locis cōspectis certa l̄is mādaremus. In multis.n. locorū ignorantia errarū nō solū quidā rudes scriptores: sed etiā docti. Vrbs p̄terea Roma:in qua plurimo tempore versati sumus:ob imperii magnitudinē p vniuersum orbē diffusi: plurimū nobis ad scribēdi opitulata est. Orti.n.ex argira Siciliæ ciuitate percepta a romanis qui ad eā cōfluebāt: latina lingua ex veteribus annalibus & duces eorū & gesta nouimus. Initiū vero scribēdi sumpsumus ab his:que tum græci: tum barbari prisci scriptores tanq; fabulis similia litterarū monumētis explicuerūt. Et quoniā præsa illa ad nostram vsq; ætatē tēpora cōpleteuntur: in hunc modum paucis historiam nostram diuisimus. Primi sex libri antiquorum gesta: que illi fabulosā appellant:ante bellum troianum continēt: in horū primis tribus barbarorū in reliquis antiquæ græcorū res narrātur. In vnde cim deinde cōferuntur: q; a troiano bello ysq; ad Macedonis

Historia
connexaLibrorū
m̄tūdo
Ingeniū
opprimitDiodori
āni: xxx.
in histo-
ria.Historiæ
initiumHistoriæ
diuisio.

LIBER

Alexādri mortē gesta sunt. In religis tribus & vigiti cōūicim⁹. q̄ deinceps vſq; ad bellū gallicū cōtinētur: qđ romani duce Iulio cæſare (is ob gesta egregia inter deos est relatus: virtute cuius gallia omnis subacta est) gessere protēditur vero roma nū imperiū vſq; ad britanniae insulas. Huius res priores gestae primo cētesimæ octogesimæ olympiadis āno actæ sunt principate atheniēsibus Erodo. Tēporū quæ nostra historia ante bellū troianū cōphēdit: scriptorū inopia haud satis certa nobis rō cōperta est: ab eo Apollodorus atheniensis octoginta annorū historiā cōtexuit: vſq; ad redditū heraclidarū: a qbus vſq; ad primā olympiadē āni cōputātur trecēti et vigintiocto numerato tpe: quo reges lacedæmoniæ imperarūt. A pria vero olympiade vſq; ad initium belli gallici: qđ nobis statuimus scribendi finē: septingenti sunt & triginta āni. Ois hæc ergo historia quadraginta explicata libris annos cōplectitur mille cētū trigita octo: his exceptis quos vſq; ad bellū descripsim⁹ Troianū. Hæc diligēter partiti sumus: quo et legētibus nota fiat historia: & inuidi abstineant a detractione. Quāuis q̄ rite scripta erūt: carebūt inuidia: q̄ vero in scitia omittentur: aliorū industria corriget. Nunc principiū scribēdæ historiæ sumet.

Historiæ
libri. xl.

Historiæ
principiū

Mundi
creatio.

hominū
genitio
Chaos
Elementa

Quid de diis & qui primi eos colere docuerūt: & quid de illo rū immortalitate senserint: haud paucis pp̄ rei difficultatem exprimi potest. Sed q̄ ad historiā ptinere videbūtur: quo sint notiora legētibus in certa distribuemus capita: vt nihil dignū memoria omittatur. De genere autē hominū: deq; his: q̄ in orbē terrarū antiquitus dicūtur gesta: diligenter q̄rū in tā remota pp̄ antiquitatē rebus licebit a priscis illis tēporibus sumpto initio scribemus.

DRIMA hominū generatio apud doctissimos ac p̄stanzissimos viros: qui verā naturā & historiā tradiderūt: duplex fertur. Quidā mundū ingenitū & incorruptibilē & genus hominū ab æterno extitisse: neq; habuisse ortus principiū sensere. Quidā genitū corruptibilēq; arbitrati: & homines dixerūt generationis initium tēpore esse sortitos. Nam a rerū primordio & cælū & terrā vnicā habuisse ideā in mixta eorū natura. Exinde distinctis inuicē corporibus cæpisse mundū hunc ordinē. quēvidemus. Aerē quidē motū hunc cōtinuū sortitū: & igneā partē eius superiora loca pp̄ levitatē aiūt appetisse. Eadē causa solem & astra cursus suos sortita. Quod vero humoris mixtū eodē stetisse in loco ppter grauitatē: q̄ cū mix-

ta essent: ex humidis qdem mare effectum: ex duntioribus ve= Aialium
 ro terram lutosam euasisse: & oino mollem. Hæc primū cum creatio
 solis ardore densior euasisset: eius postmodum superficie vi ca-
 loris tumefacta multis in locis humores quodam esse cōcrea-
 tos: in qbus putredines tenui coniectæ pellicula sint excitatae:
 quēadmodum in paludibus & stagnis ægyptiis videmus acci-
 dere: cum frigidam terram subito æstus aeris calefacit. cū ve-
 ro in humidis calore adhibito generatio fiat: & noctu qdem
 circumfusus aer humorē prestet q die solis virtute cōsolidetur
 tandem putredines illæ ad summū pductæ adueniente veluti
 partus tēpore exustis cōfractisq; pelliculis omnis generis edu-
 cunt animantiū formas. quorū ea q majorē calorē sortita sunt
 in supiorem regionē volatilla effecta abierunt. q vero plus ter-
 ræ cōtinebant serpētia aliaq; terrestria euaserūt animātia. Na-
 turam aquosam nacta in sui generis elementum delata sunt: &
 appellati pisces. Terra deinceps tum solis ardore tum ventis
 in dies magis arescam: a gignendis maioribus animalibus de-
 siit. Sed q generata erant mutua commixtione alios animan-
 tes pcreatūt Hoc & euripides Anaxagoræ physici discipulus
 sentire vñ cū in menalippo cælū & terrā mixta olim fuisse tra-
 dat. Sepata postmodū generasse singula arbores volatilia: feras
 ac omne mortaliū genus. De prima terræ generatione qvis p
 ter opinionē nō nullis esse videatur tamē ea q nunc quoq; sūt
 his testimoniu vidētur afferre. nam iuxta thebaidē ægypti: cū
 nili cessauit inundatio calefaciente sole limū ab aqua relictum
 multis in locis ex terræ hiatu multitudo muriū oritur. Quod
 argumēto est ab ipso orbis primordio animantia similiter oia
 generata esse. Eodē quoq; modo & hoies a principio genitos
 dñt in agris pastum querentes siluestri & incōdita vita vixisse:
 quibus herbæ & arborū fructus vltro victū preberent. Beluas
 insup iis fuisse infensas: quibus vt obsisterent cætus hoium ob-
 timorē factos aiunt cōmunis vtilitatis gratia: auxiliaq; iuicē
 prebita: & loca habitaculis quesita. Sonus oris cōfusus cū esset
 paulatim discreuisse vocē aiunt: & res oī suo nomine appellasse
 Verū cum diuersis siti esset in orbis locis: nō eisdē vlos verbis
 ferūt: ppteræ & diuersos litterarū characteres extitisse: Primos
 q; hominū cætus suę quēq; gētis initii fuisse Verū primi hoies
 nullo subſidio fulti durā agebant vitā Erant enī nudi: nullo ne
 q; ædiū neq; ignis adiuvēto vſu: cibo in diē q̄lito: cum'ignora-
 rent agrestes fruct⁹ in vſum futurū cōdere & seruare ad egesta

Euripi-
desMures
hominū
cibusVerborū
initiumhomines
nudi

LIBER

tem. Quo siebat ut hyeme plures aut fame aut frigore interirent
Spelūcę. Experimento deinde edocetos: & speluncas aiunt quesisse ad e-
uitandam frigoris vim: & fructus seruare cæpisse. Ignis autem
noticia cæterarumq; vtilium rerum percepta: & cæteras quo-
q; vitae hominū cōmoditates breui tempore esse adinuētas De-
Necessitatis quid. nichj necessitatem ipsam rerū magistrā factam: singulorū pī-
tiam ingeniis mortalium subministrasse: quibus coadiutores
date sunt manus: sermo animiq; prestātia. Sed hactenus q; ad
primū hominū ortum & victum vetustū spectarent: nūc ea q;
diuersis orbis locis gesta litterarū monumēta tradiderunt recē-
seam. Qui primi fuerint in orbe reges nequaq; cōpertū hēmus
cum nulli historici eos tradant: Impossibile quippe est līras æq;
ac primos reges vetustas extitisse. Si vero quis līras etiā tū fuīs-
se contēdat certe rerū scriptores multo post tēpore fuere. Sed
q; antiquior ætas tulerit: non solū græci dubitant: sed etiā q; se
indigētes primosq; rerū ad vitam vtiliū scriptores appellat bar-
bari: atq; ab se multorū tēpōrē gesta memoriae pdita affirmat.
Nos vero q; gentes q; ve nationes aut quaten⁹ tēpore: aut quot
annis priores cæteris fuerint haud quaq; p; compto tradētes: q;
a singulis scriptoribus de antiquitate veterib⁹ vt gestis sunt tra-
dita: quæ similia videantur vero sequuti initii sumemus a bar-
baris: nō q; eos græcis antiquiores puteam: quēadmodū ephio-
rus dixit: sed vt cum barbara absoluimus: græca narrātes ni-
hil externū eoꝝ rebus inferamus. Quoniā apud ægyptios
deoꝝ genus primū fuīsse fabulantur: astrorūq; ab hiis veteres
obleratiōes reptas: Plurima quoq; ac p̄clara excellentiū viro-
rū gesta ferūtur digna mēorātu: ab reb⁹ eoꝝ historia ordietur.
Dūprimi
egyptii:

Hominū
ortus

Mures

Aegypt⁹

Tradunt ægyptii ab orbis initio primos hoies apud se
creatos: cū bonitate fælicitateq; soli: tum pp nilūq; &
multa generat: & suapte natura: q; genuit facilime nu-
trit. Nā & arundinū radices p̄bet & lotū: & ægyptiam fabam:
& quem dñt orseum: multaq; p̄terea ad victū hoium exposita.
Prima animātia apud se orta ea vtuntur cōiectura: q; nūc etiā
in thebaidis agro certis temporib⁹ multi ac magni generen-
tur mures. Qua ex re plurimū stupent hoies cum videant quo
rundam anteriorē vsq; ad pectus & priores pedes muriū ptem
animatā moueri: posteriori nodum inchoata sed informi. Ex
hoc perspicuum fieri aiunt ab ipso orbis ortu primos homines
ægyptum p̄tulisse: in nulla. n. orbis parte accidit eo modo ani-
malia creari. Nā siue diluuiū deucaliōis tpe plura alantia ab-

sumpsit egyp̄tum alunt vtputa ad meridiē positam: cum in ea
 pluviæ raræ sint exptem eius calamitatis fuisse: siue (vt qdam
 sentiunt) singula interierūt: æquum est si terra rufus animalia
 genuit: apud ægyptū principium generis omniū animantium
 extitisse temp̄e quippe aer equū est p̄buisse: generatiōi princi-
 piū & causam generādi. Et. n. & nūc quoq; post nili vndatio-
 nē cōspicitur diuersorū animaliū fētus abscedēte. n. aqua li-
 moq; terrē a sole arefcō ferunt qdam aialia pfecta semipfecta
 alia videri in terrē gleba. Igitur primi illi hoies olim in egyp-
 to geniti: hūc mūdi ornatū conspiciētes admirātesq; vniuerso-
 rū naturā: duos esse deos & eos eternos arbitrati sunt: solēvi-
 delicet & lunā: & hūc qdem osiridē: hanc Isidē certa nois rōne
 appellarunt: Et osiridē qdē greca interpretatione: vt qui suis ra-
 diis veluti pluribus oculis terrā ac mare lustraret: multos ocu-
 los habentē dixerūt. Cui rei poetē quoq; verba congerūt: solem
 oia cōspicente dicētes atq; audientē. Græcorū vero qdā: qui
 antiquores scripserūt fabulas Dionysiū syriū cognomē appelle-
 lat: quorū Fumolpus i carmib⁹ bacchicis inḡt Dionysiū alosq;
 insigne incēsum radiis. orpheus vero eū plēdēte ac Dionysiū
 vocat. aiūt ēt qdā cognomē illi a pelle pp astrorū varietatem
 iditū. Isidē vero iterpetratā eē antiq; sūpto noie ab eterno & ve-
 teri ei⁹ ortu. Addūt sibi cornua: tū pp aspectū ita. n. vī quo tpe
 primis diebus appet tū quia bos ei ab egyp̄tius sacrificat. Hos
 deos arbitrati asserūt illos vniuersum circuire orbē ac nutritre
 augereq; oia tribus ānī tib⁹: motu cōtinuo pficiētes orbem:
 vere/estate/ac hyeme. Hēc inuicē cōtraria annū cōficiūt firma
 cōcordia. Quorū deorū natura plurimū conferat ad oīm ani-
 mātiū generationē: cū alter igneus ac spiritualis existat: Deorū
 alterū ignēu esse spiritualē: altera humida atq; frigida. aeru triq;
 cōis. Ab eis itaq; gnari atq; nutriti corpora oia rerūq; naturam
 singularem a sole & luna perfici. Partes quas commemorauis-
 mus quicq; esse: spūm videlicet: ignem: siccum: humidum: aera.
 Sicuti vero in hoie caput: manus pedes: alięq; ptes enumerant:
 eodēmō & mundi corpus ex ptibus his pficitur: quarum q̄li-
 bet existimat̄ deus: proprio noīe ab egyp̄tius a principio: secū-
 dum cuiusq; naturā: vocatus. Nam spūm verbi interpetatiōe
 appellarūt (q; cā vitē mortalibus existat) tāq; cōem oīm patrē
 Idē & grēcū insigne poetā de hoc deo sentire volunt: eū deoq;
 hominūq; patrem vocātem. Ignem vulcanum interpetrantur
 magnum illum deum existimantes: & multum ad generatio-

expers
diluuii
animalia
ex terra

Sol deus
luna dea

Osiris
Mīs

Dionys⁹

Isidis
cornua

Tēpora
tria.

Mundi
partes

Deus vul-
canus
Terra mē

LIBER

nem perfectionēq; rerū cōferre. Terrā tāq; vas aliquod eorum quæ fierent putātes/matrē appellarūt. A græcis similiter terra mater mutato deinde paulū verbo dimitterē dcā; sicut & Orpheus est testis: q̄ terrā omniū matrē dixit diuitias largientē. Humiditatē oceanū priscī vocitarunt veluti nutritē nominis interptatione matrem. Græcorū nonnulli oceanū dñt: de quo poeta inquit: oceanū generatorē deorū & matrē thetym ægypti putant oceanū esse nīsum a quo & deorum genus ducunt. Nā apud eos tantū plures esse vrbes afferunt a priscis diis conditas: quēadmodum iouis. solis. mercurii. apollinis. panis. lucinæ. & aliorū pluriū deorū. Aerē vero nominatū palladē ac iouis filiā dici & virginem fuisse: quoniā & nō corrumpatur: & sublimiorē locū teneat. Quapropter exvertice iouis dñ nata.

Trigemina Glaukopis.

Homer⁹ i
ægypto. Dii inter
homines

Sol rex
primus.
Vulcan⁹.
Ignis in-
uentio

Saturn⁹.
Rhea
Osiris
Isis,

Eādem dictam esse trigemina propter tria anni tempora: ver: æstatem: hyemē. Dicitur etiā Glaukopis: nō ea cauſa q̄ græci quidā arbitrātur: q̄ oculos habeat albos: qd stultūvē: sed quia aer glauci sit aspectus. Ferunt āt hos quinq; deos omnē peragare terrā: apparentes hominibus in sacrorū animaliū formis quandoq; āt in hominū aut aliorū species: qd minime fabulosum v̄. Siquidem isti sunt qui omnia generant & producunt. Et Homerus: qui ad ægyptios profectus est: multaq; ab eorum sacerdotib⁹ percepit: hæc tāq; vera in opere suo fuisse describit. Deosq; sæpius in alienis formis circuire vrbes vicia & virtutes hominū inspicientes. Hæc de cælestibus diis deq; eorū genere æterno ægyptii tradunt. Ferunt insuper alias ex hiis genitos qui fuerint mortales sapientia vero & in humanū genus bene ficiis immortalitate potitos. Horū quosdā i ægypto regnasse partimq; eo fuisse nomine: quo & dii cælestes: partim proprio vocitatos: Solē: Saturnū: Rheā: Iouē quoq; a nonnullis ammono appellaū: Iunonē: pterea Vulcanū: Vessan: vltimo Mercurium. Prīmū quidē regē fuisse apud ægyptios solem eo noīe quo & cæleste astrū: Quidam sacerdotes affirmant primū regnasse vulcanū inuentorē ignis: eoq; beneficio ducē ab ægyptiis constitutū. Cum enim arbor ītu fulminis in montibus cōflagrasset: ligna propinquā hiberno tēpore a flāma sunt comprehensa. Qua ex re vulcanū calore lätatum deficiente igne addidisse illi nouā materiā: & eo mō cōtinuato igne alios homines conuocasse ad eius aspectum tāq; a se reperti. Deinceps Saturnū qui sororē Rheā cepit vxorē: aiū extitisse genuisseq; secundū quosdam Osiridē & Isidē. plures genuisse louem ac

Iunone in tradūt: qui propter virtutē vniuerso orbi imparint.
 Hos quinqp genuisse deos: prout apud ægyptios dies habentur quinqp inter calares Osiridē. Typhōa. Apollinē. & Venerē. & Osiridē interpretatum Dionysium Isidē vero Cererē. Hac Osiris in vxorem sumpta regnoqp suscepto multa contulit ad usum vitæ cōis. Eius enī virtute mutua cibi gratia cædes hominū cessarunt. Inuento. n. ab Ilide primū triticō & ordeo: qp prius incognita hoībus casu inter cæteras herbas oriebātur. Ab osiride vero eorū fructum cibi vtilitate animaduersa: oēs eo nutrimenti genere esse vsos: tū propter cibi reperti suauitatem: tū quia vtile videbatur seuitiæ crudelitatisqp promiscue cām abesse. Signa huius inuentæ segeris ferūt: qd ab eis veteri lege: & nūc quoqp obseruatur: vt messores æstate spicas maturas ad manipulū excerpāt in deæ oblationē: atqp Isidē inuocent. Honorē ei deo inuentæ frugis reddentes. Apud quasdā vero vrbes in Isidis pōpā inter reliqua triticū & ordeū ferrī in memoriā repertorū: leges quoqp Isidē statuisse ferunt: quibus iustitia æque omibus seruaretur: vi atqp iniuria timore poenæ sublatiſ. Hac de cā priscos græcos Isidē legiferā appellarunt: tāqp primā legū inuentricē. Fertur etiā Isidis tēpore cōdita esse vrbs in thebaida ægypti centū portarū a matre denominata. Posteri vero partim louis ciuitatem: nonnulli thebas dixere. Eius enī conditorē vrbis non solū reliqui scriptores: sed etiā ægyptii sacerdotes incertū hñt: plures tradūt nō Osridis tēpore: sed multos post ānos a rege quodā thabas fuisse cōditas Verū de hoc posterius suo loco dicetur. Erexisse quoqp tēplū Ioui & Iunoni parētibus insigne: cū magnitudine: tū ornatū. Duo insup tēpla aurea statuit: vñū maius Ioui cælesti: alterū mius Ioui regi eorū pri quē quidā Ammonē vocat. Fecit etiā aliis diis quos retulimus aurea tēpla honoribus cuilibet & sacerdotibus institutis. Artiū quoqp aut rerum ad vtilitatē vitæ spectatiū reptores ab Osiride & Iside in honore habitu fuere. Inuenti insup æris auricp in thebaida fabri armacp facta: gbus & feras occiderent: & excolerētur terræ. Statuæ ptereæ & deū templæ aurea ab hiis cum omni ornatu fabricata sunt. Fuisse & Osiridē studiosum agriculturæ tradunt. Nutritum āt in nysa felicis arabiae propinquæ ægypto: cū esset iouis filius: vnde & gr̄ci a patre & loco Dionysiu appellat. Huius vrbis poeta: qui in ægypto fuit in suis hymnis meminit dicēs esse Nysam vrbe supra mōtē excelsum ac florētem lōge a phænicia ferme

Typhon

Apollo

Venus

Ceres

Dionysip

Triticum

Hordeū.

Fruges

Leges Isi
dis.

Thebæ

Ammon

Arma

Templa.

Statuæ

Agricul-
tura osi-
ris Nysa
Dionyip

LIBER

Vinea	ægypto cōterminū. Vineæ quoq; fuisse inuentorē in nysa trādunt. quā plantandi ac vīni conficiendi seruādīq; ex alio trāsferendi vsum edocuit. Mercuriū quoq; maxime omniū ab eo honoribus affectū: & repertorē rerum plurimarū: quibus vitæ hominū cōsuleretur. Volūt hūc.n.primū & verba in ordinē redigisse: & multis indixisse rebus noīa. Fuisse quoq; litterarum inuentorē aiunt: instituīseq; quo honore quibusve sacris cole rentur dīt. Is primus obseruator astrorū cursus fuit: & vocum armonias adiuenit. Palestræ numerorūq; & ad corpora curāda medicinæ artis: lyræ insuper ex nervis triū cordarū instar triū anni temporū repertorē tradūt. Tres enim instituit voces acutā/grauē/& mediā: acutā ab æstate: grauē ab hyeme: mediā a vere lumemus. Hic & græcos docuit verborū interpretationē. Vnde & ipsum hermē hoc est interpretē appellarūt. Deniq; & qui tempore Osiridis fuere sacrarū litterarum scriptores: hæc eadem ab illo accæpta referunt. Osiridem etiam plurimū suo consilio vsum: oleæ quoq; plantana ab eo non a minerua quē admodum græci dicunt: repartam. Osiridem vero tanq; visum bonum gloriæq; cupidum ferunt ingentem exercitū coegisse: vt pagraret orbem doceretq; mortales plātare vites ac tritici & ordei segetē: pecorūq; fructum: existimās si hoīes ab agresti vita ad cultiorem mitiorēq; traduceret honores se (qd & consequutus est) potitū immortales. Non enī prisci illi tantum sed posteri etiā pp inuētas ab eo segetes beneficili memores p' maximis diis habuere. Tradunt autē osridē ægypti res gno cōstituto rerūq; omniū cura. Isidi vxori pmissa tradidisse ei mercuriū: cuius consilio (quoniā prudētia videretur excelle re) inter amicos vteretur. Ducem vero exercitus: oīumq; quæ suæ ditionis erat: reliquile Herculē: tum quia genere pxim⁹: tum quia fortitudine roboreq; corporis erat admirabili. Keagni gubernationem itaq; ptitus est. Phæniciae & Maritiæ oræ Busiridem. Ethiopiae Libyæq; pximis regionibus Antæum prefecit. Ipse cū omnibus copiis ex ægypto in expeditionem pfectus est: secum fratrem ducens: quem græci apollinē dicunt & lauri reptorem: obq; id laurū ei dicata esse: hederā vero ab osridē reptam: quā ei consecrarūt: quēadmodum & Dionysio græci. lingua vero ægyptia hederā Osiridis plantā vocant. In sacris autē hedera vitibus pfertur: quoniā eæ folia amittant: illa vero seruet continuā viriditatē. Quod & apud antiquos in cæteris arboribus: q; semper virēt: accidit. Nā & veneri myrtū
Mercurii inuenta verborū ordo līe.	
Deorum cultus	
Astra	
Palæstra	
Numeri Medicia	
lyra hermes	
Olea	
Osiris	
Vites	
Mercuri⁹	
Hercules	
Busiris	
Antæus	
Apollo	
Laurus	
Hedera	
Vites	
Mirtus	

& Apollini laurum dedicarūt. Osiridem vero duo filii virtute
disparē: Anubis & Macedō p̄secuti sunt Vterq; armis usus ē
in signib; aliquo animali haud ab eorū natura dissimili. Nam
Anubis canem: Macedō lupū insigne armorū tulit. Qua ex re
hæc aialia ægyptii summo in honore hñt: & horū animantiū
formis apud ægyptios coluntur. Duxit insuper secum Pana cui
ab ægyptiis diuersis modis precipiuus honor habitus est. Nam
eius regionis accolæ nō solum statuas sibi in templis omnib;
posuere: sed & in thebaida ciuitatē sui nois ædificarūt chēmīn
idest panis vrbem vocitatā. Secuti quoq; sunt eū in agris co-
lendis experti: qui vineas plantare nosset Maron. Qui triticū
serere triptolemus. Omnibus deinde compositis: Oratis diis
osiridē comā quoad in ægyptū rediret nutrisse aiūt: ac versus
ethiopiā profectū. Quæ cōluetudo vsq; ad hæc tēporā inole-
uit apud ægyptios: vt peregrinātes quoad domū reuertuntur
nutriāt comas. Cū esset in ethiopia ferunt oblatos ei satyros
comas vmbilico tenus hñtes. Dicitur Osiris fuisse cupidior ri-
sus: delectariq; solitū musicis & choreis. Quapropter illū mu-
sicoꝝ multitudo sequebatur. Inter eos nouem fuisse virgines
adolescētulas: tū canere solitas: tū in aliis eruditas: quas dein
ceps græci appellarūt myſas. Has apollinē docuisse dicunt: q̄
ex re musicus est noſatus. Satyros vero ad psallendū cantādū
ad animi remissionē aptos secū in castris habebat. Non enim
belllicosus aut pliis periculisq; deditus fuit: sed ocio & homi-
nū saluti. Q uo-beneficio pro deo oēs eū gētes hēbant. Ethio-
pibus agriculturā ostendēs: insignib; in ea vrbibus a ſe ædi-
ficiatis & pfectos dedit: & tributa instituit pſtari. Hoc tempore
nilū ferunt circa syrii canis exortum: tunc n. maxime crescere
cōſuevit: maiore ægypti partē: & eā maxime: cui Prometheus
impabat inūdasse. Absumptis. n. ferme oībus eius regionis in-
colis Prometheū dolore motū ſe interficere voluisse. Fluuiū
vero ppter cursus velocitatē profunditatēq; aquarū: aquilam
tunc appellatū Herculē: tū cōſilii magnitudine: tū virtute vo-
lūt euſtigio cōpressisse aquarū impetum: & ad priorē curſum
cōuertisse. Vnde & græci quidā poetæ rē gestā in fabulā ver-
tentēs: herculē tradunt aquilā Promethei iecur depascentem
occidiſſe. Fluuii nomē vetus oceanus fuit: poſtq; ei⁹ cōpressus
est decursus: aquila deinde a rege quodā ægyptus appellatus.
Q d & poeta testatur: dicens fuisse ægypti flumine naues tri-
remes: locum ybi nilus in mare defluīt: theonim vocatū ferūt

Anubis
Macedō
Canis
Lupus
Pan.

Chēmīs

Maron
Tripto-
lemus
osiridis
coma
Satyri

Musæ

Apollo
musicus
Satyri

Diluuiū

Prome-
theus
Nilus
Aquila p-
methei

Oceanus
Nilus vñ

LIBER

antiquū ægypti emporiū. Postmodū a nileo rege nili quo nūc
vtuntur nomē sortitum: At vero osiris cū esset in montibus
ethiopīæ vtrasq; ripas nili aggere cinxit: ne modū excederet
inundatio: sed velut p portas quasdā exiens lenis esset: atq;
agris p̄ficua. Deinde p arabīā iuxta rubrū mare inter faciens
ad extremos indos puenit. Vbi & plures cōstituit vrbes: ex q;
bus vnā nysam noiauit in eius memoriā in qua est nutritus vbi
hederam plantauit: quæ sola eo loci alitur & in nysa ægypti.
Multæ quoq; alia reliquit sui apud indos monumēta. Ex quib;
posteri deū illum esse opinati sunt: asserentes eū genere indum
esse. Exercuit quoq; elephantorū venationes. Colūnas insup
multis in locis statuit suæ expeditionis testes. Peragrauit aut
& cæteras asiae nationes: ac p hellespontū in europā transiēs
lygurgū in tracia barbaroꝝ regē sibi obſistentē pemit: Illi p;
uincia maronē iam senē prefecit: q ædificauit ciuitatē quam
ab se maroneā noiauit. Macedonē filium regē statuit eius pro
uincia: q ab eo Macedonia dicta est. Triptolemū colendis ar
tis agris prefecit. Deniq; cū orbem ferme circuisset domesti
cis fructibus excoluit hominū vitā. Si qua regio vitibus inep
ta esset: docuit ex ordeo potū fieri haud multū virtute gustuq;
vini inferiorē: cum in ægyptū redisset: tulit dona secū a diuer
sis gentibus data. Quapp magnitudine beneficiorū & dona
tus immortalitate: & honores est cœlestiū secutus. Deinde cū
ad deos ex hoīibus transisset: & honore illi & sacra vt maximo
deorū ab iside & mercurio istituta sunt: multaq; in mystica ad
cultum addita: qbus eius dei potentia ampliore redderēt. Ve
rum ex yetustis ſacerdotō arcānis: q osiridis tpe fuerāt poſtea
comptū eſt: osiridē ægypto iuste regnantē a typhone fratre i
pio atq; nefario interēptū. Quē illi in sex ac viginti partes di
fектum cuilibet eoꝝ q secum tanti ſceleris pticipes fuerant pte
dedit. Veluti eius facinoris conciis: Et ſimul vt ipſos defenſo
res custodesq; haberet regni fidos: Isis fratris eiusdemq; virti
mortē auxilio filii (Oros ei nomē erat) vlt̄a typhone & q cæ
dis conciis fuerāt interēptis: ægypti regnū cœpit. Cōmifſa ea
eſt pugna iuxta fluuiū in pte arabīæ antæi appellant vicū: Qđ
nomē ex antæi morte ab hercule occisi osiridis tpe sortitus eſt
locus. Osiridis ptes oīs diſpersas pter pudēda cū inueniſſet cu
piens incertū eſſe viri ſepulchrū: ab ægyptiis aut ſingulis ho
norī haberi ex aromatiſbus ac cera ſingulas eas ptes in formā
hominis viro ſimilē componuit. Cōuocatis deinceps ægypti

sacerdotibus: singulis dedit Osiridis imaginē: asserens ei solū corpus illius creditū: atq; adiurans vt nūq; apud se esse sepulturam osiridis vlli panderent: vtq; illud in abditis seruatū vt deum colerent: eiq; animal ex suis quod malent dicarent: quō & colerent veluti osiridē dum viueret: & post obitū simili cerimonia obseruarēt. Vt aut̄ maiori beneficio sacerdotes ad hāc sibi p̄mptiores faceret: tertiā eis agrorum ptem ad deoꝝ cultum & sacra cōcessit. H̄i tū meritorū osiridis memores: tū be neficio isidis allecti: eius mandata p̄fecere: qua ex re etiā nūc sacerdos quilibet testatur penes se osiridē sepultū esse: Aiantia quoq; a principio ei dicata in honore h̄nt: & cū moriuntur in eorū funere renouāt osiridis luctū. Tauros aut̄ sacros hunc q; dem apim: Alterū Mēphim noīatos sacrificant osiridi: Quos etiā veluti deos ægyptii oēs colunt. Hoc enim animal: tritici inuentores multū adiutos se asserunt: & ad serendū & ad cōmunē agroꝝ culturā: iurasse autē isis dicitur viro mortuo nuli se amplius nupturā. Iuslo deinceps regnauit iperio: beneficiis in subditos reliquos oīs excedens. Post obitum vero immortalium honores cōsecuta est. Sepultaq; apud mēphim in vulcani loco. Vbi vscq; ad hoc tēpus sepulchru eius monstratur. Nonnulli hoꝝ deorū corpora nō illic sita arbitrātur: sed in æthiopiæ ægyptiq; montibus iuxta insulā: quæ nili portæ ab agro diis sacro appellātur. Vestigia huius ostēdunt: tum se pulchrum osiridi constructū atq; a sacerdotibus ægyptiis in honore habitū: tum vrnas trecentas sexaginta. quas quottidie lacte replēt sacerdotes ad id instituti: luctumq; renouant deos noīe vocantes. Hac de causa insula a transēuitibus aditu phibetur. Apud thebaidis vero: quæ ciuitas antiquissima est omnū incolas maximō habetur iusiurandū p̄ osiridē in nubibus existētem. Omnibus osiridis ptibus vt rettuli: p̄ter pudendis sepultis. Ea quippe in fluuiū a typhone cū nullus ex cēdis consciis illa penes se esse vellet erant piecta. Ab iside postea non minori honore: quā reliquæ p̄tes: fuerūt sepulchro cōdicta. Eius imaginē coli: sacraq; ei ac ceremonias pie vt deo fieri docuit nomē eius dei p̄cipiuū reddēs atq; insigne. Quapropter græci cū orgia sacracq; dionysia ex ægypto transtulisi sent: huic quoq; portiōni honores impēderunt eā in sanctis ac ceremoniis phalō appellantes. Ab osiride vero atq; iside vscq; ad alexandrum macedonē: q; in ægypto sui nominis vrbeū condidit: annis dicūt amplius decem milibus: vt vero qđam

Apis bos
Mēphis
bos

Isis dea.
Isidis se-
pulchrū.
Osiridis
Iusiuran-
dum.

Orgia
Phalos

LIBER

assertunt paulominus tribus ac viginti milibus extitisse. Qui deum hunc tradunt thebis boetiae ex semele & ioue fuisse genitum aberrare videntur. Orpheu enim cū ad ægyptios transisset percæpissetq; apud eos sacra & mysteria dionysia (esset at amicus thebanis : a quibus plurimo in honore habebatur) retulisse ad eos tradunt in ipsoz; gratia huius dei originem. Plebe postea: tū ignorantia : tū vt deus in græcia ortus videatur: libenter ea sacra ac mysteria suscepisse. Orpheum vero hanc generis & sacroz; originē ea cōiectura volūt: ad græciā transtulisse: q; cadmus ex thebis ægypti ortus p̄ter ceteros filios & semelē suscepit: eā a quoipā corruptā post septimū mēsem peperisse infantem ferūt osiridi similem: neq; illū vixisse diutius siue diis improbantibus siue repugnante natura. Qd æreferens cadmus responso accepto: vt parentum iusta seruaret: infantem deaurauit: illicq; sacra instituit: vt esset argumētum illum ab osiride natum. Ad iouem insuper genus retulit: & vt osiridis factū cohonestaret: & corruptiōis infamia de meret. Id causam p̄buit græcis: vt crederēt cadmi semelē ex ioue osiridē pepisse. Orpheu postea cui magna erat apud græcos gloria: tum pp cantus suavitatē: tum pp sacra hospitio ac ceptum a thebanis ferunt: magnoc; in honore apud eos habitu. Hic cum ab ægyptiis theologiā p̄cæpisset antiquū osiridis genus ad posteriores transtulit. Inq; thebanoz; gratia nouum constitutū sacrificiorū ritum: quod fabulis causam p̄buit vt iouis ac semeles filius dionysius putaretur: hoies vero partim inscritia partim orphei fama & opinione moti: eum vt græcum libenter suscepérunt deū. Postea adhibitis poetarū (quas theatra comprobabant) fabulis certa est p̄bita huic generi fides Dñt preterea græcos vt suos ac domesticos sibi vendicante insigniores heroas ac deos. Se eoz insuper colonias assere re ab se missas. Nam hercules q; genere ægyptius fuit: cum sua virtute p̄bulasset magnā orbis ptem in lybia colūnam posuit cuius rei testimoniū a græcis cape nititur: cum. n. cōstet omnibus herculē adfuisse diis in bello: quod aduersus gigātes gesere: ferunt nequaq; gigātes ex terra gigni ea potuisse æstate q; græci asserunt herculē pauloante bellum troianum extitisse: Sed potius vt ipsi dicunt: in primo humani generis ortu. Ab hoc enī plusq; decē milia ab ægyptiis numerātur anni. Atroiae vero tpe minusq; mille ducenti. Eodem modo claua & leonis pellis antiquo herculi conueniunt: quo tpe nōdum erāt arma

Orpheus

Cadmus

Semele

Osiris
cur ex
Ioue.
Orpheus

Dionysius

Hercules
ægypti.

Claua
hercu.

adiuuentia: sed fustibus hoies iniurias ppulsabat: ac feratum pellibus tegebatur p armis corpora: & huc qdē Iotis filium: matrē incertā ferut. Qui at ex alcmena genitus est plus annis mille post extitit. Et ipse alcaeus ab ortu vocatus q post herculis cognomē est inditus. Non q pp Iunonē sit gloriā adeptus: sicut omittres ait: sed q virtutē illius prisca imitatus. Cōuenit q ab his dñt apud græcos fama herculē orbis mōstra pdomuisse. Qd illi herculi tribui nequit qui ferme cōeius tibis tenacis fuit. Iā maiori ex parte cultura agros: tū vrbibus plurimis: tū vero hominū vbiq; inhabitantiū multitudine domesticis. Magis igitur ea decent illum herculē: qui prisca ætate fuit: cū homines infestarētur a beluarum multitudine i ægypto psertim cuius nūc quoq; regiones desertæ sunt: & feris imanibus plenæ. Huius simile veri est: veluti p̄iæ misertū herculē eiusmodi feris occisis eā reddidisse hominibus colendā: eoq; beneficio cœlestium honore donatum. Ferunt insuper Perseum ægypto natum: atq; Isidis genus a græcis ad argos referti fabulantes: Io in bouē fuisse mutatā. Sed vana est de his diis opinio. Nā quidā Isidē: alii cererē: quidā thesmophoram: alii lunā: non nulli Iunonem: alii alio nomine appellat. Osiris vero tū Serapis dicitur: tum Dionysius: tū Pluto: tum Ammō: tū Iupiter. Alii pana eūdem vocant. Multi existimant Serapi esse: quem græci Plutoneum putant. asserunt autem ægyptii Isidem pluriū inuentricem ad morbos medicamentorum: & medicinae arti admodum contulisse: quam immortalitate quoq; potitā gaudere hominū cultu: inc̄ eorum valitudine precipue versari. Quinetiam in somnis opitulatur palam eis quos censuerit di-gnos. Tum ostendens suum numen: tum erga beneficentiam egentes curādis. Signa horum esse dicunt non græcas fabellas: sed opera certa. Omnis enim ferme orbis hāc deam colit propter manifestas eius morborum curas. Et n. in somnis illam dicunt non recte valētiū auxilia morbis prebere. Et qui eius monitis optemperent preter opinionem curari: etiā quorum medici salutem desperarint. Visu quoq; aut alia qua piama, corporis parte debiles eius deæ numen implorantes in pristinam valitudinem restituuntur. Ab ea quoq; medelam ad assequendam immortalitatē aiunt esse inuentam. Itaq; orū filium a titanis insidiis intersectum: ac per aquam repertum non solum in lucē restituit: sed & fecit immortale. Videntur autē ultimus iste deo regnasse: postq; p̄ Osiris fuit ad deos translatus.

Arma
priscorū.
Alcæus
Hercules

Perle^e Io.
Isidis
nomina
Osiris
nomina.

Isis medi-
cine aug-
mētrix
& morbo-
rum cura-
trix.

LIBER

Orus di-
ctus A= pollo

Opinio.

Gigates.

Frater &
foror ma-
trimonio
copulati.

Vxores
maritis
parere
debent

Osiris
et Isidis
colüne

Orū dicūt apollinem interpretari: ac medendi diuinādīc partē a matre Iside edoctū : multū hominibus tū oraculis tum mendelis attulisse vtilitatis.

AEgypti sacerdotes a Solis regno vsq; ad Alexandri tēpus: quo in asiā transcendit: annos cōputant fere mille & viginti. Fabulātur quoq; priscos illos deos regnati annis amplius mille & ducētis. Posteriores vero nō minus trecentis. Et cū annoꝝ numerus fide carere videatur conantur quidā cū apud antiquiores nōdū solis motus notus esset ad lunæ cursum annū metiri: Ita cū annus triginta dierū cōficeretur haud impossibile fuit quodā ānos mille ducētos vixisse. Siquidē nūc cū duodecim conficiatur mēsibus plures centesimū excedūt annū. Similiter & de hiis accidit: quos aiūt trecētos regnasse annos. Illi.n.tunc mēsibus annū cōficiebāt secundū tria eius tēpora æstatē videlicet ver ac hyemē: quæ causa fuit vt quidā græci annos sicut partē eius vocarent horas annuas vero scripturas aduersaria. Scribūt insup ægyptii

Isidis ætate vasto fuisse corpore hoies: quos Gigantes græci dixere sacerdotes ægyptii monstra qdā. ab Osiride postmodum deuictos. Sunt qui hōs existimēt e terragenitos recenti adhuc prima animatiū generatione. Alii robore corporis casteris validiores cū multa p̄clarā edidissent opa gigantum non men casu sortitos affirmant. Multi existimant cū loui Osiri- dīcī diis bellū intulissent omnes pemptos fuisse: lege quoq; ægyptii p̄ter cōēm cæterorū omniū morē sanxere fas esse foro rem a fratre vxorē capi Exēplo Isidis moti: que fratri Osiridi nuplisset: eoq; mortuo & iurasset illi amplius non nubere: & viri mortē vltra iusto imperio regnasset: plurimū etiā de genere hominū suis in eos beneficiis merita. His de causis plus honoris ac dignitatis reginæ q̄ regi impenditur. In priuatis quoq; mulier viro dominari dicitur profitētibus in dotis confectione viris oībus esse vxoris arbitrio parendū. Haud vero inscius sum a nōnullis scriptoribus tradi horum deoꝝ sepulchra in nysa arabiae sita: a quā nysēum Dionysium appellant: esse autē vtriq; dicatam colūnā sacris sculptram litteris tradūt: inc̄ colūna Isidis hæc scripta esse. Ego Isis sum ægypti regina a mercurio erudita: quæ ego legibus statui nullus soluet. Ego sum mater Osiris: Ego sum prima frugum inuentrix. Ego sum ori regis mater. Ego sum in astro canis resulgens. Mihi bubastia v̄rbs condita est. Gaude gaude egypte que me

nutrīsti. In colūna Osiridis hēc scripta dñt. Mihī pater saturus deoꝝ omniū iunior. Sum vero Osiris rex qui vniuersum peragraui orbē vſq; ad desertos īndorū fines. Ad eos quoꝝ profectus sum: qui arcto subiacēt vſq; ad histri fontes. Et itē rū alias quoꝝ orbis adiuvſq; ad mare oceanū ptes. Sū saturni filius antiquior: germen ex pulchro & genero ortū: cui non semē genus fuit. neq; v̄lus est in orbe ad quē non accesserim: locus: docens oēs ea quorū inuentor fui. Hēc tantū in colūnis legi posse affirmāt. alia (q̄ plurima sunt) tēpore esse corrupta & de his sane quę in sepulchrīs extant cōsentunt fere omnes. Nam quę sacerdotes cōdita in arcānīs hñt: nolunt vt veritas ignota sit: ad multos manare pcena iis adiecta qui ea in vulgus proderent. Tradūt insup plures ægyptii ab eis colonias per vniuersum orbē deductas. nā in babylonīa colonos traduxisse Belum neptūni volunt libyæq; filiū: qui sedē vrbi po ne euphratē cum eligisset: sacerdotes hos caldeos babylonii vocant: more ægyptioꝝ instar obseruatēt. Physicis etiā astro logiæ qui dediti essent: instituit. Ferūt etiā danaū ex ægypto profectū antiquissima fere vrbiū greciæ argos condidisse. Chocleoꝝ quoꝝ gentē: qui in punto lunt: iudeos insup: qui arabiam inter syriāq; cōsedere ab ipsis testātur transmigrasse. Quapropter & apud has nationes ātiquo more circūcidūt pueri: ab ægypto ea cōsuetudine traducta. Quinetiā atheniēs colonos saitārū ægyptiæ gētis esse: eo afferere argumēto nitūt q; apud grēcos tantū vrbs asty vocatur ab ægyptioꝝ more olim tripartita fuisse asseuerant. Nā primus gradus erat nobiliū: qui præ ceteris doctrinę dediti maiore honore digni hēbantur: in ea re sacerdotibus ægyptiis persimiles Secūdus eoz: quibus agri erāt assignati vt armis intēti essent pro priꝝ defensione: illis pares qui in ægypto agros tenentes milites ad bellum subministrabant. Tertius plebis erat atq; opificum qui artibus mercenariis intenti necessarias operas preberent. Ordo ab ægyptiis sumptus.

H Verunt & ægyptii quidā atheniensiū duces. Dipetes enim mnestei qui ad troiam militauit pater cum esset ægyptius postmodū atheniēsiū ciuīs & rex factus est. Eū duplicit naturę extitisse aiūt: quoniā duplicitis politiꝝ grēce. s. & barbare: quarum altera partē fere hēt hois altera partē ceps fuerit. Similiter & erichtheū tradūt ægyptiū genere atheniensibus imperasse. Cuius rei hēc asserunt argumenta. Cum

Bel' rex.

Astyvrb
Triplex
ciuitatis
ordo

*Nota doctri
nae Mithrae in
tempore*

Dipetes
mnestei
pater A=
theniēsiū
rex.

LIBER

Erichthe^o
cereris
cultur.

maxima siccitas oēm fere orbē p̄ter ægyptū quasisset: ex qua
ingēs frugū hominūq; pñties secuta est: attulisse ex ægypto
dñt erichtheū pp cognitionē atheniēsibus frumētū: obq; id
bñficiū eis regē cōstitutū: qui sumpto regno docuit eos ceri-
monias ac mysteria Cereris eleusinæ ab ægyptiis trāslata. Eā
quocq; deā his tēporibus coeuā athenas frumēta comportasse
dñt: & serere denuo triticū docuisse. Assentiūtur athenienses
regnante erichtheo: cū oēs terræ fructus siccitas absumpsisset
cererem p̄sentē frumento eos iuuisse. Sacra insuper & mysteria
eius deæ tūc in eleusina suscepta: Quæ eadē & pene ægyptios
celebrātur. Nā & Eumelpides ab ægyptiis sacerdotibus tra-
ducti sunt: & a pastophoris p̄cones solos ex græcis athenien-
ses per Isidē iurare ac forma moribusq; ægyptiis similes: plu-
raq; alia his similia magis ambitiose q̄ vere afferūtur. Sed de
hac colonia ambigitur pp gloriā ciuitatis. Verū plures colo-
nias affirmat ægyptii a suis maioribus ad varia orbis loca:tū
propter ap̄litudinē regū: tū ,ppter hominū multitudinē tradu-
ctas: de quibus cum neq; certis vestigiis scriptoꝝ testimonio
cōstet indignas existimauimus que lēis mandarentur. Sed ha-
ctenus de his: quę theologi ægyptii tradūt. Nūc de situ eius
deq; nilo ac ceteris memoratu dicendum dignis.

ægypti
situs.

Seruonia
palus

H Egyptus ferme ad meridiē sita: tū quia ipsa natura
munita est: tū regionis amenitate c̄pteris v̄ regnis
excellere. Ab occidente desertū tutatur: & siluestris li-
byæ pars in lōgū p̄tēsa nō solū aquarū inopia: sterilitate terū
difficili aditu sed admodū piculoſo. Ameridie tū nili catara-
ctis angit: tū mōtibus ei cōtiguis. Atrogloditis extremisq;
æthiopiae finibꝫ: stadiis qnq; milibus & quingētis: neq; facile
nauibus fluuius est puius: neq; adiri itinere terrestri pōt: nisi
aut a regibus aut a magno quodā p̄parato ad vīctū cōmeatu.
Ab oriente vero tū fluuios munita est: tū deserto latissimi cāpi
baratra appellati. Est syriā inter ægyptūq; palus admodū p-
funda: quā seruoniā dñt latitudine oīo angusta: longitudo su-
pra ducēta stadia p̄tēdit: loci iſciis picula inspata afferūtur.
In arcto enī cōtractā: arenæ cumuli circūstāt: qui notis vētis
agitati in aquā defterūtur: adeo arena dēsa vt immixta aq̄ cō-
tinens vīdeaſ neq; facile terra sit an aqua discerni queat. Quō
sit vt plures ignota loci natura neq; viā edocti vadū tenentes
cū omni exercitu absorpti sint. Nā arenā: q̄ eminens stare vt
continens v̄ ingressi labūtur lōgius: neq; deinde raptis gut-

gite; regrediendi autem emergendi facultas datur. Limo enim de-
mersi nullā sperant salutē: cum enītī aut vti viribus nequeāt:
sed absorbentur in profundū ab arena aqua circūfusa cū veluti
jimus neq; vado neq; nauibus sit puius: q̄ res baratri cognomē
dedit. Et hæc de tribus: q̄bus ægyptus munitur ptibus dcā:
a quarto latere mare clauditur iportuoso: & quod difficilē p̄-
beat adeūtibus accessum. Nā a paretōnīo lybi ioppāvsc̄ quæ
est in syriæ sinu: stadiis vero qnq; milibus nullus nauigātibus
excepto pharo tutus est portus: loca sunt p̄terea p̄ vniuersum
littus stagnātia atq; ignota nautis: quo accidit vt maris se fu-
gere pīcula existimātes tanq; in tutū ad littus directis nauibus
de iprouiso in stagnis hæreat omni euadēdi spe sublata. Qui-
dam cū p̄uidere continētem nequeāt: regio .n. omnis plana
ac depressa est: hi qdem ad stagna ac palustria loca: hi ad de-
serta deserūtur. ægyptus igitur his locis redditur tuta. Forma
eius ob longa: nā maritā ora duo milia complectitur stadia.
Mediterranea vero: stadia circiter milia sexaginta. olim nū-
ero hominū oēs fere orbis gentes supauit neq; nūc quoq; aliis
nationibus multitudine cedēs. opida insignia ciuitatēsc̄ pris-
cis téporibus vltra decē & octo milia fuisse in ægypto libri sa-
cri cōtinent. ptolomæi lagī tpe āplius tria milia: q̄ & vſq; ad
nostrā ætatē pdurāt: ānumerata sunt Vniuersi populi numerū
fuisse antiquis septies decies cētena milii: nūc haud paucio-
res esse ter decies cētenis milibus tradūt. hæc extitit causa cur
tradantur priores ægypti reges magnis mirandisq; opibus ab
se multitudine hoīum constructis: immortalia gloriæ eorum
monumēta reliquiss. Sed de his posterius scribetur diligētius.
Nunc nili naturā regionūq; quas interfluit situm & p̄prietatē
p̄lequamur. Nilus a meridie ad septētrionem fertur: ortus ex
fontibus in extremis æthiopīæ finibus ad q̄ loca (deserta enim
sunt) pp̄ æstus intempiē nullus additus fuit Maximū omniū
flumē cum p̄ varias pluresq; feratur regiones: magnos flexus
facit. qñq; ad orientē & arabiam qñq; ad occidentē & lybiā
fluens. Eius decursus ab æthiopīæ mōtibus vſq; ad mare sta-
dia duodecim ferme milia cū eius flexibus cōplectitur. Facit
autē insulas in æthiopia tum plures alias tū maxie vnam insi-
gnē noīe meroē. Vbi duoḡ & viginti stadioī latitudinē hēt.
Ab inferioribus vero locis arctior est: cursu eius in duas ptes
diuisō. harū vñā: q̄ in lybiā defluit: vastæ p̄fundeq; absorbēt
arenæ. Quæ contra in arabiā fertur: in paludes ac stagna in-

Baratrū

Ioppe

Aegypti
formaptolemei
lagus

Nili ortus

Meroe

LIBER

gentia: quæ circū varie inhabitant gentes flectitur: ægyptum ingressus tū decē stadioꝝ tū pauciorum latitudine non recto cursu, variōs flexus agit: & nūc orientē nūc occidentē versus quandoq; in meridiē cōtrario delatus cursu. Sunt montes ab utraq; fluuii parte p̄tensi cōualibus & angustis p̄cipitiis interiectis: inq; quæ magno impetu lapsus rursus tāq; vi repulsus p̄cāpos funditur ad meridiē spectās usq; ad locū efficanū noīe: & naturalē deinceps repetit cursum. Tū insignis fluuius solus omniū absq; fluctibus quietus est & trāquillus: p̄terq; cū fertur inter cataractas. locus est latitudine stadioꝝ decem accliuis: p̄ceps in angustū: clausus inter conualles: vbi frequentia saxa scopolis similia aquā magna vertigine mirabilisq; allīam reflectūt: inq; contrariū cursum spumis agunt redundantibus. Quæ res stupore aspiciētibus p̄bet. Est. n. ita velox hoc in loco aque decursus vt sagitte similis videatur. Cū augetur aqua tū incremento nilus: iōq; leniore cursu aqua supereminente scopolis quidā p̄ cataractas nauibus venti cōtrarii discedunt: Ascendendi nulla est facultas fluminis oē hominū ingenium superāte. Cataractæ plures sunt: sed maxima in ethiopia atq; ægypti finibus sita. cōpleteatur fluuius insulas plurimas. sed p̄cipuā meroē in qua est vrbs insignis iusulæ noīe: quā cābises cōdidit a matre eius denoīata. Huius insulæ forma scuti plimi lis magnitudine superat ceteras nili insulas. Patet. n. longitudo stadiis tribus milibus latitudine mille. ciuitates i ea sunt plures. sed ceteris nobilior meroe: ab cuius vno latere lybiam versus plurimi arenæ cumuli cū ab altero ad arabiam politę p̄cipitiā mōtis insulā cīngūt. Effodiūtur in ea aurū: argentū: es: ferrū: hebenū insup fert: lapidūq; multiplex genus. Tot āt nīlus insulas cōtinet: vt ferme sit incredibile. Nā p̄ter eū locum quæ a forma loci appellant delta: ferunt alias quoq; in eo insulas circiter septingētas harū quasdā ab ethiopibus incolit milīūq; in eis seri. Quasdā serpentibus ac cynocephalis variisq; feris siluestribus infestas Ac ppteræ accessu difficiles. Nilus in egypto in plures scissus partes eā formā quā delta dicunt: effecit. Profundiorē fluuiū reddit maris ingressus septē ostiis in pelagus delatū. hōꝝ primū ad orientē vergit qđ pelusium vocant: secundū paniticū. Deinde tertīū mendesium vocant: phæniticū. sebēniticū bolbitinū. vltimū canopicū. a nōnulis Herculē noīatum. Sunt & alia ostia manufacta minime p̄tereūda. In eoꝝ quolibet vrbs sita est diuīsa flumine pontibus

Nili ca-
taractæ

Delta

Nili
ostia.

ab utraq; pte exitus & custodiis munita. Ab ostio pelusiaco fo-
sa est ope sumptuoso ad arabicū sinum ac rubrum mare ducta
Hanc primū a nechao sammatichi filio agi ceptam Darius p-
sarū rex pficere aggressus imperfectā reliquit: admonitus a qui-
busdam si locus interiacens effoderetur fore vti ægyptus ois
cum mari rubro esset depresso: ab aq; mergeretur. Secūdus
postmodū ptolomæus illā pfecit opportūiori loco fossam sū-
ma arte efficiens. Huc cum nauigare cupet aperiebat eam rur-
sus cum vsus esset claudens flumē quod in fossam defluit: a no-
mine autoris ptolomæū vocant: In exitu ciuitas cōdita est Ar-
sinoe appellata. Ea quā deltam dixim⁹: similis siciliæ formæ
ab utroq; latere cōtinet stadia septigenta & quiuaginta Quæ
vero est mari ppinqua stadia mille trecēta. Ipsa insula plurib⁹
fossis manufactis diuisa. Agros hēt fertilissimos ægypti: circū
data enim flumine atq; irrigua: tum cura incolarum terram omnem qua-
dam machina ab archimedē siracusio adiuuenta: quā a figu-
ra cocleā dixerat: irrigantū multiplici fructu copiosa est. Nilus
etīa leniter fluens cum multam variamq; terrā secum ferat q-
busdam in locis humilibus paulum stagnans regionē fructife-
ram fertilemq; effecit. Radices in ea multifariam nascuntur gu-
stu varia fructum & olerum natura. q; multum tum egenis cō-
ferunt: tum infirmis ad valitudinem: non solum vero cibos
varios affatim prebet ad saturitatem egentibus: sed aliis quo-
q; necessariis ad vitam rebus nō parum confert adiumenti. lo-
tum preterea fert plurimū ex quo panem conficiunt ad victus
ægestatē ciboz insup abundantius fert quod appellant ægyp-
tiam fabam. Sunt & arborū plura variac; genera quarū q;dam
pseaz dñr: cibus dulcedine prestans a perlis ex æthiopia alla-
tus quo tpe cambises ea loca subægit. Sycomoz vero aliae:
aliae mora ferunt aliae fructū ficibus similē: quē cum toto fer-
me anno prebeat nō pui adiumenti vulgo exurientibus prestat
Vata q;inixaria dñt circa nili ostia nascuntur: q; quoniā suauia
sunt gustu tragēmatis prebenz̄ loco: conficiunt quoq; ex hor-
deo poculi genus Cito nomine haud multo iferius sapore vi-
ni: Utūt etīa p oleo ad lucernarū vsum liquore expresso ex
planta: quam cicā vocant Plura insuper fert alia ægyptus vi-
etui hominum vtilia q; singulatim prosequi longum esset. Be-
stias nilus quam plures nutrit forma dissimili ac natura: sed
duo precipua: q; admodum inter se differunt Crocodilum &

Fossa in
ostio pe-
lusiaco
suptuosa

Arsinoe
.c.

Nili fœ-
cūditas

Faba ægy-
ptia.

Citon.

Cica

Crocodi-
li natura.

LIBER

æquū : horum Crocodilus ex minimo in imēsum aīal euadit.
Nā cū oua eius anserinis similia existat: ex his genitus pullus
ad sexdecim cubitorū magnitudine excrescit lōgitudine vitæ
hois ferme est: lingua caret : corpus mirabile natura munitū.
Nā dorsum eius vniuersum squamosum est duritie p̄cipua: ex
vtrōq; orbis latere dētes hēt perplures : in quis duo maxime
eminēt. Nō solū hoies comedit: sed & cætera terrestria anima
tia flumini appropinquatia vnguis grauiter discerpit. Mor
su est aspero tetroq; vt quod dēribus iaceret nūq; sanetur. Ca
piebarur priscis tēporibus hamis recenti carne apposita nunc
qñq; rete valido prout & quidam pisces: qñq; instrō ferre ex
ciba ad caput iniecto. eōg; ingens est multitudo in flumine &
stagnis p̄pinquiū: tū quia fēcūditatē excedit: Singulis. n. pa
rit ānis: tū quia graro capiatur. Nam & a qbusdā accolatū vt
de⁹ veneratur: & externis est inutilis labor ob carnes eius ma
las. At illoq; fēcunditatē natura salubri remedio obstitit. Aīal
caniculo persimile. Ichneumō: nā iuxta flumen bellua parit:
oua inquirēs cōterit. Quodq; dictu mirabile est: nec oua co
medens: neq; illa sua vtilitate: sed natura duce ad necessariā
qdā mortaliū cōmoditatē. Eqnī vero: quem vocant: magni
tudo haud mīor cubitis quīq; : quattuor pedibus vngula mo
re bouis fixa . Dentes ex vtrōq; latere tres hēt: vltra reliquas
feras eminētores aures caudam vocem equis similē: reliquū
corpus haud dissimile elephanto . peilis est vltra cæteras be
lluas durissima. Aquatilis ac terrestris bestia die quidē in imis
aquis latet: noctu in terrā egressus: tū frumenta depascitur: fœ
nū. destruens passim propinquas agros messe. Fēcūdissimū
prole aīal vt qđ singulis annis parturiat . capitur arte quadā
hominū illos telis appetentiū. Cū. n. appent: circūstant vndiq;
hoies: vulnerantq; teloq; q; aligāt funibus tactu: laxātq; quo
ad ex anguis factus capiatur. Carnibus est durissimis & ad di
gerendū diffīcillimis. Interiora singula inutilia ad vescendū.
Præter has belluas variū ac multiplex p̄scīū genus. Nilus af
fatim p̄bet v̄fui non solum eius regionis incolis sed externis
quoq; ad quos salliti deferuntur. vtilitate cōmodisq; cæteros
orbis fluuios excellit . Incrementum eius a solsticio incipiens
æstiuo v̄sq; ad æquinoctiū : sempq; nouū limū secū querens.
Rigat tum cultas regiones tū incultas q̄to tēpore velint agri
colæ. Aqua. n. leniter fluente facile eā paruis aggeribus arcent
inducūtq; p̄ cōmodo terræ: tātā vero fertilitatē infert: & agri

Ichneu
mon.
nili equ⁹

colendi facilitatē: vt cū seuerint aut oues introducant in campis ad cōculcanda iacta scmina: aut aratro leui terrā subducant: neq; nisi quattuor aut quinq; exactis mēsibus ad messem redeuntes: breui tēpore vberrimos fructus absq; vlla impensa aut dāno reportēt. Alibi agricultura magno labore exeretur ac sumptu. Soli ægyptii minima impensa labore tenui fruges fertiles afferunt. Vineæ quoq; codem rigatæ mō vino abūdāt. Terra inculta pecori ad pastū relicta adeo exuberat herbis: vt oues bis anno pariant: bisq; p̄beant lanā. Incrementū nili aſſipientibus v̄r admirabile: incredibile audientibus. Solus.n. inter reliqua flumina adeo æstate crescit: cū decrescat cetera: vt totā inundet ægyptū hyeme minuitur cū reliq; augentur. Est ægyptus plana & campestris cūq; vrbes: vici: agricolarū mapalia aggeribus munita aq; inundationē deuident tāq; clyclades apparent aſſipientibus. Terrestres belluae oēs q; in campis remanent suffocātur aqua: quæ cuadunt: ad altiora confungiunt loca. Pecora inundationis tēpore in stabulis reclusa nutrituntur a colonis: ad id antea p̄parato pasto. vulgus remissis operibus rusticis ociosum epalū indulget ac voluptati. Quo niā plurima cura molestiaq; vrgebat accolas nili inundatio: ex cogitata est in memphi qdā incremēti et mēsurandi a regib; obleratio. Itaq; quibus id negocii dmandatū erat: p epistolas, vibibus v. cīsq; significabant quo: cubitis quotue digitis fluvius auctus esset: & simul quo tēpore cæpisset decreſcere quo mō vacuus reddebatur ea sollicitudine populus: icremēti magnitudine decrementoq; notis Vbertatē futurā e vestigio ab inundationis mō notatis prioribus tēporibus noscebāt. Occulta inundationis hmōi cā multos dubitare: tū phōs tū historicos: ac varia sentire cōpulit. De qua re paucis differemus: vt neq; modum excedat historia: neq; ab omnibus adeo quæſita agitata quæ res relinquatur intacta.

DE nili incremēto de eius fontibus: de ostiis: quibus descēdit in mare: deq; rebus aliis: qb' maximus oīm quæ in orbe sunt a ceteris differat. Quidā scriptorū nihil ausi sunt tradere licet qnq; etiā de suis torrétab; cōſcripſissent. Alii cās reddere conati p̄cul a vero senserūt. Nā q; ellanicī cadmiq; & ecati ætate fuerunt: oēsq; prisci illi scriptores ad fabulas declinarūt: herodotus qui multarū cōſcripſit histriam rerum causam reddere volens sibi ipsi repugnat: xenephon tucyrides quorum historiæ veritas cōprobatur ægypti

Oues fe
cundæ
Nili icre
mentum

Modus
egiptiose
viuēdi tē
pore nili
inunda
tionis.

Herodo
t' arguit.

LIBER

loca minime attingerūt. Eos āt qui circa ephorę ac theopōpū extitere p̄ceteris hęc scrutatos deseruit veritas. Aberrarūt vero oēs non negligētia sed regionū situs ignorātia. nā priscis usq; Ptolomaī philadelphū tēporibus nulli grecorū nedum in æthiopiā: sed ne egypti quidē montes Ita difficiles aditus periculosisq; admodū ad æthiopiā erant transcēderūt. Ptolemaeus primus omniū cū grecorę exercitu æthiopiā ingressus diligēter de situ earū partiuſ scrutatus est. Itaq; locoꝝ inscritia errandi materiē priscis scriptoribus p̄buit. Nili fontes locaꝝ ex quibus fluit: nullus ad hoc tēpus scriptor neq; vidisse se dicit: neq; audisse ab aliis: qui se affererent aspexisse: ex quo res ad opiniones & coniecturas peruenit: Egyptii sacerdotes ab oceano qui orbē circuit: nilū h̄e principiū ferūt: nil afferētes certi: secūdū certa incertioribus soluētes. Rōnes vero redditū in eodē fidem q̄ plurima indigeant fide. Troglo dytae. qui pp̄ æstu loca incolunt eminētiora: volgios vulgus appellat. aut loca aquosa esse e quibus coniūciūt pp̄ter plurimos eius regionis fontes in vnū cōfluētes nilū effici. Meroē vero insulā habitantibus quoꝝ opinio cū sint eis locis pp̄inquiiores veri similiōr deberet videri: adeo nili ortus est incertus vt ip̄sum astropō idest ortā ex tenebris aquā vocent. Ita nilū ab locoruſ inscritia cognominarūt. Nobis aut̄ propius vero esse v̄: quod procul ab omni figmēto est alienum. Haud vero ignoramus herodotū: qui libyā q̄ ad orientē q̄ ve ad occidentē vergit interfluere nilum scribit arbitrari eos quos nasamolos dñt: dili gentius nili ortū scrutantes: iōq; tradere: ex stagno quodam oriri perq; æthiopiā ferri. Verū neq; id lybiis: quis verū sequi videātur: neq; scriptori incerta affrenti fides est adhibenda. Sed quoniā iam satis de fontibus cursuq; nili scripsimus: deinceps causas incrementi discutiemus.

Thales:
anaxago-
ras & eu-
ripides
errasse vi-
dentur.

Hales qui sapiens inter septē est annumeratus: tradit spirantibus ethesiis nili cursum a mare reprimi: eoꝝ aquis excrescentibus ægypti: q̄ plana est & humili regio: inūdationē sequi. Quæ rō quāuis nō nihil videatur affere tñ facile argui vt falsa pōt. Nā si id verum esset fluui oēs flantibus ethesiis simili augerentur incremento. Qđ quia minime accidit in reliquī orbis partibus alia causa verior quērēda est. Anaxagoras physicus incrementi cāna dixit esse niue in æthiopia liquefactā. Qđ & eius discipulus euripides v̄ senire scribens nilū excrescere: cū ægypti liquecant niues: quæ

Nili ort⁹
Troglo -
dytae.
Volgii
Astropos.

ratio facilime potest refelli cū palam sit oībus ppter caloris
 intēperī aut in ethiopia niuē non esse aut in eis locis pserit
 circa nīlī decursum gelu aut oīo hyemē vīgere. Qđ si quis in
 æthiopia esse niuiū copiā cōcedat tñ cōuincit falsam eā cām
 videri. Nā flumē ornne niuibus excrescēs aurā frigidā aerēq;
 crassum reddit. At solus oīm nilus neq; nebulas neq; aurā frig-
 idā gignit. Herodotus nilū ait ipsa natura esse talem qualis
 fit incrementi tpe. Hyeme vero sole ad lybiā delatū attrahere
 ad se humorē: ob eāq; rē ppter naturā eo tēpore flumē de-
 scere æstate vero abscedēte versus artū sole: cum græciæ: cū
 similiū locoq; fluuios arescere minuiq;. Non esse igitur quo de
 nilo fertur admirādū: si æstuio crescit tēpore diminuitur hye-
 me. Verū si hoc nilo accidatur solis æstu hyeme humiditas at
 trahatur & in reliquis quoq; libiæ fluuiis id cōtingere necesse
 esset: vt hyeme arefcō humore diminuat. Qđ cū pcul vero
 sit: certe scriptoris error palā depndit. Et. n. græciæ nō ga-
 sol lōgius absit augētur hyeme flumina: sed ppter pluuias fre-
 quentes. Democritus abderites non meridionali niue aquarū
 augmētū fieri dicit: sicut euripides Anaxagorasq; sensere: sed
 septētrionali. Niuiū enim coaceruatā magnitudinē in boreæ
 regionibus ait brumæ congelatā tempore: æstate liquefcere.
 Iōq; eleuatis sursum vaporibus multas densasq; nebulas circa
 montana tolli cacumina: q; ab ethesiis ad altissimos quales in
 æthiopia sunt montes dlatæ deinde in pluviā versæ magnos
 efficiant imbræ: qbus ethesiariū tpe nilus augeatur. Hæc op-
 nio facile reiici pōt: si quo tēpore flant ethesiæ ppendas. in-
 cipit. n. crescere nilus solstitio æstuio nondū flantibus ethesiis
 Cessat autē equinoctio autūnali iam olim his vētis gesctib⁹.
 Quando igitur ratio opinionē superat: laudandū est ingenii
 scribentis: sed haud quaquā adhībenda fides. Pretero quod
 palam est non magis ab arcto flare ethesiæ: q; ab helspero. Nō
 enim boreas haud septētrionales venti sed qui ab æstuio occi-
 dente flant: ethesiæ vocantur. Dicere autē hoc maxime circa
 æthiopiæ montes contingere: non solum improbandum est:
 sed etiam non credendum. Ephorus recētiorem causam per-
 suadere conatur: plurimū tamē a veritate remotam. Ait enī
 ægypti terram omnem nīli inundatione exaggeratam raram
 aridamq; natura esse. In qua terræ hiatus maximis diuersisq;
 in locis existant. Ideoq; hyeme humiditatem omnem attrahere atq; in se cōtinere quam æstate veluti sudorem quēdam

Demo-
critusNili icre-
mentum

Ethesiæ:

LIBER

quo flumen augetur: emitat. Sed hic auctor non solum videtur ægypti loca naturæq; nescisse: sed ne eos audire quidem qui scirent. Nam si ex ipsa ægypto nilus incrementum susciperet nequaquam in superioribus inundaret per saxa & dura loca fluens. Sed amplius sex milibus ex æthiopia delatus eodem est: quo anteq; ægyptum ingrediatur: incremento Preterea si nili cursus humilior esset raritate terræ a flumine insuperductæ: impossibile videtur hiatus: qui in superficie forent: tantam aquarum vim absorbere potuisse. Item si nili decursus humilior terra superinducta foret: superiores terræ hiatus esse contingent. a quibus impossibile fieret tantum aquæ manare. Si vero superiorem tenet fluvius locum: haud est possibile ex locis depressioribus concavisq; sursum ferri aquatum cursum. Quis vñq; crederet fieri posse humores: qui ex raritate terræ affluenter: tantum incrementum fluminis adituros ut viviuersa ferme ægyptus inundaretur? Pretero hanc rationem in raritate terræ exaggerat et tantum aquæ contineri: mendacem deprehendi palam possem. Meander quippe fluvius plurimū terræ attulit Asiae regionib?: per quas fluit: in quo nil simile nili incremento conspicitur. Simili modo & in acarnania etholus cephisus in boetia a phoceis descendens: non parum eis oris terræ superaddidere: quæ col'i posset. Ex quibus manifeste deprehenditur scribentis error. Itaq; nullus ab eo veritatē exquirat vidēs eum in paucis vera sensisse. Quidam in memphi philosophantes rationem huius incrementi reddere conati sunt: magis quæ non reprehendit: q; quæ probari posset. Nā orbem in partes tres diuidentes vnam esse aiunt quam nos incolamus. Alterā huic ecōtratio sitam. Tertiā in thebas inhabitablem solis calore adustā. Si ergo nilus hyeme cresceret certe a nostra zona ortum haberet: cū eo tempore apud nos pluiat maxime. Verum cum æstate augeatur videtur simile veri in zona nobis opposita hyemē esse: eoq; ingētem aquarū vim eo tempore manātem incremento cām præbere. Hac re nulli ad fontes nili accessus patere tradūt: quoniā in ex opposita zona ortus per inhabitabilem fluat. cuius rei testis sit aquarum nili precipua dulcedo: cū per loca sole adusta decurrat: quod causam prebet ut dulcedine cætera exuperet flumina: tāq; caloris natura eū sapore fluminī p̄stāte. Sed huius sententiæ depulsio in promptu est. Impossibile. n. vñ ex opposito nobis orbe flumen: si quid terra rotunda existat: ad nos sursum ferti. Si quis

Meader.

vero conetur suis argumentis veritatem euertere: natura ipsa rerum repugnat. Verum illi quo recta sensisse videretur loca deserata incultaque interposuere, ne eorum sententia manifesto argumeto impugnaretur. Sed aequaliter est: quod aliquid pro comproposito affirmatur aut certum suae sententiae afferre testum: aut ea ex cōcessis principiis probare. nam quoniam inter oēs fluuios nilus ex illo orbe ad nos solus fertur: & reliqua quoque flumina quēadmodū in hoc orbe cōtigit ab eo effluere merito deberent. Dulcedinis vero fluuiū cā quā afficitur: rōe penitus caret. si non caloris aestu decoctus fluuius dulcedine sortiretur: neque gigneret animātia neque varias pīscī aut ferarū species cōtineret. Aqua non oīs a natura ignis alienata nequaquam generat. Cū autem nili natura oīno huic contraria existat: existimandū est eas incrementi causas nequaquam vereas esse. Inopides chius tradit aestate aquas infra terrā esse frigidas: calidas hyeme. Hoc in puteis profundis planū ostendit: quorum aqua maximis caloribus admodū frigida sit. Ingenti frigore calida: & nilo igitur merito accidere: ut hyeme parvus cōpressoque propter terrae caliditatē cōsumptā: cum aegyptus pluvia humiditate existat. aestate vero cū aegyptus pluvia cōreat: terra minime aquā absorbēte flumē nullo impedimento augeri. Huic quoque respondēdū est plures lybiæ fluuios ostiis & cursus nilo similes dissimili esse argumento: cū hyeme impletatur: quod aestate sint exiliores. Ex quo arguitur non recte sensisse auctorem. Agathargines gnidius proprius veritatem accessit. Ait enim singulis annis per aethiopiæ montes continuos ab aestuali solsticio usque ad equinoctium autunale imbræ fieri: haud mirum igitur nilum hyeme compressum secundum naturam iis aquis fluere quas fontes subministrant: aestate vero propter imbræ incrementum capere: licet autem hucusque certam huius incrementi rationem reddiderit: non tamē nostra opinio contēnenda est. Multa enim preter naturam fieri videuntur: quorum causas difficile est ad vnguem noscere. Nonnulla huic rei sunt argumēta: que in aliquibus Asiae locis fiunt. Mōtes etenim scythiae caucaso cōtiguos annis singulis: iam exacta hyeme immensæ niues continuis pluribus diebus opulent. In oris indiæ: que ad septentrionē vergunt certis temporibus plurimè grandines incredibili magnitudine deicendunt: Apud Idaspem fluuiū aestatis initio continui imbræ pluunt. In aethiopia vero post dies aliquot idē cōtingit. Non ergo proficul a vero esse dixerim ex aethiopiæ mōtibus: que in aegypto

Aqua in estate in locis pro fundis inclusa frigida est:
In hyeme vero calida.
Nil? cur crescat.

Nota.

LIBER

adiacet continuos imbres incrementū fluuiō prebere: preser-
tim cum etiam barbari ea incolentes loca huic rei testimoniu-
ferant. Si aut: quæ de nilo feruntur contrariā habēt iis: q̄ apud
nos esse dicūtū: naturā non tamē propterea fides rebus detra-
henda est. Et enim notum apud nos pluuias afferre videamus
æthiopibus serenitatem. Et ventos quoq; boreæ in europa es-
se vehemētes in illius vero regionibus remissos. Et de nili in
undatione ne modū excedamus hactenus. Quoniā hūc librū
in duos: ne modū trāsgredēremur partiti sumus absoluto prio-
ri: secundus nobis ordinādus est. In quo de antiquis ægypti
regibus: deq; iis quæ priscis tēporibus acta sunt: disseremus.
Finit liber primus.

Incipit secundus in quo hæc continentur.

Gesta regum ægypti vscq; ad amasum regem.

De sepulchris pyramidib; q̄ ægypti: quæ inter septem mira-
cula annumerantur: & eorum conditoribus.

De legibus ac iudiciis ægyptiorum.

De animalibus diis apud ægyptios sacrī: eorumq; cultu.

De moribus quos in sepeliendis mortuis seruant.

De græcis excellentibus doctrina viris: qui eruditiois gratia
in ægyptum profecti sunt.

Vm primus liber ppter ipsius magnitudinē
in duos sit libros diuisus: prior totius opis
phemū cōtinet: & q̄ de nūdi creatōe. deq;
prima oīum origie ac de diis: q̄sue sui noī i
ægypto cōdidisse vrbes ægyptii tradāt Pri-
mū insup hoīum ortū & eos priorē vitam.
Propterea honores imortaliū & tēplog; ædi-
ficationem. Tum describitur ægypti situs. & q̄ de nilo preter
opinōnē feruntur: eiusq; inundatione: q̄due de ea: tum histo-
ria: tum philosophi sentiant: & in ea re l̄criptorum dissensio.
Hic autem liber continuato superioribus scribendi genere:
priscorū ægypti regū ad amasum vscq; regem gesta continēs:
a primæua ægyptiorum vita initium sumet. Priscis victum
ægyptiis herbas ac palustres caules radicesq; quas gustu exti-
cōprobassent fuisse tradunt: eaq; quam agrisim dicunt herba
tum precipua dulcedine: tum hominibus ac iumentis vtilis in
primis vslis: Eius vtilitatis memores ad hoc vscq; tempus viri
iac manib; decerpta deos ornat: existimātes hoīem limosum

Egyptio
rū vīctus

Agrisīs
herba

ac pa*l*ustre animal esse: sumpta c*ō*ie*c*ura: tum ab eius humili naturaliq*z* oru: tum q*a* magis humidis: q*z* siccis egeat cibis: pisces deinde secundū cibum ægyptiis fuisse tradunt: nilo eo rum copiam prefertim cum decrescens in alueum redit ferēte. pecorū quoq*z* carnibus vescentes: q*d*am eoz pellibus p*o* veste vtebātur. Domos ex arūdinibus c*ō*ficiebāt cuius rei vestigia penes ægypti pastores pmansere: hucusq*z* nulla alia nisi ex calamis facta habitacula p*b*ent. Hac vita plurimo tempore exacta: postmodum altis fructibus in quis panis erat ex lotu factus vesci c*æ*perunt. Horum inuentionem quidā ad l*sidem*: q*d*am ad antigorē nomine Menā referunt ægypti regem. At vero sacerdotes disciplinarum artiumq*z* repertorem Mercurium fuisse tradunt. Eoz vero quae ad vitam spectant reges. Quapropter antiquius nō ad principatiū p*geniē* ferebantur regna: sed ad eos: qui plurimū de hoīum vita meriti viderentur: siue ob cōmūnē vtilitatē creante sibi reges populo: siue ita in libris factis cōtineretur. Eoz nōnulli fabulātū deos primū & heroas in ægypto Paulo minus decem & octo milia regnasse annos. Deorsūq*z* postremū orū ifidis regno petitum: homines vero paulo minus annorum quīndēa milia v*sc*q*z* ad centesimā atq*z* octogesimā olympiadē: quo tempore in ægyptū transcedimus regnāte ptolomæo: qui nonus est Dionysius appellatus. Aegypti maiorem partem tenuere reges indigetes: pauca æthiopes: persæq*z* ac macedones. æthiopes quattuor: non contintuis sed diueris tēporibus: regnarunt annis ferme sex & triginta. Persæ duce cambyses rege: qui egyp*tum* armis sub*eg*git annis centum trigintaquinq*z*: quoz insolentiam crudelitatemq*z* atq*z* in deos patrios inpietatem dānantes egyptii ab eis postmodum desciuere. Postremi Macedones: & qui ab eis manarūt: annis ducētis septuaginta sex egyptiis imperarunt. Pr̄ter hos tēporibus reliquis egyptiis omnes regnū tenuere viri q*dē* quadringenti septuaginta: mulieres q*nq*z. Quę orania sacrorū librorū monumētis sacerdotes a pr̄scis illis temporibus scripta: posteris reliquerūt: cuiuslibet regū magnitudinē natu ram: mores: etatem: gesta scriptis mandantes. Nos autem: cū de quoq*z* singulatim tradere longum nimis superfluumq*z* eslet iis que digna memoria videbuntur contenti: historiam contextemus. Primum post deos in egypto regnasse ferunt Menā qui populos colere deos: sacraq*z* his facere: mensas insup & lectos sternere docuit: delitius affuefaciēs & cultiori vite. Qua

Domus
AegyptiMenas
rex egi-
pti.
Mercurii
inuentaOtus rex
Diodori
etas.

Cābyses

Menas
post deos
egiptiis
pr̄mus
impauit

LIBER

**Deorum
cultus
Cnefa =
Etus**

ex te multo post tempore gnefactum vecchoridis sapiētis pa-
trem dicunt in Arabiam cum exercitu profectum:commeatu
in locis desertis atq; asperis deficiente:coactum esse cibum vi-
lem ab idiotis:qui forte occurrerant sumere.Quo lāetātū cum
preter modum suavis visus esset despexisse aiūt : atq; ab homi-
natum esse: q; p̄imus regū sumptuosiori cibo esset v̄sus.Adeo
autē sibi: tū cibus:tū potus:tū lectus humilis cordi fuit vt hoc
in libris sacris inscribi impetrarit:ac thebis in templo iouis po-
ni.Eām causam ferunt : cur nulla menae gloria aut honor ad
posteros manarit. Huius regis deinceps progenies : regnum
tenuit quinquaginta duo reges annis mille & quadraginta: a
qbus nil memoria dignum prodiit. Busiris deinde octoq; ab
eo posteri regnarunt: quorum vltimus Busiris quoq; nomine

**Solis
vrbis alio
nomine
thebe.**

cīuitatem condidit magnam: solis vrbem ab ægyptiis: a græ-
cis vero thebas appellatam, cuius mænia centum quadragin-
ta sint stadia ambitu complexa Eam magnis ædificiis ac spe-
ciosis deorum templis: aliisq; ornamenti pulcherrimis exor-
nauit. Simili modo & priuatorum domus vſcq; ad quartā aut
quintam congnationem construxit. Cīuitatem insuper omniē
omniū non ægypti solum sed aliarū orbis omniū redidit fæ-
licissimā.Huius vrbis ppter eius potentiam excellētiāq; vbiq;
diffusam & poeta meminit īq; ægypti thebas ornatas ædi-
ficiis:in qua cētū sunt portæ inq; earū qualibet custodes duce-
tos excellere equis & curribus Quidā asserūt nō centū portas
fuisse cīuitatis: sed plures egregiasq; tēplo; portas a qbus cē-
tū sit tāq; plurimā portarū dicta.Ex ea viginti milia curruū

**Ecce ve-
tu th̄ebe
cētū ia-
cet obru-
ta portis**

ad bellū pdire: receptacula quoq; equorū cētū quorū singula
supra ducentos equos caperent:luxta flumē inter mēphim ac
thebas libyā versus fuisse aiūt. Eorūq; etiā nūc vestigia mō-
strari. Non solum vero hunc regē: sed & qui post eū regnarūt
multa accepimus ad huius cīuitatis amplitudinem atq; orna-
menta contulisse . Donis præterea decorasse pluribus aureis:
argenteis: eburneis: statuis insuper colossořū instar: atq; obe-
liicis ex vnico lapide factis : ut plane constet nullam sub sole
vrbem ita fuisse exornatam. Ex quattuor enim tēplis pulchri-
tudine magnitudineq; admirabile cōstructis: vnū erat antiq; simum:
cuius circuitus stadiis tredecim pateat. Altitudo cubi-
tis quinque & quadraginta:muri latitudo sit pedum quattuor
& viginti. Respondere huius templi magnificentiae aiunt or-
namentorum cultum: quamuis magna impensa sit & mirādo

**Templū
mirabile**

opere constructum. Ea structura usq; ad posteriora permane-
vit tempora. Aurum vero argenti in ebū & lapidū sumptus
atq; ornatus a persis ablata: quo tempore cambyses ægyptio-
rum te. npla combuslit. Transtulisse quoq; in Asiam ab ægypto
to ferunt non solum ornamenta rerum plu.ima, sed & artifices
quorum opera regiæ insignes: tum in psepoli: tum in susis:
tum in medissimt constructæ: Tantam pecuniarum copiam in
ægypto fuisse tradunt: vt ex incendiis quæ omnia absumpse
re inter cætera paruum licet quid auti quod tamen vltra trece-
ta talenta sit pensum affluxerit: argenti vero duo milia & tre-
centa. Sepulchra quoq; regum priicorum mirabili opere & q
minime æquari a posteris possent: fuisse aiunt. Referunt sacer-
dotes septem & quadraginta sepulchra regia quorum usq; ad
ptolomæum lagum decem & septem tantū supererant: in eo
rum libris scripta contineri: & eorum etiam plurima (quo tem-
pore ad ea loca accessimus) absumpta erant olympiade cente-
sima atq; octogesima. Non solum vero ab ægyptiis sacerdo-
tibus hæc tradūtur: sed græci quoq; plures: & in his hecathe⁹
q ptolomæi lagū tēpore thebas pfecti historias ægyptias scrip-
tere nobiscum sentiunt: de prioribus enim regum sepulchris:
in quibus traditur iouis pellices fuisse conditas: recensens sin-
gula: regis monumentum: qui simandius dictus est fuisse tra-
dit stadiorum decem. Cuius aditu porta erat vario lapide cō-
structa. Et huius loñitudinem duorum iugerum: altitudinē
quinq; & quadraginta cubitorum fuisse ait. Post hanc ingre-
dientibus aderat lapideum peristilum quadratum: cuius lin-
gula latera iugera quattuor complectentur. In eo pro colu-
nis animalia erant sita ex ynico lapide decem & sex cubito-
rum ad antiquam formam fabricata. Textura omnis superior
recti cōfecta ex lapidibus duorum passuum latitudine variisq;
stellis ceruleis ornata. Ex hoc deinceps alter erat aditus: &
in eo porta priori similis: sed sculptura vberiori. In ingressu
statuē tres positi erant ingentes vnici lapidis Mēnonis opus.
Harum vna sedens cuius pedis mensura septem excedebat cu-
bitos ceteras ægypti statuas magnitudine supabat. Duæ pre-
terea usq; ad genu: altera a dextris: altera a sinistris filig & ma-
tri minores positi. Hoc opus non solum magnitudine conspi-
cuum: sed arte mirabili & lapidum natura excellens fuit: cum
in tanta mole neq; fissura quæpiam: neq; macula inesset. Scrip-
tum erat in ea rex regum Simādius sum. S. quis qualis fuerint

Cābyses
tēplorū
egiptioꝝ
incensor
& pphā-
nator.

Simādi⁹
rex.

Symādi⁹
ægypta-
phium

LIBER

et vbi iaceam nosse velit meorū aliquid operū exuperet. Esse quoq; & aliud signū matris ferunt vnico lapide cubitorum vi-
ginti: habens supra caput regias tres quæ ostenderent filiam
vxoreq; se & regis matrem fuisse. Post hāc portā & aliud erat
peristilum nobilius superiore sculpturis variis: i quis bellum
erat contra bactrianos quibus regis filii imperabant desciscē-
tes ab eo gestum. hos aduersus quadrinētis milibus peditū
equitum viginti in quattuor partes diuiso exercitu cū profe-
ctus esset: prima muri pars obſidionē vrbis ſculptam cōtine-
bat ab ea parte q̄ fluuius muros abluit. Rege deinde cum par-

Bellū no-
tatur ba-
c̄trianū.

Mirū de
leone.

te hostium cōgresso: leo vna cū eo inita pugna hostes in fugā
verterat. Scriptores quidā verā historiam fuisse leonisq; opera
domi enutriti regem in pugna vti ſolitum ad victoriā ferūt.
Alii ob fortitudinē corporis precipuā leonis similitudine cor-
poris animiq; vires ipsum ostendere voluisse. Secūdus paries
ſculptus erat captiuis abſcq; pudēdis manib; ſq;a rege ductis:
quæ nota erat illos esse animo viles: & corpore imbecilles.
Tertium latus sculpturis variis picturisq; decoris: regis sacri-
ficia triumphūq; deuictis hostibus continebat. In medio peri-
ſtili latere statuæ iacebant duæ ingentes ex vnico lapide cu-
bitorum ſeptem & viginti: ad quas tres ex perifilo aditus pa-
tebant. Has prope domus erat colūnis ſuſpensa: cuius latus
quodlibet duo ingera complectebatur. In ea statuæ lignæ po-
ſitæ haud paruo numero representatæ: tum eos: qui de re du-
bia diſceptarent: tum respicientes eos: qui in iudiciis ſnias
ferrent. Hi ab vna muri parte ſculpti trīginta numero erant:
& in medio iudicādi princeps: cuius a collo ſuſpensa veritas
penderet: & oculis effet ſubclauſis librorū cumulo circūſtātē.

Veritas

Hæ imagines præ ſe ferebant iudices integros eſſe debere p-
torem ſolā inſpicere veritatem. Dehinc deambulatorium erat
domibus plenū: inq; eis diuersa epularū genera ſuauia gu-
ſtui pparata. Sculptus deinde eminens cæteris rex variis colo-
ribus: aurū atq; argenteū q̄ ex aureis argenteisq; metallis ānua-
tim cæperat: deo offerens. Inſcripta quoq; ſumma erat ois in
argentū redacta: minæ terdecies centena: & ducēta milia mi-
lii. Sequebatur dehinc ſacra bibliotheca: in qua inſcriptum
erat animi medicamētū. Erant deinceps ægypti deoꝝ omniū
imagines regis quoq; dona ferentis: quæ cuiq; cōpeterēt deo
oſtentētis inſuper & osiridē & posteriores reges: tum in deos
cultu: tum inter homines iuſtitia: plurimum yitæ mortalium

profuisse: pene bibliothecam domus sita erat egregia: in qua viginti essent Iouis ac Iunonis lectisternia. Reges insuper statuerunt vbi & regis corpus sepultum videbatur. Hanc cicuastabant plurima habitacula: in quibus picta cernebatur animantia ægyptia singula sacris apta omnia sepulchrū versus ascendentia. Circuibat monumentū aureus circulus cubitis trecentis sexaginta quinq̄ vnius cubiti spissitudine. In quo descripti erant per singulos cubitus dies anni: & astrologi ortus atque occasus: quidue ea secundum ægyptios astrologos obseruata significarent. Eum circulum ferunt: & cambyses & persae quo tempore ægyptiis imperarunt ablatum. Hoc simandii monumentum non solum ceteris omnibus sumptuosius: sed & artificio excellentius fuit.

Hebei quidem se antiquissimos omnium profitentur: primūq̄ philosophiā ac astronomiā ab ipsis repertas. Seq̄a regionis situ adiutos ad cognoscēdos orientū ac occidentī astrorū motus. Insuper & menses ab eis & annos esse institutos. Dies non secundū lunā: sed secundū sole metiuntur triginta dierum mēsem cōfitentes. Quinq̄ autem dies & quartum duodecim mensibus adiungentes anni cursus perficiunt. Intercalares menses non interponunt. neq̄ dies subducunt: sicut & grecorum quidam. Solis & lunę defectus diligenter scrutati sunt. Ex quibus multa futura prædicere cōperunt. Ab huius regis progenie profectus postea Ogdous: qui vchorens cognominatus est. Memphis cōdidit ambitus stadiorum centum & quinquaginta: urbem omnium ægypti p̄clarissimā opportuniori totius eius orae loco: vbi nilus in plures scissus partes efficit formā deltae. Quo fit ut tanquam in nili claustro posita aditum prebeat prohibeatq; ad superiora loca nauigantibus. Vrbs munita est: ac optime sita: nā fluente iuxta eam nilo ad cohendam aquarum inundationē versus notum aggeres ingentes opposuit: & incremento fluuii presidium: & aduersus hostes: qui a terra irent munimentum a partibus ceteris vndiq̄ effossus est lacus ingens ac profundus: q̄ superabundantia fluminis in eū delata: ac locis vrbi vicinis: excepto aggere: aqua repletis vrbe efficit munitissimā. Talē igitur eius vrbis conditor loci opportunitatē elegit: vt post reges ferme omnes relictis thebis & regiā & habitatiōes in ea ædificariint. Quapropter deinceps diminuta thebarū magnificētia: aucta Memphis vsq; ad Alexandri macedonis tē-

Thebei
philoso-
phia.

Astrono-
mia.

Mensis
Annus

Eclipses

Ogdous
Méphis.

Delta.

Alexan = pus. Is vrbem sui nominis iuxta mare condidit : in augmen= dria ab tum cuius postea reges ægypti omnes incubuerunt. Hanc ci= alexâdro uitatem quidam deorum donis plurimisq; decoris rebus adeo magno exornarunt: vt prima apud quosdam: aut secunda in orbe ha condita. beatur. Sed de hac separati posterius dicetur. Memphis conditor post fructum aggerem stagnumq; effossum regiam ædi ficiavit haud inferiorem reliquis: quæ alibi constructæ sunt. Superiorum vero regum magnificentia atq; ornatu imparem ægypti sane omnino paruifaciendum presensvitæ tempus es= se putant. Futuri vero gloriam: quæ virtute comparatur ma= ximi extimandum. Domos nostras diuersoria appellant tanq; breui tempore a nobis inhabitandas. Defunctorum sepul= chrasempertas domos: quoniam apud iferos infinitum sit tempus vocant: Ideo domus ædificandæ curam contènunt. Circa sepulchrorum magnificentiam sumonū studium ope= ramq; impendunt. Memphis quidam a conditoris filia de= nominatam volunt: Eius amore fabulantur nonnulli captum nilum fluuum: tauriq; forma cōpressisse mulierē: exq; ea gen= tium: quem ppter virtutē incole ægyptum dixere: a quo & te= gio sit ois denomiata. Hic cum regnū cæpisset phumanus ac iustus fuit: inq; singulis excellēs. Qua ex re cōprobata ab oī= bus eius erga singulos beniuolētia: hunc honorē nomis sorti= tus est. Hoc defuncto rege duodecima post eum proles ægy= ptī regnum possedit noīe miīris: ædificauitq; in mēphi borea= le ppylæum opus reliquis excellentius. Supra ciuitatē decem stadiis lacum effodit: miranda vtilitate: magnitudine operis incredibili: cum pateat ambitu stadiis tribus milibus sexcētis. Profundū eius qbusdam in locis sit vlnis qnquaqinta: vt q rei magnitudinem aduertat: Eius in omnes ægyptios beneficen= tiā regisq; prudētiā nullis pro meritis satis laudare posset nam cum nili incerta sint incrementa: & ab eoꝝ modo fruct⁹ terra prebeat: lacum hunc effodit aquæ inundatīs receptacu= lum: ne cum supra modum excresceret stagnatibus preter so= litum aquis: limo supfluo pfia inutilis redderetur: ne ve ex de= fectu aquæ fructus ex siccitate perirent. Fossam vero a fluuiō duxit ad lacum stadiis octoginta quinq; : iugeri latitudine: Per hanc fluuii aqua & recepta & phibita prebet agricolis fer= titatem. Nunc aperto ore fossæ: nunc clauso iuxta incremen= ti modum: non'absq; magna impensa. Cum quinquaginta ta= lentiis opus sit siue claudere siue reserare osfossæ velint. Permis-

sit hoc stagnum summum aegyptiorum vtilitate vscq; ad nostram
 etatem a cōditore Miiride appellatū. Relictus est a rege q; eū
 effudit: in eius medio locus in quo sepulchrū ædificauit duo
 bus super impositis pyramidibus altitudine stadii: vna sibi al
 tera vxori. Sup his statuas quoq; duas lapideas collocauit in
 throno sedentes. existimans his operibus relinquere suæ vir
 tutis memoriam immortalem. Vēdigal piscium qui in stagno
 capiebantur vxori concessit: tum ad vnguentorum vsum tum
 ad reliquum corporis cultum. Id talenti argentum singulis die
 bus pendit. Traduntur duo & viginti piscium genera in eo
 esse: Tantāq; eorum capi multitudinem. vt abunde prebeat his
 etiam cum plurimi sint qui saliendis piscibus operam prebent
 post Miiridem prole septima Sesosis rex factus superiores om
 nis gloria & rerum magnitudine excessit. Sed quoniam de hu
 ius regis gestis non solum græci scriptores sed etiam ægypti
 sacerdotes & q; quantu eius laudes ornant non eadem sentiūt
 Ex histum quæ supsunt vestigiis tum in qbus scriptores con
 ueniunt similiora veri cōscribemus Post eius ortū pater deco
 rum ac regiū opus aggressus est. Nam ex tota ægypto oibus
 qeadē dic qua filius nati erant infantibus congregatis nutri
 ri educari ac singulos eadem disciplina exercitioq; erudiri fe
 cit: existimans hoc pacto simul educatos atq; instructos tum
 amiciores inuicem: tum audentiores melioresq; in bello fore.
 Hos continuo ysu ad malorum patientiam exercebat. Nō enī
 licebat alicui cibum: priusq; cursu centum octoginta stadia cō
 fecisset capere: quo exercitio oēs viri euaserat: & robusto cor
 pore & animo prestantes. Primū sesosis in Arabiam cum eōg;
 q; simul nutriti erant exercitu a patre missus assuetusq; venatui
 ac cibi potusq; abstinentia oēm eam gentem subegit liberam
 antea & seruitio insuetam. Deinde in Libyam profectus ma
 iorem eius partem in ditionem ad hoc adolescentior redigit:
 Defuncto patri cū in regno successisset: rebus ab se gestis elaz
 tus adiecit animū ad Imperium orbis. Dicunt qdam a filia illū
 athyrtia ad monarchiam horratum: eāq; ingenio ac prudētia
 præstantem docuisse patrem facilime ex eo exercitu imperare
 omnibus posse. Alii eam ferunt diuinationis peritam futura
 tum celestibus signis tum sacrificiis nosse. Afferunt & plures
 patri post natum sesosim: in somnis vulcanum predixisse in
 fantem genitum toti orbi imperaturum. Eamq; fuisse causam:
 eur filiū cū coœvis (vt diximus) pueris istituerit assuefeceritq;

Sesosis
rex

Pueri cō
uiuētes

Sesosis
rex

Athyrtia

LIBER

regiae eruditioni: quo dignior esset: q̄ imperio potiretur: Sed iam vir factus cū dei predictionē nosset: magno animo parauit exercitum. Verum in primis: quo facilius optata pficeret: sibi omniū ægyptiorū beniuolentiam cōciliauit: vt & milites pro eo & ducibus ad oppetēdam mortem promptiores redde tet: & q̄ in patria reliq̄ essent: nouis rebus abstinerent. Omnes vero beneficiis affecit. Hos donauit pecuniis: alios agris: nō nullos remissione pñnae singulos oratione & humanitate de uinxit. Omnes q̄ in regem deliquerant: dimisit impunitos. Ob aēs alienum vinc̄tos (magna hæc multitudo erat) soluit: ægyptum omnē in sex & triginta regiones: quas leges dicūt: diuidens: cuilibet prætorē: q̄ & tributa regia exigeret & pro regionis varietate cōmodoḡ omnia exgreret: pficeret. Ex robusto milite exercitū elegit: quo animi consilia pficeret. Fuerū pedestres copiæ milia hominū sexcenta: egyptum milia quat tuor. & viginti. Currus bello apri octo milia & viginti. Deinde varios duces ex his: q̄ vna secum nutriti erant exercitū præ posuit: viros exercitatos bello & a pueris virtuti deditos. Hi erant numero amplius mille septingēti: fraterna omnes mu tuaq̄ erga regem beniuolentia. Quibus distribuit agrōs fertiles: vt rebus necessariis fulcti nullaq̄ ducti inopia liberius militiæ vacarent. Præparatis ad bellum rebus primū æthiopes qui ad meridiem spectant: aggressus victos acie tributura pen dere compulit: hebenū aurū & elephantorum dentes. Deinde ad mare rubrum classe quadringētarum nauium missa: Primus omniū longis nauibus vslus: & insulas ois eius oræ sibi sub didit: & partes maritimæ vscq; ad indos subiecit. Asiam quoq; pedestri exercitu deuicit: neq; solum prouincias expugnauit ab Alexandro postmodū subactas: sed & gentes qual dam: ad quas nunq̄ Alexander accessit. Nam & gangē transiit: & vniuersam mediam vscq; mare oceanū pagravit. Scytha tum quoq; gentē ad tanaim vscq; fluuiū: q̄ europā ab Asia diuidit: ptransiit. Ibi multis ægyptiis iuxta meotim paludem reflectis: colchoz: genti originē prebuit. Hanc nationē ægyptiis manasse argumēto esse dicunt: q̄ apud eos pueri ægyptiog; ri tu circūcidantur: priscum morē: quē & iudei secūturi: colonia seruante. Asiam quoq; reliquam sibi parere coegit. Cycladas insulas maiori ex parte potitus est: transcendens in europam omnēq; thraciā ptransiens: periculum exercitus subiit: tum ppter inopiā frugum: tū locoq; asperitate. Finē expeditionis

Naves lō
gæ.

Tanais
. f.
Colchi

in thracia statuens: multis in locis ab se deuictis colūnas erexit in quibus egyptius quas sacra dicūt: litteris scriptum extat. Hanc pruinciam armis subægit rex regū principantiū Sesosis Colūnam in super statuit: in bellicosis quidem ab se superætis gentibus: hominis pudenda: In his vero q̄ essent imbelles ac timidæ: muliebria habentem sculpta: a posteriori hominis parte gentes ab se deuictas ostendens. In locis q̄busdam statuam suam lapideā ea: qua tunc erat: ætate reliqt: arcū & iaculum tenetem supra quattuor cubitos magnitudinē. Ipse cū summa humanitate erga omnes subditos vsus esset: ommissa post novem annos armis cura: statuit singulas gentes quotānis ad se dona in ægyptum ferre. Cum omnibus deinceps (pmagna ea vis erat) captiuis spoliisq̄ deuictarū nationū in patriam rediens: maximis ab se rebus gestis: & quæ superiorē acta excederent: templa dēū omnia ægypti donis insignibus ac spoliis hostiū ornauit. Milites: quoq; optima in bello opera vsus esset pro meritis donauit. Neq; solum ex hac expeditione ditati rediere milites: sed & ægyptus vniuersa maxima rerū copia vtilitate cumulata est. Fine bellis ipsoito: militib⁹: quoq; spectata sibi virtus erat: quæ parta erant cōcessit. Ipse gloriā sempiternam appetēt magno sumptu opa p multa edidit: & sibi immortale laudē cōparans: & ægyptis in posterū securitatē. Primum a diis incipiens in singulis ægypti ciuitatibus templū ei deo construxit quē p̄cipue colerent. Ad eos structurā: non ægyptiorū: sed quæ cæperat: seruitiorū opera vsus est. In omnibus vero inscripsit tēplis. nulli ægyptio ad id opus se grauē fuisse Afferitur autē seruos babylonios operū labore calamitateq; ptesos: a rege desciscētes. cū pone oram fluminis cōsedissent: bellum ægyptiis mouisse. Tandē assignatis sibi: quos cæperant agris cōdidiſſe vrbem: quā a patria babylonīa dixerunt. Eadem ex causa & appellatā Troiā ferunt etiam nunc iuxta nilū sitam. Nam cum menelaus ab ilio ad ægyptum cum captiuorum manu nauigasset: troiani ab eo deficientes cum ipso aliquā diu pugnarunt: quoad data libertate vrbem condidere patriæ nomen sortitā. Haud vero inscius sum Ethesiā gnidiū diuersa de his ciuitatib⁹ scripſisse. Illos videlicet: q; cū Semiramide ad ægyptū penetrassent: has ab se conditas vrbes suoq; noīe appellaſſe. Sed de his verū scrutari difficile est. Nos quæ scriptores tradiderint: rettulimus: quo posteri verum iudicium sequi possint. Per multos iluper ac magnos erexit Sesosis agge-

Templa
dicia.

Babylonia.
Troia
iuxta nisium.

LIBER

res: in quibus ciuitates: quæ in humili solo erat: construxit: quo hores pecoraq; ab nili inundatione tuta redderetur. In omni vero ora: q; a memphi ad mare spectat: frequentes a fluo duxit fossas: quo fructibus breuiori itinere faciliusq; inuectis: maior reru copia esset. Quod vero maximu fuit: muniit & ea loca: qbus ad ægyptu patere hostibus ingressus posset. Antea potior fere ægypti pars ois aditu facilis: propter frequentes a fluo ductas ab eo fossas: munitior difficultorq; accessu postmodu facta est. Duxit & muru ab eo latere ægypti: qd oriente versus ad syriæ atq; arabiæ spectat: a pelusio vlcq; ad solis ciuitatē p desertū stadiis mille & quingentis. Nauem ex cedro fecit ducentoq; octoginta cubitoq; longitudine: deaurata exteriis intus vero deargen:ata: quā dono obtulit deo: qui maxime thebis colitur. Duos pterea obeliscos ex lapide duro: vtrūq; altū cubitis centū viginti: in quibus: tū imperii magnitudinē tū multitudinē vestigaliū descripsit: addidit & quas subægit natiōes. Memphi in vulcani tēplo suas & vxoris lapidis vni⁹ statuas: altitudine cubitoq; triginta: foliorum vero viginti ob hac rē collocauit. Cū dimisso exercitu ægyptu reuertisset: ac circa pelusiu vacuus bello laxaret curis animu: frater ei apud se cū vxore ac filiis coenati insidias parauit. Nā illis post cibū a vino quiescētibus: lignis aridis ad id atea occulte pparatis: ignē in cubiculū noctu iniecit. Increbescente flāma: qui ad curā regis positi erant: sublato more ebrioq; clamore: regē excitarū qui ambas extendēs manus: salutēq; filiis & vxori deos orans illesus pter opinionē cū saluus flammā euasisset: tū cæteris diis: tū maxime vulcano: vt liberatori: vota pisoluit. Cū multis ac pclaris facinoribus nobilitatus esset: tū id magnificētissimū est habitū. quod cū nationes tū ab se deuicta: tum hi quibus regna tradiderat: duces quoq; quos diuersis pfecerat pvinciis: pstituto die in ægyptu venientes ei dona offerebat. Hos suscipiens benigne: aliis quidem in rebus vario honore afficiebat. At si quādo aut ad templū aut per vrbē accederet: quattuor ex eis loco equoq; currui iūctis: ostēdebat cū cætros oēs reges ducesq; pclaros bello superasset: nullos sibi neq; virtute neq; rebus gestis esse comparandos. Et sane rex iste videtur oēs qui vnquā regnassent: tum rebus bellicis. tū erga deos munificētia: tū vero operibus ab se in ægypto cōstructis anteisse. Annos tris & triginta cū regnasset ex optato vitam deficiētibus oculis finiuit. Cuius virtuti haud facile reperitur.

Nauis au
rata

Sesosis
igais.

dignū nomen. Vir magni animi: neq; solū sacerdotibus: sed
vniuersis & gyptiis admirabilis: cū eadē animi magnitudine:
qua opera efficerat: & mortem appeteret. Adeo autē diuturna
eius gloria ingensq; ad posteros manauit: vt cum multis po-
stea lāculis: perlīs ægypti imperiū tenentibus: darius xerxis
pater vellet in mēphi suā ante. Sesolis statuā ponere: princeps
sacerdotū publice contradiceret. afferens illum nōdū Sesolis
opera æquasse. Quod respōsum haud quāquā ægre ferēs rex.
sed lætatus admodum libertate loquendi: le curaturū inquit:
vt nihil illius virtute: si tantūdē viueret: esset inferior: horta-
tusq; est: vt ætatis eiusdē cōferret gesta: id verum argumentū
esse virtutis. Defuncto Sesoli eius filius regnū capiēs assump-
to patris nomine: nulla in re gloriam paternā est imitatus: sed
eodem quo pater casu afflictatus est: oculis enim captus: siue
propter cōmūnē patris naturam: siue (vt quidam fabulantur)
propter iūpietatē erga nilum: cuius cursūm iaculatus est: co-
actus est ad deorum auxiliū confugere: ac plurimo tēpore va-
riis peractis sacris ad placāda numina: nulla ope adiutus est:
Decimo post āno respōlo ei reddito: vt placato deo: q; in he-
liopoli coleretur. faciē mulieris inspiceret: q; nullū nisi ppriū
noīset virū. ab vxore ppria incipiēs cū multas expertus esset.
nullā reperit incorruptā: p̄ter hortulanī cuiusdā: quā visu te-
stituto vxorē cāpit. Reliquas oīs in villa quadam viuas com-
buslit. Quē locū postea ægyptii sacra in glebā vocitarūt. Deo
autē heliopolis gratias secundū oraculū acceptū reddēs: duos
erexit vnius lapidis obeliscos latitudinis octo: altitudinis cu-
bitoꝝ cētū. Post hūc plures reges nil memoria dignū gessere.
Tādem Amasis quidā regnauit violentius q; cæteri: p̄ multos
enim p̄ter æquū poēna affecit: alios fortunis spoliauit: in oēs
impotens &c luperbus. Tolerata est eius crudelitas: cum vlcī-
scēdi locus non esset quoad Actisanēs æthiopū rex in ægyptū
contra eum dēscendit. Tunc odia occulta erupere: & cum
multi ab eo descissent rege capto: ægyptus in ditionem æthio-
pum cessit. Actisanēs fortunam capti regni humaniter ferens:
summa æquitate ægyptiis imperauit. Latrocinia nouo more
compescuit. Sontes neq; morte plectens: neq; linquens impu-
nitos. Eoꝝ iudicio cōstituto reos omnis in vñū cogens: miti
sententia damnauit: amputatis enim natibus in ultima deserti
ire cōpulit: ibiq; ciuitatē condidit: ab excisis nasis rhinocerā
appellatā. Ea in ægypti arabiaꝝ finibꝝ haud pcul a mari sita:

Darius
Xerxes
Sesolis
filius.

Castā
vnica

Amasis

Actisa-
nes

Rhino-
cera.c.

LIBER

oibus vitæ cōmodis caret. Nā oīs vicina regio salsa est intra vrbis mœnia vnicus est puteus : & is inutilis: vtpote aqua amara gustu. Hos antē eo in loco posuit: ne suis morib⁹ vicinas gentes inficerent: ne ye eo erga reliquos iniuriæ effent occultæ: sed vt tanq in oram desertā relegati: omni re egentes: cogente necessitate: sibi victū exquirerent. Fissis itaq calamis quos ex vicinis agris collegerat: longa sibi retia fecere. Quibus iuxta littus p plura stadia dispositis: ex captis coturnicib⁹ (nā magnus earū nūerus in littore ad capiēdos pisces versat) victū sibi cōpararūt. Eo rege defuncto ægypti regno sibi vēdicato regē ex suis crearūt. Miridim noīe: quē nōnulli maronem cognominant: virū minime bellis aptū. Is sepulchrū sibi cōstruxit: quod labyrinthus appellatur. Rem mirandā pfecto nō tantū operis magnitudine: quātū arte ad imitādū diffīcili. Nā ingrediētibus haud facile regressus datur: nisi duce itineris experto. Ferūt quidā Dædalū ad ægyptū penetrantē admiratū huius operis artē: similē in creta regnanti minoi construxisse: in quo fabulātur extitisse minotaurū. Sed cretensis labyrinthus defecit: siue opera hominū: siue tempore corruptus. Egyptius verovsq ad nostra tēpora integer manet. Defuncto rege post quintū genus: cū ægyptus rege careret ex dignis tibus quidā in regē assumptus est: quē ægyptii cetem: græci protheū appellat qui illiaci belli tēpore extitit. Hūc artiū peritū fuisse tradūt: & in varias se formas vertere solitū: vt nunc animal: quandoqz arbor aut ignis aut quid aliud videretur. Quæ eadē & sacerdotes de illo scribūt. Harū rerū cognitionē cōtinuo ex astrologoz ac sacerdotū vsu rex est assescutus. Cōsuetudo autē regibus tradita: græcis cām huiusmodi trāsmutationes singēdi prebuit. Nā ægyptis mos erat regibus: aut leonis aut tauri: aut draconis priorē partē in capite ferre insignia prīncipatus. Quandoqz vero arborē: aliquādo ignem. quādoqz redolentia supra caput vnguenta: hæc tū ad decorē spectabāt atqz ornatū. tū stuporē ac supstitutionē quandā aspiciētibus iniiciebant. Mortuo protheo filius successit per oēm vitā vectigalibus & ad cumulandū vndiqz thesaurū intentus: vir pusilli animi atqz auarus: vt qui neqz deorum munerib⁹ neqz vlli beneficiæ vacarit. Ita vt n̄ rex: sed vt dispēsator bonus: p virtutis gloria. plus aurī argētiqz: q̄ pteriti reges oēs: quadrīgēta talentoz milia ea fuisse tradunt: reliquerit. Post obitū septem fuere reges in tantū ocio dediti ac voluptati: vt

Miris rex
Maro rex
labyrin =
thus.

Dēdalus

Cetes
Prothe⁹.

facri libri nulla eorum gesta continet historia digna: propter unius
 Nilei: a quo fluuius fortius est nomine: cum antea aegyptus vocari
 taretur. Hic cum plures fossas atque opportunis fecisset locis: &
 nullo utili ad modum incolis reddidit: & nos cam perbuit. Octa-
 uus deinceps rex Chémis Memphis annos regnauit qui quagita:
 edificauitque triu pyramidum maximam inter septem perclavis illima
 opera numerata. Haec versus lybia spectant loge a memphi stadiis
 centum viginti: a nilo autem quinque & quadraginta: quod & artificio
 & operis magnitudine mirabile stupore perberet aspicientibus.
 Earum maxima quattuor est laterum: quodque quodlibet ab inferio
 ri parte iugera septem continet. Altitudo amplius quam sex iugera tollit
 latus quodlibet deducta paulatim usque ad verticem altitudine con-
 tinet cubitos sexaginta quinque. Ex lapide duro difficultaque ad
 tractandum: sed in eternum permanens structura omnis constat. Nam
 ferme mille annis: ut aiunt quidam: ut alii tradidit: amplius tribus
 milibus quadringentis ad nos usque ea moles integra permanuit.
 Ferunt eos lapides ex arabia logo admodum itinere aduetos
 Aggeribus autem fabricata est: nondum eo tempore inventis machinis.
 opus certe mirabile presertim in terra vndeque arenosa: ubi
 nulla necque aggeris: neque cæsi lapidis sint vestigia: ut non ab
 hominibus: sed a diis tamquam moles structa videatur. Conatur aegyp-
 tii mira quodam de his fabulari: ex sale & nitro aggeres eos factos
 posteaque nili incremento liquefactos absque hominum labore penitus
 defecisse. Verum id procul a vero abest. Nam & multitudine homini
 nullus agger constructus: & multitudine deletus. Trecenta enim &
 sexaginta hominum milia (ut aiunt) ad id opus deputata sunt: quod
 viginti ferme annis absoluuntur. Post huius regis obitum frater
 eius Cephus regnum caput: regnauitque annis sex & quinque.
 Quidam non fratrem: sed filium regnum tenuisse assertum nomine chabreum
 quod similius vero videtur. Quoniam qui ei successit imitatus su-
 periore rege: secundum pyramidem edificauit structura & arte pri-
 ori simile: magnitudine impare: ut pote cuius singula in basi
 latera stadii comprehendat. Pecunia ois ad opus prioris impensa
 in olera tamum herbaceis enim cibus opificum fuit ad milie &
 sexcenta talenta excessisse dicitur. Aliarum non extat sumptus
 illius aditus ab uno tantum latere patet. Verum nullus ex his: qui
 eas sibi pyramides in sepulchra condidere: rex in illis sepultus
 est. Nam partim nimii labores in operibus absumpti: partim cru-
 delitas regum & insolentia: ira populoque copulere: ut eorum aut
 dissiparent corpora: aut elicerent ex monumentis. Quae ex re-

Nileus
 rex nilus
 unde
 Chémis
 pyramidis
 des.

Cephus
 rex Cha-
 breus rex
 pyramis.

LIBER

domesticis mandarunt qdam vt sua corpora in loco vili ob-
scuroq; conderent : quo effugerent sequitiam plebis. Hunc re-
Mycerinus rex gem fecutus est Mycerinus: quem nonnulli cherinum vocant
prioris pyramidis auctoris filius. Hic tertiam ab se incep tam
minime pfect puentus morte. Erat singula latera in bali iuge-
rum triū murus vsq; ad qntū decimū cubitū ex lapide nigro :
thebaico simili: reliqua pars ex eo lapide : quo & reliquē pyra-
mides: est constructa. Opus sane: tū magnitudine: tū artificio
tum vero lapidū sumptu ceteris pyramidibus inferius. Scrip-
tū erat in latere ad boreā verso nomē auctoris: mycerin⁹. Hūc
tradunt superiori⁹ crudelitatē abominatā vitam vixisse summa-
cum humanitate & in subditos beneficentia. Fecisseq; sedulo
omnia: qbus benivolentiā omnī sibi cōpareret. Pecuniā con-
tempsit: pr̄ebens munera etiam iis: q iuste recteq; iudicassent.
Pyramides Sunt & aliae tres pyramides singula latera ad duo iugera pte-
duntur vniuersum opus: structura pter magnitudinē. supiori-
bus similis. Has dicunt a tribus: regibus quos retulimus suis
yxoribus ædificatas : quæ tradantur alia ægypti opera : non
solum mole ædificiorum atq; impensa exuperare: sed artificiū
excellentia : magisq; affirmant admittanda esse architectoꝝ in
genia : & arte q regū sumptus. Hi enim p̄priis animi dotibus
illi alienis pecuniis laboribusq; tanta oga erexerunt. Verum
de harū pyramidū auctoris nil certi: neq; apud incolas : ne
q; apud scriptores constat. Quidam eos: quos diximus reges
illas ædificasse: Alii alios tradunt: p̄ut maioris asserunt. Ar-
Rhodope meum extitisse conditorem Secūdæ amasum: Tertiæ masum
quam volūt qdā rhodopidis pellicis sepulchrum fuisse. Et id
nonnulloꝝ principū: q eā amassent. cōmuni oga absolutū. Re-
Bocchorus rex gnum deinceps sumpsit Bocchorus corpore qdem robusto ac
valido: ingenio vero supiores excedens reges. Multis deinde
actis sacerulis regnauit ægyptiis Sabacus noie: genere æthiops
deoꝝ cultu liberalitateq; præ cæteris regibus excellēs. Argu-
mentū vi: tutis eius vel maximū sit integritas: vtilifq; in seruā-
dis legibus animaduersio. Nam capite dānatos nequaq; mor-
tis affecit poena: sed opus facere vincos cōpedibus p ciuita-
tes coegit: quæ res non paruo extitit vestigali : plures eni ex
eo scrutio pecunias contraxit: eorum opera multos aggeres
construxit. fossas variis locis opportunas fecit. Ita & poenæ
acerbitatem leniuit: & inutilem poenæ asperitatem in magnū
commodum vertit. Eius egregiam pietatē: & a principio vi-

tæ institutionem: facile quis ex visione somniū perspiciat. Ver sus ē ei deus: quod thebis colitur in sōno dicere: regnū suū in ægip
 tios neque foelix neque diuturnū fore: nisi sacerdotibus ægypti of
 bus occisus pro media ipsorum cadavera cū suis trāsiret: hoc lōnio
 spepius oblato omnes vndique sacerdotes cō:uocauit: narratisque: quod
 sōniū accepat: nolle se ingret in ægypto manentē alicui priniustem
 struere: sed malle purū omnique solutū scelere ab ægypto absce
 dere se: fatigque vitā reddere: quod ipia conāde inquitū regno potiri.
 Ita ægyptiis regno tradito in æthiopiā redit. Duobus ānis æ
 gyptii abisc rege fuere turbatis omnibus cū etiā ad ciuilia bella p
 uentū esset: duodeci loco regis ex maioribus ducibus proficiunt: quod
 bus ois regnī cura primissa est. Cōueniētes hi in méphi cōi cōsi
 lio iperū exercebāt. Cū uno animo cōcordique quod deci ānis rex
 administrassent: decreuere vt sibi cōe sepulchrū ædificaret: vt
 quēadmodū in vita uno cōsensu: pari honore ægyptū guber
 naſſent: ita & poſt obitū cōis esset omniū vnius sepulchri gloria
 conati ſūt in ea re oia ſupique regū opa exceedere. Electa ad id
 iuxta paludē libyæ: aqua quod in miridā descēdit: ex pulcherri
 mis lapidibus sepulchrū ædificarūt quadratū: quaque versus sta
 dii vnius. Sculptura atque artificū ope nihil iam ātea factis ce
 dens. Ingrediētibus illius ambitū domus aderat colūnis circū
 fulcta: quattuor ad latus quodlibet colūnis positis. Et huius teſti
 cōsignatio vnius erat lapidis sculpta prosepibus: variisque picturis
 ornata. Erant ibi ſū.no artificio depicta ægypti regū tēplorum
 ſacrorūque monumēta. Tāto autem ſumptu: tanta magnificētia
 ea moles ab his regibus excitata eſt: vt ſi ante eorum diſſenſio
 nem fuſſet abſoluta: cetera ſepulchra excellere ſuper
 raset. Verum cum annis quindecim ſimul imperium tenuiſ
 ſent: regnū ad vnicum redactum eſt. Psamniticus ſaites vnuſ
 ex duodecim: cui maritima ora obuenerat: tributo emporiis
 omnibus preſertim phænicibus grācisque imposito: magnaque
 vi pecuniae contracta: amicitiam plurimarum gentium prin
 cipumque ſibi liberalitate comparauit. Huius rei inuidia moti
 reliqui bellum ſibi intulerunt. Quidam ex antiquis ſcriptori
 bus fabulantur: reſponſum imperatibus redditum: qui ex il
 lis prior æream phialam deo: qui erat in memphi: dono tulif
 ſet: eum ſolū rerum in ægypto potiturum. Psamniticum cum
 extulifet ſacerdotum quispiam e templo phialas aureas vni
 decim elegantiorē ab ſe electam deo optuliffe. Quod rēſciſ
 centes conteri: cum nollent occidere relegasse illum perhibent

Aegypti
duces.

xii.

Psamnit
icus

LIBER

in paludes iuxta mare sitas. siue ob causam quā diximus: siue inuidia moti. At psamniticus ex arabia: caria: ionia: cōducto milite acie illos p̄pe vrbē mēphim supauit. Alii reges partim cecidere in bello: partim fugiētes in libyā cessere regno. Sūpto imperio psamnaticus vellibulū orientē versus: deo in mēphi construxit. Circū templū pro colūnis colosos duodecim cubitoꝝ posuit: militibus mercede cōductis: præter stipendiū dona large distribuens cæteris agros sorte diuisit paulo supra pelusi ostia: quos multis post annis Amatus rex ad mēphim traduxit. Rex ppter operam a mercenariis militibus nauatā: postmodum externo milite: plurimū filius multū illorum præsidio vsus est. Cū in syriam exercitū duceret: præ ceteris honore mercenariis impenso: statuit eos in dextra. ægyptios a sinistra phalangis parte: qua contumelia irritati ægyptii ad ducēta milia eorum: ab rege descilentes æthiopiam versus pfecti sunt: nouas fedes sibi vendicaturi. Rex ad eos duces primū misit eam ignominiam depcaturos. Ipse quoq; cū hi nil pfectissent: nauibus plectus est. Cū ipsos iuxta nilum proficisciētes: iam iāq; ægypti montes transcedentes repperisset: rogabat: vt animū mutarent utq; templorū patris: vxorum ac filiorum in mentē veniret. At hi omnes vna voce clamore subiato hastisq; scuta percutiētes respondere: q; armorū potētes esēt: facile le patriā reperturos. Ostensis vero sublata veste genitalibus nec vxores nec filios: dum eis vti possent: defuturos. Hoc dato responso despicientes: quæ alii maxima esse viderētur in æthiopiae pte fertili: sortitis inter se affatim agris cōsedere. Psāniticus eosq; dicessu haud parū dolēs ad curā regni cōuersus: & vectigalia dispositus & cū atheniensibus quibuldāq; alii græcis societate inuit. Erga externos: qui in ægyptum accederēt: tumma beneficētia vtebat. Cū græcos plurimū diligenter: filios disciplinis græcis erudit. primus ægyptioꝝ regū cæteras nationes ad iportāda: q; apud se erāt: allexit securitate singularis adeūtibus pbita. Apud superiores enī reges nulli externi ad ægyptū nauigabāt: cū ptim occiderētur parti adiicerētur in seruitutē. Impietas Busiridis tēpore apud ægyptios aduersus exterios seruata: grecis causam prebuit: licet minime verā sed multa contractā crudelitate scribendi: quæ de eo in fatulis feruntur. Post psamniticū regnauit quarta exinde pgenies Aprieus annos duos & viginti. Hic aduersus cyprū ac phœniciam terra mariq; bello moto Sidonem vi captā cum diruisset

Aprieus
tex.

reliquis phœniciae vrbib⁹ subactis classe cyprios ac phœnices
 supauit: spoliisq; hostiū cū pluribus captis: in ægyptū rediit.
 Misso deinde contra cyrenē & barcē exercitu:magnaq; ex pte
 devictis reliquis: ab se alienauit: Existimantes enim ipsum in
 eorum pernitiem comparasse exercitum:quo securius iperaret
 ægyptius: descierunt. Ad hos cōpescendos destinatus Ama
 sus ægyptius vir insignis mandatorum. q ad concordiam spe
 stabant oblitus : cum illos in regem incitasset : conspiratione
 facta rex .creat⁹. pauloq; post cū plures a rege descisecent:
 coactus est ad mercenariorū (ii ad triginta milia erant) opē cō
 fugere. Prælio circa mariā pagum cōmisso: ægyptiorum res
 superior fuit Itaq; captus aprieus stragulatusq; interiit. Amasus
 suscepito ipero: cōuersusq; ad regni curā iuste iperauit: magna
 cū laude multas cypriōrū ciuitates euertit multaq; donis insi
 gnibus deū templo exornauit. Cū regnasset ānis quicq; & qnq;
 ginta mortē obiit quo tēpore Cambyses psarū rex ægyptū ar
 mis cœpit: circa tertium annum olympiadis tertiae & sexagesi
 mae: qua victor in stadio fuit pmenides camarineus. Recēsitis
 veterorū temporū: vsc⁹ ad amasum ægypti rebus: nūc admi
 randa quædam & quæ prosint legentibus de moribus eorum
 sunt scribenda. Plura enim vetera ægyptiorum acta non solū
 ab indigenis extimātur magni: sed & apud græcos quoq; nō
 parum admirationis habēt. Itaq; qui plurimū doctrina excel
 luerunt in ægyptū transiere: vt & leges eorum & studia cogni
 tione digna pciperent: quāuis enim scirēt ægypti aditū ex ter
 nis difficiē: tamen omni studio oli illuc accedere appetiuerū
 in quibus ātiquiores extitere. Orpheus: poetaq; homerus. De
 inde posteri nōnulli Samius pythagoras: ac legūlator solon.
 Afferunt ægyptii litteras:astrorum cursus. geometriam artes
 q; plurimas ab se fuisse repertas. Optimas insuper ab se institu
 tas leges. Quorum maximū ferunt esse argumentū annis am
 plius tribus milibus & septingētis indigetes reges ægypto im
 perasse: Eāq; puinciā cæterarū orbis esse foelicissimā: q nullo
 potuissent pacto fieri:nisi optimis moribus ac legib⁹ vixissent
 eruditiq; omni doctrinarum genere fuissent. Verum nos his:
 quæ herodotus aliiq; nonnulli ægyptiorum gesta narrantes
 præter veri opinionem multa voluptatis gratia fingentes tra
 dunt. prætermis sacerdotum diligenter a nobis scrutatos li
 bros sequemur. Primum ægyptii reges vitam: non alio rum
 regnantiū quibus voluntas pro lege est: traducebant licentia.

Amasus

Maria
pagus.

Cabyxes

 Orpheus
 Homer⁹
 Pythago
 ras
 Solon
 Litteræ
 Astrorū
 cursus
 Geome
 tria
 Aegypti
reges

LIBER

Sed legum instituta in cogēdis pecuniis quottidianoq; viatu
sequebantur. Eorum cultui obsequioq; nullus deputatus erat:
neq; emptitus neque domi genitus seruus: sed nobilium sa-
cerdotum filii: tum vltra viginti annos nati: tum doctrinā p-
cæteris eruditī: vt horum corporis ministrorum die noctuq;
stantium conspectu motus rex: nil turpe committeret. Raro
enim potentes rerum mali euadunt: vbi desunt suarū cupiditi-
tum ministri. Institutæ erant diei noctisq; hore: quibus re-
gi legē permitta agere fas erat mane surgentem regem primū
epistolas omnis missas capere oportebat: vt cognitis his: que
sibi agenda esset: responso dato singula in tempore exq; ordi-
ne recte agerentur. His actis cum in virorū excellentiū cætu
lauisset corpus: vestē pclarā induitus sacra diis faciebat Mos
erat sacerdotū principi iuxta arā hostiis deductis: astate rege:
magna voce audiēte populo valitudinē pspérā oiaq; bona p-
cari: regi iustitiā in subditos colēti: Narrare insup pticulatim
regis virtutes: in deos pietatē ac religionē: in hoies humani-
tatē seruātis: tū illū continentē dicere iustū:magniq; ai veracē
liberalē omniscq; frenantē cupiditates: pænas insup mitiores
q; postularēt errantis crimina: exigentē:reddentē vero gratiā
meritis ampliorē. plura his similia orans tandē execrationē i
malos exequebatur. Tum regem culpa purgans omne crimen
in ministros: qui regi iniqua suaderent:cōiiciebat. His actis sa-
cerdos & regem ad fœlicem diisq; gratam vitam hortabatur:
& simul ad bonos mores: agendūq; nō quæ suaderent mali:
sed quæ ad laudē & virtutē maxie pertinerēt . Demū cum rex
tauro diis sacra fecisset: sacerdos quædam ex libris sacrī cla-
rissimorū viroꝝ consilia: actaq; proferebat: Quibus rex moni-
tus imperio pie ac iuste aliorū exēplo vtteretur. Non aut pecu-
niis vacandi: iudicandiq; solum legibus antiquis: sed deambu-
landi quoq;: lauādīq; & cū vxore cubādi: omniscq; degēdæ
vitæ tēpus erat lege præstitutū. Cibo vescebantur simplici:vt
quorū mensæ nichil præter vitulū & anserem: inferretur. Vini
potandi certa statuta erat mēsuræ: qua neq; farciri venter:neq;
inebriari possent. Deniq; ipsorū vita ea tenebatur modestia:vt
non a legislatore:sed a peritissimo medico ad seruādā sanitatē
cōposita videref. Mirabile vidēt ægypti reges nō ex volūtate
sed ex lege vitā priuatam agere. Sed multo est mirabilius illis:
neq; iudicandi: neq; pecuniā congregandi: neq; puniēdi quæ
quā per superbiam aut irā aut aliam iniustā ob causam licentiam

Præceps
pro rege.

Sacerdo-
tum cibi

permisam. Sed veluti priuati tenebantur legibus: neq; id egre
ferebant exitimantes parendo legibus se beatos fore. Nam ab
his: qui luis indulgerent cupiditatibus: multa censemebant fieri:
quibus damna piculaq; subirent: Scientes enim saepius se pec-
care: tamen aut amore: aut odio: aut alio animi morbo vieti ni
hiolominus aberrant. Qui vero sapientia consilioq; vitā insti-
tuunt: in paucis offendunt. Hac vī erga subditos iusticia re-
ges omnī beniuolentiā adeo affecuti sunt: vt nō solū sacerdo-
tibus: sed singulis ægyptiis maior regis: q; vxorū filiorūq; aut
aliorum principū: salutis inesset cura. Eteni plurimi regū quos
rettulimus: ciuiles mores secuti acta fœliciter vita morte obie-
runt: quoad ea legum disciplina permanisit: Nationibus pte-
rea variis subactis: plures possedere pecunias: regiones adi-
ficiis operibusq; ingentibus vrbes amplissimis donis sump-
tuosiq; decorates. Sed ea: q; post obitū ægyptii suis regib; p-
buerint: magnā populi erga principes beniuolentiā mōstrat.
Id honor mortuis impensus ostēdit. Nam cum quis regum de-
redit vita: ægyptii omnes mortem cōmuni mœstitia lugēt:
vestes lacerant. templis clausis forum non frequentant. Festa
solemnia non agunt. Dies septuaginta duos luto deturpantes
capita: ac sindone subtus mammas cincti: vna viri mulieresq;
ducenti ferme aut trecenti circum ambulant bis in die: nouā-
tes luctum atq; ad numerum cum cantu virtutes regis cōme-
morantes. Cibis animantium coctisq; ac vino: omniq; mensæ
apparatu abstinent. Non lauacris non vnguentis non stratis
lectis non venereis vtuntur: sed tanquam defuncto filio per
eos dies moerentes lugent. Hoc tempore. quæ ad pompam fu-
neris spectant præparatis: pōstrema die corpus in arca condī-
tum ante sepulchri aditum ponunt. Ibi breuiarium in vita ab
rege gestorū de more recitat: volētiq; facultas datur defunctū
acculandi. Altant sacerdotes: mortui recte facta laudātes. po-
pulus is p magnus est: q; exegas circūstat applaudet veris lau-
dib;. in reliquis magno reclamat tumultu: quo accidit vt plu-
res reges repugnāte multitudine: solito caruerint sepulchri ho-
nore ac magnificētia. Is timor coegit ægypti reges iuste viuere
veritos futuram post mortē plebis iram atq; odium sempiter-
nū. Antiquorum regum viuēdi mos hic maxime fuit: Egypto
oi in plures ptes: quarū qlibet græco verbo nomos appellabat
diuisa cuilibet ptor aderat. qui oīm haberet curā. ægypti ve-
ctigibus trifariam partitis: priorem portionē percipit colle-

e ii

Regum
cura.Luctus
in regia
morte.Laudes
Regum
iustitia

LIBER

gium sacerdotū magna apud incolas auctoritate : tum ppter deoꝝ curā: tū ppter doctrinā qua plures erudiūtur. Hāc partē tū ad sacrificiorū ministeria: tū ad priuatæ vitæ cōmoda impertiūt. neq; enī deoꝝ cultū omittendū putant: necq; publici cōsilii vtilitatisq; ministris: æquū cēsent vitæ cōmoda deesse. Adiunt enī grauibus in rebus hi semp cōsilio atq; opere regibus: tū astroꝝ peritia : tum vero sacrificiis futura p̄dicentes. Ex librīs p̄terea sacrīs priorum gesta referūt: quibus reges in agēdis noscant: q̄ sint profutura. Non. n. quēadmodum apud græcos vn⁹ homo: aut vnica mulier sacrī p̄est: sed plures in cultu deorū honoreq; versantur: qui eandē sacroꝝ curā filiis tradūt. Hi omnes immunes sunt secūdūq; post reges honoris dignitatisq; locū tenent. Altera portio ad reges puenit: quam & ad bella & ad vitæ cultū: cū ad liberalitatem erga strenuos viros p̄meritis impendunt. Qua ex re fit: vt populates nullo grauētū tributo. Tertiam percipiunt milites: & qui belli sunt instituti ministerio: vt hoc stipendio accepto paratiorem habēat animū ad belloꝝ pericula obeūda. Iniquū enim foret ad tuendā cōm̄ salutem intentos nulla ex ea pro qua pugnarēt: patria cōmoda percipere . Ea vero p̄cipua vtilitas videtur: q̄ mercede laborū impensa cum fiant opulentiores: facilius gi- gnendæ proli operā dant. Quo fit vt refert a multitudine hominū patria nequaꝝ externo milite egeat. Hoc militandi ordine a p̄genitoribus suscepto: parentū virtutē a pueritia imitati bellicisq; exercitati muneribus milites ægregi euadūt. Est in sup eoꝝ politia in tria hominū genera instituta: pastoꝝ: agricolarū: opificū. Agricolæ parua quadā mercede sacerdotibus regeq; aut militibus agros mercati: p̄ omnē ætatē ab ipsa pueritia rel rusticæ sine intermissione vacāt. Quo fit vt agricultura cæteris: tum ob doctrinā a parentibus percæptam: tum ob continuū usum: præstent. Norunt enim præceteris diligenter agrorum naturam: rigandi serendiq; ac metendi tempora : & fructuum seruandorum commoditates: tum parentum obseruatione: tum sua diligētia cognita. Eodem modo & pastores cura atq; arte regēdi pecoris a patribus accepta: semper in eo gubernando ætatem agunt. Multum eis conferunt: quæ a p̄genitoribus in pecorum cultu ac pascuis audierunt. A nōnullis etiam quędam suo studio adiuuenta. Nam qui aues & anseres nutriunt: præter earū: quæ apud alios homines habētūt: p̄creandi naturam: adeo illis indulgēt: vt in numerum dictū

Sacerdo-
tum ho-
nores.

Agrico-
le & egipci

Pastores

m̄irabilē auiū euadant. Nō enim ouis incubant aues: sed ipsi ingenio & naturali arte ex ouis. p̄ter c̄eteroꝝ c̄osuetudinem: educunt foetus. Artes quoq; apud ægyptios admodum excusat videmus. & ad summū perductas. Nā soli ægyptii opifices omissa rerū publicarū cura: nullū nisi aut legib⁹ pm̄issum. aut a patre traditū opus exercent: vt neq; eos docētis inuidia neq; ciuile odiū neq; aliud qd ab instituto impediat exercitio. Aliis in locis licet artifices relicto priori: opificiis c̄ateris se dedere: & hos cultui agrorum: hos mercaturæ aliquibus ar̄ibus operā p̄bere. Quidā in ciuitatibus: q̄ a populo reguntur: ad cōtiones cōcurrūt: in p̄nitē ciuitatis prætio corrupti. Apud ægyptios: si quis opifex ad rcm.p. accedat: aut plures exerceat artes: magna mulctatur poena. Hāc antiquā tū rei.p. tū priuatæ institutionē a patribus traditā veteres ægyptii habebāt: Iudicia vero nō casu siebant: sed rōne: existimabāt enī rite facta plurimū vitæ mortaliū prodesse. Nā punire nocētes: auxiliū ferre opp̄ssis: optimā ad phibēda mala facinora viam putant. Poenā vero delicti: aut pecunia: aut grā tolli: existimabāt cōfusionē vitæ cōis fore: Quāobrē ex ciuitatibus clarioribus: vt heliopoli mēphi thebis viros optimos eligebat: quos iudicis p̄ficerēt: qui iudicū cōfessus: neq; athenarū atiopagitis: neq; lacedæmoniog; senatui cedere videbatur. Postq; hi cōuenerat triginta numero: inter se eligebat optimū virū: quem iudicii principē cōstituebat: in locū cuius ciuitas aliū iudicem substituebat: his oībus vietus: sed principi opulentior a rege dabatur: is aurea catena: signū variis ornatū lapidibus a collo suspensum: quod appellabāt veritatē gestabat: Ceptis iudiciis ac signo veritatis a principe iudicū proposito omnibusq; legibus quæ octo libris cōtinebantur in medio eorum cōstitutis: mos erat accusatorē scribere ea in quibus aliū accusabat: modūq; patratæ iniuriæ aut damni facti quanticq; eam extimaret scribere. Reo tēpus dabatur rescribendi ad singula: & aut se id non fecisse aut recte fecisse purgandi: aut iniuriam vel damnū minoris extimandi. Rursus accusatori reoq; iniucem responsendi locus erat. Ita bis auditis ligatoribus: cum iudices de controversia quæsissent: princeps signo veritatis in partē ve- riorē verso: sententiā ferabat. Hic mos iudicioꝝ apud ægyptios erat: extimantes accusantiū excusantiūq; altercatione & scriptis veritatē maxime elici posse. Sane oratorū ars: hipocritū fraudes, lachrymæ periclitatiū multos a recto veroq; iu- e illi

Iudicia
ægyptio-
rum.
Poenam
prodesse;

Iudicis
monile.

Sententiā
modus

LIBER

dicio auerterunt. Videre quidē licet. aut errore aut effectione aliqua: aut misericordia: aut oratione dicentis s̄ampius reos suis se ab iudicibus absolutos. Verum si aduersantium scripta penitus intelligentur: existimarunt iudicari rectius veluti nota veritate posse: cū neq; ingenio neq; astutia neq; mēdacio neq; audacia neq; arte iudicia puerterentur. Sed cuiq; esset cōe ius: tū q;atēpus dabatur accusatori reoq; ad disceptandū: tū quia iudices & eorū responsis eliceret veri iudicii modū. Quoniā de legū institutione mentio incidit: haud erit alienū ab instituta historiā antiquas ægyptiorū leges referre: quo palam sit q;atum cæteris præstent & rerū ordine & vtilitate. Prīmū periuri capite mulctabantur: tanq; qui duplii teneretur scelere: vt qui & pietatē in deos violarent: & fidem inter homines tolleret: maximū vinculū societatis humanæ: si quis iter faciēs aut hominem a latronibus cædi cōperiret. aut quālibet iniuriā perpeti: neq; subuenire auxilio: si posset: mortis erat reus. Si auxilium ferre non posset: denūtiare latrones tenebatur: & iniuriā accusatione prosequi: qui ea negliget & plagis ad certum numerū plectebatur: triduoq; carebat cibo. Falso quēpiam accusans: si postmodum ad iudicium delatus foret: poenā calūnitorib⁹ statutam subibat: Cogebantur ægyptii omnes scripta sua nomina ad præfides regionum: & simul quo exercitio viuerent deferre: qua in te si quis mentiretur: aut si iniusto viueret quæ stu: in mortis poenā incidebat. Dicitur hanc eandem legē a sole: cū ad ægyptios penetrasset: ad athenienses traductā. Si quis sponte aut liberū aut seruū occidisset: morte damnari leges iubebant: quæ non fortunæ conditionem: sed consilium facti pendentes: hominis a sceleribus deterrebant: & simul vindicata seruī morte reddebant liberi securiores Patribus qui filios occiderent: nō erat poena mortis indicta: sed tribus diebus noctibusq; continuis edictum: vt circa defuncti corpus assister & publica etiā custodia astante. Non. n. iustum putabat eum priuari vita: q; vita filiis auctor fuisset: Sed potius continuo dolore factiq; pnia affligi quo cæteri ab simili facto auerterentur. Parricidis exquisitam imposuerunt poenam. Nā arti culatim pñacutis calamis cælos iubebant viuos supra spinarū aceruum comburi maximū inter mortales iudicantes scelus: ei mortem per vim inferre: a quo vitam accepisset. Mulierum morti destinatarū si pñgnantes essent: ptus expectabatur: quā le gem multi græcorū acceperunt: existimātes penitus iniquum

ægyptio
tū leges.
periuri
pœna

Accusās
falso.

Aegyp =
tiorū no
mina.

Homi=
cide.

Parrici=
dæ

Pugnan=
tes

esse eū: q nihil cōmisisset: vna cū facinoroſo poenam.pati:aut duos plecti: cū vnuſ deliquiſſet. Cumq; eo: qui ſpōte peccasſet criminis vacuum puniri. Inſuper cum ſola peccasſet mater: mi nime equum cenebant filium patri: matriq; comūnē luerē ma ternam poenam. Et.n. ſaþe reptum eſt: iniquos iudices mor tis reos liberaffe: dānaffe inſontes: In bellis vero: q aut ordi nem reliqſſent: aut non parerent ducibus:nō plectabātur mor te: ſed maxia oiuſ ignominia: qua poftmodū virtute & recte facto deleta: ad priorē ſtatū redibāt Ea lex & hoies aſluefacie bat: vt id dedecus pelliſmū malū:morteq; ipa grauiorē cēſerēt Et ſimul admonebat mortuos niliā vitæ mortalium pdeſſe: Ignominia vero affectos: pluriū bonoꝝ virtutis deſiderio cau ſ. m futuros. His: qui ſecreta hoſtibus reuelaffenſt: linguaſ lex iubebat abſcindī. Ei q monetaſ circuncideret: aut adulterinā cuderet: aut pondus vel ſigna imutaret: aut lī. ſiſcriberet: aut deſcripto demeret: aut falſias ſyngraphas afferret: abꝝ aputa bantur manus. vt q corporis ps peccasſet: per vniuersam vitam lueret poenā. Cæteri quoꝝ alioꝝ calamitate moniti ab ſimiſ ſcelere abſtinerent. Aſperæ etiā: circa mulierū delicta: poenæ ſtatutæ erant. Nam ei: qui mulierem liberam violaſſet: virilia execabantur: quoniam vno crime ſtria haud pua ſcelera complexus eſſet: Inuiriā: corrupertelā: & liberoꝝ coſuſionē. In adul terio ſpōtaneo deprehēſus virgis cædebatuſ ad mille plagaſ. Mulier naſo mutilabatur. Quo dedecore vultus incontinen tia maculatus ea mulctaretur parte: qua maxiſ facies exornat Legum: quæ ad hoium cōmertiā ptiñēt: Bocchoridē latorem ſcribunt fuſſe. Hæ mandant creditis abſq; ſcriptura mutuo pe cunis ſi negarentur: ſtarī debitoris iuramēto: vt quæ iuſiuran dū veluti religiosam rē magni extimaret. Nā cum certum ſit iis: qui ſaþiuaſ iurant: abrogari fidem: plurimi ducūt ne boni viri nomen amittatur: raro ad iuramentum deſcendere. legis inſuplatoſ omnem fidem in virtute conſtituenſ bonis morib⁹ iudicauit aſſuefieri hoies ad probitatem: ne indigni fide vide rentur debere. Iniquū etiā putauit eis: quibus abſq; iureiutādo credita pecunia eſſet: de re ſua iurātibus non preſtari fidē. Fœ nuſ: quod ex ſcripto contrahebatuſ: prohibeat ultra cōtractū mutui duplū ex: g: ſo'utio ex bonis debitoris ſoli fiebat. Cor pus non poterat addici creditori: putabat enī oportere bona tantū ſubdita eſſe debitiſ. Corpora quorum opera & bello & pace yteiētū: ciuitatibus addicta eſſe. Non enī æquū videba e iii

Inobe =
dientes
Futiles

Moneta
adulteria
fallarii

Adulte =
ria

Boccho =
ris legū
lator: iuſ
iurandū

Fœnus
Viſura

LIBER

tur milites: qui pro patriæ salute pericula subiret. p vſuris in carcerem duci: aut ob vnius auaritiam in periculū agi patriæ salutem. Hanc quoq; legē videtur Solon ad atheniensēs transſtulisse: quā ſifatheam appellauit: decernēs: ne ob vſuras ciuium corpora neceſterētur. Haud iniuria querūtur quidā de nonnullis græcis legū latoribus: qui arma: aut aratrū: aut aliud quiduis operi necessariū prohibeāt ob fœnus addici creditori corpora vero: quæ his vtuntur tradi pmittant. Lex præterea priuatim de furib⁹ apud solos ægyptios hæc erat. Iubebat eos qui furari volebant: nomē suum apud principē sacerdotū scribere: atq; euſtigio furtū ad eum deferre. Similiter quibus res furto erepta erat: ad eundē rei ſublatæ tēpus diem & horā ſcribere tenebantur. Hoc modo facile inuēto furto q̄ rē amifſſet quarta mulctabatur pte: q̄ daretur furi: Satius lator esse legis duxit: cū impossibile eſſet furta phiberi potius alicuius portiſ: q̄ totius rei amifſſæ: hoies iacturā pati. Nuptiarū nō idem apud ægyptios mos eſt. Sacerdotibus vnā tantum vxorē duſcere licet. Reliqui pro volūtate: & facultatib⁹ plures hñt. Quā legem cōferre exiftimant pp hoium multitudinē & ad foelicitatem & ad potentiam ciuitatū. Nullus ex eis ne ex ſerua quidē empta genitus: ſpurius habetur. Solū enim patrē exiftimāt generis auctore: matrē & nutrimentū & locum infantī p̄bere. Arbores vero fructū ferentes: p̄ter græcoꝝ morē appellant maſres: foeminas: q̄ adiuuant maturitatē. Natos adeo pua educat faciliq; ipēſa vt vix credi posset. Nā tū ſcirpoꝝ: tū aliis radi cibus: quas sub cineribus coquāt: cū caulibus palustribus: q̄s parti coctas: ptim aſſas igni: ptim crudas p cibo prebent liberos nutrīunt. diſcalciati nudiq; maiori ex pte ob patriæ tēpiem: vitā ducunt: Omnis ſumptus in pueros: quousq; ad æta tem pueniant: a pentibus impensus nō excedit dracgmas vi- ginti. Qua ex cauſa contingit ægyptū gentes cæteras hoium numero excedere: pluraq; in ea magnifica eſſe opa effecta. Eru diunt ſacerdotes filios & litteris q̄ appellantur ſacræ: & aliis: quæ ad cōmunē ſpectant doctrinam: vt plurimū geometriæ arithmeticae q̄ studio intenti. Fluuius enī: q̄ ſingulis annis pp inundationē varias agroꝝ formas ſupiducit: magnas cōtentiones inter vicinos de finibus agroꝝ excitat: quæ abſq; geometriæ admīniculo: haud facile cōponi poſſent. Arithmetica vero & vitæ domesticæ eſt utiſis: & ad geometriā atq; astrolo- giam maxime cōfert. Accurate vero & ab aliis qbusdam & ab

Furum
mos.

Aegptio-
rum vxo-
res

Cibus in
fantum

Sacerdo-
tum filii

Arithme-
tica:Geo-
metria:

ægyptiis tradūtur ordo & astrologi motus eōrūq; descriptio:res multis antea sæculis summo studio obseruata. Planetarū insu per motus: cōiunctiones: epiciclos: cuilibet: q; etiā vires erga animātium generationē: quæne aut bona aut mala importa= rent hominibus. diligēter lcrutati sunt. s̄epius quoq; quo me lius occurri futuris posset. Sterilitatē p̄terea fructū vberitatē: morbos: tum hoib;: tū pecoribus iminentes: terræmotū atq; inundationū tpa cometarūq; ortus p̄dicebatur. Multa etiā reliquis cognitū difficillima diutia obseruatione nota significabant. Afferunt etiam in babylonia chaldeos ægyptiog; colo=nos: astrologiæ: vt qui eā ab ægyptiog; sacerdotibus accepint peritos esse. Reliq; ægyptiog; multitudi a pueris ex p̄te aut co gnatis discūt ut dictū ē: exercitia vitæ. Litteras p̄cipiūt nō oēs sed artificio dediti. Palestræ aut musicæ nō vacant: existimantes quottidianū illius exercitiū iunioribus infirmū esse: & picu losum. Exq; eo breuiores vires effici. Musicā nō solū inutilē: sed nocuā ducūt tanq; viroq; aios effeminate: Morbos vel feiunio curant vel vomitu: idq; aut quottidie: aut tribus diebus aut quattuor interiectis. Afferunt enim ex ciboq; supfluitate omnes creari morbos. Eam ergo ad valitudinē curā esse op̄timam quæ morboꝝ principia auferat. In militiā aut pegrinationē p̄ficti: nulla impensa mercede curātur. Medici.n.ex pu blico vietū sumunt. ægros secundū legē curāt ab antiquis me dicis cōprobatisq; scriptoribus traditā. Siquis normā sacri libri secutus infirmū sanare nequerit: omni caret criminē. Si p̄terea: quæ libris cōtinentur: illū curauerit morte punitur. Cre didit.n.legislator ea medēdi cura: quæ pluriō tpe ab optimis medicis obseruata p̄fectaꝝ sit: haud facile meliorē repiri posse. Animātia diis penes ægyptios sacra hau d immerito preter si dem videtur: quanto honore habeantur credere. Colunt enim animantia quedam præter modum non solum viua sed etiam mortua: sicut felem Ichneumonas: canes: accipitres: ibides: lupos: crocodilos & eiusmodi plura. Quorum cauſas redde=re: si prius pauca de his differuerimus: enitemur. Prīmū singu lis animātibus: q; colunt: sepatim quāpiā regionem sacrant. q; satis sint ad earū curā ac victū. Faciūt etiā diis qbusdā vota ægyptiꝝ p̄ pueris: qui morbo euaserint: radentesq; capillos: ac in auro argenteoue ponentes dant mīmis magis: Qui eiusmo di animaliū curā habent. Alii carnes incisas accipitribus volātibus p̄iiciunt: magna voce: donec carnes capiāt appellantes

Astrorū
motus

Chaldæi

Musica
Morbo =
rū cura =
tioMedici
publiciAegyp =
tioꝝ aīas
lia culta.
Vota
ægyp.

LIBER

In cibum vero felis ac Ichneumonis blandientes illis ac allicietes panem in lacte ponunt aut nutriunt piscibus nili. Eodem pacto & animalibus ceteris opportunum cibum habet. Non solus vero horum cultum palam profitari non erubescunt: sed tamquam in honoribus deorum effusi id laudi sibi & decori ducunt. Cumque signis illorum propriis urbes ac varia loca circueant: procul ostentates: quod obseruant animalia: ea more supplicium singuli venerantur. Cum aliqui quod eorum moritur sindone contextum cum vultu pectus percutientes sale liniunt ac cedri liquore vnguentisque odoriferis: quo diutius seruetur corpusunctum in sacris locis sepeliunt. Si quis quod horum sponte aiali occiderit morte damnatur. Eluro et libide exceptis: quos sponte an secus occiderit interficitur accurrente turba: & absque iudicio hominem variis suppliciis affectum interficiete. Quo timore qui hos mortuos consideravit peccatum altas lametatur testificans aial absque sua culpa mortuum esse. Adeo autem metes hominum ea substitutio peruerasit: adeoque infixus ait horum cultus: ut quo tempore Ptolomaeus rex a romanis socius atque amicus dictus est: applaudentibus aegyptiis italoisque ad se venientes summo studio coalentibus: maximeque annitentibus ne quam dissensionum aut belli causam haberent: tamen cum quidam romanus Felum occidisset ad domum eius concursu plebis facto neque ab regiis ad id missis principibus neque a romanorum timore a poena hois absterreri potuerunt: quis non sponte bestiam occidisset. Quam rite non auditu percepimus: sed visu cum eo tempore in aegyptum nauigassimus. Videtur haec forsitan indigna si de nonnullis: & fabulis quamvero similia. Sed indigniora multo videri debet quod sequuntur perinde aliquam aegyptios fame: adeo ut plures ab humana carne ob inopiam ciborum non abstinerent: aialia sacra oino intacta reliquerent. Sicubi vero canis domini mortuus repertus esset: singuli eius domus totum corpus acta lamentatione radunt. Hoc quoque est mirabilius. Sicubi vinum frumentum aut aliud quid victimi accommodatum ubi simile animal expirauit inuentum esset non amplius illius vtebatur. Eodemque luctu etiam ad alia loca profecti elures & accipitres mortuos ad aegyptum: deficiente psepe viatico deferebant. Quoniam etiam facile sit: quoniam apud memphim apis: apud heliopolis Mnevis: Apud midetam hircus Crocodillus apud meridiem paludem: Leo apud lestem ciuitatem multaque alia varie colantur: referre tamquam difficile est ea apud homines rerum inscios credi. Nutritur haec aialia summa cura atque impensa in temporum ambitu: a viris haud quamquam con-

Aialiū sepulture

De romano felis interemptore velatio sumpta,

Mira a canibus cetis risque aialibus sacris abstinentia. Diuersa diuersae regiones adorant aialia.

tēnēdis. Quæ similagine & halica variisq; epulis lacte cōditis cibant. Ansētes insup tū elixos tum assos opponūt quottiē die. His qui cruda edunt aues captas prebent. Denī q; eas oēs magna lūtentant cura ac sumptu. Lauant insuper aqua calida vnguentis optimis odoriferisq; lectos quoq; illis sumptuosos sternūt atq; ornatos. Si quod ex eis infirma natura nascitur diligenter curant: p̄terea foemellas cuiq; generi animaliū p̄partant speciosas: quas appellant pellices. Inq; his nutrīdis plū rimū impensæ atq; operæ ponūt. Eorum mortē æquæ: ac filiorum lugent: sepeliuntq; sumptuosius: q; eoq; facultas ferat. Post alexandri obitū: cum Ptolomæus lagus ægyptum tenebat: boue in memphi ex senecta mortuo: qui illius nutriendi curam cäperat: pecuniā quę in eius sumptu data erat per magnam ac insuper quinquaginta talenta argenti mutuo a Ptolomæo sumpta in eius sepulturā impēdit. Nostra quoq; ætate quidā qui ea animalia nutrierant: in illorum sepulchra haud minus cētum talentis contulere. Addemus & his quæ circa sacrifici tauri: quē vocāt apim: curam fieri p̄cæpimus. Eo mortuo magnificeq; sepulto querunt ad id delecti sacerdotes vitulum priori persimilē inuēto populus luctum fuit. Sacerdotes quibus ea imminet sollicitudo primū in ciuitatem nili vitulū perducunt: in qua eum nutrīt diebus quadraginta. Deinceps in nauim coniectā habitaculū aureū habentē introducētes: & ad Memphis ut deū ducētes in vulcani fano locant. His diebus solæ mulieres taurū vidēt: q; ante eius faciē astantes: vestibus sublatus ei abrasum foemē ostētant. Reliquo tpe p̄hibētur in cōspectū huius dei accedere. Honoris boui impēli cām nōnuli tradūt. q; defuncti Osiridis aīa in bouē transmigrasset: quę deinceps ad posteros pergens fuerit transfusa. Alii a thyfone: interfecto Osliride ferunt apim membra eius collecta in bouē ligneum corio bouis albo circūdatū conieciisse: ideoq; ciuitatē busiridē appellatā. Multa alia de apide fabulantur: quę longum esset singulatim referre. Omnia vero miranda & fide maiora de eiusmodi animaliū honore differentes ægyptii: dubitationē haud paruā quærētibus cās iniicerūt. Sacerdotes secretiora qdā scripta: prout iam diximus: habent. Multi ægyptiorum tres cās reddunt: quarū prima oīno fabulosa est: & antiquorum simplicitate digna. Aiunt enim priores deos: cum pauci numero essent: viribusq; populo impares impietatē vero hominū timerēt: similes se quib; dā animātibus finxisse: eoq;

Magna
p bonis
sepultu-
ra ipēsa:

Bouis
honor
cur

Busiris
ciuitas.

LIBER

Aialia
cur culta

modo crudelitatē vimq; hominū effugisse. pto deinceps or-
bis imperio: vt redderetur animalibus gratia: quę suae salutis
cām p̄buissent: cōsecrass̄ illa quorū sump̄sissent formā: ostēs
dissēq; quo pacto & viua nutriēda essent: & mortua sepeliēda.
Secundā cām ferūt ægyptios veteres: apud quos nulla milita-
ris disciplina: cū a vicino s̄epi⁹ bello superaretur: excogitasse
ferre aliquod insigne: quod milites sequerētur. Figuras igitur
animaliū q; nunc colunt tabulis pictas duces eoz in bello tu-
lisce: eaq; ex re cognito seruatoq; sub quo quisq; militaret or-
dine victoriā cōsecutos. Igitur visum esse gratiā his animali-
bus tāq; victoriæ auctoribus reddi. Statutūq; nephias esse qd-
piā eoz quoq; imago delata fuerit occidi. Sed colī potius de-
bere honoreq; affici. Tertia assertur cā horū animantiū illata
victui hominū vtilitas. Nā bos Foemella & alios parit qui ter-
ram arant & ipsa haud inutilis ad arandū. Oues bis edūt fœ-
tus lanāq; p̄bentes vario accōmodatā vslī: lac caseūq; abūde
nobis p̄bent. Canis tū venationi tum ad custodiam prodest.
Propterea deū qui apud eos Anubis vocatur: capite singunt
canino significātes custodē corporis osiridis atq; isidis fuisse.
Quidā asserūt Isidis canes: quo tēpore osiris quēsitus est: &
feras & obuios omnes ammouētes: vna osiridis corpus inue-
stigasse. Ideoq; infestis isidis præte canes pompā: veteri more
antiquā erga canes gratiā ostentāte. Feles vero ad serpentum
& ad aliorum reptilia morsus plurimū cōferunt. Ichneumon
crocodilos obseruans: oua eoz conterit: qua diligētia occur-
tit: ne illo multitudine infestū flumen reddatur. Quodq; dictu
incredibile videatur crocodilos occidunt. Mersi enim limo:
cū bestiæ aperto ore in littore dormientes iacent per os infra
corpus insiliūt: eosq; ventre cōfestim absq; vlo periculo fera
mortua egrediūt. Ex auibus tū ibis vtilissima est ad serpētes
ac locustas: bruscosq; delētes: tū accipitres admodū prosunt
ad scorpiones cerautasq; & parua animalia: que morsu nocēt.
Quidā ob eā cām honorē haberi accipitri volūt: q; his vtan-
tur augures in futuroz p̄ dictione. Alii accipitrē prīscis tēpo-
ribus dicunt: librū puniceis inscriptū līris: in quo cōtinebatur:
qui cultus diis quie honor deberet: thebas ad sacerdotes
detulisse. Quapropter litterarū sacrarū scriptores & puniceū
filum gestant & accipitris alam in capite. Thebæ aquilā hono-
rant: tū quia regia videtur auis: tū ioue digna: hircū deifica-
tunt: sicut & græci priapū: ppter eā corporis partē: a qua sit

Ibidis
vtilitas

Aquilæ
honor.
Hirci
honor.
Priapus.

omniū ortus pudendis non solū ægyptii: sed alii plures sacra faciūt tanq; cauſæ animantiū creationis. Sacerdotes quoq; cū in ægypto sacra patria ſuſcipiunt: primū huic deo initiantur. Panas insuper & satyros tradūt eadē cā ab hoībus coli. Igitur & imagines horū plurimās nōnulli in graciam fœcunditatis eos in tēplis ponūt: in hirci naturæ quā libidinosam eſſe diſ- cunt similitudinē. Tauros ſacros apū ſclicet ac Mneum pro diis honorant: in osiridis veluti frugum ac fructuū reptoris memorā apud posteros immortale. boues ruffos: quoniā vi- dentur colore ſimiles Typhoni: qui osiridē necauit imolari p- miſſum. Et homines quoq; colore typhonis antiqui reges ad ſepulchrū osiridis ſacrificio mactabant. Qua ex cauſa pauci Ruffi ægyptii reperiebātur extermi plures. Hęc res materiā fa- bulandi græcis dedit Busiridem hospites necaffe: ſed osiridis ſepulchrū ea crudelitate notatū eſt. Lupos venerari ferunt: pp- ter similitudinē canū: parū enim natura: cū etiā mutuo coe- ant a canibus differunt. Reddunt & alia m cām honoris huius ægyptii fabulosiorē nā cū Iſis vna cum filio oro cū typhone eſſer bello dimicatura: ferūt osiridē lupi forma ab inferis auxi- lio & vxori & filio veniffe. Vičtores itaq; typhone interfecto honorē ei animanti īmpēdiſſe: cuius interuentu ſubſidioq; vi- ctořia parta eſſet. Tradūt nōnulli agros ægyptiorū icursantes æthiopes a lupis facta acie vſq; ad ciuitatē elephantinam re- pulſos. Qua ex re ſit & locus ille dictus lycopolis. Et eis bel- luis honos a posteris habitus. Crocodillos admirātur multi: cum hoſes interficiant edātq; rem pniſiosam mortalibus: cur lege vt p diis colantur: fuerit ſanciū. Sed videtur toti patrię ſecuritatē afferre: nō tantū nilus: ſed & qui in eo ſint croco- dilli. Quos arabiae lybiæq; latrones veriti non audent flumen tranſire populatū. Affertur & alia ab historicis huius bestiæ co- lendæ rō. Nā regē quē minam dixere: cū ſui canes perſequen- tur: fugiſſe aūt in miridis paludē ibiq; a crocodillo ſuſcep- tum: mirabile dictu in continentē fuſſe delatū. Igitur vt gra- tiā ajali redderet condita ciuitate paludi propinquā: quā cro- codillā appellauit: mandasse accolis: vt pro deo ea bestia co- leretur: paludēq; in earū cibū vouiſſe. Eo quoq; in loco pyra- midē quaq; verlū quadratā in ſepulchrū ibi ac rē multis ad- mirādā ſæculis labyrinthū ædificasse volūt. Similia & de mul- tis aliis animātibus ferūt: q; breuitatē ſequētes omiſſimus. Hęc aūt ob eis utilitatis cauſa fuſſe adinuēta indiciū eſt: nōnullos

Panes
Satyri.

Ruffi ho-
mines &
boues
mactati
Fabula
Lupi ho-
nor.

Lycopo-
lis.
Croco-
dilli ho-
nor.

Mina
rex.

Croco-
dillayrbſ-

LIBER

cibis quibusdā qui in vīa sint: abstinere. Nā quidā lētem: alii fabam: nōnulli caseū: alii cāpe cū plurimos eiusmodi fructus ferat ægyptus: nequaquā edunt. Adiicitur his & alia cā apud priscos reges sæpius descicte populo: quēpiā prudētia p̄stā tē in plures ægyptū partes diuisisse edixisseq; q̄ animalia separatim colerēt a q̄busue cibis abstinerēt. Eo id actū esse cōsilio: vt cū quicq; certa animātia p̄ diis haberent: q̄ ab aliis cole rētur contēptis: alteri alteros perosi nequaquā simul aduersus principes cōspirarent. Quod & secutū est. Nā diuersorū finiū homines inuicē dissentiūt mutuo sibi cultus impietatem obi- cientes. Fertur & alia hoꝝ animaliū cōsecrando ratio . Nā a primordio orbis cōuenientes simul homines ex silvestri vi- ta primū carnibus humanis vescebantur: bellabanturq; inuicē eo cui plus virium inerat: superante. Tum iniuriis potentiorū imbecilles urgente necessitate edocti: acie facta signū anima- lis sibi ex his quæ postea cōsecrata sunt proposuere. Ad quod post modum congregati infirmiores aduersus aliorū iniurias se tuebantur. Quo factum est: vt animali quod salutis causa fu- erat deorum honores tribuerentur. Ita diuersæ ægyptiorum gentes hmōi animantibus a suis maioribus sacris: vscq; ad hoc tempus honores p̄bent. Ex ea re dicūtur ægyptii p̄ter alias na- tiones erga benemeritos de se grati. Existimant enim magnā vitæ subsidium esse gratiæ retributionem. Et sane mouentur omnes ad beneficia eis impēdenda: apud quos senserint gra- tiam optime locatā esse. Hac ægyptii causa suos teges summo honore venerationeq; vt deos obseruant. Nam neq; absq; di uino numine illos tantum imperiū credūt assecutos: & opti- me de mortalibus meritos propter res egregie gestas diuinæ naturæ participes arbitrātur. Videbūtur fortassis hæc que di- ximus miranda: sed nequaquā minus admirabitur quis: si qđ apud quoscq; fit ægyptios consideret in funere mortuorū. Pri- uati diuersarū gentiū mores. Cum quis defunctus est p̄pinq; omnes amici qui deturpato luto capita lugentes ciuitatem: quoad mortuus sepeliatur circūeūt. Interim neq; lauātur neq; vinū aut cibum nisi vilē sumūt: neq; vestibus vtuntur splen- didis. Sepulchroꝝ tres habētur species. Sumptuosa: medio- cris: humiliſ. In prima argenti talentū exponunt. In secunda minas viginti. In ultima parum quid sumptus irrogatur. Qui funera mortuorū curant eo exercitio a maioribus tradito: fu- neris impēsam domesticis descriptā ferunt. Scrutantes quanti

Egypti p̄
cunctis
gratiosi

Reges

Mos egyptiorū p̄
corpori-
bus mor-
tuorū se-
peliēdis.
Sepul-
chorū
tres spe-
cies.

velint celebrari funus: cōuentione facta corpus eis traditurus: vt iuxta impensam curetur funus. Primus grāmaticus (ita enī appellatur) posito humī corpore circa illa describit q̄tū a sinistra parte incidatur. Deinde qui dicitur scissor habens lapidē æthiopicū quantū lex sinit latus aperit subitoq; cursu psequētibus qui astabāt lapidesq; cū execratione in eū iacentibus fugit. Existimant enī odiū inhārere quicūq; amici corpus vulnerē illato violarit. Curatores vero corporis hos fallitores appellant: honore digni existimationeq; habentur. Utūt enim sacerdotibus tēplacē pariter ingrediuntur. His penes cadauer astātibus vñus per scissurā corporis interiora pter renes & cor ducit. Quæ singula alter vino phæniceo ex rebus odoriferis lauat. dcinde corpus totū primū ex cedro cū aliis p̄cōsis vngūtis vngūt dies amplius triginta. Myrrha deinceps ac cynamono cæterisq; rebus liniunt q̄ nō solū id seruare diutine: sed odoriferū reddere queāt. Curatū cadauer cognatis tradūt defuncti. Ita singulis eius partibus etiā supercilioq; palpebrarūq; pilis integrē scrutatis: vt oīs corporis species dormientis more: integra pduret plures ægyptii pgenitoq; corpibus domi magno sumptu cōditis: recipiētes fūoq; imagines viuentiū māgnitudine & habitu a lōga pgenie ductas: tāq; viuētiū aspectu animo oblectantur. Antequā sepeliatur corpus p̄dicitur a cognatis tū iudicibus tū defuncti amici: sepulturæ dies. Afferūt vero illū nomine mortuū appellantes paludem transiitum. Astātibus iudicibus āplius quadraginta numero sedentibusq; in p̄parato vltra stagnū hemicyclo. Trahitur nauis ad id composita ab his: quibus ea cura iniuncta est: regente magistro: quem sua lingua ægyptii Cyronē vocant. Vnde & orpheum: qua de re paulo post dicetur. Afferunt cū hunc morem apud ægyptios cōspexisset: finixse post modū inferos partim quæ viderat imitatum: partim quæ ipse cōmentus esset. Perducta in stagnum nauis anteq; condatur in arcā cadauer: permittitur lege volenti mortuū accusare. Si quis cōprobatur male vixisse iudices sentētiā ferūt: qua cēsent corpus eius sepulchro priuā dum. Qui dephendit in iuste crimen obiecisse magna mulctatur pœna. Cum deest accusator: aut per calūniā accusatū constat: cognati finito luctu ad laudes mortui vertūtūr: nil de genere eius: sicut græci consueuerūt narrantes. Existimant enim omnes ægyptii pariter nobiles esse: sed ordiētes a pueri tia: in qua vītæ institutionem eruditōneq; recensent: ad viri

Cadaue-
rū cura.

Cyron
Inferorū
figmēta.

LIBER

- Mortuo-
rum laus** ætatem descendunt. Eius erga deos religionē iustitiam conti-
nentiam virtutesq; cæteras cōmemorantes. Inuocatis vero in
feris diis p̄cantur: vt eā inter pios locent. Ad quæ verba om-
nis multitudo correspondet: gloriā mortui extollens tanquā
apud inferos cū beatis semp futuri. Sepeliunt postea quiq; suos
hi in p̄priis sepulchris. hi quibus ea desunt: domi apd firmio-
rem parietē arca corporis erecta. Qui vero aut criminē aliquo
aut fœnore sepultura prohibentur domi absq; arca ponuntur.
Quos posteri ditiones facti ac debita crimina soluentes: hono-
rifice sepeliunt. Gloriātur enī ægyptii suos pentes maioresue
magnifice esse sepultos: Mos est apud eos defunctorū paren-
tum corpora dare impignus creditori. Summa illos qui nō re-
dimunt sequitur infamia: & sepultura carent. Mirabitur quis
merito eos qui hæc instituerunt: non solum quæ ad viuentiū
mores spectarent prosecutos: sed etiā quæ ad mortuorū sepul-
chra cultumq; pertinenterent. Adeo hoc pacto ad bonos mores
quantū fieri posset componi vitā hoium extimabant. Græci
sane qui fictis fabulis ac poerarū dictis fidē excedentibus de
priorum meritis malorūq; poena tradiderunt: nequaq; potue-
runt suis scriptis traducere homines ad virtutē. Quin e contra
potius derisi contēptiq; sunt ab improbis. Apud ægyptios ve-
ro non fabulis: sed visu impiis poena: iustis laus imparita. Sin-
gulis diebus vtrōq; eorum quæ vitæ vtilia existant admonet
cū videant cuiq; p̄ his quæ ægit debiti p̄mii memoriam impen-
di. Qua ex cauā ad meliore singuli vertutur viuendi normā.
Eas enī optias esse leges putādū est: quibus nō diuites: sed ho-
nesti prudētesq; hoies fiant. Igitur de ægyptiis legūlatoribus
qui eas tam admirabiles exq; itasq; tradi dñe dicēdū videtur.
- Pignora
parentū**
- Leges
optime**
- Minos
Legilla-
tor**
- Ligurgi
leges**
- Moysi
leges**
- D**ost antiquā ægyptiorū vitam quā deum heroūq; tpe
fuisse fabulantur tradunt p̄suafisse primū multitudini
scriptis vti legib;. Minoē magni ai virū vitæq; inter
omnes p̄batæ. Finxisse autem eas mercurii datas p̄cepto tanq;
magnorum honorū causam futuras. Quēadmodū apud græ-
cos aliunt in creta quidē Minoē: apud lacedemonios ligurgū
fecisse: quorū alter iouē: alter Apollinē suarū legum auctorem
extitisse dixit. Plures quoq; nationes eo mō traduntur leges
suscepisse: q̄ optempantibus multorum bonorum causa fuere.
Arianeis nāq; scribunt zatrastē simulato numine dedisse leges
Getis eodē mō zamolxis vestā p̄ferēs leges tulit apud iudeos
Moyses abiao quem deum vocant acceptas leges dare: p̄ic

ferebat: siue putantes rem mirandā ac diuinā maxieq; morta-
libus vtilem leges esse: siue vt citius populi ob rei excellentiā
deum timore legibus optemperant. Secūdus apud ægyptios
legūlator dicitur vir prudētia excellens Sasochis Hunc & ad
deum religionē cultūq; multa prioribus legibus addidisse p-
hibent: geometriæq; fuisse inuentorē: ac incolis astroz; cursus
ostendisſe. Tertiū Soosim regē tradunt: qui ad rem militare &
belli munia pluria cōtulit institutis suis. Quartus scribitur rex
bucchoris tulisse leges: dederit & cōmertia hoīum iudiciaq; cō-
stituerit: cui⁹ memoria in multis ob īgenii acumē vſq; ad hoc
tēpus manet. Eū dicunt infirmo extitisse corpe pecuniarū pre-
cāteris cupidū. Post hūc legib⁹ multa addidit Amalus rex: q
tradūt & de his quæ ad monarchas p̄tinēt: dec̄ omni ægyp-
torū īconomia p̄cāpisse. Hūc admodū p̄spicacē scribūt: iusti
æquiq; amatore: qua ex re ab ægyptiis est rex cōstitutus: cū te
gio ḡne ortus nō esset. Cū elienis circa olimpiacū certamen
occupati legatis ad eū missis q̄sissent: quo maxie modo id cer-
tamē iuste fieret: si nullus eliensis certaret respōdit. Policratū
Samioz; principē: q̄ secū societatē coierat cū & ciues & exter-
nos eo nauigātes violētius tractaret: p̄ legatos ad modestiam
hortatus est: quo sua cōsilia aspernāte p̄ epistolā societatē dire-
mit: scribens cū sciret illum breui impiæ tyrānidis poenas da-
turum nolle ex amici casu dolere. Admirati sūt græci plurimū
virū prudentiam: cum policrati breui quod predictum fuerat
euenisset. Sextū ferunt Dariū Xerxis patrem legibus ægyptio-
rū addidisse. Qui cum displiceret cambysis: qui antea regnaue-
rat: erga deos ægyptios iniquitas: humaniter pieq; vixit. Ita
q̄ sacerdotes eorū haud aspernatus theologia ab illis gestisq;
que libris sacris cōtinebant p̄cāptis: priscorū regū magnificē-
tiā & in subditos humanitatem historiam cōplexus est. Cer-
te virtutem illorum imitatus ab ægyptiis solus viuēs deus ap-
pellatus est. Mortuus vero eos honores affecutus: qui regibus
antiqua lege tribuebantur. Has cōmunes leges priores illi ma-
gna gloria tradidere. plura postmodū quæ antea comproba-
ta erant macedonum tempore sunt commutata. Nunc qui græ-
ci sapientia & doctrina prædicti in ægyptum priscis temporis
bus transierint: vt leges & doctrinam illorum perciperent: re-
censēbimus. Scribunt eorum sacerdotes in sacris contineri li-
bris transisse primum ad ægyptios Orpheum: Museum: Me-
lampodem: Dedalum: homerum poetam: & spartanum ligur-

Sasochis
Geome-
tria.
Astrorū
cursus.
Soosis
rex
Buccho-
ris
Amalus
rex.

Policrat⁹

Darii
leges
Cābyses.

Græci in
ægyptū.

LIBER

gum. Deinceps Solonem atheniēsem Platonem philosophum
Ac Samium pythagoram: Eudoxum quoq; mathematicum:
ac Democritum abderitem: & inopidem chium: Omnitum ve-
ro monstrantur vestigia: quorundam imagines: nonnullorū
locatū ab eis: tum ab doctrina: quam secuti sunt denomina-
ta. In ægypto certe percæperunt omnia: que illos apud græ-
cos admirabiles fecere. Nam orpheum hymnos deorum plu-
rimos: orgia & inferorum fictionem attulisse tradunt: Osiri-
dis sane ceremonias & dionysij easdem esse: similesq; esse isidis
cererisq; nominibus tantum differre. Impiorū vero pœnas &
campos elios & statuarum vsum ab ægyptiorum sepulchris
sumpta introduxit. Mercurium quoq; secundum antiquos de-
stinanter finxit mortuorū animas. Erat mos ægyptiis Apis
corpus reducentem aliquid prope astanti cerbero abscessum
porrigere. His ab orpheo ad græcos traductis homer⁹ orpheū
imitatus idem in suo poemate scribēs ait mercurium cylenīū
animas heroum euocare habentem virgam in manibus. Rut-
susq; errant ppe oceanī fluxum & leucades petram solisq; por-
tas & somnia populorum. Sequebatur virens paratum: vbi iu-
niorum erant animæ simulachra mortuorum. Oceanum igi-
tur nilum vocāt: quoniā ab ægyptiis proprio nomine nilus
ocean⁹ appellatur. Solis portas heliopolī dicit: pratu verò ha-
bitationem confictam putat eorum qui trans paludem delati
sunt quæ acherusia nominatur: Ea prope Memphis: circunq;
prata amena: paludesq; calamis plenæ. Prosequitur deinceps
mortuos hæc incolere loca quoniā ægyptiorū sepulchra ma-
jori sane ex parte in eis locis posita. Corpora vero p; fluuium
& acherusiam paludem ad septentrionē delata: ibiq; condita alia
q; plura quæ nūc etiam seruat ægyptii: dant fabulis quæ græ-
ci de inferis finixerunt locū. Nam nauis quæ vectat corpora
variis appellatur. Hæc apud græcos epinathra. Obolū aiunt
dari portitorū cui nomē inditum est ab incolis Charon. Asse-
tunt circa hæc loca hecates umbrosæ templū. Cocytī portas
atq; obliuionis æreis vectibus distinctas. Esse & alias portas
veritatis: quas ppe statua sit iustitiae absq; capite. Multa quoq;
alia fabulosa de ægyptiis ferunt: quæ adhuc noie & opere p-
seuerant. Nā in vrbe Achanta trans nilū lybiam versus pcul a
mēphi stadiis centum quinquaginta vas est pforatū: ad quod
singulis diebus sacerdotes. ccclx. aquam ex nilo deferunt. Aſi
ni etiam ficti fabula mōstratur in quadam celebritate. Nodos

Charon

Vide qd
prisci de
diis sen-
ferunt

enim quos vnuſ in p̄ncipio lōgioris funis cōplicat. Alii post
sequētes diſſoluunt. Melampodē insuper ferunt dionysii ſacra
ab ægyptiis ad græcos tranſtuliffe: quæue de saturno ferūtur:
deq; titanum pugna historiam poſtremo omnem deorum paſ
ſionum docuile. Dedalum quoq; aiunt imitatū eſſe laberinthi
errores: qui ad hoc vſq; tempus manet. Hunc aliqui aedificasse
dicunt Mendetum: alii naſonem regem multo anteq; saturnus
regnaret. Numerus priſcarum apud ægyptios ſtatuarum idē
eſt: qui eſt a dædalo græcis factus. Templi vulcani veſtibuli
quod pulcherrimū in memphi ſitum eſt. Dædalum architectū
fuiffe conſtat obq; eam rem a populo ſtatua lignea in templo
qua ab ipſo fabricata ſit donatum. Huic propter artis p̄fici-
tiam multaque ab eo inuēta magna gloria adepta deorum ho-
nores accolæ impenderunt. In vna enim memphis inſularum
templū nanc quoq; eſt dædalo dicatū. Homerum in ægypto
fuiffe: tū alia multa iudicia ferūtur: tū maxie potio ab helena i
preteritor; obliuionē Telamacho data. Nā potionē ad abolē-
dum luſtū: quā poeta helenā cōpoſuiffe ſcribit: i thebis ægyp-
tiis a polinea thomii vxore factā conſtat. Vbi nūc quoq; mu-
lieres hoc medicamine vtuntur. Apud ſolos vero heliopolitas
Eadem eni heliopolis & thebae ſunt: priſcis etiā temporib⁹ in
uenta eſſe tradunt & iræ & doloris medicamenta. Venerē in-
colę ex antiquo homine auream appellant: agrumq; eſſe con-
ſtat aureg veneris propc memphim. Quę de Louis Iunonisq;
connubio tradūtur: deq; in ethiopia peregrinatione exinde vi
detur traductum: quod annis ſingulis egyptiis iouis templū tra-
feſto flumine in libyam fertur. Et conſtitutis diebus iterum ad
priorē locum reducunt: tanq; ioue ex ethiopia redeūte. Quin
etiam ligurgus plato ſolon multas ab ægyptiis ſumptas leges
ad suas res. p. deſulerunt. Pythagoras inſuper multa ex ſacris
libris geometriara quoq; & arithmeticam percepit: ac anima-
rum in alia corpora transmutationē. Existimant autē & demo-
critū quinq; annis quibus in ægypto fuit plurima in astrologia
diſcidiſſe. Similiter & Inopidē cum ſacerdotib⁹ astronomisq;
diutius verſatum: & ſolis circulum: & aliorum curſus aſtronorū:
zodiacūq; ac multa alia ab eis percepta ad græcos digna lau-
de attuliffe. Sculptores antiqui maxie in honore fuerunt Tele-
deus ad Theodoruſ ihici filii: a quibus ſani pithii apollinis
ſimulacrum in eſt ſculptum. Huius ſtatuae medietas fertur Te-
ledei opus fuiffe: reliqua pars a theodoſo in epheso perfecta.

Melapus

Dedalus

Mendes

vrbis

Vulcani

templū

Dædali

templum

Homer⁹

Potio ab

helena

inuenta

Venus

aurea

Iuppiter

Pythago

ras

Demo-

critus

Telede⁹

Theodo-

tus

LIBER

His simul positis ita cōueniebat totū corpus: vt ab uno artifice sculptū videretur. Genus artis græcis ignotum: sed apud ægyptios erat vsu cognitum. Nā soli ægyptii nō oculis toti⁹ statuæ cōpositionē metiebantur: sed dimensione vt ex variis multisq; lapidibus in vnū corpus ad certā mensuram redactis statua perficeretur. Res profecto mirāda diuersos artifices variis in locis ita in vnā mēsurā cōuenire: vt quādoq; ex viginti quandoq; ex quadraginta partibus vnica statua cōponeretur. Quod in samo signū simile operi ægyptio a capite vñq; ad pendula ita pari forma diuisum cōstat vt vnius opus appareat. Et hæc in modum statuæ ægyptiæ fertur protensis manibus erubis in ambulantib; modū. Et de ægyptiis hactenus: nſic ad assyrios transeamus.

Finis.

EXPLICIT LIBER SECUNDVS

Incipit Tertius: In quo hæc continentur Primum.
De nino qui primus in asia imperauit: deq; eius gestis.
De semiramidis genere: eiusq; incremento.
Quomodo ninus duxit vxore Semiramidē ppter ei⁹ virtutes.
Quomodo Semiramis post mortem Nini suscepto imperio
multa egregia fecit.
Aedificatio babyloniae.
De Semiramidis in ægyptum ethiopiam atq; indiam expeditione.
De successoribus suis: regum babyloniae delitiis: & ocio.
Quomodo Sardanapalus ultimus assyriorum rex ppter voluptates regno ab Arbacto medo priuatus est.
De regibus mediis: & quomodo de eis dissentient scriptores.
De caldeis: & de obseruatione astrorum.
Descriptio indiae: & de his quæ in ea flunt: deq; indorū moribus & institutis.
De scythis: amazonibus: & hyperboreis.
De arabia: deq; his quæ in ea sita esse fabulantur.
De insulis versus meridiem in oceano inuentis.

Vperiore libro: iis quæ ad ægyptiō deos nulli naturā: reges priscos: leges: mores: sacra: cæteraq; memoratu digna pertinebāt descriptis: p̄sens antiquas asiae res cōtinet initio ab imperio assyriō sumpto. In asia priscis tēporibus regnauere indigetes: quo rū gesta nomēq; vetustas aboleuit. Primus

Ninus.

rex assyriæ scriptores natus est nînus qui eius gesta litteris tradenter. Is natura bellicosus & virtutis appetens: cū primū robustissimos iuuenū plurimo tēpore armis v̄su ad omnē laborū patientiā & belli pericula exercuisset coacto exercitu societate iniit cū arieo arabū rege: quoq; opes ea tempestate: vt res erant: plurimū vi atq; armis p̄stabat. Hæc gens libertatem seruās nullū aduenā apud se regnare passa est. Ita neq; persarū neq; macedonū reges q̄uis potentes armis eorum imperio potiti sunt. Est. n inexpugnabilis ab externo milite: propter loca partim deserta: partim arida aquifq; deficiētia. Sūt tamē fontes plurimi: sed absconditi ac solis incolis noti. Nînus igitur arabum rege assumpto exercitū induxit aduersus babylonios arabiae conterminos. Nondū enim cōdita erat babylonia: sed aliae circa vrbes nobiles incolebātur: quibus propter armorū desuetudinē facile superatis tributoq; imposito regem eosq; cū filiis captū interemit. Deinde quibuldam armeniæ vrribus in potestatē redactis barzanes rex nînō viribus impar cum multis donis occurrens & se & regnū eius potestati permisit. Huic nînus magno v̄sus animo armeniæ regnū restituit cōmeatu & militibus impetratis. In medium deinde auctis viribus transgressus: cum ei Farnus rex cum exercitu occurrisset: p̄lio viētum eūq; vxore & septē filiis captum cruci affixit: prospera fortuna elatū nînū cupiditas: cæpit totius asiae: quę inter tanaim nilūq; iacet potiundi. Secūdæ &. n. res vt plurimū maiores ingerunt cupiditates. Itaq; p̄side ex amicis quodā mediq; imposito ipse ad reliquam subiiciendam asiā profectus omnē annis decem & septē p̄ter īdos ac bactrianos in potestatē rededit. Pugnas singulas aut deuictosq; numerū nullus scriptor tradidit. Nos q̄ excellētiora ferūtūr ethesiā gniđū secuti paucis narrabimus. Subiecit oēs maritimās ac p̄pinquas gentes Egyptios: phœnices & interiorē syriam: ciliciam: paplīam: liciam: cariam: phrygiā: misiā: lidiam troada: & phrygiā quę est supra helleponsum: propontida etiā ac bythianam & capadociam. & gentes iuxta pontū barbaras v̄sc; ad tanaim flumen suā ditionis fecit. Adiecit imperio cadustos: tapiros: hyrcanos: drancas: deruicos: carmanios: corūneos: rhombos: vorcāios: parhos: persas preterea ac susianos: capiōs q̄ ad quos angustus est aditus: vnde & portæ caspiæ ap pellat. pluresq; alias q̄s recēdere instituto opere prolixius esset ignobiles nationes. Initio cum bactrianis bello cum & locoq;

Nini gesta

Barzāes.

Farnus.

Caspiæ portæ

LIBER

difficultate & hominū numero se tutarentur : retrocedens in tempus aliud id certamen distulit. Deducto in syriā exercitu: vrbī cōdendæ locum elegit. Verū cū superiores omnis gloria & rebus gestis superasset: & vrbē quoq; ingētem condere statuit: cui par magnitudine neq; fuisset antea: neq; esset futura.

Vrbis ni-
ne a nino
cōstrucē
magnitu-
do.

Arabum regem donis spoliisq; cumulatū magnifice cum exercitu domū remisit. Ipse coactis vndiq; viribus: & his quae ad tantum opus spectarent paratis supra euphratē vrbē condidit non æqua laterum dimensione: nam duæ muri partes lōgiores erant reliquis. Horum latus quo dlibet longitudine est stadiorū cētum quinquaginta. breuiores vero stadiis nonaginta Qua muri dimensione ambitus stadia complectitur quadrängenta octoginta. Et sane spe sua nequaq; frustratus est. Nulla enim postmodū vrbs tanto ambitu tantaue moenīū magnificētia cōstructa est. Altitudo murorū pedū est centū: latitudo qua tres currus simul perābularent. Turres mille & quingente quarū alitudo pedū est ducētoꝝ. Habitare eam coegit maiori ex parte assyrios: & quidē potentiores: Ex reliquis nationibus voluntarios assumpſit. a nomine suo vrbem ninam appellans

De semi-
ramidis
ortu Fa-
bula.
Ascalon.
Derceta
in piscē

Agros p̄pinquos habitatoribus diuisit. Condita vrbe arma in bactrianos vertens ibi Semiramidē vxorem cāpit: quae cum clarissima omniū mulierū feratur. quomodo ex humili fortuna ad tantā gloriā peruererit: haud ab te erit referre. Est syrie ciuitas Ascalon haud procul hac stagnū est piscibus plenū iuxtagq; templū insigniæ deæ: quā appellant Dercetā facie hominis: reliqua parte corporis pīscē. Huius causæ fabulam ferunt. Venerē aliquādo obuiā ei deæ factā amorē cuiusdam speciosi adolescentis sacrificatiis sibi iniecisse: exq; eorū esse coitu filiā natā: deā sui erroris pudore ductam amouisse adolescentem. Filiā vero in loca quædā deserta ac saxosa. in quib⁹ aues erāt plurimæ exposuisse: ibiq; quasi diuino nutu ab avibus infantē nutritā. Se vero pudore doloreq; cōpulsam in lacū abieciſſe: atq; ibi in pīscem cōuersam. Vnde & syrii vsq; ad hæc tēpora his piscibus abstinentes eos pro diis colūt. Tradunt rē mirandam aues infantem alis confouentes nutritiſſe coagulato lacte ex proximis pastorū mapalibus capto. Aēto anno cū firmiori cibo egeret aues caseū eodē ex loco raptū ori infantis admouisse. Qua re a pastoribus ex corrosione casei animaduersa infantem speciosam formā compertā ferūt. nutritāq; apud se donec postea datā p̄sidi pastorū regio nomine Simma. Hic libe-

ris carens vt filia magna cura nutrita: Semiramis ab aibus: eo enim nomine lingua syra vocantur: appellavit. Quas postmodum syri omnes vt deas honorat. Hae de Semiramidis ortu fabulæ tradunt. Quæ cū iam nubilis esset: ac pulchritudine cæteras excederet virgines missus a rege ad recensendos greges prefectus syriæ Menones: cū apud Simmam diuertisset cōspectæ virginis amore captus vxore illâ sumēs duxit in ninam. Exq; ea duos Iaparem atq; Idaspem liberos genuit. Cum plures virtutes semiramidis formam exornaret vir mulieri deditus nil absq; eius agebat consilio. Ninus ciuitate a se condita adiecit animum ad bactrianos priam motuosam: accessuq; difficile & hominum numero ac viribus validam. Cū autem priori expeditioe nil profecisset: maioribus opus esse ratus copiis coacto ex singulis gentibus electo ingenti exercitu aduersus eos prefectus est. Tradit ethesias scriptor pedites ad decies septies centena milia fuisse: equitum milia ducenta: currus vero falcatos paulo minus decem milibus & sexcentis: qui militum numerus: increibilis nunc forsan sit audientibus: sed haud quaq; impossible videbitur asiae magnitudinem multitudinemq; in ea nationum animo aduententi. Nam si quis Darit aduersus Satas expeditionem cum octingentis militum milibus: Siquis item xersis in greciam translatum cum infinita pene hominum multitudine sicq; in europa paulo ante res gestas consideret: minime dictis nostris abrogabit fidem. Nam ex unica sicolie ciuitatum syracusis Dionysius exercitum peditum centum viginti: equitum duodecim milium confecit. Naves magnas partim triremes partim quiqueremes ad quadrigenitas ex uno eduxit portu. Romani paulo ante Hanibalis tempora futuri belli prudenter magnitudinem censu in italia tum ciuium: tum sociorum qui bello apti essent habitu de cies centena ferme milia hominum descripsere. At ea ne vni quidem asiae prouincie hominum numero comparanda est: q; ideo recensuimus ne quis ex hac: quæ nunc est urbium solitudine priscam illarum gentium expendat copiam. Hunc tantum numerum getium. Ninus contra bactrianos patriam aspera atq; angustam ducens exercitum in plures partes diuisit. Sunt in bactria plures insignes urbes quarum una ea regia est. Bactra nois præstator cæteris habeturum magnitudine: tum arce admodum innata. Bactrianorum rex erat zoroastes: qui comparato hominum quadrigentorum milium valido exercitu nino in finibus occurrit. Permissaque de industria parte hostium prouinciam ingredi pugna

Menœs.

In bactri
anos ex-
peditione.

Syracuse

Bactra.

zoroas-
tes.

LIBER

nita hostes in fugam versos superat: psequitur cædendo usq; ad montes proximos ad centum milibus hostiū cæsis: deinde auxilium ferente suis nino superati a multitudine assiriorum Bactriani dispsi suæ quisq; vrbi subsidio abiit. Ninus bactriam ingressus cæteris vrbib⁹ captis bactram & natura loci & reb⁹ cæteris, quæ ad defensionē spectant munitā: cum expugnare non posset: obsedit ptracta lōgius obsidiōne vir semiramidis is nino aderat: amoris impatiē vxorē accersit: quæ pspicax magniç vltra muliebrē sexum animi tēpus nacta quo virtutē ostenderet: viā multoq; dierū ingreditur. Induta eiusmodi for mæ stola vt vir mulierue esset negret pspici. Tuebatur ea ab itineris estu corporis colorē agilis ad omne opus. Cuius tanta erat cōmoditas: vt postmodū medicum asie imparent perseq; stola Semiramidis vteretur. Cū venisset in bactriā pspecta ob sidione: tum locis vrbisq; situ: quaç adiri posset aiaduersis: at cem quia loco natura munito difficiliç erat: & quē nullys antea tentarat accessu custodiis vacuā consperxit. intēris omnib⁹ veluti arce ab hoste tuta: vt inferiori parti capestri subsidium ferrent. Sumptis igitur q per loca petrosa abruptaç ascendere soliti erant p aditum vallis præcipitem supata loci asperitate partem arcis cœpit: magnoq; ad terrorē excitato tumultu signū captæ arcis obsidētibus dedit. Qui infra vrbe erant arce amissa obstupefacti derelictis mœnibus fuga saluti cōsuluerūt. Capta ciuitate admiratus Semiramidis virtutē Ninus in primis eam multis donis cumulauit. deinde pulchritudine eius allectus persuadere viro conatus est: vt illam sponte sibi vxorem condonaret: pollicitus filiam se matrimonio in eam gratiam daturū nomine Sosanē. Renuēti cōminatus est ei se oculos ni pareret eruiturū. Hoc pculsus timore simul & amore incensus Menones cum laqueo vitā finisset. Semiramidē ninus vxorem cœpit. Thesauri omnes bactrianoq; magnū aurū atq; argenti pondus ad nīnū perueniunt. q constitutis bactrianoq; rebus exercitum dimisit. Genitoq; ex Semiramide filio cui nomen nini indidit. excessite vita imperio vxori relicto. Sepultus est in regia sepulchro ingētis molis altitudine nouē stadiorum latitudine (vt ait ethesias) decem ei constructo. Cū ciuitas iuxta euphratem sit: in plano cōdita conspicitur velut arx qdam ea moles. Licet multis stadiis distans: quam nūc etiam stare dicūt. Post nīnam a medis dirutā quo tpe assirioq; iperio potiti sunt. Semiramis magni mulier animi cupiēs virū rerum

Mira Se-
mirami-
dis & sub-
tilitas &
audacia.

Sosanes
nini filia
Mors me-
nones

Nini bu-
stum.

gloria excellere vrbē in babylonīa cōdidit: accersitis vndiq̄
 opificibus atq; architectis cæteri' q̄ ad tantā rē pertinebant
 para:is. Addidit ad id epus perticūdū ex omni regno h̄c mi-
 nū milia terdecies cētēna. V̄ibs ab vtroq; latere euphratis: vt
 medius interficiat ædificata: cuius m̄œnia æmbitu stadiū tre-
 centa & sexaginta complectebantur frequentibus turribus ac
 magnis. Erat tanta operū magnificēta. vt in muri latitudine
 sex equorū curritus vna prodiere poscent. Altitudo incredibilis
 audietibus: vt ethelias gnidius ait. Vt aut̄ clitarcus & qui cū
 Alexandro in alia p̄feci sunt scripsere: pedū trecentorū sexag-
 intaq̄ inq̄. Addiderunt etiā quodlibet anni die stadiū muri
 abolutū: vt tot sit stadiorū circuitus: quot dies annū cōficiūt
 Mœnia ex laterib⁹ & asphalto facta: quorū altitudo (vt ethel-
 sias tradit) est passuū quinquaginta. Vt quidā posteriores scri-
 būt: cubitorū quinquaginta latitudo amplior quam qua duo
 currus veherentur. turres ducentæ quinquaginta numero: qua
 rū altitudo latitudoḡ magnificētiæ æquat murorū. Non est
 autē mirādū in tāto mœniū ambitu paucas turres ædificatas.
 Nam cū plurimæ paludes vrbem circūstent: non fuit consiliū
 ea parte turres construere: quæ loci natura esset admodū mu-
 nita. Inter murum atq; ædificia ponērū duo iugera cōficiūt.
 Vt celerius opus cōsumeretur: cuiilibet ex amicis stadiū perfi-
 ciendū tradita ad id impēsa assignauit. His mœnibus summa
 cura ynico anno absolutis. pontē qua parte fluuius angustior
 fluebat construxit stadiorū quinq̄ longitudinis colūnis in p-
 fundo summa arte inuicē pedes duodecim distātes: tactis la-
 pides ædificii truncis ferreis immixto iūcturis liquefacto plū
 bo cōiunxit. Ante colūnas ad impētu aquæ scindēdū cursūq;
 fluuii reprimendū firmos cōposuit angulos: quo ab oī aquæ
 vndiq̄ circūfluētis vi tutæ essent pontē. Is trigintapedū latitu-
 dine erat: ex cedrinis cyparissiq̄ ac palmatū trabibus spectatæ
 magnitudinis cōiunxit. Opus nulli arte posterius eoz quæ a
 Semiramide facta sunt. Ab vtroq; fluminis latere murū duxit
 stadiis trecentis sexaginta pari mœniū vrbis latitudine. Re-
 gias iuxta flumen ex vtroq; pontis latere duas ædificauit: q̄ &
 aspectum latae vrbis p̄berent. & essent tāquā ciuitatis propu-
 gnacula: euphrate per mediā vrbem meridiē versus fluente.
 Altera regia ad orientem: ad occidentē altera spectat: vtracq;
 ingenti ope constructa. Nam quæ ad occidētem vergit: pri-
 mū habet ambitū stadioḡ sexaginta altis & sumptuosis mœ-
 gi

Duebab
 lonia te-
 gie.

LIBER

nibus ex cocto latere constructū. Alter deinde interior est circuitus: cuius in crudis adhuc lateribus varia animatia: quęq; suo colore ad naturae similitudinē exp̄ssa fuere. Huius longitudo stadiorū est quadraginta: latitudo laterum trecentorū. Altitudo (vt ethelias scribit) passū quinquaginta. Turrium altitudo ad passus septuaginta eleuatur. Est & tertius intimus circuitus: qui arcem continet triginta stadioꝝ ambitu. Huius ædificii altitudo latitudoꝝ superat secūdi muri opus: Inerat diuersorū animaliū figuræ in turribus ac muris: colore quoq; ac forma naturali. Erat insuper omnis generis animantiū venatio. Quoꝝ magnitudo quattuor cubitus excedebat. In his semiramis cōspiciebatur ex aequo pardalū iaculata. iuxtaq; eā vir minus iaculo leonē feriēs. Exerat & portas tres: superq; eas varia ex ære posita ornamenta. Hæc regia excellentior ea: quæ ex altera sita erat fluuii parte fuit tum magnitudine: tum ornatū. Illius.n.muri ambitus triginta stadia ex cocto latere complectebatur. loco animaliū æneæ statuæ inerant Nini ac semiramidis p̄fectorūq; & Louis insuper quem bellū babyloniū vocant. Inerant & acies structæ variæq; venationis ad aspiciētum voluptatē. In loco babyloniae humiliori lacum quadratum effodit: cuius singula latera ex latere octo asphaltoꝝ ædificauit: stadia erāt ducenta: profunditas pedum triginta quinq; ad quam flumine super inducto ab regia fossa vtrinq; aditū fecit. Ex vtraq; vero parte ex cocto latere fornicibus constructis asphaltū superinduxit ad quattuor cubitorū spissitudinē. Erant autē muri fossæ latitudinē laterū viginti. Altitudine supra fornices pedū duodecim. Septem diebus opere perfecto flumen in priorē cursum restituit. Statuit autē ab vtraq; fossæ parte portas æneas: que vscq; ad persarū regnū stetere. In vrbis medio tēplū ioui bello erexit: cuius amplitudinem neq; scriptores propter vetustatem & neq; villa memoria singulatim tradūt. Cōstat tamen ob illius mirandā altitudinē a chaldeis: tum oriētem: tum occidētem versus astroꝝ in eo obseruatione factas. Id ex latere atq; asphalto summa arte magnarū impensa est constructū. In summo tēplī tres ingentes aureas statuas Louis Iunonis opisq; erexit: quarū Louis adhuc extat longitudine pedum quadraginta mille babylonioꝝ talentorum ponderis Opis simili pondere in sella aurea residet: ad cuius genua duo astant leones iuxtaq; serpentes argētei ingētis magnitudinis pōderis quilibet est talētoꝝ triginta. Iunonis stās

Louis/ Iu
nonis &
opis sta-
tue.

signū pōderis est talētor̄ octingentoꝝ . Huius dextera caput serpētis tenet. Sceptrū lapideū liniſtra. His oībus cōmuniſ erat mēſa aurea manuſacta lōgitudinī ſpedū quadraginta:duodecim latitudinīs: pōderis talentoꝝ quinquaginta. Duo p̄terea charchesia talentorum triginta erāt: totidēq; vaſa vaporibus apta vtrūq; talentoꝝ triginta. Crateres ex auro tres: quorum Ioui dicatus talēta mille & ducēta babylonīa pēdebat. Alioꝝ quilibet ſexcēta: q̄ oīnia poſtmodū perſarū reges ſurriputere. Regiæ & reliqua ornementa tum tēpore cōſumpta ſunt: tum ab hominib⁹ deleta. Ipsiſ quoq; babylonīæ parua quædam portio ſupstat maxima parte intra moenia cultui agroꝝ expoſita. Erat & hortus penſilis iuxta arcē nō a Semiramide. ſed a quodā syro rege poſtmodū in gratiā pellicis factus. Quæ cū perſa eſſet genere cupiens in mōtibus videre iuxta morē perſarū prata viro perſuasit: vt artificiō excitaret hortū: qui arborib⁹ pratīq; patriā rēpſentaret. Huius horti ſingula latera iuſeribus quattuor extendūt: Aditus veluti in mōte erat aediſiſ altero ſuper alterū cōſtructus: vt ex eo cōſpectus longe lateq; pateret. Testudines in ſolo poſitæ erant: q̄ totius horti pondus ſuſtinerent. Inde aliae ſupra alias excrefcente ſemper magnitudine aedificatae. Nā ſuperiores: in quibus horti muſorū ſuperficies cōtinebatur: altitudine quinquaginta cubitoꝝ rū eminebant. Earū latitudo pedes erant duodecim mūri magna impensa cōſtructi ſpiſtitudine erāt ſpedū viginti duorū: Solum hoc modo conſtabat. Erāt poſitæ lapideæ trabes longitudine pedum ſedecim: ſex latitudine. Supra has pro pauimento ſtratæ arundines alphalto cōpactæ. Deſupercoſti lateres duplići ordine gypſo ſtructi. tertio tegulæ plūbeæ: ne qua humiditas ad testudines manaret. Aquarū inſuper receptacula: quibus humor efflueret. in hoc pauimēto congeſta humus profunda vt magnog; arboꝝ radicibus ſatis eſſet hortum efficiebat: in eo proceræ omnis generis atbores aspectū iucundū reddebat. Lumē quoq; adeo testudines iniuicē p̄bebāt: vt in eis regia deuerſoria haberētur. Præterea aquæ ducitus occulte fabricatus rigabat hortū. Et hæc horti moles poſtmodū facta eſt. Semiramis & aliaſ vrbes ſupra euphratem tigrīq; fluuios aedificauit: in quīs emporia cōſtituit eoꝝ quæ ex media ac partetanis omniq; propinquā regione ferreſt. Poſt nilum enim & gangē fluuiā totius Asiae nobiliora euphrates ac tigris ex armeniæ mōtibus fontes habent. Distant autē ab iniuicem ſta-

Hortus
penſilis

Vrbium
emporii

LIBER

diis mille & quingentis delatip per mediā & paretanos def-
endent in Mesopotamiam : quā vnlīq circūdāes regioni
nomen in diderunt. Deinde per babyloniam fluentes in mare
rubrum deferuntur: Flumina ingētia alueo compreso magna
emporīa frequentātibus existunt cōmoditatī. Vnde & locorū
quæ iuxta aquas sunt mercatores cōtingit ditissimos esse. Se-
miramis ex armeniorū montibus lapidem excidi fecit longi-
tudine pedum centum quinquaginta latitudine vero spissitu-
dinec quattuor & viginti. Hunc magna curruū multitudine
ad flumē delatū nauicq impositū babyloniam detulit : in quæ
via insigniori erexit. Res mirabilis aspicientibus: quā a forma
Obelisc⁹ obeliscū dicunt inter septem miranda opera annuineratū. Cū
Asphalt⁹ multa sint babylonias aspicientibus admiratione digna nō mi-
nus mirabitur quis magnam vim qui in ea gignitur asphalti.
tanta enim illius supereft copia: vt non solum satis tot tātisq
ædificiis fecerit. Sed & populus licet innumerabilis eo arefa-
cto pro lignis vtatur: adeo magna illius copia tāquā ex largo
fonte haurientibus adest . Hūc prope fontem est terrae hiatus
haud magnus sed virtute mirabili. Ei cit.n.odo rem sulphur-
ētū ac grauem: qui transeuntes animātes interficit. Ita enim
anhelitū comprimit: vt spiritu intercluso arrepta respirādi fa-
cilitate mors subito sequatur: est & vltra flumē palus breui cir-
cūscripta loco fumū habens circa solū: in q̄si quis inscius in-
grediatur euestigio attrahitur nulla data regredendi facultate
deinde paulatim corpore quodā corporis totius in profundū
delatus mergitur pauloq post mortui corpus supernatat. His
pfectis operibus Semiramis magno eū exercitu profecta me-
diā versus cū puenisset ad montē: qui bastiganus appellatur.
Is ioui sacer est: castra posuit hortūq iuxta in cāpis patētibus.
cuius ambitus stadia duodecim cōplectabatur cōstruxit fonte
ibi erecto aqua cuius hortū rigaret. Pone hortū saxū altitudi-
ne stadiorū decē & septem scindens in inferiori eius parte suā
effigiem centrūq ei dona ferētium sculpsit. Syris in eo litteris
scriptum erat a semyramide subditorum opere id saxum fuil-
se excisum. Deinde cum a parte campestri æquato ageribus sa-
xi præcipitio in summā trāscendēs in ciuitatem mediā cha-
onam accessisset animaduersa in quodam elato campo stupē-
dæ altitudinis ac magnitudinis petra. Hortū alterum per ma-
gnum in medio illius fecit vbi sumptuosa voluptatis delitia-
rūq causa ædificia: ex quibus & hortū & oēm exercitū (is in

campis erat) spectare posset: erexit. Hoc in loco diutius cōmorata est: geti delitiisq; dedita. Nam alium virū capere noluit vota ne imperio priuaretur. Sed eos ex militib⁹ eligebat: appetebatq; qm̄ castris erāt forma & decore p̄stātes. Quos oēs postea priuabat vita: iter deinde p̄ ecbatanos flexit ad iarcieū montem. Ad hunc multis stadiis per plura p̄cipitia ac convalles erat aditus. Cupiens ergo tum immortale sui monumētum relinquere: tum breviorem facere viam absissis anfractibus locisq; cōcauis ad planū deductis magno sumptu iter brevius reddidit. Quod vīq; ad hoc tēpus Semyramis appellatur. Ad ecbatanā inde campestrē vr̄bem accedens magno sumptu regiam ædificauit. Verū cum aqua ciuitas nullis pp̄inquis fontibus careret aquae ductum in eam vr̄bem admodum necessariū magna impensa laboreq; pduxit. Est mons vr̄bi pp̄inquis stadiis duodecim nomie orontes asper & accessu difficilis: vt cuius recto itinere ascensus vīq; ad summītatem stadiorum sit vigintiquinq;. Ex altera montis parte lacus magnus fluuium effecit: quē illa effosso ab radice mōte in vr̄bem induxit. Erat fosse latitudo pedum quindecim: altitudo quadragintaquinq;. His in media gestis venit in p̄sidem: aliaq; asiae quibus impenitabat loca vbiq; montes saxaq; incidens viam facilem trāse untibus reddidit: in locis planis aggeres statuens: nunc sepulchra defunctorum ducum: nunc vr̄bes in eis ædificauit. Cōsuevit & aliquando in castris paruos aggeres erigere vbi tenitorium suum tendens castra despiceret. Quo factum est: vt vīq; ad nostram ætatem multa in asia eiusmodi rerum vestigia perdurent: quæ opera Semiramidis vocantur. Vniuersa deinceps peragrata ægypto libyacq; magna ex pte in ditionem redacta ad louem Ammonem transiit sciscitatura a deo suæ vitæ fine. Dicitur responsum ei datum ab hoībus migraturam esse atq; a multis asiae gentibus immortalium honores assescuturam. Id q; fore cum ei Ninus filius insidiaretur. Aethiopiā postmodū ingressa plurimacq; sibi subiiciēs multa in ea miranda cōspexit ferunt in ea stagnum esse quadratum: cuius circuitus. clx. efficiat pedes. Aquæ eius colorem similem minio: odorem suaueum neq; veteri vino dissimilem. Virtute vero mirabili: vt q; pota in infanīa vertens cogat occulta errata palam fateri. Sed his haud facile adhibetur fides. Sepulturas defunctorū aethiopis diuersas ab reliquiis faciūt. Sallientes enī corpora inq; vasis pū sepulchreis nuda condētes supra colūnas ponūt. Ita p̄ vitrū defūcti chra.

Semirāmidis lūxuria.

Iarcieū mons.

Ecbatana.

Orontes mons.

Ammon quē semi ramis cōfūluit.

Aethiopis chra.

LIBER

Corpus aspicitur quē admodū scribit Herodotus: quod Cnisi dius etheliaū improbat. Ait enim falliri corpora: sed nequaq; in vitro nudos condī. Vri.n. ideoq; corrupta nō posse spēm seruare: sed statuas aureas cauas fieri in qbus mortuos ponat vi tro circū eam posito. Quo fit vt in locis superioribus sitæ cū cunctātē vitro imago aurea defuncto similis reddatur aspiciētibus. Et hæc ditione sepulchra esse affirmant. Tenuiores argēteas imagines ponūt. Inopes vero fictiles. Vitrū abunde cum plurimum fiat in æthiopia omnes habent. Mores ethiopum aliac; memoratu digna paulopost: cum res eorū priscæ referētur:narrabimus. Cōstitutis æthiopiæ ægyptiq; rebus Semiramis ad bactrianos aīz cū exercitu descēdit maximas habens copias. Cū diutius pacē ægisset honoris cupida excogitauit aliquid memoria dignū bellū gerere. Audiēs igit; indos gētem maximā inter cæteras orbis regionē vero pulchrā fertilem q; esse:arma in indiam vertit: imperabat indis ea tēpestate rex Staurobates maximo fultus exercitu elephantisq; plurimis bello aptis. Est india pre cæteris pulchritudine excellēs: ac multis quæ illam rigent fluminibus distincta bisq; fructus annuatim ferens. Adeo aut omnibus exuberat ad victimū necessariis vt affatim vibilit̄ fructus pbeat. Dicitur nunq; in ea sterilitatem eē aut fructuum vaſtitatē. Est & incredibilis elephantiōrū numerus:q; virtute & robore corporis multo libycis pstant. Si militer auri: argenti: ferri: aeris: lapidum pterea ptiōsōq; cætarūq; terū: quæ ad delicias atq; opes spectent summa copiaq; singula nota Semiramidi ad bellū indicū eius aium impulere Videns aut quantū bellū suscep̄tū esset: magnisq; sibi viribus opus esse: oibus puinciarū pfectis mādauit: vt p magnitudine puinciarum iuniores aptos bello cōsidererent vtq; nouas armaturas pararent. Reliquis quoq; edixit vt post triennium in bactris parati instrūctiq; adessent. Iussit pterea in phoenicea syria cypro aliisq; maritimis locis vbi ea materia suppetit naues fluminibus aptas quæ diuidi possent:parari. Indus.n.magn⁹ pre cæteris eius loci fluuiis regnū indorum terminās pluribus tū ad trāsuelendū: tū ad phibendos a ripa hostes nauigiis eget. Et cū iuxta flumen haud quaq; materia esset nauibus apta necesse fuit illas ex bactris p terram vehere. Inferior vero elephantiōz apparatu rem excogitauit:q; terneret indos cogitātes nequaq; extra indiam elephātos esse. Occisis igitur trecentis boum milibus carnes operariis concessit:coria in sui fecit ele-

Vitrū in
æthiopia.

In india
expeditō

Stauro-
bates.
Indiae
laus

Elephāti

Indus flu-
uius.

Mira se-
mirami-
dis astu-
tia.

phantoz instar. Quæ postmodù foeno refertaveri elephanti spēm præseferabant. Intus hoīem. Camelūz sup quo sedens formam beluae duceret inclusit. Hæc in loco semoto occluso q̄ acta ne q̄ exterior emanare possent: vtq; indi improvisa res pculsi veras bestias existimarent. His biennio confectis tertio copias omnis in bactris coegit. Fuit militū numerus (vt ethi-
sias tradit) terdecies centena milium Equitum milia qngenta Currus ad milia centū. Erant totidem numero homines su-
pra camelos cum gladiis cubitoz quattuor. Naves diuisæ ad duo milia: Quas vna & elephantoz simulachra camelī defes-
tebant. Assuefecit autem equos ne eis simulachris terrentur. Quod & pseus macedonum rex multis post annis in eo bello imitatus est quod cū eo romani elephantos habentes libycos gessere. Verum neq; illi in bello neq; Semyramidi p̄fuerunt. Audita rex indoꝝ tum exercitus magnitudine: tum ingenti apparatu belli conat⁹ est excedere Semyramidis vires. Et pri-
mum ex arundibus nauigia confecit ad quattuor milia fluvio accommodata. Ferunt.n.indiæ: tum flumina: tum loca palu-
stria atundinum copiam ita crassog; vt nequaꝝ ea vlnis homi-
nes amplecti queant. Ex his naues optimæ fiunt ppter arun-
dinum robur. Armog; quoq; omnis generis copiam parauit.
Ex vniuersa india accitis maioribus q̄ quæ erant Semyrami-
dis copitis: Elephantorumz silvestrium venatione facta pluris
mos ad bellum instruxit: vt terrorera aspicientibus iniicerent
Omnibus: quæ belli vlus poscit: pparatis nuncios ad semyra-
midem iam appropinquantem mittens reprehendit eius am-
bitionem: q; nulla iniuria lacepsita bellum sibi inferret. Multis
q; verbis eam p litteras incusans deosq; inuocans testes mina-
tus est si acie victa esset se illam cruci affixurum. Lecta episto-
la ridens Semyramis non verbis sed virtute certandū esse ref-
pondit. Deinde ad indum perueniens inuenta regis classe ad
certamen parata: Et ipsa suas naues electis militibus instruxit
Ibi durum certamen cōmissum est: ac diutius magnis vtrinq;
vitibus pugnatum. Tandem superata indoꝝ classe: qua in pu-
gna ad mille naues submersæ sunt multiq; mortales capti: pō
tem quo facilitor esset transitus supra flumen construxit: presi-
dioc; ab vtroq; latere imposito omnis copias traduxit: insulas
quoq; ac vrbes in flumine sitas cœpit ad centum milia homi-
nū in seruitutē redactis. Classe armilla indoꝝ rex simulā suas
kopias pcul a flumine retro abduxit: vt hostes id formidine

Bellicus
apparat⁹;

Aiaduer-
te dictū.

Vincitur
classis in-
dica.

LIBER

factū rati fluuiū transirent. Quo cognito Semyramis cum ex voto res cæderet parte copiarū ad pontis custodiā relicta: indos cū reliquo exercitu prosecuta est. Præcedebat elephātoꝝ simulacra: quo regii exploratores elephantōꝝ apparatu conspecto regi metū iniicerent. Verum ea simulatio haud diutius latuit. Nā admirantibus indis vñ tanta illi elephantōꝝ copia suppeteret: quidā ex Semyramidis exercitu noꝝe capti rem prodidere. Quapropter cōfusis suis viribus rex fictionē elephantorū p̄dicens: vt sublato metu acrius pugnā inirent: copias oīs aduersus assyrios eduxit. Instructa quoq; acie Semyramis proficiscebatur. Appropinquatib; exercitibus rex eges ac currus in pria acie ante phalangē destinauit. Semyramis simulatis elephantis aduersus equites p̄missis: initoꝝ certamine regios equites fudit. Assueti. n. veris elephantis equi noua forma olfactuꝝ insueto turbati sunt: itaq; pars i hostes equorū impetu: pars in alia loca defertur. Semyramis cum electis militibus victoriā secuta in primis pugnās indos in fugā vertebat. Quibus ad phalangē refugientibus: Staurobates haud ea re percussus aciē peditum p̄cedentibus elephātis p̄mouit. Ipse in dextro cornu pugnās supq; valido elephante insidens aduersus reginā virili aio proficis citur casu eodē in cornu pugnātē. Veri elephāti cōtra simulatos ibāt neq; pari robore pugnabatur. Superiores erāt regii. magnāq; edebant assyriorum cædē: partim qui elephantōꝝ pedibus cōterrētur: partim qui interirint: aut lacerati dēribus aut a proboscide absumpti. Cū magnus interfectorū alterius super alterū cadentiū: cumulus fieret: timor ac terror oīa cōplesset: nulli iā ordinē seruabāt. Ita oībus ferme assyriis ad fugā intentis rex Semyramidi casu obuius primū sagitta brachiū eius deinde iaculo humerū sauciauit. Regina haud quaq; vulnere. (Leue. n. erat) exterrita cū equū ascendisset belua iniquēte ferme capta est. Oēs in fugā versi ad naues tendūt. Insequentibus indis magna cædes facta est per loca tantæ multitudini angusta. Cū equitibus pedestrib; qui ad pontē tendebat in mixtis alter alteri impedimento esset: vt neq; fugæ neq; salutis ullus daretur locus. Sed ipsi suo met tumultu op̄pssi interirint. Multi ex vtroq; pōtis latere p̄fugietiū raultitudine in aquā p̄cipitati sunt Semyramis: cum maior eorū pars: qui bello supfuerant flumē transissent: pōtē (is supra naues fabricatus erat) discidit. Naues in plures partes diuisæ delatae q; p̄ flumen in diuersa loca applicueſ multis

Affyriōꝝ & indōꝝ cōflictus.

Semyra- mis sau- cia.

indos, qui illas insequendo ascēderāt vi fluminis submersis.
 Rex multis prodigiis augurūq; responsis monitus ne flumen
 transiret finē persequendi fecit. Semyramis pmutatis captiuis
 in bactrianos rediens maiorē exercitus partē dimisit. Paulo-
 post detectis quas ei Ninus p eunuchū parauerat insidiis oīq;
 iniuria iuxta ammonis respōsum remissa cū oībus filio vt regi
 parerēt pfectis mandasset euestigio euanuit ad deos iuxta ora
 culi responsum (vt creditū est) translata. Quidā fabulātur illā
 in colubā fuisse cōuersam cōpluribus. n. aubus domū ingrel-
 sis: & illā cū reliquis aduolasse volūt. Quo factum est. vt syri
 colubā vt deā colant immortale reginam arbitrati. impitauit
 vniuersæ asiae pter indos. Vixit annos (quēadmodū eiheisias
 gnidius scripsit) duos &. lx. cū quadraginta duobus regnasset
 Athenienses nōnulliq; alii scriptores afferunt. Semyramide
 cū pulchra decoraq; forma esset a rege assyriorū preter modū
 dilecta. Cuius modestia fuerit admodū laudata. Cum eius vi-
 tæ integritas vulgata admodū foret persuasissime viro: tradunt
 vt quinq; dies se solam regnare pateretur. Quo imperato sce-
 ptro regni stolaq; regia sumptis prima die splendidū cōuiuitū
 fecisse: inq; eo omnes duces principesq; adægisse: vt sibi ve-
 luti reginæ parerent. Secūda die cum populares nobilioresq;
 se tanq; reginā colerent: viro in carcerē truso magnoq; animo
 cum cæpisset regnū: ad seniū vscq; multis a se pclare magnifi-
 ceq; gestis tenuisse. Hęc de Semyramide a diuersis auctoribus
 traduntur. Post eius obitū sumpto regno filius pacē cum singu-
 lis ægit nequaq; matrē imitatus: sed omne vitæ tempus re-
 clusus in regia cōpectūq; hominū vitans inter pellices & eu-
 nuchos ocium & delicias secutus traduxit. Existimabat. n. in-
 commoda omnia vitare: in cōtinuis versari voluptatibus: va-
 cuū esse curis summā in rege felicitatem esse. Ad securitatem
 imperii & vt a subditis timeretur: annuatim certum militum
 indicebat numerum ac eorū ducē singulis prouinciis. impera-
 bat. Exercitus cum extra urbem cōuenisset: ducem cuilibet na-
 tioni prudētiorem ex his qui secū erant constituebat. Acto an-
 no copias remisso domū priori milite rursus a prouinciis pe-
 tebat. Quo fiebat vt & subditi promptius imperata faherent:
 cū semper timor militū sub diuo agentiū immineret. Et si qui
 forte desciscerēt timore poenæ q; primū dicto parētes essent.
 Annuāvero militū mutationē ad id cōferte existimauit: vt par-
 ua tēporis cōsuetudine nulla inter eos amicitia cōtracta neq;

Ninus fi-
lius.Quid de
semirami-
dis mor-
te sentiat
aduerte.Nin⁹ ma-
tri longe
dissimilis.Nini
astus..

LIBER

duces neq; cæteri aduersus regē cōspirarent. Diutina n. mili-
tia: tū milites robustiores: tū duces prudētores solet efficere.
Quæ res sæpius magnas facultates ad desciscēdū a principi-
bus p̄buit. Vita vero principis exterioribus ignota voluptates
eōq; occultas reddit & tāq; inuisibilē dēū ne verbo quidē quis
blasphemare principē pre timore audet. Hoc pacto duces exer-
citus: prouinciarū p̄fides: domesticarū rerū curatores: iudi-
ces insuper singularū gétiū: aliacq; pro regni cura disponēs
vitam agebat. Similiter & cæteri reges ad Sardanapalū vscq;
triginta regnū tenuere. Cuius tēpore assyriorū imperiū. Quod
annis mille & trecentis sexaginta perseuerauit: quēadmodū
ethesias secūdo libro tradit: ad medos transiit. Nominā regū
quantoq; quisq; regnauit tēpore: cū nil memoria dignū eges-
tint: nequaq; scribit. Solū memoratur auxiliū troianis ab assy-
riis missum. Dux p̄sidii Mēnon thitonī filius fuit. Theutamo
enīm in asia regnāte qui vigesimus a Nino atq; Semiramide
descendit: Agarnennonē tradūt aduersus troiam cum græcis
bellū mouisse: cū assyrii amplius mille annis asiae imperas-
sent. Cum vero Priamus bello oppressus ab rege Theutamo presi-
diū vtpote assyriis subditus per legatos postulasset: ille decē
milia æthiopū totidēq; Susianos cum ducentis curribus duce
Mēnone ad troiā misit. Erat tunc Titonus p̄fectus persarum
acceptus maxime regi. Mēnon vero ætate florens ac animi
corporisq; prestans viribus maxime in ea tempestate vigebat:
Aedificasse eū ferunt in suis loco excelsiori regiam: quæ vscq;
ad persarum imperiū permāsit. Mēnonia ab illo denominata.
Strauit & viam leoferam ea regione quæ adhuc Mēnonia vo-
catur. Afferunt qui sunt in ægypto ethiopes Mēnona eis in lo-
cis natum ostendentes antiquā illius regiam: quam nunc etiā
Mēnoniam dicūt. Sed constat illum troianis cum viginti pe-
ditū milibus curribus ducentis præsidio fuisse: multosq; græ-
cos pugnantem occidisse: tandem per insidias a thessalīs inter-
fectum: corpus eius ab æthiopibus erectū crematūq; extitisse:
oslaq; eius ad Thitonū delata. Hæc de Mēnone inscriptis re-
giis barbari tradunt contineri. Sardanapalus a Nino trigesi-
mus rex: ultimus vero assyriorum. excessit omnes superiores
desidia ac voluptate. Nam p̄terq; q; a nullis exterioris conspi-
ciebatur: vitam muliebrē duxit cum pellicibus veste: tū pot-
firea induitus: tum molli lana cōtexta. Stola insuper muliebri
faciem totūq; corpus in modū pellicis fuco componens ultra

Affirioz
imperiū.

Mēnon

Mēnonis
exercitus

Sardana
palus ul-
timus affi-
lioz rex.

luxum muliebre lasciviebat: vocem foemineā loquendo imi-
 tatus nō solum cibum potūq; qui voluptatem præberent cō-
 tinuo appetebat. Sed luxuriæ quoq; deditus nunc viri nūc mu-
 lieris vice abutebatur: omni posthabita sexus: ac pudoris cu-
 ra. Adeo vero delitiae turpis voluptas incontinētiq; in eo vi
 guere: vt successoribus post obitum suū in sepulchro inscribi
 barbarica lingua mandarit: quod post modū græcus interp-
 ratus est. Hæc habeo: quæ comedi: & quæ cum amore & vo-
 luptate percæpi. Ea plurima & precipua relicta sunt. Vita in
 hūc modum turpiter exacta Imperiū assyriorū: quod diutius
 persevererat evertit. Arbaces quidam genere mædus: virtute
 & animi magnitudine p̄clarus dux erat copiarū: quæ singu-
 lis annis in ninam a mædis destinabantur. Contracta amici-
 cia cum babyloniorū duce nomine Beleso hortatus est ab eo
 vt principatū assyriorū deleret. Erat enim insignis inter sacer-
 dotes: quos babylonii chaldeos vocat̄ peritus astrologiæ di-
 uinationisq; multis p̄dixerat quæ erant proculdubio futura.
 Hic arbaci cū amicus esset: eum imperio omniū potiturū pre-
 dixit: quibus Sardanapalus regnaret. Laudato viro Satrapā
 se illū babyloniorū: si vera prædiceret facturū promisit. Ipse
 tāquā dei vocibus in spem elatus eū reliquis ducibus: tum be-
 nigne alloquendo: tum beneficiis ad eius benivolentiā attrac-
 xit. Cupiens autē regē atq; eius vitā inspicere data vni ex eu-
 nuchis aurea fiala ad Sardanapalū introductus est. Cōspecta
 regis mollitie & muliebri apparatu: illū vt nullius rei hominē
 despexit: magisq; in spē incubuit a chaldeo datam. Initia cum
 Beleso societate vt ipse medos ad imperium: persas ad defe-
 ctionem sollicitaret. Ille vero babylonios barbarorūq; ducem
 sibi amicum ad cōmunionē consiliorū impelleret. Cum tēpus
 missionis exercitus aduenisset: quilibet de more in patriā se-
 cessit. Arbaces ad mædos reuersus psuasit: vt pro imperio per-
 sis pro libertate sumerēt arma: similiter & belesus babylonios
 impulit ad libertatē: & ad arabes legatis missis p̄fectū eorum
 sibi familiacē ad societatē consiliorū hortatus est. Acto anno
 ad ninā cōuenere oēs succedere se de more cæteris simulane-
 tes: re uera vt imperiū Sardanapalo auferrent. Erant quattuor
 gētes: q; in vnū cōuenerāt: numero milia hominū quadringē-
 ta muniti castris: ac de rebus cōibus cōsultantes: Cognita de-
 fectione Sardanapalus altarū nationū exercitū aduersus desci-
 scētes ducēs cōmissō certamine hostes supat: p̄fli-gati ad mō-
 toria.

Sard. epi-
taphium;Arbace-
medus

Belesus

Chaldei

Sardana-
pali vic-
toria.

LIBER

tes configiunt stadiis a nina distantes septuaginta: quibus cū denuo ad campos fortunā expturī descendissent: Sardanapalus cum omnibus copiis occurrit. Instructa acie p̄ preconē ei qui Arbacem aut babyloniī belesum occidisset: talēta auri ducenta: q̄ viuos tradidisset duplex premiū ac mediæ p̄fecturam pollicitus est. Verū nullum ea p̄mia mouerūt. Commissio certamine multi ex hostibus occubuerūt: reliquos Sardanapalus vsq; ad castra in montibus sita psequitur. Qūi cū arbace erāt aduersis preliis pauentes īinito qd. vīctis agendū esset consilio maior pars in patriam cuiq; redeundū. Ibi preoccupanda munīta loca: alios in societatē belli vocandos: necessaria ad bellum paranda esse censebat. Belesus babylonius asserens deos multis cū laboribus piculisq; victoriam polliceri p̄suasit vt in bello p̄seuerarent. Commissa rursus pugna rex superior fuit: castrisq; hostiū potius vsq; ad montes babylonios īsecutus est. In eo certamine Arbaces viriliter pugnās multis p̄stratis assyriis vulnus accepit. Tot aduersus pliis eoꝝ q̄ descierāt iicti dices: cum domū abire decreuissent belesus sub dio noctans ex astrorum obseruatione recedere volentibus prædictis. paucos post dies vltro illis auxilia aduentura: resq; eoꝝ in melius cæsuras esse. Hæc astris significare deos. Suadere igitur se: vt suæ arti fidentes parūp deorū beneficia expectarent. Huic exhortationi parētibus ducibus: p̄missumq; expectantibus tēpus nūciatum est bactrianis exercitū ad regem mitti: p̄pinquūq; esse magnis itineribus p̄ficiſcentē. Vīsum est igitur Arbaci reliq; cum expeditis militibus obuiam p̄ficiſci: vt aut defectionē p̄suaderēt bactrianis: aut ad id armis cogerēt. Prīmū duces tū reliqui libertatē asserētes copiis cæteroꝝ ſeſe addiderūt. Hæc Sardanapalus ignorās memor superioris fortunæ ad hilaritatē profusus epulū militibus ex sacris: vīnūq; abundæ p̄buit: aliaq; epulo accommodata. His intentis assyriis Arbaces q̄ p̄transfugas hostiū ī castris negligētām: vt q̄ vīno cibōq; gratiati: ſomno getiq; indulgebant norat: noctu castra hostiū ex pugnauit: acie instructi incompositos: parati imparatos adorati: multis imperfectis reliquos ī vrhem cōpulere. Sardanapal⁹ cum exercitui ducem p̄buisset Salamenū vxoris fratrē: vrbis curam custodiēdæ ſumpſit. Hostes in locis patētibus iuxta vrbem duobus preliis copias regias fundūt: imperfectoq; Salame no reliquos p̄sequētes partim in fuga cædūt: partim ī flumē

Bactria=
norū ad-
uentus.

Salame =
nus.
Arbacis
victoria.

euphratē p̄cipites agunt. Paucis q̄ cædi supfuerant in vrbē compulsiſ. Adeo ingens numerus occiſoꝝ fuit. vt fluuius re dundante hominū sanguine colorē mutariſ. Obsesso in vrbē tege multæ nationes quælibet libertatē aſterens ad Arbacem deferunt. Rex magno indiſcrimine r̄gnū verſari vidēſ filios tres: duasq; filias cū magna auri argētiq; copia in paphlago = niā ad cottum p̄ſidem misit ducum oīum ſibi acceptiſſimū tū p̄epiſolas: reliquoꝝ q̄ non defecerant: auxilia acceſſit ad fe- rendā obſidionē paratus. Erat.n. reſponſū p̄genitoribus da- tum nunquā Ninam capi poſſe: niſi cū fluuius vrbī hostis fie- ret. Quod q̄unq; futurū ratus ſpē cæperat obſidionis traducē dā: & ſimul futura auxilia expectabat Hostes vrbē quam pp̄ moenīū altitudine expugnare neqb;ant obſedere. Non dū.n. catapultaꝝ: neq; vinearū: neq; arietis quo muri vrbī deiiciun- tur vſus erat. Is q̄m ciuitate erant oēſ ad victū res & obſidio nem tolerandā neceſſariæ regis cura ad id anteā impēſa ſupe- rant. Cum duobus annis obſidio perſeueraſſet p̄ ſummuſ oīiu ſobſeſſoꝝ: tertio cōtinuis imbribus excrescēſ ſupra modū flu- uius cū partem vrbis inuadafit muros deiecit ad ſtadia virgin- ti. Hic rex exiſtimans tēpū oraculi adueniſſe desperata ſalute ne in hostiū potestate puenireſ pyram in regia ingentē extru- xit: ſupq; eam auro argentoq; omni vefe in ſuper regia impo- ſiſis vxoribꝫ quoq; atq; eunuchis in medio pyre reclusis ſe cre- mandū vna cū hiſ in ignē iniecit. Hostes audita regis morte vrbem p̄ eam quæ ab oraculo p̄dicta erat muri parte ingressi Arbacem regia ſtola indutu regem appellarūt omniū ſibi terū potestate pmissa. Sumpto imperio arbaces cum bellī ſociis p̄ cuiuſq; meritiſ dona impēderet p̄uinciarū quoq; pſides pñū ciauit. Babylonius beleſus q̄ futurū impīu p̄dixerat admonēſ premiſſurū p̄fecturā babyloniae obtinuit. Et ſimul teſtatus eſt votum ſe bello: dū in dubio reſ eſſet. feciſſe vičo Sardanapalo regiaq; incenſa: cineres ſe ex ea babyloniam delaturū ac pe- ne templū dei aggerē erectorū qui ab omnibus p̄ euphratē na- uigantibus cōſpiceretur ppetuum monumentū regni aſſyriog; deleſi. Hoc petiit ſuasore eunucho quodā: a quo argentiū au- rumq; ad ſe delatū occultum tenuit. Q uod ignorans Arbaces exiſtimabat enī omnia igni vna cū Sardanapalo abſumpta eſſe deſterri babyloniam cineres pmiſit ciuitati immunitate cōcef- fa Beleſus paratis nauigiis vna cū cineribus babyloniam vim magnā auri argētiq; deſtinauit. Quare ad regē delata iudices.

Cottus.

Nina
vrbis.Sardana-
pali exit⁹Arbaces
rex

LIBER

eius criminis dati sunt: ex his qui vna secum fuerant victores Cum belesus factum confiteretur iudices eum capite damnantur. Rex magni vir animi volens regni principia humanitate ac clementia firmiora reddere: non solum beleso poenam remisit: sed aportatum aurum argentumq; condonans præfeturam babyloniorū a principio concessam habere iuslitr. Asserens maiora illius erga se beneficia: q; iniurias esse. Hac vulgaritate clementia non solum benivolētiā singulorum: sed & gloriam assetus est censemib; omnibus illum imperio dignū qui ita parceret delinquentibus. Arbaces suis bonis ciuib; concessis vrbe a solo euerit: aurum argentumq; omne nam ad multa talenta ex incendio effluxerat: detulit in ecbatanam mediæ vrbe. Hoc pacto Assiriorum imperium quod ad trigesimam prolem a nino puererat annis mille & quadringentis ad medos transiit. Nunc æquum videtur: quo nil memoratu dignum omittamus: de his qui chaldei apud babylonios vocantur referre.

Maxima
Arbacis ī
belesū cle-
mentia

Chaldeo
rū virtus

Haldei babyloniorū antiquissimi cum locū in sua repū. quē in ægypto sacerdotes obtinuerūt. Ad cultū enim deoꝝ deputati p omnē vitā philosōphantur peritissimi astrologiæ habitū. Multi diuinatione quadā futura p̄dicabant: ac tū auguriis: tū sacrī: tū aliis qbusdā īcantationibꝝ & mala auertere ab hoībus: bona afferre: auguria insup: somniaq; & p̄digia interpretari cōsuetuere. Eoꝝ p̄terea q; ad sacra speculāda p̄tinent pitissimi. Non enī quēadmodū græci hōgō oīum doctrinā p̄cipiūt. Nā pueri a p̄ribus p̄geniē secuti eam discunt philosophiā omni aliarū rerū cura posthabita. Ita tū quia a teneris ānis in ea doctrina erudiūt: tū qua diutius in illa p̄seuerant doctissimi euadūt. Apud græcos vt plurimū tar de ad philosophiā accēdunt paulūq; in ea īmorati ad questū vertūtū. Pauci ad modū in ea īmorātūtū perdīscēda lucri gratia ad alia exercitū versi. Non enī de more imitātur pentū doctrinā: sed ipsi sua sponte variis studiis p libito īcumbūt. Et enim barbari in suscep̄to exercitio semp īmorātūtū: græci ve ro lucri gratia nouis semp opinionib; īcūbentes: deq; maximis disciplinis iter se altercātes in certos discipulos reddūt animūq; eoꝝ p omnē vitā dubiū nulla certa sententia errare compellunt. Ita si quis preclarissimorum philosophorū diligenter sectas exqrat repugnātes admodū maximisq; de rebus īcīem cōtrarias cōperiat. At vero chaldei mundū sempiternū

Caldeog;
opinio

esse aiunt: necq; principiū habuisse: necq; sortiturū esse finem. Vniuersoꝝ ordinē atq; ornatū diuina quadā p̄uidentia factum. Cælestia oia non casu aut sua sponte: sed determinato quodā firmoꝝ deoꝝ nutu iudicioꝝ esse pfecta. Astroꝝ longa obſeruatione cursum naturamq; diligentissime scrutati: multa futura hominibus predicunt. Maximam vero vīm ac motum quinq; astroꝝ qui planetæ appellantur interprætres illi dñt & eius presertim qui a gracis Saturnus dicitur esse affirmat. Clarissimum vero & cuius maxima sit virtus solem dicunt. Reliquos quattuor eo noīe: quo & nostri astrologi appellat Martē Venerē: Mercuriū: Iouē. Mercurios illos ppteræa vocat: q; cū aliis astris haud quaꝝ errantibus: sed motū ordinatū habentibus isti soli ppriū cursum sortiti futura ostendat: tanq; deoꝝ interptes voluntatis. Nam tum ortu: tū occasu: tum colore significare recte aduententibus futura testantur. Aliquādo vero ventis quādōc̄ hymbris: tum æstu: nonnūq; cometis: solis & lunæ eclipsi: hiatu terræ multis deniq; signis: q; p̄sint quæ ue obsint non solū gentibus ac locis: sed & regibus & priuatib; psonis ostendūt. Sub horum cursu esse astra triginta: quæ deos consultores appellant: & horum medietatem supra reliquam subtus terram ferri: tum quæ apud homines accidunt: tum q; a cælestibus eveniunt spectantia. Diebus aut̄ decem ex supiorib; vnum ad inferiorib; veluti astroꝝ angelum: alterū rufus ab inferiorib; ad supra mitti. Et hunc esse eoz p̄scriptū motum circuitū sempiterno. Deoꝝ p̄cipuos duodeci afferūt esse numero. Quoꝝ cuilibet mensē & vnū ex signis zodiaci tribuunt: perq; ea solem ac lunam reliquoꝝ planetas qnq; efficeret motum suum. Solem anno: lunam mense pprios cursus pagere. Reliquoꝝ planetarū quēlibet suum motū diuersis conſumare: tū velocitatetū tpe. Hos aiunt planetas plurimū in generationē cōferre vel bona vel mala cōsequēda perq; eoz natūrā atq; aspectū maxime cognosci: q; sint hoībus euētura. Multa quoꝝ prædictere tum aliis tum etiam regibus præsertim alexandro: cum esset cū Dario pugnaturus. Postmodū Antigono Nicanori Seleuco: prædicunt etiam idiots futura ita euidenter vt mirum & vltra hominem ingenia esse putetur Virginis quattuor præterea astra præter zodiaci circulum annuentes: quorum duodecim versus boream: duodecim ad nostrum vergant. Et hæc quod videri: quæ attribuunt viuentibus hæc non apparere: & defunctis adesse putant: quæ iu-

planetæ
solis virt⁹

Angelus
xii. princi-
pales dii.
xii. men-
ses sortiti

Planetaꝝ
influxus

LIBER

- Lunæ cursus** dices vniuersorū appellant. His omnibus inferiorē lunā ferri proprius terrā dicunt: quæ bræui tēpore efficiat cursum suum non quidē propter velocitatē motus: sed pp circuiti breuitatē. Quod vero lumē a sole habet: q̄ ppter terræ vmbra obscure tur lentiunt: cum græcis. De solis eclipsi varia sentientes: neq; de ea suam finiam efferre audenr: neq; tēpus p̄dicere. De terra priuatas finias afferunt afferētes scaphæ similiē: & concauā esse: multaq; de hac: deq; reliqs quæ in orbe sunt p̄suadere nuntiuntur: de q̄bus alienū ab historia est singulatim referre. Hoc autem cōcedunt omnes chaldeos astrologiæ vltra ceteros: cū diutius in ea versati sint esse peritos. Numerū annōr: q̄bus se h̄mōi astrogr̄ doctrinæ vacasse affirmāt: haud facile q̄s crediderit: nam quadringēta tria annōr: milia annumerāt: vſq; ad Alexandri alçēsum ex quo astrogr̄ obseruationes ab se cæptas dicunt. Et de chaldeis hactenus. Nunc eo vnde digressi sum? redeat oratio.
- Herodoti seculū Medorū sermo** **Ciaxares** **Astyages** **Ethesiae seculum** **Arbaces Mandanes** **Sosarmō** **Voniam scriptores plurimi de medogr̄ imperio dissen-
tiunt: haud ab re erit veritatē historiæ exq;rent: in qui-
bus differant referre. Herodotus qui xerxis tēpore vi-
guit assiriorū regnū qui annis anteā quingētis asiac imperita-
uerant scribit a medis euersum deinceps multo tēpore nullum
fuisse regē: qui omnibus imparet. Ciuitates singulas populari
imperio vſas absq; regibus vixisse. Tandē plures post annos
electum a medis regem iustitia insignē nomine Ciaxarē: qui
ppinquis populis in medogr̄ societatem adductis dux omniū
creatus est. Tum posteri eius suscepitū imperiū propagarūt vſq;
ad Astyagem quē Cyrus pseq; deuicerūt: de quibus nunc pau-
cis cōtentī postmodū suo tempore diligentius trademus. Se-
cundo septimæ ac decimæ olimpiiadis anno factus est medo-
rum rex Ciaxares secundū herodotū: ethelias gnidius post he-
rodotum: qui cum Artaxerse aduersus Cyrū fratrem eius mi-
litans captus est: obq; artē medicine annis decē & septem cū
rege summo cū honore fuit. Ex annalib⁹ regū: in quibus pris-
ca persarum gesta obseruata cōsuetudine scripta erant: certam
a se cōpertam historiam ad græcos attulisse affirmat. Is tradit
post de letum assiriorū regnū medos imperio asiac potitos fuī-
se Arbace regnāt: q̄ cum Sardanapalū bello vt dictum est su-
perasset: regnassetq; duo de trigita annis Mandanes filius im-
perium suscepit: qui asiac imperauit annis quinquaginta. Post
hunc annis triginta regnasse Sosarmonem. Quinquaginta arte**

camini Arbiane duo & viginti. Quadraginta Arssteum: qui b^{el} Arssteus
 lo maximo cū cadusiis gesto superatus lit. Eius rei caula tra-
 ditur fuisse Parsodes persa vir fortitudine ac prudentia multis
 q^z præterea virtutib^z memorialibus: q regi apprime charus cū
 magna esset auctoritate apud eos: qui præcipui penes regem
 habebantur: ex quodā iudicio infensus regi: cum tribus mili-
 bus peditū: equitibus mille ad cadusios aufugit. A qbus suscep-
 tus Iororē despōndit vni: q cæteris eo tempore potētia presta-
 bat: cū a rege aperte defecisset suis sit cadusiis omnibus: vt se
 in libertatem vendicarent. Dux bellī ob virtutē creatus exer-
 citum maximū ad ducenta hoīum milia cœgit: Castrisq^z in fi-
 nibus cadusioꝝ positis Arceū medoꝝ ducem se aduersus cū
 octingētis milibus hoīum pfectum pugna inita superauit. Ad
 quingēta milia imperfectis reliquos abegit extra cadusiorū fi-
 nes. Hac victoria in signis a cadusiis rex creatus in mediā trā
 sit omniꝝ prouincia vastata magnā gloriā assecutus est. Ver-
 gens in senium cū instaret vitæ finis: execratus est successores
 qui odiū inimicitiaꝝ inter Cadusios ac medos deleret: q pacē
 pcuraret exilio multatetur. Siue pgenies sua: seu cadusius es-
 let. Quapropter cadusii semp̄ medis hostes extitere nunq̄ illo
 rum regibus subditi vscq ad Cyrum persarū regem. Post arcei
 obitum in medis regnauit Artines annis duob^z & viginti. Ar-
 tibanus quadraginta. Post hunc pti a medis deficientes: cum
 patriam vrbēc^z Sacis tradidisset: magnū bellū inter sacas me-
 dosq^z: quod annis duobus magnis vtrinq^z cladibus gestū est
 excitatū: Pax tandem cōstituta: vt parti subicerentur medis: Sa-
 cæ mediq^z amici sociiq^z inuicē perpetuo essent. Sacarū tū re-
 gina erat mulier Tarina noie belloꝝ appetens: audacia quoq^z
 & rebus gestis cæteris fœminis inter sacas nobilior. Habet ea
 patria mulieres robustas: quæ viros appetat pſertim belliglo-
 ria illustres. Fertur hæc tū pulchritudine tū vero cōſilio pri-
 dentiaꝝ mirabilis extitisse: ppinquaſq^z gētes barbaras supbia
 elatas ac sacis imperates expugnasse: maiorēc^z eius regiōis p
 tem ad mitiore traduxisse vitā. Multas insup cōdidisse ciuita-
 tes: quas reddidisset p cæteris vicinis gētibus foeliciores. Post
 eius obitū memores beneficioꝝ eius virtutisq^z subditi sepul-
 chrū ei cōstruxere: oīum q apud ipſos erat magnificētius. Py-
 ramis ea fuit triāgularis: cuius latus quodlibet tribus stadiis p
 tendebatur. Altitudo stadii erat vnius: vertice in arctū cōstru-
 ctio. Adderunt sepulchro aureā statuam instar colossi. Honores
 h i

Arssteus
Parsodes

Cadusii

Arceus

Bellū ca-
dusium /Artines
Artibāus

Sacæ

Tarine
virtus

Pyramis]

LIBER

Astibara rex.
Apanda qui Astia ges dict^o est.

insuper heroicis aliac^o ad sepulchri magnificientia impenderunt: quæ suis maioribus cōfuerunt largiri. Astibara medorum rege in ecbatanis ob senectā defuncto filius Apanda regnum cœpit a græcis Astiages nominatus: quo a cyrillo rege persatum deuicto medor^o regnū ad persas transiit: de quibus suo loco scribemus. De assirio^o medoruq^o imperio: deq^o his in quibus dissentient scriptores satis dictum putamus. Nunc ad indos: eaq^o que de his traduntur transeundum.

Indie sis-
tus.

Emodes
mons
face.

Elephan-
tes.

Indiæ
bona

Inopia i-
di nove-
xantur.

India in quattuor latera distincta. Quod ad orientem quodue ad meridiem vergit magnū mare circundat. Quod arctos spectat Emodē mōs ab ea scythia quam habitat hi qui appellatur facæ diuidit Quartū qd̄ est ad occidentē fluuius indus terminat omniū fere post nilum maxim^o. Magnitudinē indiæ ab oriente ad occasum scribunt stadiorū viginti octo miliū. A septentrione ad meridiē milium duū ac triginta. Hæc tāta indiæ magnitudo circulo æstui tropicī videtur subiecta. In multis indiæ locis aiūt erectū lignū nullā a sole vmbra reddere: nocte arctos non videri. In ultimis vero minime aspici arcturū: quo in loco vmbras versus meridiem inclinare dñt. India multos mótes ac magnos cōtinet arboribus oīs generis oppletos. Cāpos insup plurimos maximosq^o fructibus yberes pulchritudine egregios. Diuisa est fluminū multitudine agros plurifaciā rigatiū. Ista ex te bis in anno p̄bet fructus Animantia variii generis p̄ducit p̄ cæteris magna ac robusta: partim terrestria: partim volatia. Elephates insup plurimos maximosq^o qui libykos robore excellat. Utūtur his quos venatione abūde capiūt in pliis: multūq^o ad victoriā cōferūt. Homines quoq^o fert proceros ac validos & artificio ac cōmodatos: vt qui aerem purū ducant: & aquā bibāt salubre. Terra & domesticis fructibus opulenta est & variis multipliā cibisq^o metallis fecunda. Nascitur in ea ingens argenti auricq^o vis: non parū quoq^o æris ferriq^o & aurichalcī. Multa insup ad cultū utilitatēq^o vitæ & belli apparatum. Præterea inter alias segetes fit apud indos plurimū militi: ac leguminū agros aq^o fluminū irrigante. Oriza quoq^o: & quod appellant bosphorus multaq^o alia ad cibūtilia. Plures infuper fructus animantium nutrimenta quæ longū esset recensere. Ob hanc causam affirmant nunq^o indiam fame: aut rerū inopia præmi. Nā cum bis annis singulis segetes ferat: hunc quidem hyeme quo tēpore alii rīsum serunt percipiūt: alterum æstate cum oriza Sisamus

bosphorus miliū setuntur. Quo accidit: vt præcipua sit apud indos vbertas: cū & sua sponte nascantur fructus: & palustres dulcedine precipua radices magnā copiam victui hominū p̄beant. Omnis enim fere cāpestris regio dulcē tum a fluminib⁹ humorē luscipit: tū a pluia: quæ certo āni tempore fieri æstate consuevit. Sunt radices quoq; palustres æstu decoctæ: sed magnarū p̄cipua arundinū dulces. Cōfert etiā ad indos fertilitatē consuetudo: quæ in bellis seruat. Nā apud cæteras gentes hostes bello: tēpore regiones spoliant: vastantq; neq; agros coli sinūt apud indos vero belli tēpestate in cāpis opus rusticū exercent absq; cura agricolæ procul ab omni di scrimine belli. Hostes in præliis mutua cæde crassantur. Agricolis nulla in re nocent: sed intactos relinquūt tāquā cōmuniis vtilitatis ministros. Neq; vero hostium agros vrunt: neq; cædūt arbores. Habet insup indi plura flumina ingentiaq; na uigilis apta: quæ ex fontibus montiū ad septētrionem vergentium in campestria decurrunt. Horum permulti in vnū coeūtes in gangē defluūt. Eius latitudo stadiorum est triginta. Fer tur ab septentrione ad meridiē: inq; mare oceanū ingreditur. Delapsus versus oriētē per gangaricos: apud quos permulti sunt maximiq; elephantes. Quo accidit: vt nullus vnquā eis rex aduena imperarit. p̄pīquis gētibus numerū vimq; belluarum veritis. Alexander macedo totius asiae imperiū adeptus solos gangaros nō oppugnauit. Nā cū ad gangē cū exercitu puenisset cæteris sibi subditis indiis: vt nouit gangaros quatuor milibus elephantis ad bellum paratos: nequaquā eos armis laceſſuit. Indus eodēmodo quo ganges ab arctō incipiēs inq; oceanū fluens indiam diuidit: lapsulq; per loca patentia augetur pluribus egregiis fluuiis qui in eū decurrūt: quorum p̄cipui Hypanes Hydalpesq; & Aresinus dicūtur. Sunt præter hos haud vulgaria flumina indiā inter labentia quæ regiones eas hortis variisq; fructibus vberē reddit. Cur in india plura maximaq; sint flumina causas philosophi phisiciq; asserūt in diam situ esse humidam. Scythes vero baetrianos arrianosq; vicinas gentes elatiōres. Merito igitur humiditatē ex superioribus locis ad infima fluētem plures & aquosiores fluuios redidere. Sed quod accidit inter cæteros fluuios quem dicunt Sillā: est dictu mirabile. Deflues enim a monte eiusdem nominis abrupto: neq; alterius fluuii decursu auctus absorbetur ab hiatu terræ indiam omnem cum supra modum amplitudine,

Indorū
Agricultu-
ra,

Ganges
gangari.

Indi ab
alexādro
victi p̄ter
gāgaros

Hypanes
Hydal-
pes.
Aresin⁹.

Silla flu-
uius.
Naturæ
bona.

LIBER

Dionysii excedat multæ variæq; incolutæ gentes: quarum nullæ originem extra indiam trahit: sed oës indigetes appellatur. Nunquam extera colonia illuc adiit: neq; ipsi ad alias gëtes misere. Asserunt priscos inde homines his cibis quos terra sua sponte produceret pellibusq; animalium quæadmodum & græcos pvestibus vños: artesq; & cætera ad vitam necessaria paulatim adinuenta vtilitate homines docete: quibus natura manus loquela & animi pstantia adiumenta vitae dedisset. Tradut qui prudētiores apud indos fuere: priscis temporibus cū adhuc hoies dispisi per vicos habitaret: venisse ad indos cū exercitu ex occidentali plaga dionysium omnemq; peragrasse indiam nullus adhuc pclaris constitutis vrbibus: quæ ei obfisterent. Cū vero ob ingentes æstus exercitus eius peste interiret vt dux prudens in motes ex locis planis milites traduxit. Vbi cū venti frigidí efflarent & aquæ potu vterentur quæ pura ex fontibus manabat a morbo sunt liberati. Locum montanum: in quo exercitus a peste eusit femur appellavit. Vnde & græcos tradidisse de eo deo posteris ferunt in iouis femore dionysium esse nutritum. Cū multos fructus indos plantare docuisse: & vini quoq; aliorumq; ad vitam utilem vsum dedit: plures insup cōdidit egregias vrbes cogens ex villis in ciuitatem migrare. Deoq; quoq; cultum tradidit: leges ac iudicia constituit. Tandem pp impensa beneficia rerumq; varias inuentiones deus existimatus est. & immortalium honore potitus. Scribut etiā mulierum multitudinem in exercitu circudivisse vsumq; esse in acie tympanis cymbalique nondum tuba reperta. Cum indis imperasset annos duos & quinquaginta senex defunctus est: cui successerunt regno filii: sed pauperrim labete successorum culpa principatu cū longo tempore post regnum oio defecisset: ciuitates libertate asservare. Hæc de Dionysio deq; progenitoribus eius ab his qui india mōtana incolunt tradut. Hercule pterea voluit ad indos accessisse: sicut & græci clava pelleq; leonis ornatum qui corporis robore virtuteq; multo cæteros homines excesserit: terre insuper ac mari mōstra perdomuerit. Cū multas cœpisset vxores filios plures natā vnicā genuit: filiis cū ad ætatem puenissent: omnē distribuit. indiam regnis p numero filiorum constitutis. Filiā ab se nutritā in reginā fecit. Multas pterea ciuitates ab eo cōditas scribut maximā clarissimāq; appellauit Palicotram. In qua sumptuosa ædificata regia multos in eā introduxit: incolas sepulchris etiā fluminibusq; reddidit vrbē munitionē. Et ipse quidē

Dionysius ex mulierum b^o est exercitus constitutus. Herculius virtus.

Palicotram viba

hercules cū e vita migrasset: immortalū honorē consecutus est: Poſteri eius per multa regnantes ſecula nil dignum memoria geffere: neq; exercitu aliquo extra indiā duc̄to: neq; colonia ad alias nationes miffa. Multis poſt annis plurimae ciuitates in libertatē le vindicarūt. Nationes quædā regnū vſq; ad Ale xandri aduētum paſſae ſunt. Cum leges apud indos variæ ha beātū admiratione tamē digne quæ fuerunt a priscis eorum philosophis editæ. Lege enim ſanxerunt: neminē oīo ſeruum eſſe: liber os & quo iure honoreq; haberi oīes qui affuerent neq; p̄ſtare cæteris neq; iniuria quæq; afficere: optimē ad oīes fortunæ caſus instituiſſe vitā. Stultū ſane videri leges & quas oīibus positas fortunas nō & quæ oīibus cōes eſſe: Indoru tribus in tribus ſeptē eſt diſtributus. Prima eſt philofophorū qui cæteris numero pauciores ſupereminent dignitate. Hi ab omni opere immunes: neq; ſeruit cuīquā: neq; impant: reci piūtq; a priuatis & ea quibus ſacra diis faciāt & curā habeant defunctoꝝ & tāquā clari diis & quæ fiant apud inferos p̄cipue norint: ppter ea dona plurima honoresq; eis impēdūtur. Mulfū vero plūnt indos vitæ. Nā anni principio vna cōueniētes. Siccitates: pluuias: ventos morbos p̄dicūt: ceteraq; quoꝝ cognitio poſſit utiſis eſſe. Futura enī audientes tū populus tū rex & futura declinant mala & bonis futuriſ ſiminēt. Qui phū ſalfa p̄dixerit nullā p̄terquā quod ppteruo ſilet poenam ſubiit. Secūda tribus eſt agricolarū: qui multitudine ſuperātes ceteros a bello reliquoꝝ opere liberi ſolis agris colēdis tēpus im partiūt. Nullus hostis eos laceſſit: neq; ſpoliat: ſed exiſtimans illos in cōmuni utilitate versari ab omni iniuria abſtinet. Ita ſoluti metu agricolæ terrāq; libere colementes rerū afferūt ubertatem. Viuūt autē in cāpis cum vxore ac liberis neq; in urbes cōmeant. Dant regi (oīs enim inuidia ſubditā eſt regibus) tributū. Nulli priuato licet agros poſſidere: ppter tributū: & quātam quoꝝ fructuū partē regibus impendunt. Tertiā tribum cōficiunt oīnis generis pastores: qui neq; in ciuitatibus neq; in villis morantur. Utuntur tabernaculis venatu ac retibus tu tas a feris auibusq; regiones reddunt. Hoc exercitio indiā do mesticā p̄ſtant. Multis variisq; tum bestiis tum auibus fermenti agricolarum infestis copiosam. Quartum locū artifices tenēt quorum pars armis: pars rusticis instrumentis: alii aliis utilibus rebus fabricādis vacant. Hi nō ſolum immunes a tributo ſunt: ſed frumentū insuper a regia percipiunt. Quinto ordine

Indoru
leges

Indoru
tribus
Indoru
philoso-
phi

LIBER

milites: sed numero secundi belli disciplina exercetur. Omnis ea multitudo armis dedita tū equi elephantis bello apti ex regia victū habent. Sextus est ordo ephorū: Hi quæcūq; in idia aguntur inspiciētes regi referunt. Vbi rex defit principibus: Septimo loco existunt qui publicis cōsiliis præsunt numero paucissimi nobilitate prudentiaq; maxime insignes. Ex his enim ad regū consilia tum ad rē. p. carandā tum ad res dubias iudicandas asciscuntur. Duces insup ex his deliguntur ac principes. Has in partes politia iudie distributa haud quaq; licet vniū ordinis virum alterius vxorem ducere: neq; exercitium mutare. Neq; enim fas est militē agrum colere: aut philosophari artificem. Habet idia plurimos maximosq; elephantos fortitudine ac magnitudine prestantes. Coit hoc animal non sicut quādam putant p̄misque: sed velut equi & reliqua q̄ irupedia. De cimo ac sexto ad minū mēle ut plurimū parunt: quādoq; octauo & decimo. Vnicū veluti equi parturiūt: quē nutriūt matres ānīs sex. Viuūt maiori ex parte ætate lōgeui hoīs. Qui vero maxime senescūt annis ducētis. Sunt & apud indos statuti principes: qui iniurias ab adueniis phibeant. Si q̄ eoꝝ infirmētur cōductis medicis curāt: defunctosq; sepeliūt eosq; pecunia p̄ximioribus tradita. Iudices causas cognoscūt. Sontes diligenter puniunt. Et de indis hacēnus. Nunc de scythis qui sunt in dīe contermini dicendū. Hi olim a primordio paruā patriam possidebant. Postmodum paulatim per virtutem & vires aucti cum regiones multas sibi subdidissent in magnū imperiū gloriamq; puenere. Ea primū natio iuxta araxiū flumē parua numero ppterq; ignobilitatem contempta consedit. Nacti regē quendam bellicosum & militari virtute p̄cipuum agros ampliarunt. Montanos quidem vscq; ad caucalum: campestres vero vscq; ad oceanū & meotida paludem aliaq; loca ad Tanaīm vscq; flumen. Fabulantur scythæ natam apud eos ex terra virginem vmbilico tenus hominis forma reliqua vīperæ: Eā genuisse puerū: cuius nomen fuerit scytha. Hunc cum oīum qui ante eū fuerat clarissimus evasisset: incidiisse populis scytha nomē. Inter huius regis posteros extitisse fratres duos summa virtute. Et vñ Plutonē alterū Napim appellatos qui magnis rebus gestis regno inter se diuiso alteros populos Plutones: alteros Napas vocarunt. Horum magno post tpe regum p̄genies virtute & belli artibus insignis regiones ultra tanaim vscq; ad thraciam subiecit. Versi deinde ad alterā partē armis ad

Elephantorum na
tura

Scythæ

Araxes:

Virgo ex
terra
Scytha
puer Plu
to

Napis

Nilum ægypti puenero redactisq; in potestate q; intermediae
 erat gentib; vlcq; ad oriëtis oceanū & caspiū mare paludemq;
 meotidē imperiū protenderūt. Aucta virib; ea gēs reges ha-
 buit memoria dignos a qbus quidā sacæ hī massagete qdā Ari
 malpe alio noie appellati. Sub his regib; ex puincis ab se bel-
 lo subactis coloniæ deductæ sunt sed duæ maxie altera ex af-
 syriis, inter paphlagoniā ac pontū posita. Ex mediis altera po-
 ne: tanaim flumē cuius populū Sauromates appellantur. Hī mul-
 tis post annis imperio late diffuso magna ex parte vastata scy-
 thia eā penitus desertā cultorib; reddidere Deinceps deficiē-
 te scythařū pricipatu regnasse femias dicūt fortitudie corporis
 pclaras. In his eni gentibus exercentur ad bellū feminæ viris
 nihil virtute inferiores. Aquarum multis virtute egregiis ma-
 gne res non tantum in Scythia sunt: sed in ppinquis locis ge-
 stae. Cyrū quidē psarū regē cum ingēti exercitu scythiā ingressum
 scythařū regina plō superatū captūq; cruci affixit. Adeo
 autē amazonū vires claruere: vt nō solū multis vicinas gētes
 sed magnā europæ asiaq; partē subegerint: de quibus postea
 q; scribere cæpimus hanc absurdū erit: quæ de illis magis fa-
 bulosæ: q; vere scribūtur referre penes thermodūta fluvium pri-
 mū gens amazonū fuit q; viris similes becillis artibus viribusq;
 corporis pstabant. Earū regina exercitu mulierū coacto exer-
 cuisse traditur eas militari disciplina: ac nonnullas ex vicinis
 gentib; expugnasse. Eius deinde gloria & viribus ampliatis p-
 pinquisq; subactis gentib; filiam genuit: quā martis filiā appellauit. Hōmines ad texturā muliebriaq; deputauit exercitia. Le-
 ge autē statuit: vt solæ foeminæ in re militari eruditæntur. Viris
 interdicta essent arma: seruiliaq; officia pmissa. Maribus qui
 ex eis nascebantur crura ac brachia debilitabant. quo bello in-
 utiles fierent: foeminis dexteram inurebat manam: ne pugnæ
 impedimento esset: ex quo & amazonū eis est inditum nomē.
 Regia & prudētia & rei militaris opinione pstant virbē pclarā
 in ostiis thermodontis quā appellauit Themistram inq; ea re-
 giam in signem condidit. Cū in bellis militare disciplinā summa
 mo ordine seruaret: prīmū ppinquis omnis gētes vlcq; ad ta-
 naim flumen suo imperio addidit. In quadā deinceps pugna
 cum viriliter dimicans interiisset: filia in regno succedēs: perq;
 omnia matris virtutem imitata gesta eius supauit Nam virgi-
 nes a primis annis venationibus exercitās quotidie ab belli
 munia instruxit. Marti quoq; & Dianæ sacrificia instituit. quæ

Sacæ
 Massage
 tæ
 Arimals
 pæ
 Antoma
 tæ.

Cyrus
 Amazo =
 nes.

Themys-
 tra virbē
 Taurobo-
 lium.

LIBER

Tauroboliū appellauit. Sacra facere edocuit vltra tanaim exercitu traducto oēs eius oræ gētes ad thraciā vscq̄ deuicit. In regnū deinde cum multis spoliis reuersa magnifica eis deis templū construxit oīum subditoꝝ beniuolentiā iusto æquoꝝ ipse adepta. Tū ad alterā fluminis pte veris armis aliae pte vscq̄ ad syriam bello subegit Post huius obitū propinquior gente in regno succedebat iuste imperans ita : vt amazones magno imperio & gloria potirentur. Multis post seculis vulgata earum per oēm orbē virtute Herculi Semeles ac Iouis filio ab Euristeo mandatū fuisse tradunt: vt hyppolitæ amazonis baltheum ad se ferret. Qua ex re illato amazonibus bello acieꝝ p̄fligato eoḡ exercitu victā hyppolitā cum baltheo cepit quo prelio amazonū est regnū deletum. Barbaras deinde p̄ximas gentes contēpto amazonū noīe preteritaꝝ iniuriarū memores adeo gentē earum cōtinuo bello cōtriuisse aiunt: vt ipsarum sit nomē & genus extinctū: Paulopost hanc herculis expeditionē in troiā bellī tpe Pantasileā reginā martis filiā tradūt suarum cæde preteritā cūc̄ amazonū reliquis ex prima p̄fugam troianis auxilio affuisse: ac post hectoris obitū multis p̄claris bellī facinorib⁹ editis ab achille interfectā. Hanc postrem amazōnū p̄cipua virtute extitisse: reliquiasq̄ deinceps eius gētis paulatim defecisse ferūt. Ea causa est: cur apud pastores cū robur earū virtusq̄ refertur fabularū antiquarū loco accipiātur. Nobis postea q̄ res aliae: q̄ ad arctum vergunt dignas duximus quæ posteritati mādarentur: haud absurdū vi sum est q̄ de hypboreis tradūtūr conscribere . Eoꝝ q̄ veteres similesq̄ fabulis hostorias scribūt Ecateus qdamq̄ alii oppofitam celtis iuxta oceanū esse insulā haud multū sicilia minorem pone arctos tradunt: habitariq; ab his q̄ hyperborei eoꝝ vento boree sint admodū subditū appellantur. Insulā vero fertiē ac fructuosam: vt in qua fructus annui bis nascātur. Fabulantur latonā in ea natā: vnde & apollo ibi p̄cæteris diis maxime colitur. Esse quoq; eius insulæ homines veluti quosdam appollinis sacerdotes: cuius laudes & hymnos quoddam cantu celebrent. summeq; eū honorent deum. Præterea lucum ingētē templūq; appollinis forma rotūda egregium multisq; donis atq; ornamētis cumulatū. Vrbs ei sacra est: cuius incolas maiori ex parte aiunt esse cytharistas: continueq; in tēplo sonare canētes hymnos in appollinis laudem : cantuq; eius gesta exornātes. Hñt hyperborei propriam linguam græcis: sed

Hyppoli
te amazō
q̄ ex the
seo hyp =
politū ge
nuit.

Pātasilea
que pro
hectoris
morte vi
dicanda
preclara
geſſit fa
cinora

Hyperbo
rei

Latona
Apollo

Atheniēsibus maxime delusi^s societate ac benivolentia iuncti sunt: a prīscis tēporib⁹ cāpta. Etc⁹ i gr̄ecos quosdā dūt cū ad hyperboreos trāsilsent: dona sumptuosa in ten plo appo-
susile gr̄ecis l̄ris inscripta. Eodē pacto ex hyperboreis: olim Abarim venisse in gr̄aciā amicitiāq; cū delus: n̄te a cōtiaciā firmasse. Ferūt insup lunā hac insula videri patū a terra distatē ac terrestres quoq; a veluti cumulos hñtem in se manfestos. Dicunt quoq; cū deū per annos vnde viginti adire insulā: n̄ quibus alrorum reuolutiones perficiātur. Ob eam rem hm̄oi anno^s tempus a gr̄ecis metonus annus nominatur. Interea cythara ionare: plallereq; noctu cōtinuo ab equinoctio ver-
nali vñq; ad pliadū ortum deus existimatur voluptati deditus. Regno ciuitati imperant huic: temploq; presunt ii quos ap-
pellat boreadas progenies boreæ: quæ per genus recipit prin-
cipatum. Nunc ad reliquas aliæ partes eas p̄ssertim in qui-
bus continentur arabia transēudum. Ea inter syriam ægyptūq;
sita multis variisq; distinguitur gentibus. Nam quæ vergunt
ad orientē partes arabes incolunt: quos nominat abatos habi-
tantes patriā tum desertā tum in aquosam tū in paucis ferētē
fructus. Ideoq; latrociniis vīcīnis gētibus īfēsti sunt atq; in-
uiči bello. Qui regionē aquis carentē tenēt: puteos estodiūt
exteris ignotos: que res hostium pericula depellit. Nā qui eos
persequuntur aut errantes citi deficiunt fontiū īscitia aut vix
redeunt labore defatigati. Ob hanc causam arabes ea loca in-
colentes cum bello expugnari nequeant liberi viuūt: neq; ylli
vnq; externo regi: non astirio non medo non perso paruerunt
ipſi macedonū reges nunquā eos subigere quantum vis ma-
gnis copiis v̄luere. Est in regione abatorum saxū natura ad
modum munitū vnico angustocq; ascensu cūtibus patens pau-
cis custodibus egens. Stagnū quoq; ingens: vt quod longitu-
dine quinquaginta latitudine sexaginta ferme stadia comple-
tatur. Asphaltū producēs ex quo non paruū vēctigal p̄cipit.
Eius aqua odoris est pessimi atq; amari. Quo fit: vt neq; p̄s-
ces p̄ducat neq; aliquod aquatile animal. Et cū plures dulcis
aque fluvii in illud decurrant nequaq; tñ aquæ natura īmutat.
Asphaltū stagni medietas plurimū annuatim gignit qñq; ad
tria iugera qñq; ad duo. Vnde & circūstantes barbari maiorē
partē taurū minorē vitulū appellāt. Plenus asphaltu lacus p̄cul
aspiciētibus insula appetet. Cū asphaltu lacus est egesturus pa-
lā ante yigesimū & lecundū diē apparent signa. Etenim circa

Meton⁹

annus

Arabes i
libertate
degētes,

stagnū stadiis pluribus fetor a vento excitatus p̄priū argento auroq; & æri colorem aufert vento iterum reflante restituitur Propinqua loca ex calore fetoreq; lacus corrupta & morthos afferunt incolis & breuioris vitæ reddūt. Fertilis est ea palmis regio q̄ fluminibus aut aquis fontium rigatur. Nascitur & in quadam eius conuale ad multa medicis vtile ballamū maximū vestigal: cum nulla orbis ps alia eam plantam p̄ducat. Ab hac deserta aridaq; prima vicina arabia adeo differt: vt multi tudine fructuum cæterarumq; rerum quæ in ea nascunt fœlix nominetur. Calamo.n. & eo quem appellant schinum rebusq; aliis q̄ aromata dñr: plurimum abundat. Foliis preterea odoris suauissimi: & quod ex arboribus stillat gumi myrrham etiam & diis gratissimū perq; vniuersum orbē diffusū thus extrema arabiae ferunt. Costū insup Casiam Cinamomū & alia eiusmodi plura. Herbæ vero & arbusta odorifera adeo abunde. vt quæ cæteri raro sup deorū altaribus ponāt: illi p̄ lignis in furnis comburāt. Hisq; q̄ apud alios habētur rara arabes sanguinum domi lectos sternant. Cinamomum vtilitate excellens

ad hoc resina miriq; odoris therbintus apud arabes nascitur. Montes non solum abietes ac populos p̄ferunt: sed cedros & quem vocant baraton: plurimas vero alias nutrit plantas suavem odorem transeuntibus inspirantes. Natura id soli accidit vt dulces in eo odores orta ferant. Nam q̄ busdam in locis effossa terra aliquæ reperiuntur suave olentes glebae: q̄ veluti metalla fulè lapides ingentes fiunt ædificādis domibus apti. In eos cū guttae aquæ pluviæ cadunt ita lique fiunt ex humiditate iuncturæ lapidum: commiscenturq; inuisitum: vt vnicus murus appareat. Effoditur in arabia aurum: quod nō igni decoquitur vt apud alios cōsuevit: sed euestigio effosū nucibus id castaneis simile repit: color est ita lucido vt p̄tiosos lapides ab artificibus auro inclusos splendidiores reddat. Pecoræ adeo fertilis arabia est: vt natīes plurias vitæ pastoꝝ ducētes enutriat. Frumento non eget multarum rerum vbertate opulenta. Pars syriæ contermina multas variasq; nutrit feras. Nam & leones & pardali multo plures maioresq; in ea q̄ in lybia reperiuntur. Præter hos q̄ babylonii vocant tigris. Fert & sialia nature duplicitis mixta specie quoq; aliquos appellant strutiocamelos: q̄ ex strutione camelisq; cōstant: vñ & nomen trahunt magnitudine ad camelī nascentis modum. Capite sunt pilis miutis: oculis grossioribꝫ nigritisq; nō dissimili

Aurum

Leones.
Pardali
Tygres
Strutio =
camelus

forma & colore camelis collo oblongo rostro breui atq; acuto elati mollibus pennis duobus cruribus pedibus vngula fissia vt terrestres simul volatileq; animal videatur: pp gravitatem neq; altius extolli neq; volare potest. Sed velociter terra graditur. Persecuntur illum equites quos scipiis lapide pedibus veluti funda iacto ferit. Cum effugere nequit inter arbusta sepius autymbrota loca caput abscondit non naturae desidia ne videatur aut conspectatur ab aliis vt quidam putant: sed q; ea corporis pars cæteris debilior ymbrâ sibi p tutela parat. Natura.n. optima singulis animantibus ad sui salutem magistra nō suæ tantum sed eorum quoq; quos pcreat curam salutis gerit. Qui Camelopdi vocantur ad his ambobus a quibus sortiuntur nomine nascuntur. Sed camelis existunt miores: & breuiore collo: capite oculis colore pilis pdi similes. Vngulæ fissura came lo. Caudam hñt longam in modum pardi. Nascuntur etiā in arabia tragelaphi ac bubali: pluraq; alia variae formæ mixtæ q; naturæ animantia: q; breuitatis gratia omisimus. Vñ autem sol regioni ad meridiem positæ plurimâ gignendi virtutem af ferre. ppteræq; plurima in eis locis varia ac pulchra animantia natura fieri Eadē causa & in ægypto crocodilli & fluviatiles equi In æthiopia vero ac lybiæ desertis elephâtes multi: varii serpentes: dracones: cæteræq; feræ magnitudine ac viribus eximiae nascuntur. In india quoq; elephâtes mole viribus multitudine reliquis sunt antecellentes. Nō solū autē his in regionibus animalia specie diuersa solis ope virtuteq; fiunt: sed lapi des quoq; naturæ variae tū colore tū iplêdore admodū lucido Cristallus.n.lapis ex aq; oritur pura cõgelata nō quidē a frigore: sed diuini caloris vi: q; duritiē leruet variosq; luscipiat colores. Smaragdi.n. berilliq; inter metalla æra nascentes a supis formâ colorēq; capiunt. Lapidibus etiā aureis solis æstus eum colorē indidit. Quapp & adulterios quoq; arte hoſum colore cristalloſ addito fieri tradūt. Carbunculoz insup varias spes so hi virtus efficit. Eodē mō diuersarū autū formis color est additus: vt inuicē differētes qdam oio porphireæ alie splēdido rōnūle croceo: aliae smaragdi colore existant: q; oia lūne solis effici videmus. Hoc & in iride cōspicere cælesti licet: qui varios colores a sole accipit. Horæ varieratè naturales superiorib; tribuunt calore solis coopante qui viuifacet oīum rerū formas Deniq; florū terræq; coloꝝ ac varietatis cui⁹ naturale op⁹ ars postea hominum natura docete imitata varios singulis rebus

Camelo
pardi.Tragez
laphi.Aialū ya
rietates:

Cristall⁹.

Smarag-
di.
Berilli
Carbunc-
culi.

Solis vis

LIBER

colores addiderit. Et n. colores fructuū odores: sapores varietates: animaliū magnitudinē: cuiusq; rei formā terrarū diuer-
fas spēs cōstat solis caliditate fieri: q; terrae hūiditate concal-
facta cuiuslibet rei naturā p̄ducat. Itaq; neq; pari⁹ neq; alius q;
uis mirandus lapis cū arabicis est cōparādus: quoq; & albedo
splendida est: & pondus graue: nec cæteris cædunt leuitate.
Hāc ei prouinciae p̄prietatē virtus solis vt diximus elargitur.
Calor.n.cōdensat. Siccitas cōprimit. Splēdor illuminat. Auiū
genus oē caloris particeps volās pp̄ leuitatē solis opa: diuersi
est coloris in regionibus p̄sertim soli pp̄ingis. Babylonīa pa-
uones plurimos colore vario distinctos nutrit. Ultima syriæ
fert p̄ytacos porphirionesq; ac meleagridas pluresq; alias ani-
mantū spēs coloribus varias. Simili mō & de aliis similis pla-
gæ locis: vt est india: rubrū mare: æthiopia: & lybiæ portio.
Sed partes orientis q; feraciores sunt nobiliora maioraq; ferūt
animantia. Reliquæ secundū solis virtutem. Eodē p̄acto inter
arbores palmæ in lybia fructus producūt squalidos ac paruos.
In interiori syria qui carioti appellātur fiūt aliis excellentiores
tū dulcedine: tū magnitudine: tū hūore. His maiores multo
arabia fert ac babylonīa quoq; magnitudo sex est digitorum.
Colore sunt quidā subæreo: nōnulli puniceo: aliū porphireo
aspectu amæni & suaves gustu: palmarū arbor pcera est stipi-
te tereti & vſq; ad verticem æquo: coma eius varie circūq; dif-
funditur. Ea quæ ad meridiem spectat arabia foelix cognomi-
na: interiorem pastores colunt in tabernaculis vitā ducētes.
Hi pecoribus armentisq; dediti latos habitant campos: quæ
inter hos foelicēq; arabiam interiacet: absq; aqua est: & vt iam
diximus deserta. Quæ ad occasum vergit: arenosa est penitus
per eam iter qui faciunt quēadmodum in mari nautæ arcti si-
gna itineris duces habēt. Reliqua pars arabiaæ versus syriā sita
multifariam agrorum cultoribus mercatoribusq; referta est.
Qui eoq; que exportant p̄miis allecti quæ rara apud cæteros
habentur abunde subministrat. Quæ ad oceanū pars respicit
supra foelicē arabiam posita: multisq; ac magnis diuisa fluiis
plures stagnantes locos paludesq; haud parui ambitus facit.
Quæ tum fluminū: tum imbrīu aquis irrigata maiori ex parte
duplici fructu abundat. Nutrit at is locus elephantos greges
aliaq; varia ac diuersa spē formaq; animalia. Pecorum insuper
p̄sertim boum atq; ouiu magnas pinguesq; caudas habētiū
copiosa est. Multa quoq; & diuersa camelorum prebet genera

Pauones
Syria.
Plytaci

Palmæ
Carioti

Arabia
foelix.

tum pinguū: tū macilentoꝝ: quoꝝ nōnulli gibbū duplēcē in dorlum hñt: a quo & dñili nominātur. Horū carnibus lacteꝝ vescūtur incolæ. Quidā ferēdis oneribus apti supra decē frumenti mias hoies vero gnq; in lecto iacētes vehūt. Anacoli vero ligariꝝ q; dromadiū iunt forma plurimū viæ cōficiunt plerū p; delerta & aquis carētia loca. In bello quoꝝ duos incertamē sagittarios ferūt dorso cōtrarie inuicē insidētes. Alterū a frōte aduerius hostē: alterū cōtra psequētē pugnātes. Et de arabia hacēnus. Nunc de īsula in oceano verius meridiē rep̄ta: & q; in ea preter fidem narrātur: deq; inuentio[n]is causa paucis sunt explicāda iambolus a pueritia eruditus post patris qui mercator extitit obitū & ipse mercaturæ operam dedit p arabiā transiens ad aromata emenda cum focus itineris a latronibus captus primo cū uno ex cōseruis pastor deputatus est. Deinde vna cu eo a quibusdā æthiopibus cōprehēnitus ultraꝝ maritimā æthiopiam ductus. Hi cū essent extermi in expiacionem eius regionis capti sunt. Mos erat his q; ea loca incolebant æthiopibus a prīcis t̄pib; ex deoꝝ rēpōlo traditus perq; pgenies viginti annos vero sexcētos (pgenies.n.triginta p̄ficitur annis) obseruatus duobus hominibus expiationē facere. Habebant pparatū nauig. olū ad ferēdas maris tempestates aptum. Et quod duo viri facile possent regere. In id iex menium victu: quod satis esset ambobus impolito viros inducētes manabant: vt lecundū oraculi responsa nauiculā versus meridiē dirigerent. Venturos esse eos ad insulā fœlicē & humanos homines: qui beate viuerent. Eodē modo & eorū patriam: si ipsi in insulam salui puenissent. Iexcentis annis in pace fœlicitateꝝ futurā. Sin vero īgitudine maris territi cursum retro veſteretur: tanq; impios a. iceleſtos omni eoꝝ gēti magnarū calamitatū cautam pbituros. Aethiopes vero aiunt dies agere iuxta mare festos: iactaq; facere optātes quo solita fiat expiatio p̄lperū nauigantū cuiuslib; hi post quattuor mensium nauigationē multis acti tempestatibus ad insulā deferuntur figura rotundā stadioꝝ ambitu quinq; milib; insulæ approximantibus accolæ qdam obui i capha deducunt. Alii a currentes mirātur alienigenarū aduentū eos humaniter benigneq; sulcipiunt: q; apud le erant cū illis cōmunicātes. Sunt eius insulæ homines corpore ac moribus haud nostris similes. Eadē tamē oēs corporis forma. Sed q; magnitudine quattuor cubitos excedat: horū ossa veluti nerui quo velis flectūtur re-

Iambolus
cus mer-
cator

LIBER

flexunturq;. Corpore sunt plusq; nostra agili ac robusto. Nam si quid manibus cæperint: nemo eripere ex digitis pot: pilis caret deptis: capite: supciliis: palpebris ac merito reliq; parte corporis adeo ppolita vt ne parua qdē lanugo appeat. Pulchri sunt decori & corpe cōposito. Auriū foramina multo nrīs pa tētiora. Quēadmodū & lingua a nobis differūt: hēt enī eorū lingua priuati qd tū a natura tū ab igeñio datū. Diuisam.n.linguā natura dedit q scindit in iferiori pte: vt ab radice duplex eē videat. Ita variavtūtur loquela: vt n̄ solū voce hoīm loquāt sed auī diuersarū imitāt catus. Q d̄ vero vī admirabili⁹ vna cū duob⁹ hoīb⁹ pfecte simul rñdendo tū disputādo loquūtur: Vna-n.liguæ pte vni logi: reliq; alteri. Purū ibi eē integrō āno aerē constat: quēadmodū poeta scribit pīrū supra pīrū: malū supra malū: vuā supra vīte sicū supra sicū senescē: esse insup tradūt cōtinuo diē parē nocti. Circa meridiē nullā fieri rei ali cui⁹ vñbrā cū supra verticē sol existat. Viut aut scdm cognatiōes ac cet⁹ q tñ qdringētos n̄ excedat: habitāt in pratis fētē absq; cultura spōte sua vberes fruct⁹ terra. Nā insulæ vīt⁹ aerisq; tēpies terrā sua pōte frugiferā vltraq; sati s̄ reddit. Na scūt apd eos arūdies plurimē ferētes vberē fructū albo eruo p̄similē: hos collectos spargūt aq; calida: quo ad aud⁹ ouis co lūbæ magnitudinē equet ex his postmodū cōtritis panē cōsi ciūt dulcedine p̄stātē. Sunt ēt in ea aquarū fontes pmagni: ex qb⁹ pti aq; calidæ ad vsum balneog; ad curādosq; morbos ma nāt: ptim sūma dulcedine frigidæ: q ad valitudinē cōferūt: ē quoq; oīm doctrinarum maximeq; astrologiē apud eos cura. Utūtū l̄fis quas hñt viginī & octo scdm virtutē significādi: characteres vero septē: quarū qlibet qttuor interptat modis: lōgissimæ sunt ætatis vt q ānos cētū qnquaginta vitā agant: & absq; aliquo vt plurimū morbo. Si q̄s febricitat aut corpore æger fuerit mori statuta lege cōpellunt. Nō scribunt p latus vt nos: sed a superiori pte recta linea ad inferiorem. Mos est eis ad certā vsc̄ ætatē viuere: qua perfecta variā sibi mortē spon te constituūt. Gemina est apud eos herba: supra quā si quis iacet in suauē deductus somnū morit. Mulieres minime nubūt: sed omnibus sunt cōes. Simili modo & filii educantur: cōiq; amore sunt omnibus. Abducūt s̄epius a nutriētibus infantes ne matres filiū recognoscant. Quo fit vt cū nulla sit apud eos ābitio aut p̄cipua affectio cōcordes absq; vlla seditione viuāt. Esse insuper aialia ea in insula magnitudinē quidē parua: sed

natura ac sanguinis virtute admirabili. Corpore sunt rotūdo
ac testudinibus simili duabus lineis inuicē per mediū trāuer-
sis in quarū cuiuslibet extremo sit auris & oculus: vt quattuor
oculis videāt: totidē audiāt auribus. Vnicis vētre atq; intesti-
nis: in q̄ cōmesta conflūt. Pedes circū hūt plures: quibus in
vtrāq; partē abulat. Huius belluae sanguis mirabilis alterī vit-
tute. Oē enim corpus cōcīsum dū spirat hoc tinctū sanguine e
vestigio coheret. Similiter & manus cæsa reliq̄s corporis: dū
vita luppenit partes resartūt. Si recēti adhuc applicētur vul-
nere. Quisq; cætus nutrit magnas diuersæ naturæ aues: qbus
experiūt quales filii sint futuri: i positis enī supra aues infan-
tibus si volātes per aera imoti nō expauescāt educāt. Si vero
timore ignauiaq; deficiūt proiūcīt: vt neq; diutius victuri &
ā exercitio inutiles. Cuiuslibet cætus senior aliis tāquam rex
cui parent oēs imperat. Annis cētum quinquaginta actis seip-
sum vita ex lege priuat. Post eū senior accipit principatū. Ma-
re quo intula circūdatur fluctuosum: & quod motus ingentes
facit. Dulcis est aquæ gustus. Arctus & plereq; stellæ: q; nobis
apparēt minime ab illis cōspiciūt. Septem vero insulæ timili
magnitudine paribus interuallis eiulde gētis legiſq; existunt.
Oibus ea incolētibus quāuis terrasua sponte abunde viētū fe-
rat: tñ his modeste vtuntur. Simplices enim cibos appetūt nu-
trimenti qđ satis est querentes carnibus: tū assis: tū elixis ve-
scūt: coquoz; artē variisq; saporibus cōdita vt inutilia rei-
ciūt deos & eū qui oia contineat solēq; reliqua celestia colunt.
Pisces auesq; variū generis capiūt. Nalcūtur ēt sua sponte arbo-
res fructiferae: oleaq; & vites ex quibus olei vīniq; copiā edu-
cunt. Serpentes magnos sed innocuos insula producit: quoq;
carnes mire dulcedinis edunt. Vester parāt ex lanugine mollī
ac splendida ex medio arundinū sumpta: qua maritimis tun-
ica ostreis vestimenta purpurea cōficiuntur. Varia existūt ani-
mantia: vt quia propter opinionē: haud facile credita. Certū
viuendi ordinem seruāt: vñico cibo dietim contenti. Nā cer-
to die pisces: alio aues: quandoq; terrestria animalia edunt:
oleo aliquando simplicijs mensa vtuntur. Diuersis sunt exer-
citiis dediti. Quidam inuicem ministrant. Alii pescantur: alii
exercēt artes: nōnulli circa alias res vñsi cōmodas occupātūr.
Quidā exceptis senibus partitis inuicē operis seruitio vacāt.
In sacris ac diebus festis hymnos in deoq; & maxime lolis lau-
des canūt: cui se & insulas dicarūt. Mortuos ilittore sepeliūt.

Seniores
principa-
tu poti-
tes.

LIBER

Cadauer cū mare fluit arena obtuentes: vt aquæ fluxu inundationeq; exaggeretur locus. Calamos aiunt ex quibus fructum decerpunt augeri minui ue ad lune modū. Fontiū aqua dulcis ac sana caliditatē seruat nisi frigida aqua aut vinū immisceat.

Iambolus & qui cū eo accesserant cum septem annis in insula mansissent tandem electos fuisse aiunt inuitos tanq; malos malisq; assuetos moribus: igitur p̄parata scapha cibilq; impositis abscedere coacti mēsibus quattuor ad regem indie arenosa ac vadosa loca mari appulere. Et alter quidem tempestate periit:

Iambolus in villam quandā diuertens ab incolis ad regem in vrbē alibrotam plurimū a mari distantem deductus est. Cum græcos d̄iligeret rex plurimiq; eorū doctrinam faceret: multis illum donauit. Deinde secure in persidē primo: tum sōspitē in græciam misit. Hæc post modum iambolus litteris mādauit: multaq; de india conscripsit antea cæteris ignota.

EXPLICIT LIBER TERTIVS.

Incipit Quartus In quo hæc continentur.

De æthiopibus qui sunt vltra lybiam: deḡ his quæ apud eos antiquitus feruntur.

De auro qui in extremis ægypti effoditur: deḡ eius præparationis artificio.

De his qui maritima loca arabiae incolunt: atq; ad oceanum sita versus indiā loca vergunt. Vbi describūtur singulatim nationes: & quibus legibus vtuntur: & quam ob causam multa de eis varie feruntur minimeq; fides illis præstetur.

De priscis lybie rebus: deḡ his quæ de Gorgone & amaznibus & amœ atq; atlantibus scribuntur.

De his quæ de nīsa feruntur fabulæ in quibus de titanibus de Dionysio: et de eorum matre continetur.

Aethio-
pes
primi.

Osteaq; superius de ægypti asiaeq; secūdum quāq; prouinciam memoratu d gnis rebus scriptimus: hic liber æthiopes lybios atlātides cōpleteatur. Ferunt æthiopes primos hominū omniū creatos esse cuīs rei coniecurā ferūt q; non aliunde homines in eā accesserint: sed in ipsa geniti merito indigetes omniū cōsensu appellantur: Et quidem simile veri est: eos qui sub meridiem habitāt primos e terra fuisse homines genitos. Nā solis calore terrā q; humida erat arefaciēte: atq; omnibus vitā dante decens fuit locū soli propinquiore primonaturam

Homies
primi

animatiū tulisse. Afferūt autem deoꝝ apud eos cultū primitus adinuentū. Sacra insuper pōpas celebrites aliaꝝ quibus diis honores impenduntur ab eis fuisse reperta. Qua ex re ipsorū in deos pietate religioneq; inter oēs vulgatā videtur æthiopū sacra diis admodū grata esse. Huius rei testimoniuū afferūt antiquissimū fere: ac celeberrimū apud græcos poetarū: qui in sua iliade iouē reliquoſq; vna deos introducit in æthiopian: tum ad sacra q̄ eis de more siebant: tū ad odorū suavitatē cōmigrātes. Dicitur etiā æthiopas suæ erga deos pietatis p̄miū tulisse: q̄ nūquā ab externis regibus subacti sunt. Semp enim liberi p̄manere. Etenim cū plures magnis copiis apparatuꝝ aduerſus eos p̄fecti sint: nullus tamē eoz imperiū potitus est. Cābiles quippe maximis viribus æthiopas aggressus & exercito amilis: & ipse periculū subiit vitæ. Semiramis & consiliū magnitudine: & terū gestarū fama excellens: cū æthiopiā intrasset: desperatione rerum subito abscessit. Hercules quoꝝ & Dionysius vniuerso peragrato orbe solos æthiopas etiā ægypto cōterminos: tum ppter eoꝝ in deos cultum: tum quia in expugnabiles videbātur in tactos reliquere. Afferunt insuper ægyptios eoz colonos esse colonia ab osiride deducta. Quin etiā ægyptū olim nō terrā firmā habitabileq;: sed mare ab orbis exordio extitisse. Ea limo postmodū nili inundatione ex æthiopia adueſto exaggerata a flumine terra paulatim continentē factā. Quod in ostiis fluminis cōspici licet. Annis enim singulis noua materia inundatione nili ostiis apposita cædit pelagus ob cumulos terrę supinductę: ita regio omnis incrementum ab æthiopia ex terra allata cœpit. Plurimæ etiā leges ab æthiopibus sunt ad ægyptum translatę colonis maiog; seruatis instituta. Nā reges deos existimare sepulchrortūq; p̄cipiū studiū habere: aliaꝝ eiusmodi plura ex æthiopum disciplina profecta sunt. Statuarū insuper magnarum vsum ac litterarum formas ab æthiopibus acceperūt. Cum ægyptii litteris vtantur propriis. Has quidem vulgo discunt oes has quas sacras appellant soli sacerdotes norunt a parentibus eorū priuatim acceptas. Apud æthiopes hisdem omnes figuris vtatur. Sacerdotes non apud vtrāq; nationem eūdem ordinem habent: pure enim casteq; ad cultum deoꝝ accedunt vtricq; similes ferentes stolas eiusdēq; figure. Sceptrum in aratri formam quo & vtūtū reges. Pilleos etiā ob longos gestant circa finē ymbelicū habentes Serpentib; quos aspidas vocant circa Aspides.

Deorum;
cultus.

Aethioꝝ
pes a Se-
mirami-
de Hercu-
le & Dio-
nysio nō
victi.

LIBER

cūuolutos. Monumentū insigne eos q contra regem insurge
re audeant mortiferis mortibus subesse. Plura alia de illoꝝ an
tiquitate dicuntur : ægyptiorumq; colonia : de qbus scribere
haud operepretū videtur. Sed de æthiopū litteris quas ægypti
tī sacras vocant nequid de priscis rebus omittatur dicendū
Sunt ægyptioꝝ litteræ variis animantib; extremitatibusq;
hominū atq; instrumētis: sed precipue artificiū p̄similes: Non
n. syllabaru cōpositione aut litteris verba eoz exprimitur :
sed imaginā ū forma eoꝝ significatō vſu memoriae hoium tra
dita. Scribit quidē accipitrē Crocodillū serpentē hois oculū
manus faciē & cætera eiusmodi. Accipiter rē denotat cito fa
ctam quoniā hæc aliarū ferme oīum aūis sit velocissima trans
fertur hæc notatio ad domesticas res: quæ velociter fūt Cro
codillus malū significat. Oculus iustitiæ seruator & totius cor
poris interptatur custos. Reliquarū corpis partiū dextera ma
nus digitis passis libertatē designat. Sinistra vero cōprellis te
nacitatē atq; avaritiā. Eodem modo & cæterarū corporis par
tium figura atq; instrumēta aliiquid certū notabant. Quæ me
moria hominū longo vſu ac meditatione obseruatae vestigio
quid ea exprimerent internalcebāt. Aethiopum leges quædā
non parū ab reliquarum gentiū legib; maxime vero circa re
gum electionem differunt. Nam iacerdotes optimos ex se ip
sis eligunt. Quem vero ex eis deus more quodā bacchantū
circundelatus cepit hunc regē populus creat. Statimq; flexis
genibus quoniā sit diuina pudentia datus: vt deum honorat
assumptus in regē vitam ducit statutā legib; omniaq; agit iux
ta patrios mores neq; premio neq; pena afficiens quenq; pre
ster traditā a superioribus legem. Mos est illis nemine subditum
etiam damnatū morte punire. Sed quidā ex littoribus p̄ferens
mortis signū ad reum mittitur: Quo accepto reus domū abi
ens sibi mortē consistit. Cōmutare mortem exilio velutī mos
est apud græcos nefas habetur. Ferunt quendam missō ad se
mortis signo cogitasse ex æthiopia fugere. quod p̄sentēs ma
ter zona ad filii collum posita nequaq; manib; renitere ausum
ne suis dedecori esset transgulasse. Sed p̄pter omnium opinio
nem mirandum videtur quod fertur de regum morte. Nam q
in meroe sunt circa deorum sacra cultumq; dediti sacerdotes
& hi quidem maxima apud omnes pollent auctoritate cum eis
vīsum fuerit regi nuntiant: vt mortem oppetat: ita enim deo
rum iubere responsa: neq; fas esse immortalium voluntatē ab

Aegyp
tiorū litte
ræ

Accipi
ter
Crocodil
lus.
Oculus
Manus

Matri se
guitia.

mortalī hominē contēni : aliasq; addunt rationes : quibus ex veteri obseruataq; consuetudine voluntariam regi suadeant mortem. Et sane superiores omnes reges sacerdotibus non armis neq; vi coacti : sed ipsa victi superstitione sponte paruerūt. At ptolomēi secundi tempore rex æthiopum ergamenes græcis doctrinis philosophiæq; deditus hūc primus morem spreuit. Vlus namq; prudentia rege digna cum militibus in Auatū vbi templū aureū erat æthiopū pfectus sacerdotibus omnib; interemptis veteriq; consuetudine abolita pro volūtate regnū tenuit. Consuetudinem quā seruant regis amici quis mirabile tamen permanere ad hoc vscq; tempus ducunt. Moris enim aferunt æthiopibus fuisse : vt si quando res aliqua corporis parte ex quauis causa debilitaretur domestici homines sponte sua eandē pte debilitarēt. Turpe & enim existimabāt rege claudio non & omnes claudos amicos esse. Et qdem absurdum vide batur cum vere sit amicitia ex rebus aduersis amicorum dolore letari secundis non & corporis quoq; doloris amicos particeps esse. Ferunt quoq; consuetudinis esse amicos vltro in regis morte vita defungi existimātes eum interitū glriosum veræq; amicitiae testem ; ideo haud facile est æthiopibus adulterius talē amicoz; sensum insidias patrare cum & rex & amici vno animo communī eorū cōsulant saluti hæ leges apud eos æthiopes qui metropolim ac insulā meroen vicinaq; ægypti loca incolūt seruatūr. Sunt & alia genera æthiopū admodum populosā : quoq; hi vtralq; nili ripas insulalq; in nilo sitas habitant : hi arabiae sunt pximi. Alii mediterraneas tenet regiones versus arabiam sitas. Hoc pars maior maximeq; iuxta fluuiū in habitantes colore nigri sunt facie similes capillis crīspis siluestris ferme omnes atq; aspectu efferi corpore robusto vngues p̄tensas feris similes absuntq; a mutua humanitate plurimum. Vocem pronunciant acutam : in cæteris quæ ad victimum spectat nil domestici humaniq; hñt : plurimū a nostris moribus differentes. Arma ferunt hi quidem scuta ex corio crudo bouis ac paruas hastas hi preacutas fudes quandoq; ligneos quattuor arcus cubitorū : quibus sagittant altero ptenso pede. Confūptis sagittis sudibus pugnant. Armāt insup vscq; ad certā æratem foemias quib; vt plurimū moris est æreū circulū in labiis ferre. Vestib; qdā minime vtūtur vitā p oēm nudi expositiq; solis ardorib; nulla re pterq; q; casu se offert adiuuant Nōnulli pecudū caudas pudēdis velamē fœmori circūdant. Alii pecoge-

Ergamenes.

Aetiopū rex.

LIBER

vestiuntur pellibus. Sunt q̄ sub ligaculis quæ ex capillis contextunt vscq; ad mediū corpus cooperiantur. Non n. oues eosq; (ita fert regio) lanā habent. Cibis vtuntur qdām herba: quæ in aqua sua spōte circa stagnātia ac paludola oritur loca. Qui dām arbōz fructibus: qbus etiam corpora ab æstu meridiano circundant. Alii sisamū & lotū serunt. Sunt q̄ teneras arundinum radices edant. Plures arcu exercitati auib⁹ occisis famē sedant. Magna pars pecoīg carnibus lacte caseo vitam ducūt. De diis q̄ supiores accolunt regiones dupliciter sentiunt. Nā quosdam eorū opinātūr sempiternos atq; incorruptibiles esse veluti solem lunā & yniuersum mūdum: quosdā vero putant mortales naturæ participes. sed ppter virtutem & in homine bene facia honores imortales fuisse sortitos: ifidem nāq; pan-na herculem Iouem precipue colunt existimātes multa ab his hominum generi beneficia impēsa. Quidā æthiopū nullos cēsent esse deos. ideoq; solem orientē vt hostē in loca palustria fugientes execrātur. Moribus circa mortuoī funera sunt variis. Nam hi defunctos in flumē p̄ficiunt existimātes id optimū sepulchrum esse. Hi circūdatos vitro diu ieruant ne eorū aspectus sit posteris ignotus: neue in obliuionē incidat dome sticorum. Alii in vrnis fictilibus condētes circa templa sepe liunt per quos maximū habetur p̄stū iuslurandū. Regna tribuunt hi quidem melioribus arbitratī fortunæ dona vtracq; & monarchiā & virtutē esse. Alii bonos pastores in regnū allument tanq; eos qui rei optimæ curā habeant. Quidā ditionibus at qui iuis facultatibus soli cæteris opitulari queāt regnū mandat. Nonnulli fortitudine p̄stantes eligunt reges putantes qui bello plurimū possit solum imperio dignum esse. Eius iuxta nilū ore q̄ libyam respicit nam portio pulchritudine cæteras superat varias ad vsum vitae res copioī regi afferētes. Ad euitandos vero ardētes solis æstus paludes aptissimū refugium habet. Qua ex re is locus a libycis atq; æthiopib⁹ saepius bello laceſſitur: ipsi quoq; accolæ mutuis decertant bellis. Accedunt ad eos ex supiori plaga elephantes electi ut quidā tradūt fertilitate loci pastusq; luauitate paludes. n. mirādæ a ripis fluui manant: in quibus multi variiq; vt vlua arundinesq; nascuntur cibi: quos cū degustat libenter in his locis morātur. Consumēntefq; vt plurimū nutrimēta hominū eos compellunt ad alia loca fugere. At ipsi vt pote pastores in tabernaculis habentes fertiliiores agros suam patriā esse putant. Elephantes

Ethiopū
de diis
opinio.

Aethio =
pū sepul-
chra.

Elephan-
tes cū ser-
pentibus

autem mediterranea aridaq; loca pcul ab aquis linquunt pas-
cuorū inopia. Nam tū æstus magnitudinet tū raritate fontū
pauca ibi nascuntur. Tradunt qdam in desertis ac efferis locis
serpentes qui cū elephantis ppter aquas pugnant magnitudo-
ne numeroq; admirabiles esse. Cōplicant enim in corpus af-
surgentes annixiq; viribus elephantorū crura cōnectantq; plu-
rib; plicis a deo arte summaq; vi: vt spumētes bestias natura
graues ad casum cōpellant tum pluriū concursu facto bestiam
haud facile mobilē depascuntur: omisss. n. elephantis ad assue-
tos vertuntur pastus dicunt hōs serpētes loca fugere cāpestria
Habitare autem inter longas conualles in altis speluncis neq;
assuetos tutosq; deserere locos. Natura quod cuiq; ad tutelam
cōferat singula animātia docēte. Et de his æthiopib; haec tñ.

DUc pauca de auctoribus: q; de ægyptiis atq; æthio-
pib; scripsere sunt nobis dicenda. Hōs nonnulli fa-
ma & qdem mēdaci credentes. Quidā scribendi vo-
luptate seducti nullā merentur fidem. Agatharchides quippe
gnidius in secūdo rerū asiaticarum ac Arthemidorus ephesi⁹
in octauo geographie libris nōnulliq; alii qui in ægypto habi-
tantes historias edidere in plurimis eorū quæ rettulimus con-
ueniunt. Et sane nos quo tēpore ad ægyptū venimus pluriū
sacerdotū consuetudine vſi cū senioribus quoq; nōnullis q; ex
æthiopia aduenerāt collocuti ab his diligēter rerum veritatē
scrutati sumus multa quoq; ab historicis falso scripta dephen-
dentes ea in qbus cōueniebat litteris mādavimus. Nūc æthio-
pes q; meridiē versus & rubrū mare īcolunt referemus. Verū
pretermittēdum nobis nō videtur quomodo aurū apud ægyp-
tios reperitur: in ægypti finibus q; ad æthiopiā & arabīā ver-
gunt loca sunt metalloq; feracia: ex qbus magno cū labore at-
q; impensa aurū educitur. Nam terra nigra natura meatus ac
venas habet marmoris albissimi: & quod super omnes luceat
splendorē. Huic operi q; presunt magna hoium copia ad excu-
dendū aurum vtuntur. Aegypti enim reges crimē damnatos
omnis ac ex hostibus captos insup ob aliquā falsam calūniam
aut regū iram in carcere detrusos auro effodiēdo deputant si
mul sumpta facinoq; pena & magno questu ex eōq; labore p-
cepto: illi cōpedibus vincit magnus hosum numerus absq; vī-
la intermissione die noctuq; exercētur nulla neq; requie con-
cessa omnīq; ablata effugient facultate. Nam barbari milites
duuersa inuicem lingua: eōq; custodie p̄sunt: quoq; nullus ser-

Auri ef-
fossio.

LIBER

monis cōmertio sublato aut p̄cibus aut amore p̄t corrumpi. Ex terra quæ fuerit durissima plurimo igni decocta aurum ex trahitur. Molliorē petrā: & quæ mediocri labore frangitur ferro effodiūt infinita fere hominū milia. Qui auri venas discerunt p̄cedit operarios ostendēs quæ effodiant loca. Monstratū lapideū marmor robore corporis p̄ualidi non arte sed magna vi cuneis ferreis p̄scindūt Cuniculos vero agunt non rectos. Sed quo splendentis auro marmoris natura ducit: cū propter varios flexus circuitusq; obscuri existat. Lumen opifces ante frontē preferentes saxa magno conatu in frusta excisa in solū deiiciūt. Ab hoc labore nūq; cōquiescunt contumeliis yerberi busq; ad continuū opus coacti: impuberes pueri in duas partes diuisi: hi quidem projecta frusta minutatim scindunt: hi vero efferunt. Qui annū trigesimū excedūt sumpta ab his ad mensurā concisa frusta in lapideis vasis ferreo malleo ad erui magnitudinē terunt. Ea deinceps in molas q̄ plurimae sunt cōiecta: femine senesq; duo aut tres ad molā positivlq; ad farine modum cōtrita molunt. Nota omnibus horum corporis illuuiæ: neq; veste vlla operiente pudenda nemo est quin eo asperitu fedo tetroq; motus tantæ misereātur calamitati. Sed nulla pietas: nulla requies: nulla venia illis datur siue eger siue febri citans: siue senes: siue feminæ debiles fuerint. Sed plagis oēs ad continuū opus coguntur: quoad miseri ex debilitate deficiant. Sunt qui timore futuræ vitæ: quā p̄senti putant pena de teriore morte vitæ p̄ferant. Demū opifces ad molā contrita in latis tabulis paulo accliuioribus ponētes iterū aqua iniecta marmor terunt. Eo modo terra defluente aurū ex grauitate in tabulis remanet. Hoc s̄epius iterantes manibus aurum fricāt. Deinde raris spongiis terrā mollē exprimāt quo ad velut arena aurea reddatur. Alii postremo operarii pondere ac mēsura in ollas fictiles coniicienes superaddūt certa mensura plūbū. Algam maritimā furfurēq; ordeaceum. His ad proportionem compositis ollas luto diligenter linιunt. Deinceps quinq; cōtinuis diebus noctibusq; in fornacē decoctū rebus cæteris cōsumptis solū aurum purū in vasis reperitur parum priore pondere imminuto. Hoc labore industriaq; in egypti extremis aurum paratur. Sane ipsa nos palā docet natura aurū inuētione laboriosum custodia difficile q̄stū anxiū esse: vsu inter voluptatem ac dolorem cōstitutū. Horū metalloq; inuentio yetusta est & ab antiquis regib; reperta. Nūc de his quæ arabici sinus

littora trogloditasq; ac æthiopiæ : quæ meridiæ notūq; respi-
 cit incolūt gētibus dicemus. Exordiemur autem ab eis quos
 ichiophagos vocat qui littus habitant carmaniū gedroſiūq;
 extremū vslq; arabici ſinū longa ſane intercapedo ac duobus
 epiris altero in exitu ſub foelicē arabiā: altero ſub trogloditi-
 cam oram clauſula hoḡ barbaroꝝ quidā nudī per omnē vitā
 degentes vxores filiosq; cōmunes habēt bestiis ſimiles ut qui
 neq; voluptatis neq; doloris vllū niſi naturalē ſenſum percipi-
 ant: neq; turpis neq; honesti dulcimē norint. Habitacula ha-
 bent non longe a mari iuxta promontoria: vbi non ſolum p= Icthio-
phagi p=
ſciū vorā
tores.
 fundæ cauer næ: ſed conualles immenze & anguste spelunce
 exiſtunt egressu ipſa natura diſſicili ac tortuoso. Harum tāq; ad
 eorū vſum natura factarum aditus incole magnorum cōgerie
 lapidum obſepiunt qua veluti retibus capiantur piſces. Maris
 enim fluxu quo b̄is d̄iebus ſingulis circa tertiam ac nonam
 horam accidit oras littori propinquas inundante aqua in im-
 mensum excrescens opertis locis omnibus innumeram ſortē
 diuersorum piſciū ſecū in continētem defert. Qui cum in di-
 uera loca cibi grā diuertant refluente mari aqua vero per lapi-
 des effluente piſces in ſiccō deſtitūtur. Quos incole cū vxo-
 ribus pueriq; cōcurrētes capiūt. Accedūt autē per cetus diuifi
 barbari ad ſua quifq; loca cū clamore vasto veluti improuifam
 quādā venationē naſti. Mulieres pueriq; miñores ab ſe captos
 piſces in terrā proſiūt. Qui corpore vigent magnorū piſciū
 capture vacant. Traducūtur autē a mari nō ſolum ſcorpii mu-
 rene & canes: ſed marini vituli variaq; piſciū genera & nomi-
 ne & forma ignota. Has marinas beluas nō armis expugnāt:
 ſed capraruſ cornibus preacutis ſaxiſq; in aciē abruptis cedūt.
 Et n. neceſſitas natūra inſtruit. Quæ temporibus parens ſe ad
 id quod vſui eſſe videtur accommodat. Captos variū generis
 piſces ſupra petras ad meridiē ſitas nimioq; ſoliſ incelas eſtu-
 ponūt: pauloq; poſt reuoluūt: tū ad ſolem decoctos perq; cau-
 dam ap̄phenſos quatiūt. Omni excuſſa carne ſpīnas ad certū
 proliſcentes locum in magnū acerū ſumulant certo poſtmo-
 dū vſui: de quo poſtea ſcribemus futuras poſt hæc carnes piſ-
 ciū in concauo ſaxo piſiunt admiſtoq; paſiuri ſemine: cibum
 cōſiſciūt ſibi ſuauiſſimū. Nam ſic immixtas carnes in modū
 longioris lateris formant: ad ſolēq; paulo deſiccatas ſedentes
 cū voluptate edunt. Non quidē ad certā menſurā aut pondus:
 ſed ad ſatietalem prout cuiusq; fert libido & edēdi appetitus.

Neceſſi-
 tas natu-
 ram in-
 ſtruit.

LIBER

Habent. n. semp velut e penu p̄mptū hunc cibū tanq̄ neptuno
p̄cerere victū illis subministrare. Quādoq; vero maris tēpesta
te adeo littori pxima loca multis diebus inundātur: vt nullā
detur p̄scādi facultas. Quo tēpore cibipenuria cōchas legūt
pmagnas: quarū testa saxis attrita intēriori carne cruda lapo
re ostreis p̄simili vescūtur. Vbi vero tēpestas ventoꝝ vi diutiꝝ
p̄seuerat concheq; deficiunt ad oſta cōfugiunt iam cumulata.
Ex his tenerioribus recētioribusq; electis quae dentibꝫ possūt
mandunt. Duriora edunt saxo cōtrita nil brutis animātibus
dissimiles. Et ossibus qdem vt diximus p̄scibꝫ aut̄ miro quo
dammodo ultraꝫ quis existimaret vtūt. Nam eoꝝ capture
quattuor diebus cōtinuis intenti: epulantur palam cū lāetitia
cantuꝝ abſono omnibus inuicē congratulātibus. Deinde mu
lieres vt quāq; quis fotte incidit cognoscunt plis caula omni
cura ob ciboꝝ qui preſto ſint copiā vacui. Quinto die ad for
tes pgunt potus gratia vbi aquae dulces fluunt: ad quas paſto
res greges atq; armēta potū ducunt. Eoꝝ p̄fectio haud diffi
ciliſt armētis boum oibus ſimul vocē velut inconditū ſo
num tollētibus: lactantes infantulos matres in vlnis ferūt. Re
pulſos alacte patres q̄ quintū excedunt annum cum parētibus
magno cū gaudio (vt q̄ ſua ſponte vitū querāt) p̄fici cūtūrū
Natura eoꝝ incorrupta famē ſedare maximū ducit bonū nul
lam aduētitiam voluptatē querens. Cū paſtorꝝ aquationibus
appropinquāt replete aqua ventre vix regredi queūt potu gra
ues. Eaꝝ die nihil edunt. iacet quiſcq; aqua plenus diſtentulq;
ſimilis ebrio. poſtera die denuo ad capiēdos p̄ſces redeūt: ita
eoꝝ vita p̄ omne tempus tranſfacta ob ſimplicē victum raro in
morbos incidūt. Breuioris tñ quam nos ſunt vite. Hæc eoꝝ
qui intra ſinū habitant viuēdi norma. At illoꝝ qui extra ſinū
ſunt multo est mirabilior vt qui nūq; bibant & natura ab omo
ni ſemoti ſint paſſione. Hi p̄cul ab terra habitabili tanq̄ in lo
ca deſerta a fortuna eiecti p̄ſcationi dant operā. Humida nō
appetunt: p̄ſces edunt ſemicrudos: nō quo ſitim effugiat: ſed
feritate quadā contēti vičtu quē a fortuna ſortiti ſunt. Fœlici
tatem ſummā putant his carere rebus quae dolorē poſſent egē
tibus afferre. id vero mirabile & quod vix credi queat: q̄ nul
la mouētur animi paſſione. Ab ægyptiis mercatoribꝫ qui per
rūbrum mare iuxta ea loca nauigant etiam nunc eadem quae
nos ſcribim⁹ de his referūt. Terti⁹ quoꝝ ptolome⁹ cupiens
elephantos qui in eis ſunt locis yenari quendam ex amīcīs

Similā nomine ad speculādām eam regionē misit. Hic diligēter
 scrutatus singula vt Agatharchides gnidius refert ait gentem
 hāc æthiopum qui ab i^cp^s passione viuūt nullo vti potu: vt quē
 nō appetant natura neq^s nauigantiū sermone aut appropinquā
 tium externos aspectū moueri sed respiciētes tantū immobi-
 les stare absq^s villo ac si nemīnē viderent sensu. Si quis ense e-
 ducto eos p̄cuserit nō diffugiūt & verbera & iniurias perferen-
 tes: neq^s quisq^s alterius vulnere aut dāno mouetur. Sed sāpius
 filios aut vxorem ante oculos imperfectos absq^s vlla passione
 respiciunt: nullum neq^s ire neq^s misericordie lignum ostendē-
 tes. Deniq^s omnia mala quieto animo perferunt aspicientes
 solum ad lingula mouētes caput. Ferunt eos
 preterea sermone carentes nutu manibusq^s significare quibus
 egeant & q̄ velint. Quod vero quis mitetur magis Matini vi-
 tuli inter hos verlantur p̄scium capturæ velut homines inten-
 ti. Simili studio cubilia p̄tusq^s & natorum tutelam. He gentes
 vñanimi consenſu paceq^s curant nullo externo aianti infestæ.
 Quod vitæ genus licet mirabile a p̄scis olim tibibus ea gens
 seruauit siue ita longo tpe assueta siue acta necessitate. Habita-
 culis nō iſdem qbus iſthioſagi vtūtū: ed diuersis habitat mo-
 dis. Quidā in spelūcis diucloria hñt ad arctum positis in qui
 bus tum vmbra tū spirās aura eos ab æstu solis tutatur. Nā q̄
 ad meridiē loca spectat fornicib^s ex nimio æstu similia accel-
 sum ad ea admūt. Qui sunt versus arctū ex costis cætarū in-
 curuis q̄s mare plurimas effert ex vtroq^s politis latere colliga-
 tilq^s quas magis alga operiunt. Habitacula sibi extrūt ad eui-
 tandos æstus. Naturalibⁱ artem ex necessitate ad se tuendam
 repiente. Est & tertius apud iſthioſagos habitādi modus. Ar-
 bores quedā iuxta littus pluriæ naſcūtur iminētes mari. Has
 frequētibus foliis fructu vero simil nuci castaneæ simul con-
 necētētes vmbracula sibi cōſtituunt. ybi in littore pariter & ma-
 ri cominorātes vitā agunt cū ſolē effugientes arbore vmbra
 tum cōtinua mariſ vnda ventorūq^s aura æstu mitigate. Qua
 tū habitaculoꝝ modū ingens iuxta littus tumulus efficit. Qui
 p̄scis olim tibibus ex maritimis herbis arenaq^s maris fluctib^s
 immixta editus instar montis excreuit adeo firmus ſolideq^s
 compactus vt in eo oblongas efodiant speluncas: in quibus
 commorātes matis refluxu p̄deant ad p̄ſcium capturam. Flu-
 xu ad speluncas confugientes epulantesq^s quos ceperant p̄ſ-
 ces mortuos in mare prouinciūt inundationis tēpore sepulchra-
 ki

Symia
ptolomei
tertiī ami-
cus.

Admirā-
dā gentis
patientiā
aiaduerte

Diuerte
bitatiōes

suis corpora pisciā prebentes. Vnum ex iēthiofagis genus eas habet habitationes: vt q̄ eiusmodi diligenter res inuestigare velint satis ad dubitare cogantur. in p̄niontōriis enim preci- pitibus vndiq̄ ac prealtis habitant nōnulli ad que impossibile fuit quenq̄ in principio adire: pars mari p̄xima ne pediti qđē est accessibilis: nauibus non vtūtūr cū sit ignotus illis earum usus: ita fateamur oportet illos esse loci ab origines neq; ab aliunde generis sicut qđani naturales senserūt principiū cepisse Verū cum hoc cognitione difficilis nobis sit nil phibet multa pollicentes in paucis vera sentire & quæ verbis similia vero audientibus persuadentur quandoq; longe a vero abesse. Nunc eorum quos Chelonophages dicunt vita recenseatur.

Chelono- phages

Testudi- nes inge- tes

SVnt in oceano insule iuxta cōtinētē numero plures sed parue humilesq; nullo nēq; domēstico nēq; agresti fructu: in his quoniā ferme cōtigue sunt nulla fit tēpestas aut fluctuū maris inūdatio: inter has magnus habetur testudinū numerus: quæ eo cōfugiunt ob maris tranqlitatem. Noctu in p̄fundō cōmorantur intente cibo. Die inter insulas diuertētes iacent respiciētes ad solē inuersisq; nauiculis pīscatoriis aspectu similes excellūt enī magnitudine precipua inter marinas cōchas. Barbari insulas incolētes interdiu paulatī ne sentiantur versus testudines natant. Eas adorti quidā ab uno latere ad terrā p̄munt quidā ab reliquo sursum leuāt quo redcant resupinas ne vertere se neue effugere q̄ant. Tū lōga reste p̄ caudā ligatas nādo ad terrā deducūt: in insula expositis omnia interiora paruo tēpore ad solem adusta comedunt. Testacq; cōcava est: tū veluti cimba ad cōtinētē nauigant: tū p̄ aquæ receptaculo: tū pro tentoriis vtuntur: quibus natura admodū opitulata est: vt vna res vario usui accōmodaretur. Cibo enī vase domo nauī vitā illorū adiuuāt. Haud p̄cul ab his leuis in habitant vitam incultam ducentes barbari. Nutriuntur enim ex cetis a mari ad littus electis quarum magnitudine: quādoq; abunde epulantur quandoq; illis deficiētibus torquetur fame cogūturq; cum cētera consumpta sint algā & extrema costarum mandere. Hēc fertur iēthiofagoꝝ vita. Littus quo ad Babyloniam spectat cōtiguū est regioni domēstice & planis plene. Tanta vero inest pisciū multitudo: vt incolis nunq; eorum desit copia. Nam p̄pe littus frequentes in figunt humili calamos adeo inuicem cōnexas: vt retia aspiciētibus in littore videātur: in his sunt plurimi aditus q̄ ostiis ita vt in ytrāq;

voluantur partē claudūtur. Maris fluxus ad terrā delatus aq
 impetu ostia impellēs aperit: refluxus claudit. Singulis igitur
 diebus ex maris infūdatione pisces cōtingit ad terrā p portas
 deduci: qui refluente aqua ostiis clausis humi in sicco rema-
 nent tanto p sepe numero vt cumulum p allētūm piscium di-
 ceres: hi & copiam viuendi & haud paruum vextigal prebent
 Quidā circū ea loca habitātes (regio.n.ois plana atq; humili-
 lis est) fossas a mari ad eoz vscq; villas pluribus stadiis ducūt
 ostiaq; ex vimib; facta in imo fossæ statuūt q; fluēte mari ape-
 riuntur claudūtur refluente. Igitur remeāte p ostioz; raritatem
 aqua dephensos pisces in fossa sinūt quoad ceperint quos ve-
 lunt. Nunc ad reliquos transeam⁹ in æthiopia q; lupra ægyptū
 est iuxta fluuiū quē asam vocant ihabitā gens quā rizotagos
 vocant Radices.n.arundinū quas ex ppinq; locis effodiūt
 magna cura lauantes barbari lapidibus terunt quoad molles
 facte cohoreant. Deinde placētas admodū lateris quantū ma-
 nus capit factas atq; ad solē decoctas mandunt. Quē solum ci-
 bum cum p omnem vitam suauem atq; affatum habcant eoq;
 pacem continuā inuicē seruent Cum leonibus tamē bellātur.
 Nam aere circū æstu feruēte e deserto leones ad eos egrediūt:
 & vmbre causa & vt minores vcentur feras. Ab his ethiopes
 ex paludib; exeuntes multi pereunt: tum inferiores viribus:
 tum deficientib; quibus se tutari valeant armis. Et iam du-
 dum ea deleta esset a leonibus natio: nisi natura eis sponte p-
 siuum tulisset. Nam sub ortum canis mirabilis atq; innumerā
 nullo agitatē vēto culicū multitudō ad ea loca aduolat. Hoies
 ad paludes cōfugētes minie ledūt. Leones abire ex his regio-
 nib; cōpellūt tū morsu tū vocis sono territos. His sunt illo-
 phagi spma tophagiq; q; appellāt ppigui. Quoq; hi qdē fruct⁹
 q; a state ex arborib; decidūt colligetes absq; labore edunt. Re-
 liquo tpe herbā in vmbrolis nascentē locis decerpunt q; vitæ
 subuenit egestati: iliophagi vero cum filiis vxoribusq; ad loca
 campestria accedētes arbores ascendūt ac teneras ramos sum-
 mitates auferunt. Tantū autē ex continuo visu ramos ascendē-
 di peritiam habent omnes: vt quod incredibile videtur de ar-
 bore in arbore velut aues p̄siliant ascendantq; tenues absq; pe-
 riculo ramos. Macilētia leuitateq; corporis nixi si quando pe-
 des labantur manibus ramis comprehensis se a casu vindicāt
 quod si forte deciderint nulla in re propter leuitatem corpo-
 ris lādūtur: ita ramis teneriorib; dente exelis vētrē farciunt.

Piscium
capture

Aſa flu-
uius.

Rizopha-
gi.

Leonum
vastitas

Ilophagi
Tophagi

Vxores
& liberi
cōes.

Cyneco-
rūviūdi-
mod⁹ &
eorundē
cū bestiis
adortio.

Pro ele-
phāte in-
terficien-
do ethio-
pum ars.

Magnū i-
elephāte
occiden-
do peri-
culum.

Hi semper incedūt nudo corpore cōmunesq; vxores ac libe-
ros habent: pugnāt inuicē pro lo cīs armati baculis aduersus
alios ac dominātes vīctis. Moriūtur vt plurimū fame cū defi-
ciente visu corpus priueſ eo sensu quo cibū querebat. Reliquā
circa regionem æthiopes tenent qui Cyneci dicūtur numero
haud multi vīta ab reliquis diuersa. Silueſtrē.n.incolentes pa-
triā & penitusasperā rariſq; aquarū fontibus ſupra arboreſ fe-
tarum timore dormiūt. Sub aurorā ad aquarū decursus arma-
ti prodeūtes ſe abſcondūt inter arborū frondes. Sub æſtu ve-
ro ſolis agreſtes boues pardaliq; ac varia ferarum genera tum
caloris tum ſitīs impatientia ad aquas potus cauſa confluunt.
Repletas graueſq; aqua bestias æthiopes cū haud facile moue-
ri poſſint ex arboribus deſcendētes adoriūtur: ac lignis adu-
ſtis faxiſq; & sagittis occiſas p q; cetus diuinas edūt. Aliquādo
vero quāuis praro & iſpi a valētiori bestia interficiuntur. Sed
multas iſpi dolo & arte valētiores beluas capiunt. Si quando
deſiſt animalia: ante a captoꝝ pelles madefactas remoſis pi-
liſ ad ignē leuē ponūt: diſpartitaſq; ſingulis auide ad ſatieta-
tē ſumūt. impuberes pueros exercent ad certū ſignū iacere ſolis
cibū ſp̄bentes hiſ qui ſignū tetigere. Ideo iaculatores optimi
euadunt vrgente fame. Ab hac regione q; occaſum verſus plu-
rimū diſtant æthiopes cū elephantis certant. Habitantes.n.in
ſilueſtribus & arboribus refertiſ loci elephātoꝝ iṅgressuſ at-
q; exituſ ex paltis arboribus obſeruant. Multos vna inceden-
tes nō aggrediūtur omni ſpe vincendi remota. Singuliſ ini-
ciunt manus mirabilis audacia freti. Nam cū incedens bestia
arbori propinquat in ſua ſpeculator occultus latet ex ea deſi-
liens manibus apphensa cauda pedibusq; ad dextrum femur
oppoſitiſ ſecuri q; ex humero pendet leui vt q; vñica manu tra-
ctati queat: & acie acutissima dextera manu apphensa neruos
dextri poplitis crebris icthibus amputat. Sinistra manu regens
agile corpus beluæ conatus magna velocitate effugit: in eo
nāq; certamine versatur vtriusq; ſalus mortis discriminē in al-
terius vīta poſito. Elephas neruis abſciſis quādoq; qui haud
facile ſe vertere pōt inclinatus in latus fauciū in terram cadit:
æthiopēq; ſecū trahens interficit. Quādoq; ad arborē aut la-
xum hoīinē allidens ipſo pondere quo ad animā exalat cō-
primit q; idā elephantes dolore moti cū inſidiāt obelle ne-
queant diſſugūt per cāpos quoad cōtinuis ſecuris icthibus ab
incidente celi decadant. Tū cōcurrūt æthiopā cetus & adhuc

viventis bestiæ posterioris partis carnes abscisas edūt. Non nulli ex propinquis incolis absq; villo discriminé elephatōs atque superant. Conclueuit hoc animal cum a pascuis plenus redit dormitum proficisci plurimū natura ab reliquis quadrupedibus diuersa. Non enim genu corpus flecti ad terrā potest: sed arbori herens dormit. Arborem elephantis adhesione: tū attrahit: tum sorde plenā aduertentes incolæ iuxta humū secant ut tamē nō nisi impulsa cadat. Deinde sui accessus vestigia ad ealoca delent subito abeuntes priusq; bestia ad somnū redeat. Elephas vesperi cibo plenus ad notū cubile profectus omnīq; mole secto hærens arbori statim yna cum eo ad terram posteratur. Resupinus tota nocte iacet: cum se erigere nequeat. Aethiopes die ad locum accedentes absq; periculo bestiam occidunt tabernaculisq; ibidem erectis moram trahunt quoad animal sit assumptum. Harum gētium qui partes ad helperū pertinentes habitant aethiopes simi ad meridiē spectates scrutophagi cognominantur. Est apud eos auiū spēs natura terrestribus animātib; mixta: vnde & aues ceruinæ nominate sunt. Hæ magnitudine sunt magni cerui collo oblongo rotundis lateribus atq; alatis capite tenui oblongoq; cruribus ac iūcturis firmissim s fixo pede. Alte volare propter grauitatē nequeunt. Verum ocissime summis pedibus terram tangentēs presertim cum flans ventus alas veluti nauē extensis velis impellit curvantur. Venatores feriunt lapidib; ferme lateris magnitudine pede iactis. Cessante vento alarum presidio destitutæ cursusq; vietæ prehenduntur. Harūm cum magna sit multitudo variis artibus plurimas barbari facileq; capiunt. Et carnes quidem edunt: pellibus vero pro veſtibus vtuntur ac lectis. Ab iis vero quos simos aethiopes dicunt saepius venatione laceſſite rostris se tuentur quæ cum magna sint & ad incidēdum apta magno sunt incolis vslī: cum haud parua habeatur horum animalium copia. Haud procul ab his absunt acridophagi deferto contermīni homines paulo cæteris breuiores macilenti ac supramodum nigri. Veris tempore zephyrus ac lybicus venti infinitum pene locustarū ex deserto ad eos deferunt numerum. He permagne sunt. sed colore alatum turpi ac squalido. Aethiopes ad id assueti in quandā latam longamq; multis stadiis cōuallem plurimū materiei ex propinquis locis ingerūt. Cum suo tempore tāq; locustarū nubes a ventis supra vallem defertur materiē congestam omnēq; loci herbam antea succis-

Elephātis ſonus

Scruto-phagi.

Aues cer

uinæ.

Simi æ-thiopes.

Acrido-phagi.

Locustis pro cibo ethiopes vtuntur.

sam incendunt. Locustæ desuper volantes ingenti fumo euentus paulū ultra vallem ad terram tanta decidunt copia ut vicetum omni genti abunde prebeat. Has n. sale quod regio plurimū fert super infuso diutius seruat cibum gustu eis suauem: hic est solus eorum per omne tēpus locustarū vinctus. Neq; n. pecora nutriunt: neq; pisces edunt procul a mari positi: neq; vllum aliud vitæ adminiculum habet. Corpore leues sunt veloces cursu & vitæ breuis ut qui longissime viuunt quadragesimū non excedant annū. Finis eorum non solum mirabilis est: sed etiam incredibilis. Nam propinquante senecta pediculi a lati non solum visu variis: sed specie horridi ac turpes in corporibus nati vētrem primo tum pectus deinde totum corpus paruo tempore exedunt. Qui morbum patitur primū veluti scabiei cuiusdā pruritu allectus corpus scalpit voluptate simul & dolore pceptis. Deinde exoriētibus pediculis simul effluente sanie morbi acerbitate ac dolore p̄citus vnguis corporis magno cum gemitu lacerat. Tanta vero vermiū copia effluit aliis super alios tāq ex pforato vase scaturientib; vt deleri nequeat. Hoc pacto siue cibi siue aeris causa miserū sortiūtūr vitæ fine. Huic genti regio adiacet per ampla varietate paucorum fertilis: sed deicta & quæ penitus adiri nequeat. Nō tamē hominib; a principio caruit: sed postmodū intēpestiu ex pluuiā deserta est multitudinē aranearū scorpionūq; ferēte: tantā n. harū bestiarū excrescisse copiā ferūt ut mortibus pestiferis incole coacti patriā deserere & ad alia loca cōfugere cōpellerentur. Neq; vero debet hæc incredibilia videri. Multo n. his maiora sunt per terrarū orbē līartū monumētis tradita in italia muriū multitudo siluestriū e terra prodiens plures solum patriū linquere coegit. In media adeo ingēs passerū inolevit copia iacta absumentū lemna ut hoies malo acti ad alia migrarint loca. Eos quos Attariotas vocat ranas e nubibus pro guttis aquæ in terram delapse adegerunt relicta patria ad cā in qua nunc quoq; resident oram confugere. Et n. quis ignorat inter multa egredia opera quib; Hercules immortalitate donatus est illud etiā annumerari ex stimpchalide palude innumerās aues quæ ea loca infestabant sua virtute expulsas. Quædam lybie ciuitates leonum vi ab desertis locis ad eas aduentantiū desertæ sunt. Hæc eorum gratia qui parum quandoq; fidei scriptoribus ut incredibilia narrantibus habent rettulimus. Nunc ad historiā redeamus.

Quorūd æthiopū op pediculis alatis op ferme in credibilis mors.

Aranea = rum/scor pionum/ murium/ & passe = multitu = dine re = giones multe de serte.

Extremas ad meridiē partes viri tenēt a græcis cynamyni avicinis barbaris siluestres appellati. Hi barbas habēt admodū magnas greges silvestrium catiū nūtriētes p̄ idia vitæ. Nā ab æstiuo tropico v̄sq; ad mediū h̄emis indici boues innumera multitudine eoz patriā ingrediuntur. Cā quidē incerta est. Vtrū ne alias insectantes se feras fugiāt: an pastus penuria an alio naturæ quæ oīa mirāda gignit impulsu hoībus ignoto acte. His hoies cū obſistere nequeant suis freti viribus se canibis tuētur. quibus in venatione v̄sī boues permultos capiūt. Et hos quidē recētes edunt. hos sallūt ad futurū v̄sum. Multa insuper alia animātia canibus capta comedūt: postremi qui ad meridiem habitant in hominīs forma ferarū vitam ducūt: sed de his haec tenus. Nunc de trogloditis loquemur. Hi a græcis appellātūr pastores eo q̄ ex pecoribus viuant. Cetus ac tyrannos inter se constitūt. Vxores ac filios habēt cōmunes excepto qui vnicam tenet tyrannos. Huic p̄ pinquāti multā tyrānus irrogat certo numero pecudes ethiæfiarū tēpore quo maximū decidūt īmbres sanguine & lacte immixtis paulūq; coctis nutritur æstu solis deficiētibus paſcuis ad loca declināt palustria; p̄ quibus solis inuicē certāt. Pecora vetusta aut in morbos cadētia occidūt: exq; his per omne viuūt tēpus. Parentū nomina minime indiderunt filiis: sed tauri arietis ouis. Et hos quidē patres hos matres quoniā ab his nō a parētibus quotidianus p̄beatūr cibis appellāt. Utuntur potū idote paliuri suco: potentiores ex quodā flore expresso qui est deterrimo nostro musto p̄similis. Armentoz̄ greges secum dūcētes varias ne iisdē in locis morētūr diutius regiones mutāt. Corpora preter virilia quæ pellibus teguntur nudi: pudenda trogloditæ oēs velut ægypti circūcidūt. His demptis quos a casu claudos appellant. His soli intra regionē hesternoꝝ habitantes ab infantia nouacula incidentur. Arma ferunt troglodite ii quos dicunt megauares. Scutum ex corio crudo bouis rotundum & ferratam clauam. Alii arcus lanceasq;. Sepulchra ridicule penitus curant. Nam paliuri vīmīnibus corpus līgates defuncti ceruicē crurīe applicāt. Deinde cadauer in loco editiori positum lapidibus ridentes obruūt: impositoq; supra saxonū acerū capre cornu abeūt nullo dolore moti: bellātūr inuicēnō vt græci ob iram aut ambitionē sed pabuli gratia in eorū cōcertationibꝝ primū iactis lapidibus quoad alīq; vulnētūr cōcertant: tū arcu quoadmodū exercitati sunt pugnan-

Cyna-
myni.Troglo-
dite & eo
rū viuēdi
modus.

LIBER

tes mutuis vulneribus cadunt. Ea certamina dirimunt que aetate precedunt: foemine quibus nullo piculo in mediū prodeutibus metas est enim has viro pacto ledere: ex templo a certamine cefant. Inualidi obseniū armenta sequi gutture bouis cauda astricto vitam finiunt. Qui morte differunt licet volenti eodem modo admonitos tamē anteā vita priuare idq; habetur beneficij loco. Febricitates item aut morbo incurabili correptos simili afficiunt morte. Maximū enim arbitratur malorum ab eo vitam diligi qui nequeat aliquid agere dignū vita. Videre licet trogloditas omnis corpore integro aetate valida ut qui sexagesimū non excedant annū. Verum de his hactenus si quis vero lector aut ppter rerum nouitatem aut mirabilē eoz qui describantur vitā nostrā forsan historiæ fidem abrogabit: si scitharum trogloditarūq; aerem comparans quātū inter se differat pensiter scribentū verbis credet. Sunt enim noster differat aer ab eo qui in historiis aliquādo narratur ut diueritas eoz incredibilis videatur. Aliquib⁹ in regionibus adeo maxima frigoribus congelatur flumina ut currus & exercitus iup immobile glaciē transiant. Congelatur etiā vinum reliquaq; humida adeo ut gladio absindatur. Quodq; his est mirabilis & extremitates vestiū quas homines ferat frigore attrite decidunt: obfuscatur oculi. Ignis splendorē non reddit lucē statuē disruptus. Quandoq; vero ob densas nebulas neq; fulgura neq; tonitrua in eis locis fiunt. Plura quoq; alia his mirabiliora natura efficit: quae ignorantibus increabilia videntur. Iis vero q; ea experti sunt facilia. In ægypti ac trogloditarum finib⁹ pp immensam solis circa meridie caloris vim nequaq; se respicere ppetates queūt ab aeris crassitate. Absq; calceis ire nō possunt: nam dilaciati subito pedes immena caliditate exulcerantur. Sittentes nisi potū cito sumant & vestigio moriuntur ut pote solis aetate humiditatē corporis subito absumente. Cibi in vas æneū cum aqua positi ex templo solis ardore absq; igne alio decoquuntur. Has tñ qui incolunt oras tanta vitæ in comoda nolunt effugere: sed vitro potius eā diligunt vitam q; alio cogātur more vivere. Ita patriæ amor qdām ingens natura singulis in natus est & aeris malitiā confuetudo a teneris annis cepta superat. Has vero terrarū varietates haud magna loco & intercapedo aliquādo continent. A meotide palea ubi scithæ qdām in pagis & summis frigoribus habitant multi cū onerariis nauibus decē diebus rhodium tū quattuor

Istud anni
maduer-
te.

Glaciei
et trigo-
ris vis.

Solis vis

Patriæ
amor.

in alexandriā accessere. Deinde p̄ nilū nauigātes dieb⁹ decē in æthiopiā puenerūt. Ita a frigidissimis orbis partib⁹ ad calidissimas regiones nō amplius quattuor & viginti dierū continua ea nauigatio fuit. Quāpp̄ cum nō longe distantū locoꝝ aegris sit tanta varietas: nō est mirandū vitā illoꝝ mores & corpora a nostris multū differre. Nunc de feris q̄ in eis sunt regionib⁹ aliqua sunt scribenda.

Est animal quod abre Rinocerotē vocant par viribus elephanti magnitudine inferior: pelle durissima colore busſi. In summitate narium cornu gerit simū formam auru. p̄ instar ferri. Hoc pabuli causa cum elephante certat. Acuit enī ad saxa cornu: deinde cū elephante cogressus ventrem grauter iustum cornu tanq̄ gladio proclindit. Hoc pacto pugnans bestiam exanguē reddit. Sivero elephas illius iustum preoccuparit p̄boscide captum cum superior sit viribus dentibus laniat. Sphinges & apud trogloditas æth. opesq; nascuntur forma haud ei dissimili qua pinguntur sed paulo pinguiores naturam habent mansuetā pluribus exercitiis dilclinisq; aptam. Qui cinocephali vocantur corpore sunt de forma homini plimiles vocemq; imitantur humanā ferum omnino atq; indomitū animal ratione carens. Supercilios aspectusq; sunt horrido ac truci. Fœminis sua natura accedit ut palā exposita tam extra corpus vulvam per omnē vitā ferant. Is vero quem ortum nominant ab corporis & ætatis decore nomine sortitus facile est leonis. Corpus reliquū panthere simile excepta qua dimis equatur magnitudine. Horum animal omnium illestris taurus q̄ carnibus pascitur feritatem excedit: penitusq; est inexpugnabilis. Corpore maior est domesticis tauris equi velocitate oreūq; ad aures filso rubicundo colore oculis albis nocte refulgentibus. Cornua veluti aures mouens in certamine firma tenet pili contra naturam cæterog; animantium versus caput ducuntur. Et hæc fera viribus fortitudineq; mirabili pugnat cum cæteris bestiis quas superatas comedit. Est quoq; infestus admodum armentis nihil nec pastorum vires nec cænum multitudinem timens. Dicitur eius pellis haud quaq; vulneribus patere. Cum multi illū conentur vi capere: frustra defatigantur. In foucam delapsus aut alio captus dolo se ipsum ex ira suffocat pristine libertatis memor. Merito igitur trogloditæ hanc bestiam optimā iudicant: cui a natura indita sit leonis virtus equi celeritas robur tauri quodq; maximū est haud

Rhino-
ceros.

Sphiges

Cinoce-
phali.

Taurus
illestris

LIBER

Crocotę

Inferior natura ferri. Quos vero æthiopes appellant crocotas mixtas sunt canis lupiqz natura: sed ambobus deteriores dentibus ita validis ut olsa omnia facile conterat & digerant comesta. Hoc animal scribunt qdam vocem hominis quod nobis pcul a vero videtur imitari. Varia serpentū genera incredibiliqz magnitudine cōspici dicūt: q loca deserto incolūt pspinqua: centū enim cubitoz lōgitudine nōnullos esse aiunt ut merito nō solū a nobis sed ab aliis quoqz id falsum esse existimetur.

Addunt insup his multo maiora haud digna fide. Nā cū plana sit regio serpētes vero maximi circūolutos in ḡrū lōge pcul aspiciētibus locū editorē & quasi collē quendā videri. Sed eoꝝ magnitudo nō oino videtur spernēda. Nos de maximo omnī q in conspectū venerint lerpente capto ac in alexandriā delato referemus aidentes capture modū. Secundus Ptolomeus cupiens & elephātos & alias mirabiles visu ac viribus beluas ad se adduci donis ac pecunīis plures ad elephantos qui multi ad eū deducti sunt aliasqz feras capienda pellexit. Itaqz multa ei⁹ studio ad græcoꝝ notitiā antea ignota animātia deducta sunt. Cōspecta venatores qdam regis in huiusmodi donis magnificētia decreuere cōmuni animo aliquem magnū serpentē viuum in alexandriā ad ptolomeū trāducere. Cū res hæc grauis difficult̄qz esset: fortuna eoꝝ cōsilio opitulata est. Serpens erat triginta cubitoz lōgitudine iuxta aquas q reliquo tēpore immobilis se in circulum redigens quieſcebat. Accendentib⁹ ad aquā potus causa cæteris animātibus subito assurgens oreqz nōnulla capiens alia circūnectēs cauda depascebatur. Hunc cōspicati hoies cum longior esset habensqz natura laqueis & catenis illum capere existimantes primū fidenter ad eum accesserūt. Bestiæ appropinquātes vi sis igneis oculis lingua lābente singula squamarum asperitate dum moueretur strepitū ingentē reddente dentib⁹ insup eminetibus oris quoqz aspectu horrido immutato colore admodum exterriti sunt. Itaqz timide iniectis ad caudā laqueis ad contactū finibus corpus magnis sibilis cōuersa belua propin quiorē ore captum viuū deglutiuit. Aliū fugientē cauda lōge apprehēsum atqz ad se tractū occidit. Cæteri metu percussi fuga saluti consuluerūt non rāmen omittentes belue capiende curam spe lucri timorem superante. Arte igitur & dolo potiore viribus ad beluam sunt aggressi. Primum validis spissisqz fūribus rete concavū gibbi forma belue capacē fecerunt. Tum

Serpens
ingens

Cundā
vel ipossi
bilia lu-
cri causa
hoies ag-
grediūt.

speculantes serpentis cubile atq; exitus redditusq; nota o tempore ut primū serpens ad conuentum animalium pastum prodit ore aditus ingentibus lapidibus terraq; obducto in proximo vallis loco latum in primis ingressum: tum auctiorem insiterius veluti cuniculum cubile versus in quo rete positū est fere. Reuerterēt a pastu belue sagittarii funditorielq; tū equi: tū magnus numerus ad hæc tibicines ad id p̄parati oēs sele ostēdere. Nulli tamē adire p̄pius ausi sunt aliog; malo edocēti. Hos ille ut cōspicatus est caput alte extulit. Sed tū coniectis p̄cul manu tēlis: tum equorū conspectū: tum latrātiū canum nūl titudine ad hæc tubarum concentu territus serpens ad solitū aditum p̄fectus est: quē obieptum cū repperisset illi in lequēdō armorum æquorūq; strepitu tubarū insup clangore & venantium clamoribus iam feritate deposita obstupefactam beluat ad preparatum ad id aditum adegere: quem ingressa in rete incidit. Deinceps reluctantem reteq; dentib; magnis editis sibilis lacerantem compresserunt. Nam & cuniculo cum rete extracta multisq; ad caudā ictibus percussa effractis insuper dentibus exq; ea te dolore perculsa fera mitior est effecta. Eo pācto irretitum serpentē deferētes alexandriā regi ottulerunt mirandū spectaculū & vix audiētibus credendū. Deducto deinde paulatim ad conterēdas vires cibo feritas ei⁹ remissior redita est: ut ob illius omnes māsuetudinē obstupescerent. Ptolomeus venatoribus tributo premio serpente dimēso enutriēs cibo ad regiā veniētibus extetis p̄ mirādo spectaculo ostēdebat. Tam ingēti igitur serpēte in cōspectu hominū palam deducto haud abroganda videtur fides æthiopibus: neq; pro fabulis dicenda: quæ de serpētibus tradunt. Afferūt. n. reperiti apud se illos tanta magnitudine ut nō solū boues ac taures cæteraq; eiusdem molis animantia: sed elephantos quoq; occisos vorent. Nam cum illis congressi primum cauda pedes illorum multis nexibus complicant ita ut nequeant moueri. Deinde in caput assurgentēs oculisq; tanq; fulgure incensis elephantos visum obumbrātes ad terram deiectum cōmedunt.

Vnc de reliquis arabici sinus oris scribemus partim a nobis alexandriæ ex regum cōmentariis partim ex his qui viderunt perceptis. Hæc enim orbis portio insula quoq; britannie & loca ad archū sita paucis nota sunt. Verū de regionib; quæ archū spectant deq; britānicis reb⁹: tū referetur a nobis cum. C. Cæsarī q; romanū v̄sq; britanniam

Serpens
mira ma
gnitudi
ne pto
meo ale
xandrie
regi pro
muere of
fertur.

LIBER

Crocotę

inferior natura ferri. Quos vero æthiopes appellant crocotas mixtas sunt canis lupiqz natura: sed ambobus deteriores dentibus ita validis ut olla omnia facile conterat & digerant cōmesta. Hoc animal scribunt qdam vocem hominis quod nobis pcul a vero videtur imitari. Varia serpentū genera incredibiliqz magnitudine cōspici dicūt: q loca deserto incolūt p̄pinqua: centū enim cubitoz lōgitudine nōnullos esse aiunt ut merito nō solū a nobis sed ab aliis quoqz id falsum esse existi metur. Addunt insup his multo maiora haud digna fide. Nā cū plana sit regio serpētes vero maximū circūolutos in ḡtū lōge pcul aspiciētibus locū editorē & quasi collē quendā videri. Sed eoz magnitudo nō oīno videtur spēnēda. Nos de maximo omnī q in conspectū venerint serpente capto ac in alexandriā delato referemus audentes capture modū. Secundus Ptolomeus cupiens & elephātos & alias mirabiles visu ac viribus beluas ad se adduci donis ac pecunis plures ad elephantos qui multi ad eū deducti sunt aliasqz feras capienda pellexit. Itaqz multa ei⁹ studio ad græcos & noritiā antea ignota animātia deducta sunt. Cōspecta venatores qdam regis in huiusmodi donis magnificētia decreuere cōmuni animo alii quem magnū serpentē viuum in alexandriā ad ptolomeū trāducere. Cū res hæc grauis difficult̄qz esset: fortuna eoz cōstilio opitulara est. Serpens erat triginta cubitoz lōgitudine iuxta aquas q reliquo tēpore immobilis se in circulum redigens quiescebat. Accidentib⁹ ad aquā potus causa cæteris animātibus subito assurgens oreqz nōnulla capiens alia circūneētēs cauda depascebatur. Hunc cōspicati hoies cum longior esset habensqz natura laqueis & catenis illum capere existimantes primū fidenter ad eum accesserūt. Bestiæ appropinquātēs vīsis igneis oculis lingua lābente singula squamarum asperitate dum moueretur strepitū ingentē reddente dentib⁹ insup eminetibus oris quoqz aspectu horrido immitato colore admodum exterriti sunt. Itaqz timide inectis ad caudā laqueis ad contactū finibus corpus magnis sibilis cōuersa belua propin quiore ore captum viuū deglutiuit. Aliū fugientē cauda lōge apprehēsum atqz ad se tractū occidit. Cæteri metu percussi fuga saluti consuluerē non tamen ūmittentes belue capiente curam spe lucrī timorem superante. Arte igitur & dolo potiore viribus ad beluam sunt aggressi. Primum validis spississqz fūribus rete concavū gibbi forma belue capacē fecerunt. Tum

Serpens
ingens

Cuncta
vel ipossi
bilia lu-
cri cana
hoies ag-
grediūt.

dens quo sit in loco. Custodes sorte diuisi ad loca vbi latent
 topacii accedunt. Quē vbi noctū splendentē conspexere: locū
 splendentē lapidis designant: cum postmodū die excisum opi
 ficibus tradūt: q̄ ex eo topaciū eliciant. Propinqua littora ma
 iori ex parte scytiae phagi habitant & pastores togloditae. Mō
 tes inluper sunt vīc̄ ad litoras portum contigui qui nomen
 hoc a græcis primū eo p̄spere nauigātibus accepit. Deinceps
 sinus eit arabiam versus cuius regio ac mare aliam a priori na
 turam habet. Nam continēs humilis est nullis collibus elatus
 Mare non amplius tribus passibus profundum colore admodū
 viridi. Quod rerunt minime natura aquæ cōtingere sed quia
 alga referta est: locus ad nauigandū facilis nulli subditus tem
 peitati: multisq̄ refertus pīscibus. Naves quæ elephantes ve
 hunt: tum p̄funde: tum pondere graues haud parua subeunt
 maris delictima. Noctu enim ventorū actæ vi quandoq̄ in
 scopulos quādōc̄ ad loca vadosa impellūtur. Nautæ vbi ne
 q̄ egredi propter aquam statura hominis profundiorem neq̄
 nauem contis queunt impellere omnia præterg ad victum ne
 cessaria e naui euidentes nō tamen propterea periculum deuī
 tant. Nulla insula nullo editiore loco nulla nauī p̄pinqua. Nā
 regio penitus inculta est & incolis vacua: & ad quā rari nauig
 ent. Præter has difficultates breui tempore tanta maris flucti
 bus atena ad nauis alueū impellitur: vt veluti aggere obduca
 tur. Illi incassum ad iurda loca exclamātes nō tamen oīo salu
 tem desperant. Nā qñq̄ a maris exestante fluctū nauē in altū
 eleuata tanq̄ deus quispiā salutē attulit periclitatibus. Si vero
 hoc dei auxilio deltitūatur vbi cibus deficit: imbecilliores in
 mare a valentioribus quo pluribus diebus cibi suppetant pro
 iūciuntur. Sed tandem & ipsi multo pereunt deterius q̄ iam vi
 ta functi. Illi enī breui tēpore spiritū nature q̄ illū dederat red
 didere. Iſti multis calamitatibus morte pducta lōgiora diffe
 rendo mala perpessi tandem priuantur vita. Naves autē destitu
 tæ nautis tanq̄ suorum sepulchra aliquādiu pmanēt arena vn
 dic̄ congesta. Malus autem neq̄ a longe cōspecte ad defūcto
 rum misericordiam aspiciētum animos mouent. Regium est
 mandatū si quādō eiusmodi casus acciderit vt significētur lo
 ca nauigātibus pernītiosa. Traditū est a maioribus fama iis q̄
 p̄pe Ichthiophagos habitat magno quodā eius sinus fluxu ma
 re ad oppositū litus secedente oībulq̄ locis eius sinus arefactis
 terram fundit̄ colore viridi appuisse ex immēlo rursus maris

Sirius fl
nus.

Iathiofa
gi. i. pīs
ciū vorā
tores.

LIBER

Arabic⁹
sinus.

Tiritus
mons.

Arsinoe.

Aphro-
dites.

Acathar-
tus.

Ophias-
des.

Topaci⁹
lapis.

imperiū p̄tulit easq; oras incognitas antea notas effecit gesta cōplectemur. Arabici sinus ostia patent ad oceanū q̄ meridiē respicit pluriū stadiorum longitudine: quæ arabie togloditas rūq; finibus terminatur: ostii reliquī sinus latitudo decē & septem stadiis patet a portu panormi ad oppositā epirū diei vni⁹ nauigatio. Plurimū vero distat circa Tiritu mōtem vbi ita latum est mare vt epirū minimē inuicem aspiciantur. Ab hac latitudine paulatim clauditur vscq; ad ostium eius. Is sinus multis in locis insulas cōtinet magnas quas inter arctus est nauī cursus. Maris vero fluxus vehemēs ac multis. Hic situs est arabici sinus cuius ab ultimis locis ordientes vtrinq; nauigandi modum quæue in eo sunt memoratu digna recēbuntur. Et primū in dexteram sumemus littoris partem: quā vscq; ad desertum habitat̄ trogloditæ. Ab Arsinoe ciuitate iuxta dextrū continens euntibus variis in locis ex faxis in mare emanant aquæ falsoedine amare. Ultra quas latis campis mons imminet viridi colore qui continuo aspicientiū visum corrūpit. In mōtis radicibus stagnū est difficile ad nauigādū nomine Aphrodites: ex tribusq; in eo sunt insulis quæ oliuas ac ficus abūde ferunt. Tertia his arboribus deficiens meleagridis vt appellat̄ referta est. Post hæc sinus est ingens nomine Achatartus In quo cheroneffus angusto aditu Iter nauigantibus ad oppositum mare prebet. Ultra hæc loca insula est longitudine stadiorum octoginta nomine Ophiades olim deserta cultoribus ob serpētū vnde & nomen sumpsit in ea diuersantium multitudinem. Postmodum regum ægypti opera serpētibus purgata est ad cultūq; redacta: ita vt nulli in ea amplius conspiciātur. Non autem pretermittenda videtur causa: qua hanc insulam serpētum molestia cura hominū liberauit. Inuenitur in ea insula topacius lapis vitro similis colore aureo. Cuius accessus omnibus est interdictus pena mortis ad eam nauigātibus statuta. Pauci custodes insule presunt vitam miseram ducentes: Ne quis enim eos lapides furto auferre possit: nulla penitus in insula nauis relinquitur. Qui prope nauigant regis timore haud quaq; propinquant insule. Nutrimentum deferentes et vestigio abscedunt cibo relicto. Cæteri propinquai insulam non adeunt. Deficiente cibo ad littus sedent omnes vitæ subsidiū expectantes. Hos qui deferunt vt tardos sepe incurvant velut in extremo vitæ positi. Hic lapis in petra nascitur die ob solis splendorē minimē apparet. Noctu in ymbra lucet, p̄cul osten-

garindanes quæ loca ab eis hoc pacto sunt usurpata. Celebris
tas erat oli in ea quā dixim⁹ phenicia lustris singulis seruata:
ad quā vndic⁹ e proximis locis accedebant pingues camelos
quos hecatobas appellant diis in tēplo sacrificaturi. Aquā in
de recedētes (nā pluialū erat eam sanitatē deferentib⁹ cōfer
re) in patriam ferebāt. Ob eā causam Maraneis sacra adeun-
tibus garindanes tū prius qui domi remāterant maraneos: tū
deinceps qui a sacris redibant per insidias aggressi ad ynū pe-
temerunt. Vacuam cultoribus patriam: tum trugibus: tum pe-
coribus nutriendis aptam inter se diuiserunt: portus ea regio
paucos habet: sed frequentibus diuiditur montibus: ex quib⁹
præter spectus voluptatem magna colonis utilitas percipitur
Ex hac nauigantes linus excipit lamites frequentibus inhabi-
tatus arabum vīcis quos nabateos vocant: hi maiorem sinus
portionem tenent. Et mediterraneas quasdam propinquas p-
tes in quibus frequens est populus & permagna pecoris copia
hi priscis temporibus iuste viuebant vīctu quem armēta præ-
bebant contenti. Postea vero q̄ alexandrinos mercatores ad
ea loca nauigantes spoliare prædatoriis nauibus ceperūt imi-
tati eoꝝ qui in ponto sunt tauroꝝ feritatēm tritemibus dein-
de capti meritam pœnā dedere. Subest deinceps regio cāpe-
stris irrigua: quæ ob frequētes fontes nutrit gramen medicā
& longitudine hominis lotum: propter loci vbertatem non
solum infinitus ibi pecorum alitus numerus: sed siluestres ca-
melī cerui dameꝝ cplures pascuntur. Magno præterea nume-
ro accedunt eo cibi gratia leōes ex locis desertis ac lupi parda-
liꝝ: quibus cum feris pro armentoꝝ tutela pastores die noctu-
q̄ certare coguntur. Ita soli illius bonitas incolis discriminis
causam p̄bet. Natura eni bonis vt plurimū quæ hominibus lar-
gitur & mala immiscet. His campis sinus quingentoꝝ latitu-
dine stadiorū adiacet natura mirabili clauſus pluribus ac ma-
gnis scopulis perplexusq; ac exitu difficultis. Saxum longe in
mare porrectū nauigantiū aditum redditūq; impedit: tantū flu-
xus tēpestatisq; tēpore cū fluctus excreuere naues supra saxum
ventoꝝ videlate transeunt Gentes q̄ iuxta sinū habitant bani
zomenæ appellate & venationib⁹ viuunt apd̄ quos est sanctis
simū tēplū quod oēs arabes supstitiosus celebrat. Tres proxie
his sunt insule q̄ plures habet portus. Harū primā solitariā in
q̄ātiquoꝝ domoꝝ lapidea sūt fundamēta. Itēq; colūne barba-
sicis litteris insculpte. Ferūt Isidi sacrā. Eodē pacto & relique

In mara-
neos p̄f-
dia garin-
danes vīLamites
sinus.
Naba-
thei.Mala cū
bonisBanizo =
menæ.

LIBER

refluxu aquā in priorē locum restitutā. Hartūpantium a ptolo
maida ad taurū vsq; montē nauigationem retulim⁹: cū Ptole
meum elephantorum venationi scriptimus operam dedisse.
A taurō vertitur littus orientē versus vbi estiū solstitio vma
bre ad meridiem vergunt diuerso a nobis modo vsq; ad ho
ram secundam. Habet ea regio flumina decurrentia a monti
bus quos appellant psebeos: Diuiditur quoq; latissimis cāpis
hibicum car̄ amonū ac miræ magnitudinis palmas. Fru⁴⁹

Psebel
montes.

in up oīs generis asperos gustu ferentibus ignotos nobis. Me
diterranea regio elephātis tauris siluestrib⁹ leonibus cæterisq;
magnis feris copiosa est. Nauigatio insulis impeditur nullum
domesticum ferentibus fructum. Aues in eis variæ aspectuq;
mirabiles nutriuntur mare deinceps sequitur profundū habēs
cetæ magnitudine eximia haud infesta hominibus nisi cū for
te quis inscius in earū cristas inciderit. Neq; n. nauigātes inse
qui aduerso sole possunt splēdore illarum oculos obumbrāte.
Has trogloditarū ptes vltimas mōtes quos dicūt pseuaras cī
cundant. Reliquū ex aduerso littus arabia spectans ab ara quā
Aristō a ptolomeo ad pueſigandā arabiam vsq; ad oceanum
missus Neptūno dicauit neptūnum appellatur. Eius longitu
dini regio maritima ppter vtilitatē admodū celebris phoeni
cia a palmis quas plurimas fert vberē ac suauī fructu appellata.

Cetæ

Omnis propinquus ager: tum aquas scatentes raras habet: sū
ad meridiē vergens est admodū calida propterea locum illū
arboribus fructuq; fertilē inter deserta hominibus loca situm
merito diuī barbari sacrarunt. Etenim non pauci fontes riuiq;
aquam quæ niuum frigiditate haud inferior ē scaturientes ter
ram herbis virentē præstant rem aspectu admodū iocundam.
Est & templū ex duro lapide priscis temporibus conditum ve
tustarum & quæ intelligi nequeant litterarum inscriptione. Ei
vir ac mulier præsunt per omnē vitam sacrorū curam habētes
hi foeciles habitū qui id loci habitant in arborib⁹ ob timorem

Phoeni
cia.

dormiunt ferarum. Iuxta phoeniciam nauiganti ad epiri pro
montorium insula est ab animantibus quæ in ea versantur di
cta ferarum insula. Tanta enim harum bestiarum copia in his
superest mitum vt videatur aspicientibus. Imminens huic ins
ule promontorium ei loco adiacet qui appellatur petra & ara
biæ palestine. In hanc & thus & reliqua odorem redditia ex
superiori vt fertur arabia genei mineiq; asporātt. Reliquā ma
titimā orām tenuerunt olim maranei Deinde qui pximi sunt

Arborū
lecti.

taxat & pelloponensiis arenā asportare licet. Idq[ue]c[um] herculis
beneficio erga suā gentē vt a maioribus acceperant olim im-
penso in gratiā beneficij cōcessum. Cōtiguā eis patriā arabes
abīleī gasandiq[ue] habitant: nō quidē calore feruidā vt propin-
qua loca: sed mollē & spissis quandoq[ue] humectā nubibus: qui
nimbi suo tēpore adueniētes æstatem fructiferā reddunt. Re-
gio sua natura fertilis habetur: sed parū colitur hominū incu-
ria. Aurū e cuniculis nulla arte factis effodiūt: nō quidē quem
terra igne liquefactū exprimant: sed ipsa natura purū quod ab
re apyron dicunt. Minutum tamen reperitur vt pars minima
scintille ignis maior nucis sic instar regiae. Illud circa manū
functuras ferunt circaq[ue] collū preciosis lapidibus distinctum.
Cum auri apud eos sit copia æris inopia ac ferri iuicem ea cū
mercatoribus permутant. Hos secūtur quos vocant carbos.
Hos sabei gēs arabum populosissima qui foelicē arabiā inco-
lunt eorūq[ue] apud nos sunt præciofissima ferentem plurima ac
omni pecoris genere apprime copiosam. Odoribus insu[m]p[er]tua
q[ui]ibus quos passim natura apud eos gignit omnes ferme alias
superat nationes. Nam in maritimis locis Balsamū oritur &
cassia quedāq[ue] herba natura singulari q[ui] recens aspectu oculos
oblectat inueterata subito sit debilior: pars mediterranea sil-
uas cōtinet amenas in quibus magne sunt thuris ac mirre ar-
bores: palme insuper arundines ac cinamomū & alia his odo-
re similia. Nec enim referri posset singulorum species ac na-
turam adeo affluēter multa in eum odorifera natura exaggre-
gauit. Diuina q[ui]dam res est: & que verba superet suavis ad no-
stros sensus ab eis aspirans odor. Et sane longe quoq[ue] a con-
tinenti nauigantes hanc odore voluptatem percipiunt. Veris
enim tēpore venti a terra perflantes ab huiusmodi arboribus
odores ad p[er]p[ec]tua maris loca perferūt. Non enim remissam
aromata & vetustā veluti apud nos accedit vim habet sed in-
gentem recentēq[ue] & quæ ad oēs sensus perueniat. Aura quidē
ex optimis mixta odoribus ad maritima cōscēdēs multa sua-
uitate nauigātes afficit & cōfert valitudini. Nam haud quaq[ue]
ex contrito fructu aut in vase recōdito aer manat odoriferus:
sed a p[er]fia arboribusq[ue] quibus id diuina q[ui]da natura inest. Ut q[ui]
odores hos sentiūt ambrosiam quam narrat fabule rāta enim
odorum excellentia nullum sibi nomen inuenit aptius esse pu-
tent: Non tamen puram simplicēq[ue] & absq[ue] inuidia foelicitatē
fortuna his hominibus largita est sed tantis donis plura im-

Abilei
Gasandi

Apyron.

Carbis
SabæisBalsamū
CasiaAmbro-
sia.

LIBER

Sunt deserte cultoribus oleis tamen referre a nostratisbus dixeris. Post has insulas maritima loca ad mille stadia abruptis scopolis plena sunt. Mare innavigabile neq; portus neq; locū habet in quo anchorē figi queant: ut necesse sit orta tempestate nauigātes submergi. Mons huic mari imminet vertice p̄cipiti atq; alto in cuius radicibus exēse spelūcae sunt frequentes asperq; cōcauitates. In has frequētibus procellis delata maris profundī tēpestas sonū tonitruo similē reddit. Fluctus partim ad magna illisi saxa sursum ferūtur spuma mirabili edita: ptim a locis cōcauis absorbētur maximo edito fragore ac strepitu. Adeo ut eis locis ppinquātes eo sonitu percussi timore pereat Hoc littus arabes īcolunt nomine Thamudēni. Sequitur sinus ingens sparsis in eo insulis pmultis aspectu simili insulis ethinaliis. Iuxta littus arene sunt præalti cumuli colore nigro longe lateq; dispersi. Deinceps cheronesus subest optimū habens omniū portū qui in historiis describūtur nomine charmutha. Nā sub rupē immēsam q; ad zephyrū spectat: sinus est non solū iocundus aspectu: sed vtilitate quoq; cæteris supergressus. Ei mons imminet amenus centū stadiog; ambitu. Ingressum habet duoq; iugerū portus tranquillus duobusq; milibus patens nauibus. Irriguus est p̄terea magno flumine in eū fluente. In medio quoq; insula coatinet aquis redūdantē atq; hortis accōmodā. Deniq; carthaginensiū portui quem dicūt Cothonū videtur esse p̄similis: de cuius vtilitate suo loco discetur piscibus plurimis ad eū ex magno mari: tū cibi tū aquarum in eum decurrentiū dulcedine confluentibus est refertus. Hæc nauigantibus loca montes quinq; distantes inuicē palti apparent vertice in modum ægypti pyramidarū acuto. Sinus est deinceps rotundus magnis circūdatus promotoriis cuius in diametri medio assurgit collis in modū mense oblongus: in quo tria tēpla sunt admodū magnifica diis græcis ignotis sacra magnoq; in honore ab īcolis habita. Sequitur deinde littus: tum fontibus irriguus: tū plenus dulcis aque riuis. In eo mons est variis arboribus densis quē gabinū dicunt. Loca monti contigua arabi tenent quos vocant debas. Hi camelos ad omnem vitæ vsum paratos habeant: nam in his bellantur: his varia ferunt onera horum lac potant his vitam ducunt. Super his diuersa perambulant loca in medio regionis eorum dicitur fluuius arena aurea ex qua in cole aurum elicere nesciūt. Sinunt autē ab externis: sed nō oībus auferri boetiis enim dū

Thamu-
dent.
Ethina =
sīz.
Charmu-
tha.

Cotho-
nus.

scribuntur multūq; dubii afferunt nauigantibus . A mense. n.
 martio nullū eorū septem q; circa arctum sunt astra vscq; ad pri
 mā vigiliam videri dicunt. Maior āt vscq; ad secundā pauloq;
 post parum aspici a nauigantibus at qui planete appellantur
 non aspici omnino. Aliorū autē qdāma maiora nostris videri
 quedam dissimili ortu atq; occasu. Solē nō tāq; apud nos pau
 lo ante ortum iubar emittere: sed adhuc nocte obscura subito
 apparere lucentē: ideo nūq; diē in eis locis priuīq; sol videatur
 oriri: quē ex medio pelagi tradunt surgere incensis carboni
 bus similē radiosq; permagnos procul afferre. Forma autē ap
 parere non rotunda quēadmodū apud nos: sed colūne similē
 paulū absumo capite luculētiorem aspectū habente. Præterea
 neq; splendorem neq; radios vscq; ad primā horā præbere: sed
 velut ignem absq; luce in umbra vident. Secunda hora veluti
 clipeum fieri. Lumēq; p̄bore cōtinuū & supra modū feruētem.
 Circa occalum econuerlo contingit. Nam videtur aspectu or
 bem nouis radius illuminare horis duabus. Et vt agatharchis
 des gnidius tradit tribus. Hoc vero tēpus incolis periocūdū.
 Iam diminuto vergente in occasum solis estu zephyrus & ly
 bicus & euri venti apud eos sicut & apud alios spirat. Noti ve
 ro apud æthiopiam neq; vigent neq; noti existunt. Apud ara
 bes ac trogloditas adeo calidi supramodum regnant v̄: & ex
 urant herbas & ad umbras quoq; configentū debilitent cor
 pora. At boreas merito optimus extimatur: cum sit ubiq; ter
 rarū frigidus. Nunc ad lybios ægypto propinquos & proxim
 as eis regiones trāseamus: circa syenē ac syrtes orasq; medi
 terraneas quattuor lybiorum inhabitant genera quorū Naia
 mones dicuntur qui ad notum vergunt. Alii anochite ad occi
 dentem liti. Quidam marmaride inter ægyptum & crenem
 habitant ac littoris partē. Quartum genus multitudine p̄stans
 hominū appellantur mace: qui circa syrtes habitantes soli in
 ter cæteros lybios agros vberes fructu colunt iumentorū: ex
 quibus nutritur diligentē curam habent. He ambe nationes
 regibus parent vitam nō omnino agrestē agentes: neq; ab hu
 manitate alienā. Tertiū neq; vllis subsunt regibus neq; vllā la
 trociniis semp intēti iusticiā norūt. Rapiētes enī quæ p̄ia ex
 geserto casu occurrant confessim: ad sua loca redeunt. Hi oēs
 lybii vita liliestri sub diuo habitant. Vīctu ferarū more cōtēti
 nil domesticū edunt. Nullis vestibus præterq; caprarum pelli
 bus tegunt corpora potentiores inter eos nullas habent ciui
 •

Solis or
tus.

Lybia
 Nasamo
 nes
 Anochi
 te.
 Marma
 ride.
 Mace

LIBER

Deoꝝ cōtemptus. miscuit mala profecto admonēs ppetuis bonis deos a nobis solere cōtēpti. Nā apud odoriferas siluas serpentū infesta multitudo versatur colore rubicundo lōgitudine palmi q̄ psiliētes in hoīes letali occidūt morfu singulare qd incolis accidit longo debilibus morbo. Nā lōga vexari egritudine cū natura debilis adeoꝝ exhausta est vt recreari nequeat ex asphalto hyrciq̄ barba vapores faciūt quo malus odor boni immēsiq̄ virutē cōtūdat: bona.n.mēsura & mō sumpta hoībus proflunt & afferunt voluptatē temere & casu inutilia reddūtur. Huius gētis metropolis est: quam Saba appellāt supra montē sita. Reges habet ex generis successione eos quibus multitudo honores distribuit bonis malisq̄ immixtos. Beatā nāq̄ vitā habere videntur q̄ reliquis imperantes rationē ab se gelotē minime cogūtur readere. In foelicē vero q̄ nūq̄ regiā exīte queūt. Nā si palā prodirēt: a turba hominū lapidibus veteri quodā deoꝝ rū responso obliuerētur. Hæc natio nō solū propinq̄is barbaris sed cæteris hoībus dittior atq̄ opulentior hētetur. Nā in mercaturā cōmertio ex parui ponderis re plurimū p̄cii a mercatorib⁹ ex rerū cōmutatione capiūt. lōq̄ cū nullā vnq̄ calamitatem ea gens sit experta: auri autem argentiꝝ copia p̄sertim. Sabe vbi regia est supersit torreumata argētea aureaq̄ omnis generis poculorū habent lectos insup tripodasq̄ argenteis pedibus: cæterāq̄ supellectilē vltra fidē sumptuosam. Magnis quoq̄ colūnis porticus fulciūt: quarū capita: tum argentea tum aurea existunt: laquearia vero ac porte aureis fialis p̄ciosis lapidibus intermixtis totius domus sumptuosissimū ornatum ostendunt. Alia.n.auro: alia argento: quædam lapidibus splendent. Nōnulla: tū elephantoꝝ dentibus sunt exculta: tū multis p̄terea rebus aliis q̄ plurimi apud homines extimantur. Et hi sane multis seculis perpetuā habuere foelicitatē. Absuit enim ab eis penitus quod multos in præceps dedit ambitio per avaritiam aliena possidendi. Horum mare albo colore esse v̄: quod cum mirabile sit: eius rei causam querēde dedit: insule sunt foelices propinq̄e quarum v̄rbes inceniis carēt. Peccora in eis omnino alba cornua foeminiis natura desunt. Ad has mercatores commeant vndiq̄: sed maxime ad potanam quam Alexander iuxta indi fluminis ostium cōdidit. Locum in oceano littore nauibus recipiendis aptū. Et hæc haec tenus. Nunc illa quæ in eis locis miranda in coelo videntur nō omitenda: sed precipua admiratione videntur digna: q̄ de arcto

nues aure qñiq; mouent: prebente. Eas postmodū moto paq; lum aere ad terrā impulsas forma tradunt: quā casu sumpserūt cadere: eiq; in quē forte inciderint herere quarū in vnā partē magisq; in aliā motus nulla in illis electio esse videtur. Nā in re inanimata nō est aut appetitio aut volūtas: sed aiantia quibus herent occulte causam motus prebent. Nā procedentium animantiū motu anterior aer impulsus imaginē precedentē mouet: vt fugere videatur. Similiter sequēs idolum ex motu aeris ad progressum animatis præcedētis tractū sequi vñ animal quod precedit. Quod si se verterit aut firmū steterit idolum similemō a motu cessat. Cū vero in animal inciderit: dissoluitur fri gore quodā circa corpus relisto. Superst nūc vt de his amazibus scribamus quas priscis tēporibus in lybia ferūt extitisse Plures.n.existimant eas solas fuisse: q; circa flumē thermodōta in ponto regnarūt. Verū non recte sentiunt. Multis.n.antea seculis lybice fuere: a quibus multa gesta accepimus memoratu digna. Necq; vero ignoramus harū historiam nonnullos haud verā existimatueros. Nam cū ea natio multis ante troianū bellū seculis oīo deleta sit amazones autē q; circa Therdonta habitarunt multo post tpe extiterit: simile veri est eas q; postea notiores fuere supiōrēz qnarū iā euanuerat fama nomē & gloriā p̄s̄ertim apud tēpōz inscios obscurasse. Verū cū lege rimus plures ātiquos tū poetas: tū rerū scriptores eosq; q; post modū fuere illarū memoria posteris reliquissē: conabimur & nos quoq; paucis ipsarū facta līris mādare. Rerū serie a Dionysio q; argonautarū dionysiīq; ac nōnulla alia priscoz gesta descriptis assumpta. Plures mulierū natīōes in lybia fuisse tradūt pugnaces ac valide vitibus. Nam gorgonū gēs fuit aduersus quas Perseus haud paruo certamine bellū gessisse fertur vir fortitudine eximia iouisq; filius & græcoz sue ætatis optimus. Earū mulierū virtus & potētia vel maxime licet cōspici. Sigs q; de illarū p̄stātia scribūtur cū nr̄i tēporis mulieribus cōferat. Afferunt sitas esse occidentē versus in extremis orbis finibus nō eādē quā nē vitā ducant. Nā mos est illis certo tēpore bellicis ad seruādā virginitatē rebus exercitari. Trāfactis militiæ annis viris cōlūgi proliis ḡra. Has solas & principari & publica obire munera. Viros nostrarū fœminarū: instar domestice rei curā habere: tū optēperātes fœminis: tū militiæ principatusq; ac oīs reip. expertes: post partū nati infantes dātūr viris. quos lacte nutriāt: aliiq; rebus put ætas poscit. Fœminis mā-

Amazo-
nes ther-
deon.

Gorgo-
nes
Perseus

LIBER

tates sed turres aquis proximas cōdentes in eis quae vslui sup sunt. Subditos populos singulis annis adiurāt ut principi pā reant obtēperantes ut socios diligunt imperiū abnuentes ut latrones persequuntur. Arma sunt eorū & regioni & moribus congrua. Nam cū sint corporib⁹ leues patria vero ut plurimū plana neq; ense neq; gladiis neq; armis vtuntur in bello. Tris tantū ferunt hastas lapidesq; iuafis ex corio factis delatos: cū his certantes : tum in cōgressu : tum etiā abeſido primo ferire hostem conātur ad cursum. & lapides recte iaciēdos longo viu edocti: erga externos nullū ius nullā oīo fidem scrūat. Regio cyreni p̄xima cāpeſtris est nō frugibus solū sed vineis oleoq; & pascuis vtilis. Sunt insup siuntia nō parū incolis vtilia. Quae vero ad notū vergit deserto cīncta infructuola est: ut pote aq; carens aspectū habet mari ſimilē. Huic desertū ingens sterilesq; adiacet transiū p̄ difficulti. Ita neq; aues in ea neq; q̄dupe dia preter damas & boues cōſpiciuntur. Loca mediterranea arenarum cumulis referta quo plus vite necessarii carent eo variis magnisq; ſerpētibus his p̄ſeritimi quos ceraſtis vocāt: quoq; morsus letales hñtūr sunt fertiliora. Hi colorē arene ſimilem hñt. Qua ex re a paucis internoscūtur ita coloris errore ſeducti qdam pedibus illos conculcātes vitæ piculū adeūt. Ferunt hos quondam ſerpētes in ægyptū transmigrātes plures vicinas regiones inhabitabiles reddidisse. Mirabile vero quippiā in eis oris & ea quae eſt cīrcasirtes lybia cōtingit. Nā qñq; & maxime quieto a ventis tpe appetit in aere diuerſorum animantium forme quarum qdam quiescūt: qdam mouentur. Et hæc aliquando fugiunt aliquāt inſecūtur: ſed omnes magnitudine extimia ſtupore timoremq; inſciis p̄bent. Nā q̄ homines inſecūtur cōprehēnſum frigido circūdant contactu. Externi quidem ut pote eius rei inſueti exterrētut. Ab incolis ex affeſtudine ſpernūtut. Quoniā res videtur mirāda & ficte fabule p̄ſimilis phisici quidā eius rei conati ſunt rōem reddete. Atūt enim ventos in ea regione aut oīo non ſpirare aut penitus de biles eſſe & remiſſos. Aerem vero pſepe quoniā neq; cōualles neq; abrupti ſpecus aut antra neq; alti colles aut magna flumina in eis ſunt locis eſſe immobile & quietū Deniq; omnes vicinas regiones ſteriles & absq; fructu nullos vapores quibus ventus excitetur gignere: in aere igitū denſo atq; obtuso: quē admodum eſtū tempore in nubibus aliquādo ſolet diuerſas animantium ſpēs licet videre formā illis aere quem leues & te-

Cyrene

Ceraſtis

Deinde dona magnifica cōmuni atlantidū decreto data ho-
noresq; eximie impensos inito cum eis federe cepit. Pollicita
se gēti eorum satis esse facturā. Verū gorgonidum q; gens fi-
nitima erat armis sepius atlantibus lacesitis ferunt Myrina
gratia p̄cibusq; eorum impulsam exercitū cōtra gorgonidas
duxisse. Quo oppositis copiis inito certamine superate ma-
gna ex parte occubuerūt. Viue ad tria milia capte: Reliquis in
loca silvestria confugientibus: conatam Myrinā scribunt sil-
uas vt earum genus deleret incēdere voluisse. Verum cum id
nequisset ad montes propinquos transit. Amazonibus negli-
genter vt in victoria solet vigilias seruātibus captiue eductis
dormientium ensibus multas interemerunt. Tandem excita-
te amazones armis captis acriter pugnātes omnes occiderūt
Mortuas amazones Myrina tribus magnis aggeribus sepeli-
uit qui hucusq; amazonum cumuli appellantur. Gorgonidas
deinde tradunt cum vires auxissent iterum a Perseo Iouis fi-
lio expugnatas cum earū esset regia Medusa postremo ab her-
eule & eas & amazonū gentem quo tēpore ad occiduas par-
tes transiens colūnam in lybia posuit fuisse deletas rem indi-
guam existimante cum pro cōmuni salute hominū pugnaret
aliquibus gentibus fœminas imperare. Legitur quoq; trito-
nidam paludem terremotu his apertis locis quæ ad oceanum
vergebant desiccataam esse. Myrina plurima lybie parte pera-
grata cū in ægyptū trāsmeasset Cū Oro isidis filio qui ægypt-
tus imperabat amicitia firmata arabiam öello petuit Vbi mul-
tis imperfectis in siriam transit. Qua subacta cilices ei cū do-
nis obuios pollicitosq; imperata facturos liberos esse quoniā
ei vltro occurrisserent iussit. Qua ex re nunc etiam liberī cilices
vocantur. Subiecit quoq; eas quæ circa taurum sunt nationes
quāvis viribus potentes. Tū per frigā ad magnū mare cum
descendisset regionem maritimā transgressa Caicum flumen
statuit militiæ finē: puincia vero q; Doryctica dī loca oportu-
niora cōdēdis yrrib⁹ eligēs plures in ea ciuitates vnā sui nois
alias magnōs ducū appellatōe edificauit Nynā cymē Pytanē
Pryneā. His iuxta mare sitis yrribus cæteras pplures in medi-
terraneis posuit locis: insulas insup nōnullas in ptātē redegit:
sēd lebū p̄cipue in q; yrhem condidit mitilenem sororis que
cū ea militabat noie deiceps cū q̄sdā alias sibi subdidisset iſu-
las tēpestate cohorta cū votū m̄ri deoꝝ p̄ salutē fecisset adynā
ex his solitariā pfecta iuxta qđdā ilōniū ei deꝝ iſulā sacrauit.

Captiua
rū in vi-
ctrices su-
bita pu-
gna.

Medusa
a Perseo
victa.

Ori regis
& Myri-
ne amici-
tia.
Cilices
quare lia-
beri.

Insule q̄s
Myrina
domuit.

LIBER

millas ne crescāt vītūt afferētes impeditiēto eas ab bellādum esse. Vn̄ a grēcis eo q̄ māmis careāt amazones appellantur. Afferāt habitare illas insulā hesperā quia ad occalum sita sit vocitatā. Eā vīro esse in tritonidis palude q̄ pxima oceano a flumine quod in eā defluit tritonia appelletur. Hāc paludem æthiopie ferūt cōterminā mōtiq̄ qui est iuxta oceanū maximus omniū qui in eis sunt locis & mari imminens a grēcis athlanta diūs hanc insulā pmagnā esse variūq̄ arborū fructibus ex quibus īcole vīuat vīberē ferūt esse & in ea multos : tū caprarū: tū pecudū greges: quoꝝ lacte & carnibus vescūt. Frūmēto penitus carent illius vīlu incolis noto. He amazones corpore valide auidēq̄ belli primū oēs īsule vicos p̄ter vīū icthiophagi æthiopes habitant menes nominatū quē sacrum arbitrātur expugnarūt. Solis estu admodū īsula feruet ferēs præciosos lapides permultos : quoꝝ hos grēci carbunculos alios sardonicas quosdā smaragdos vocant. Deinceps plures lybie propinquas subegerunt gētes vrbēq̄ p̄clarām intra tritonidis stagnū: quam a forma cheroneſsum appellant in potē statu redēgere. Ex hac profecte plures orbis partes peragraunt. Sed primi athlantide bello appetiti cæteris earum partium humaniores: qui patriam incolētes fœlicē magnas vībes tenebāt. Ab his deoꝝ genus prout grēci de oceano scribunt prodisse ferunt: de quibus paulo post dicemus. Traditur amazonū reginā nomine Myrinā exercitū triginta milii peditum duū milii equitum confecisse maxima spe victoriarē in equitibus posita. Tegimenta corporū pro armis habuere serpētum magnorū coria quoꝝ & quidē p̄ter fidem ingentium copia in lybia superest. Vtebātur lōgis ensibus hasta & arcu quo non solum ex aduersum pugnantes vulnerabant: sed fugiendo feriebant īsequentes. Cum athlantidū patriā perualissent quam Cercenēm vocant incolentes acie superata vītos īsequentes vna cum eis portas ingressē vībem cepere. Vt at terrē formidinēq̄ cæteris īnūcerent insolenter victoria abuseccisis omnibus vīsq̄ ad pubertatem vīris pueros fœminasq̄ euerſa ciuitate ī letuitutem adegerunt. Qua calamitate apud finitimos vulgata athlanrides aut timore territos ad eas missi pollūtis tradituros se illis ciuitates atq̄ imperata factiros. Regina cum ipsos benigne audiuisset amicitia cū eis statuta ciuitatem sui nominis euerſe loco condidit: inc̄ ea tum captiuos: tū finitimarū partū voluntarios accolias collocauit.

decem & septē ex Titea ortos p̄prio noīe singulos cōi aūt oēs
amatre appellauit. Titanae. Titā vero prudentia p̄ditā cum
plurimū mortalibus p̄fuisset: ab eis post obitū deificatā terrā
q̄ elle cognominatā. Genit quoq̄ filias: quartū due regina
videlicet & rhea quā pandorā dixerū supiores ætate cæteris
euā erunt clariors. Ex his regina prior annis prudentiæq̄ &
virtute reliquis prelatior in gratiā matris fratres omnes edu-
cauit: eoq̄ magnā aiunt matrē appellatam postea vero q̄ p̄a-
ter post obitū ad deos trausit cōmuni populoꝝ fratrūq̄ con-
seniu regnū adhuc virgo cepit cum nulli antea nupsisset post
modū cupiens filios linquere successores regni ynū ex fratribus
Iperionē virū sumplīt. Ex quo duos pepit liberos solem
& lunam: Quoꝝ formā prudentiāq̄ admiratibus singulis tra-
dunt fratres prolis inuidia motos veritosq̄ neq̄ imperiū ad
iperiona pueniret celesto facinore Excogitato fratre cōi cō-
silio obtūcasse. Solem adhuc puerū in flumē Eridanū p̄iectū
suffocatum esse Quare vulgata luna pretermodū fratrem di-
ligens ex tecto se precipitauit. Matri querenti iuxta flumē cor-
pus cum insomnū incidisset Vifum ei per somnū est a sole se
coniolari: rogarēq; ne lugeret natorū mortem: nam homicide
meritū elient iuppliciū passuri. Si vero ac sororē quadā dei p̄
udentia futuros immortales nā ignem cœli sacrū antea vōca-
tum isolē ab hominibus appellandū fore: quæ vero mena priꝝ
dicebatur lunā. A somno experrectā cū omnibus: tū somnū
tum infortuniū suum narrasset filios ut deos coluit: ipsa inup-
to viuens postmodū in saniam versa filie cymbala tympanaꝝ
quatiens edito sonitu sparsis crinibus p̄ patriam errabat Quo
alpectu milero obstupebant homines. Cum vero singuli eius
dolori misereretur quidam corpus sustinerent maximo imbre
coorto cōtinuoꝝ fulminū casu reginam aūt disparuisse Qua-
re admiratus populus solis luneq; nomē ad astra transfluit ma-
trem & deam existimauit & erecta ara cymbalis & tympanis
cæterisq; rebus illius gesta imitatus sacra illi & deorum hono-
res instituit. Huius deæ in phrigia origo extitisse traditur. Asse-
runt enim incole phrigie libiæq; regē priscum fuisse Menoē
qui vxorem duxerit dindimenem. Ex ea natam fœminā cum
nutrite nollent in montē cibelū noīe abse expositā diuina qua-
dam sorte pardali aliaeꝝ fere lacte vberime prebito nutrierūt
Hanc mulier q̄dam pecora pascens cum vidisset facto stupens
infantē tulit: atq; a loco cibelē noīauit Aucta ætate pulchritu-

Titea
Titane

Regina
Rhea
Pandora
Magna
mater.

Iperion
Sol puer
Luna pu-
ella.

Menoes
rex.
Dindī =
mens

LIBER

Erectaque ara sacra solenia celebravit. Nominasse insulam ferunt Samotracem quia græcis sacra insula interpretatur. Quidam historici tradunt eam primum appellatam Samum: ab incolis postea træcibus Samothracem cognominatam. Alii amazônibus in epitu aduentatibus ferunt deorum matrem hac oblectatam insulam & alios quosdam in eam & filios quos Corybantes dicunt traduxisse. Quis vero eorum extiterit pater in archanis sacro traditur. Môstrasse quoque ea fertur quod nunc in ea seruatam mysteria: templumque asylum statuisse. Per haec tempora Mopsus thrax a lygурgo rege thracia pulsus amazonum gentem coacte exercitu pualit cui Syphilus scytha auxilio affuit antes ab scythis thracie finitimus expulsus. Prælio inter eos amazonasque commissio. Mopsi Syphilique res superior fuit. Myrina cum pluribus aliis interempta: postea cum saepius a thracibus acie superaretur: tandem quod superfuerat amazones in lybiam reuertere: ibique earum militiae finis ut aiunt fuit postea vero quod atlantum meminimus haud abre erit deorum genus qui ab his produisse referunt: cum & græci parum ab his dissentiant recensere. Athlætides ut accepimus loca propinquaque oceanum & quidem foelicia incolentes: tum pietatis. tu erga aduenas humanitatis pro ceteris finitimus gentibus laude tulerunt. Ab his deorum genus manasse tradutus: quibus assentitur prestatissimus græcorum poeta iunonem oceanum deorum patrem & matrem Tethin appellantem introduces. Scribunt autem primum regnasse apud eos Coelum hominesque antea per agros dispersos ad cetum condendasque virbes exhortatus & fera eos agrestisque vita ad mitorem cultum traduxisse. Assuefecisse insuper domesticos fructus serere aliaque per multa ad coem vitæ usum spectantia edocuisse Tenuisse quoque magnam orbis pertem maximisque loca ad occidentem atque ad septentrionem sita. Astrorum quoque diligens exitit obseruator multa hominibus futura praedicens. Annū etiam confusum antea a solis menses vero a lune motu descripsit: singulaque anni designauit tempora. Qua ex re multi ignorantes astrorum ordinem sempiternum admirari aut futurorum predictiōnem arbitrati sunt eorum auctorē naturae diuinæ principes. Post eius obitum: tu ex eius beneficio: tu astrorum notitia immortales honores adeptus es. Hoc autem constat illū nomen hoc sortiti esse ob astrorum occasus ortusque multarumque rerum peritiam: tu vero propter honores beneficiis suis impensis: tum & ipsum regem: sempiternum omnium appellatur. Coelum ex pluribus viroribus suscepisse ferunt filios quinque & quadraginta: horum

Mopsus
Sypili sci-
the auxi-
lio matri-
nâ inter-
fecit: A-
mazonum
que copias
pfligauit

Oceanus
et Thetis
deorum pa-
rentes.

Cœli
filii.

cithare cordis inuentā ab se armoniam deleuit. Ad hanc post modum muse medium linus quam licet Orpheus & Tamyras quam hypatē parhypatē musici dicunt accididerunt. Apollinem ferunt cithara tibiali in antro dionysii positis cibeles amore captum cum ea vscq; ad hiperborcos errasse. Cum phriges morbus opprimeret terra nullos preberet fructus scilicet deum malos remedia oraculo p̄ceptum est ut atis corpus sepelirent & cibelen venerarentur ut deam. Non reperto Atis quod tēpus ab lumpserat corpore phriges imaginem adolescentis circa quam plandū ac lamētis lacra imabant fecere irā inique mortui mitigantes. Quæ cōsuetudo penes phriges vscq; ad hæc tempora permanit. Cibelevēto ara erecta annis sin gulis sacrificabat. Postmodū impessinūte oppido phrigie sum ptuose cōstrūcto templo honores illi lacraq; solēnia cōstituerunt. Mida rege adea plurima cōferente positi erāt circa deæ statuam pardali ac leones a quib⁹ olim esset enutrita. Hæc de cibele deoꝝ matre apud phriges deq; athlantibus qui circa oceanum regnarunt traduntur.

Olt iperionis interitū afferūt coeli filios impiū diuisis se ex eis fuisse athlantē & saturnū nobiliores athlanti loca ad oceanū posita sorte euenerūt: q; & populo suo noīe & maximū p̄pe oceanū montiū appellauit athlantē ferūt ipsū astrologie fuisse pitillimū deq; spā primū inter hoīes disputasse q; ex re vīsus ē orbē suis humeris sustinere locū p̄bēte fabulis spere inuētione. Hūc aiunt plures substulisse filios: sed vnum pietate ac in subditos iustitia humanitateq; insignem quem hesperum appellant. Qui cum in athlantis mōtis cacumen ad seruandos astrorum cursus ascendisset subito a ventis areptus naquaq; amplius vīsus est. Ob eius virtutē casum hunc miserata plebs sibi prebens immortales astrum celeste lucidissimū eius nomine vocauit. Fuerunt insup athlanti filiae septem a matris nomine athlantides vocate quis cuiuslibet propriū nomen esset. Ut maia. Electra. Taygete. Aste rope. Merope. Alcione. Celeno. Has tradunt: tum ab heroib⁹ tum ab diis cognitas & deos propter virtutem & eos quos hetroas dixerunt veluti principes generis hominū peperisse. Voluti prior ætate maia ex ioue Mercurium genuit multatum rerum apud homines repertorem. Eodemmodo & relique athlantides singule filios ediderunt præstati virtute: quorū hi quidē gentiū hi vībiū cōditores extiterūt. Itaq; nō solū barbari qdā

Cibele
dea.
Atis de⁹.

Athlas a
strolog⁹

Aiaduer
te qd. ath
las celū
iustinere
dicatur.

Hesperus
a vītis
raptus.

Septem
athlādi
des.

Mercu
ri⁹ iouis
et mate
filius.

LIBER

Mine prudētiaq; excellens mirabili ingenio fuit. Nā & fistulā pluribus calamis cōpactā & ad lusum choreasq; cymbalū tympanūq; prior adinuenit. Præterea pecorq; puerorūq; morbis rē media introduxit. Itaq; tum propter infantes quibus verbog; medicamīnibus salutē prebuit: tum quia plurimos velut in si-
nu fouit: tū etiā ppter diligentia amoreq; singulis præstam
matrē ab omnibus dictā ferunt. Amicitia quoq; eius appetisse
Marsiam phrigē ingenio prudentiaq; mirabili. Coniecturā in
genii sumunt q; vocis sonum multiplicis fistule imitatus ad ti-
bias eam armoniam traduxit: prudentiaq; vscq; ad extremū
vite finem celebs vixit. Cibeles prouecta ætate adolescentem
quendam eius regionis Atim nomine dilexit: quē postmodū
dixerunt papam. Cū eo clam coiens grauida facta est. Quod
vt parētes norunt in regiam accitam vt virginē pater suscepit
Noto filiæ peccato & Atim & nutrices interfici iussit atq; in
sepultos abiici. Cibelē : tum Atis amore: tum dolore nutricū
percussam insanā effectam in publicū produisse ferunt psallen-
temp; cum tympano solā vniuersam patriā sparsis capillis de
ambulasse: huius marsias misertus sponteq; illā assescutus vna
pererrauit pristine amicitiae memor. Cū ad dionysium in ny-
sam yrбm venissent inuenere Apollinem magna existimatio
ne habitum q; primus diceretur citharam reperiisse. Orta inter
eos artis cōtentione niseos iudices instituerūt. Apollo primū
cithara simplici v̄sus est. Marsias vero tibiis. Quibus admo-
dum vt re noua audientes obstupuere. Eo in certamine soni
suavitate apollinē v̄sus est superasse. Ambo astantibus iudici-
bus cum artem quilibet suam preferret. Apollo modulationē
cantus ad cithare suavitatem adiecit. Quapp; tibiæ sonum v̄
sus est exceedere. Quod marsias ægreferens audiētes monuit
minime se victum esse. Non, n. vocis sed artis comparationē
figi oportere secundum quam armonia ac suauitas tū cithare
tum tibiarū esset exquirenda: iniquū preterea esse duas simul
artes vni confiri: tunc apollo respondisse fertur se nihiloplus
ad sonum q; Marsiam adhibere: nam & ille quoq; ore vteretur
cū tibias inflaret. Oportere igitur aut ambobus idē licere aut
neutrū ore sed manibus ostendere suę artis modulationē. Cū
videretur iudicibus equiora apollinem postulare artibus iterū
comparatis aiunt denuo Marsiam esse victum: Apollinē vero
ea contentionē exasperatū viuum. Marsiam excoriasset. Verū
extēplo poenitentia ductus ægre quod egerat ferens plectis

Vide cas-
te cibele
mater di-
catur.

Marsias
phrigius
Atis cū
cibele cō-
cubitus.
Cibeles
insania.

Apollis-
nis et
marsie
contētio

Acuta a-
pollinis
respōsio.

eum cæteris plantis sua sponte vites tulisse nō ab aliquo prīcipio satas. Huius rei coniecturā sumūt: q̄ nunc quoq; in quibusdam silvestribus locis nascantur vites; fructūq; veluti relique arte hominū culte ferāt. Duas dionysio matres prisci fuisse arbitrantur. Vnam & eā priorem generis quando vitis in terram posita augumētum capit: secūdā quādo racemos producit. Itaq; altera huius dei ex terra: altera ex vitis fructu ferē generatio. Sunt q̄ & tertīā generationē ipsi attribuāt: ex Ioue & cerere genitū ferentes a mortalibusq; dissipatū ac decoctū rursus a cerere membris compositis iuuenē factum reuixisse. Quæ omnia ad naturales traducūt rationes. Iouis enim & certis filium ob eā causam tradūt quoniā vites ex terra & pluia nutritæ producant racemos: ex quib; vinū exprimatur. Ab hominibus vero dispersum eo: quod agricolæ fructū auferant: terrāq; homines cererem putent mēbra eius decocta: quoniā plures vinū decoquāt rāq; melius ac suauius futurū. A mortalibus vero membra dispersa iterum in ordinem redacta terram ostendit certo anni tempore acta vindemia denuo nouos fructus proferre. Deniq; ab antiquis poetis scriptoribusq; traditur cererem fuisse terram matrem appellatā. Eadē quoq; & orphei tradunt poemata & in ceremoniis introducūtur de quibus aut quaquā fas inscios loqui. Eodem modo ex semele ortū ad naturale principiū deducunt: afferentes Thionem ab antiquis terram fuisse nominatum: Semele eo q; honesta sit eius dei cura & honor. Thionē vero a sacrīs ei impensis vocatū. Bis ex Ioue natum tradunt: quoniā vites deuicationis tēpore vna cum cæteris arboribus diluicio sint absūptæ. Deinde iterū exortæ: veluti hæc secūda extiterit dei apud homines pcreatio. Qua ex iouis femore natū denuo hūc deū scribunt. Qui igitur vini repertore dionysium volunt huiusmodi fabulas scripserūt. Qui vero hunc humano corpore deū perhibent fuisse eadem tradunt: & vites eū in vīni ysum adinuenisse. Vtrum dionysii plures fuerint incertū est. Quidā vnu extitisse volunt qui & vinū reperit & arborū fructus: vniuersumq; peragrari orbem. Initiatōesq; ac ceremonias & bacchanalia introduxerit. Alii tres vt diximus diuerso tēpore fuisse scribūt ppriis cuiq; gestis attributis: priorē indum volūt extitisse terrāq; sua sponte ob solis fertilitatē vites ferente ex vna vinū elicere ficus cæterorūq; arboꝝ curā. Et hoḡ insup cōme Dionys⁹ dendosq; ysum edocuisse eūdem (quoniā indoḡ sit moris per barbatuſ

Ceres

Quare
dionysi⁹
bis nat⁹

LIBER

sed etiam græcor̄ plurimi priscor̄ herorum genus ad istas retulerunt. Quas cū prudentes fuisse cōstat: tum post obitū homines deoꝝ immortalium adeptas pliādū appellationē cāpisse. Nymphæ quoq; dīcte sunt: quoniam cōi verbo mulieres oēs Nymphas incole appellant. Saturnū athlantis fratrem aiunt p̄cipua impietate auariciāq; p̄ditū vxorē cāpisse Sororē rheā. Ex qua ortus est Iuppiter olympus postea vocatus. Fuit & alter Iuppiter cæli frater qui in creta insula regnauit multo gloria inferior posteriore: hic n̄ imperauit orbi: Superior cretæ tantū. Genuitq; filios decē: qui cūrete sunt appellati. Insulam quoq; ab vxore idēa vocauit. Ibisq; post obitū sepultus est: cuius & hodie monstrari lepulchrum ferunt: prout etiā testantur cretes: de quibus posterius referemus. Regnauit saturnus in sicilia lybia ac etiā italia: sed p̄cipue in locis ad hesperū sitis. Eius imperii firmamētū fuit. Apud oēs vero artes vrbium & loca munitiora tenuit: quo firmius imperiū foret. Eo ad hoc vsc̄ tēpus & in sicilia & in occiduis oris editiora loca saturnia dicta sunt. Ex saturno Iuppiter ortus quoniā diuersa a patre vitæ institutione erga singulos māuetudine atq; humanitate v̄sus est a populo p̄ est noius. Regnum is deinde cāpit partim cōcedente p̄re partim populis ab eo p̄odiū desciscensibus. Aduersus quē cū Saturnus titanū p̄sidio fīsus pugnasset acie vīctus est. Iuppiter superior imperiū affecutus vniuersum orbē perābulauit plurimū de genere hominū meritus. Viribus corporis vītutibusq; excellens breni totius orbis imperio potitus est. Omne eius studiū in puniendis īmīpiis facinorosisq; hominibus: ac in bonoꝝ p̄miis cōicq; populoꝝ vtilitate versabatur. Quibus rebus post vitæ finē louē dixere: eo q; bene viuēdi cā hoībus extitisset. Creditus vero deus in orbe est ab his de quibus bene erat meritus. Sponte illum oībus & deū & dūm in sempiternū vniuersi orbis p̄fitētibus. Quoniā in his q; de rebus ægypti a nobis relata sunt Dionysii genus gestaq; tetigimus equū v̄r vt q; de hoc a græcis deo scribūtur līris mādem⁹. Verū cū p̄fīci rerū scriptores poetæq; qui de Dionylio mītāda qdā līris tradidere de eius gñie ac gestis dissentiūt difficile v̄r verū in his rebus exquirere. Nā hi quidē ynicū Dionysii reliqui tres scribū: fuisse. Sūt qui ei⁹ gen⁹ nequaquam mortalibus fluxisse dicant. Existimentq; illū vīni extitisse auctore. Sed nos q; de eo ferūtur paucis transigeramus. Naturales qui de hoc deo locutuntur yniq; eū repertore putant: terram aiūt yna

Saturni
& Rhee
cōnexio.

Saturnia
loca
Iuppiter
pater

Dionys⁹

Vīnum

aliquando plectebat impios : quandoq; insanos reddes quā-
doq; mulierū manibus vītorum membra discerpens : nōnūq;
militum opera sibi aduersantes vltus. Tradidit quoq; bacchi
dibus pro thyrsō facula mucronem ferri edera cīcundante.
Quæ tāq; muliebria spērnetes reges eoq; imparatos adortus
pter spēr superauit. Insignes inter multatos ab eo ferūt græ
nū penthea: Nynū indorum regem: Ligurgum thracem. Tra-
dunt enim Dionysium ex asia in europam cum exercitu tran-
siturum cum ligurgo thracum : qui sunt ad hellespontum re-
ges societatem coisse. Cum foeminas primū in thraces velut
amicos traduxisset iussisse ligurgum noctu milites suos Dio-
nysium aggredi ipsumq; & pellices omnes obtrūcati. His per
quendam accolam Tharopam nomine cognitis territus Dio-
nysius cum nondum transfretassent milites amicorum præsi-
dio occulte ad exercitum trāsīt. Ligurgus pellices aggressus
in loco qui appellatur Nysius omnes interemisse dicitur. At
Dionysius exercitu traducto thracem pugna superatum cap-
tūq; priuauit oculis domesticis eius cruce affixis. Tharopi me-
mor beneficii thracum imperiū concessit tradito ei orgia ce-
lebrandi modo: huic agrus filius succedens & regnum & ce-
rimonias mysteriāq; tradita suscepit. Quibus postmodum ab
orpeo ingenio & eruditione præstanti percæptis cum non-
nulla ad orgia addidisset repertas a Dionysio ceremonias or-
pheia posteri appellarunt. Poetarum quidā interq; eos Anthi-
machus tradunt non thracum: sed arabum regem fuisse ligur-
gum: & qui dionysio & bacchidibus in nysa arabiae cū exer-
citū occurrisset. At dionysius poena impiis gremio bonis af-
fectis ex indis thebas elephanto vectus peruenit. A triennio
vero iis peregrinationibus exacto græcos instituisse triateri-
das tradunt. Ipsum quoq; fabulantur multarum gentium spo-
liis onustum primū omniū in patria triumphasse. Sed in hoc
genere maxime conueniunt prisci. Disputant vero non pau-
cas græcarum vrbes ab his fuisse conditas. Nam Ilienses
Nafii & qui ciuitates īcolunt liberas īsuper Teti aliq; plu-
tes suos fuisse illos ostendunt conditores. Teti quidem apud
se ortum ea tradunt coniectura: q; etiam adhuc in eorum vr-
be certo anni tempore e terra vīni fons sua spōte fluat sapore
suavissimo. Cæteri vero hi quidē ostētant suā regionē diony-
sio dicatā: hi erecta templa illi sacrāq; olim statuta: postremo
cū in plurib; orbis locis illius dei meritorum vestigia mon-

Tharo-
pes bac-
chū libe-
rauit.

Orgia

Triūph⁹
primus

Vīni fōs.

LIBER

- Lenæus.** omnē vitā barbā nutrire) barbatum cognominaverunt. Hic orbē cū exercitu perambulans & vītē plantare & ex racemis vīnū torculari ex quo ipsum lenæū appellant educere mōstrauit. Plura insuper ad hominū vīsum ab eo adiuuēta causaq; vt post mortē pro deo coleretur præbuere. Oltendi quoq; etiam nūc apud indos aiūt & locū: in quo sit ortus dionysius: & vībes eius noīe ab incolis appellatas. Multaq; p̄terea alia extare quae lōgū eſſet scribere vestigia illū apud indos natū testātia. Secūdum ferunt ex Ioue genitū & Proserpina vt alii sentiunt ex cerere: quē tradunt tū primū boues ad aratrum iunxisse cū terra prius manibus hominū coleretur multaq; alia instrumēta repperisse agrorum culturāe accōmodata. Quo minori labore rusticī opus facerent. His erga homines beneficiis cū eū censerent immortale & honores illi & sacra vt deos instituta sunt. Addita fuere yeluti insigne quoddā ad picturas eius statuasq; cornua: tum ad monstrādām alteram Dionysii naturā: tū ob perutilē agricolis aratri inuētionē. Tertium ex Ioue ac Semele cadmi thebis boetiæ natū dicunt. Iouem enim ferunt amore illius captū cum ea sāpius cubuisse. Junonē zelo & ira motam sumpta ynius ex semeles ancillis forma ad vlciscēdū iniuriā suāfisse illi ab ioue petere: vt ea maiestate honoreq; secum concūberet quibus cum lunone consuesset. Q uod postulatum annuēs Iuppiter cū tonitruo ac fulmine ad semelem descendit: quæ insolita reterrita: expirās aborta est editū ante tempus filiū Iuppiter absconditū in femur cū tenuisset partus tēpore editū in nysam arabiae vrbē tulit: vbi nymphis educatus infans a patre locoq; appellatus Dionysius est. Hic specie, decorus primo in choreis & mulierū thyrsis summa in voluptate ludog; nutritus atq; educatus est. Tū fœminarū exercitu quas thyrsis armavit cōgregato orbē terrarum circuit. Eos q; pie iusteq; viuerēt sacra mysteriaq; docēs. Festos p̄terea vbiq; dies publicæ choros agi & musicam exerceri artem instituit: Postremo sedatis inter omnes nationes vrbēc; discordiis belisq; vbiq; sublati pacē singulis largitus est. Ita vulgata rāq; p̄fentis dei fama eum ad vitāc ciuilis cultum hoies traduxislet passim ei occurrentes cum lætitia gaudioq; excipiebant. Paucos āt ob superbiam, impietatēq; spernentes eum cum propter incontinētiā dicerēt bacchides ab ipso circūduci. Cerimoniās vero ac mysteria ad corruptelam externalium mulierum introducta ex tēplo poena affecit. Ob diuinam animi naturā
- Dionysi⁹ secūdus.**
- Dionysi⁹ tertius.**
- Iunonis cautella.**
- Pantheū aganē & multos a lios bacchi furor correp = tos intel ligit.**

perambulatis iuxta ceraunios montes conspecta ab se virginem
forma pulcherrimam Amaltheam nomine ad amauit: filiaque ex
ea genuit specie ac labore corporis insignem. Amalthea vero per
pinquas oras pfectit bouis cornu psimili: ex quo occiduum cor-
nu licet noxiata. Et quoniā ea regio esset vineis ceterisque fructu-
ris arboribus referta a muliere aut̄ regeretur amalthea cornu
eā dixere: ppterēa & posterē hoies optimā copiosamq; fructu-
bus patriam ab ea similitudine amalthea cornu appellarunt.
Ammon rheam veritus infantē absconditū clā in urbē nysam
ab eis locis remotiorē trāferēs insulā a tritone fluuiο circūda-
tā p̄cipitē ac vndiq; abruptā vnicō difficultiq; aditu quē portas
nysias dicūt ubi nutrīretur elegit. Esse in ea insula tradūt terrā
felicē amenis pratis distinctā & multis irriguā aquis. Fructus
insup multiplices & vites suapte natura ortas magna ex parte
sup arbores diffusas. Salubre p̄terea aerē adeo: vt illius hoies
lōgori q̄ cæteri etate viuāt. Insule aditus in tibie modū fertur
adeo dēlis arboribus umbrosis: vt solis radiis eo penetrare ne
queant. Luxta aditū vndiq; dulces aquarū habētur fontes: qui
locus est ad habitandū suauissimus. In ea antrū existit rotundū:
tū magnitudine p̄cipua: tū pulchritudine vndiq; enim p̄cipi-
tia sunt in altū surgentia diuersi coloris splendidiq; lapidibus
vt nullus ibi oīno color desit. Ante aditū natura esse arbores
mirabili aspectu aiūt: & has quidē fructus ferentes alias semp-
virentes vt ad visus voluptatē natā videātur. In his diuersae
nidificant aues colore oculos: aures cantu vero oblectantes.
Uniuersus locus est non solū aspectu sed cantu etiā amenus ar-
tis attoniā voce auiū superante: post ingressum apparet an-
trū latum splendore solis lucens. Omnia floribus referta sunt:
sed p̄cipue cassia reliquisq; rebus: q̄ iocundū odorem cōtinuo
queant reddere. Licet ibi insuper aspicere nympharū plura di-
uersoria ornata floribus nō quidē arte: sed natura cū omni de-
core perfecta. In toto antri ambitu neq; flos vñquā neq; foliū
desfluit: vt neq; oculog;: neq; aurium voluptas aliquādo desit.
In hoc Ammon puerū nutriendū dedit nysae aristhei filiae: cui
loco aristheū pfectit vitrum sapiētem atq; eruditū ad euitandas
thea nouercæ insidias: custodiā filiae mineruæ p̄misit & pau-
loante hæc tempora circa Tritonū fluuiū vnde & tritonia di-
cta est genitæ. Scribunt hanc deam per omnē vitā virginitate
seruata prudētia clariisse. Multasq; cum ingenio p̄staret ab ea
artes repertas belli quoq; exercitio deditam cū robore corpo-

Amalteg
cornu

Nysa
Aristhe;
Minerua
tritonia

LIBER

strentur: haud mirum est multos existimare suas urbes patrias
q̄ p̄cæteris a dionysio dilectas. Sentit & poeta nobiscū enus-
merans in hymnis eos : qui de suo genere ambigunt & simul
il'um afferens in arabie nysa ortum. Haud vero inscius sumly
biæ quæ ad oceanū vergit accolas de huius genere differentes
Nysam & alia quæ de Dionysio fertur quorū multa apud eos
aiunt permanere ad hoc vñq̄ tēpus vest̄ gl̄ia apud se facta con-
tendere. His plures prisci græcorū scriptores poetæq; hicq; etiā
qui postmodū secuti sunt assentisuntur. Nos vero vt nihil eoz
que de diorysio cōperimus scripta omittantur paucis: quæ tū
a lybiis dicta: tum a græcis scriptoribus præsertim a Dionysio
veteris historiæ auctore tradita sunt absoluemus.

Dionysii gesta.

Lin⁹ nūe
rorum et
melodīa
rū inuen-
tor.

Cadmus
grece lin-
gue inuē-
tor.

Hercules
in magi-
strū inlur-
gens.

Pronopi
des ho-
meri ma-
gister

Ic enim Dionysii amazonū argonautarū troianiq; bel-
li gesta ac plura alia memoriae prodidit inuicē confe-
rens & quæ a prisciis poetis & quæ ab historicis narrā-
tur. Hic ait primū linum in græcia numeros ac melodiā repe-
rise: Cadmū ex phœnicia aduexisse litteras: primūq; græcam
linguam inuenisse ac rebus dedisse nomina. Ad hæc charakte-
ribus formā addidisse cōmuniq; verbo litteras quoniā ex
phœnicia traductæ essent appellatas phœnieceas. Sed a pelas-
gis qui primi eis litteris vñi sunt pelasgas dixere. Linī tū poesi-
tum melodia excellentis plures discipuli exitere. Horum tres
præcipui habitu. Hercules: Thamyris: Orpheus: Hercules cy-
tharam discens cū ingenio esset tardo ob eamq; rem vapula-
ret ira motus linū cythara peremit. Thamyris natura ad percī
piendū apta musicam didicit. In qua cū plurimū excelleret di-
xisse illum aiunt suauius se q̄ musas cātare: quibus irritatæ ves-
bis deæ & eū priuarunt musica & liram abstulerūt quemadmo-
dum homerius his cōsentiens scribit. De orpheo singulatim re-
feretur: cum eius opera a nobis recensebuntur. Linum tradunt
primi dionysii gesta litteris pelasgis edidisse: quibus & orpheo
vñsus est ac pronopides homeri magister vir ingenio musicaq;
egregius. Thymitū inluper thymiti laumedotis q̄ orphet æta-
te fuit plurimis orbis peragratis locis in lybiā occidentē ver-
sus oceanum vñq; cū descēdisset: vidisse nysam in qua prisci
incolæ nutritū dionysium volunt. Ibiq; diligenter actis huius
dei apud nyseos perquisitis composuisse poema ferunt: quod
phrigium nominarit antiqua lingua & litteris prisciis editum
Afferunt p̄terea ammonē lybie partis regem vxorem cæpisse
rheam cæli filiam Saturni aliorūq; Titanū sororem q̄ regnum

in multisq; vtring; cæsis vulnerato saturno victor dionysius euasit. Titanibus ad eas regiones quas de ammone cæperat cōfūgentibus dionysius ad nysam vrbē cum captiuis reuersus est: veluti de eis poenam sumpturus. Cum armatis militibus eos omnes circūdasset primū de titanibus q̄stus omni postea captos crimine solutos pronūciauit. Deinde data eligēdi libertate abire q̄n secum militare mallent: secū oēs se fore acclamarūt. Ob datam vero preter spem salutem vt deum venerati sunt. Omnis hos postea libato vino iuramento adegit: vt secum cōtinuo in bellis vlcq; ad extremū pugnarent. Cum arma aduersus Saturnū esset moturus proficilente ex nysa exercitu Aristeum tradunt eorum p̄siderū primū omniū & sacra instituisse dionysio: & ei vt deo sacrificasse. Dicunt insuper subsidium ei tulisse nys eoq; nobiliores: quos a primo eoq; rege sileno (Eius autē propter vetustatē ignotū est genus) silenos vocant. Is cū circa lumbos caudam haberet: posteri quoq; eius naturæ participes idem signū gestarunt. Dionysius contracto exercitu p loca arida ac deserta ferisq; infesta profectus ad zambirram vt bem lybie peruenit. Ibi feram indigetem campes nomine multis eius oræ mortalib⁹ permitiosam peremisit. Quæ res magnā ei gloriam penes accolas tulit. Vt autem sempiterne occisæ ab se bestiæ gloria extaret erexit ibi tumulum ingentē: qui ad posteros vlcq; perseuerauit suæ virtutis monumētum. Deinde ver sus titanas exercitu moto ea modestia iter fecit: vt se omnib⁹ incolis humanissimū p̄beret. Vbiq; ostendens ad plectendos impios atq; ad beneficia in hominū genus cōferenda eam ab se suscep̄ta expeditionē. Qua ex re moti lybii eius cognita virute animiq; p̄stantia victum militibus affatim p̄buerunt: simulq; eius calstra securi sunt. Ad ciuitatem deinde Ammonis appropinquante exercitu saturnus ante vrbis moenia acie instructa victu: ciuitatē nōtu incendit ea mente vt paterna dionysii regia absumerentur: sumptaq; vxore rheia & amicis quisbuldā accitis clā ex vrbe pfugit. Verū cū vxore captus a dionysio nequaq; illius opa imitāte nō solū cognatiōis gratia pœnā remisit: sed & cōsolatus est: p oēm eos vitā habēs parētū loco: Rhea illū vt filiū viuēs dilexit. Saturni simulator fuit bēniuolētia: hi p id t̄ps filiū genuerūt quē appellatūt Iouē. Quia Dionysio summo honore habitus virtute postmodū imperiū omniū gētiū adeptus est. Cū lybii ante pugnā ei dixissent: quo tpe ammon ex regno ciectus est incolis predictum fuisse ven-

Dionys⁹

Aristhe⁹

Silenus rex.

zambirra
Campes
fera.Rhea
Juppiter.

LIBER

Inuenta
Alcida
belua.

Phrigia
cur exus-
ta.

Gigates

Dionysii
Inuenta.

Rhea

Ammo-
nē titanū
auxilio sa-
turnus su-
perauit.

ris vigeret multa fecisse memoratu digna. Alcidāq; (ita enim dicta est) peremisse ferā stupēdā ex terra natā: & ante aut quæ natura plurimū ignis ex ore euomeret intuperabilē pugna: ea primū in phrygia apparuit regionē quādā cōburēs: q; hucusq; exusta phrigia dicta est. Deinde ad montē taurū transcēdens siluas cōtinuas vsq; ad indos incēdīo vastauit. Postmodū per mare in phœnīcea reuersa siluas libani incēdit: perq; ægyptū in lybiā pfecta ad loca puenit occidua: postremo siluis circa ceraunia destrūctis omniq; incēsa patria cū hoīes partim flama ma absumpti essent: partim timore patriā linquētes ad remota ria diffugerēt loca. Mineruā ferūc; tū sapiētia tū fortitudine ac viribus freūc; eā ferā necasse pellē pectori circūdedit: tum vetustis tutelæq; corporis gratia: tū ad virtutis partæq; gloriæ memoriam ostendendā. At vero alcidæ morte terra cōmocta deoꝝ hostis gigantes peperit quos postmodū Iuppiter Mineruæ Dionysiūq; ac cæteroꝝ ope deoꝝ deleuit. Dionysius in nysa educatus disciplinaq; eruditus nō tantū pulchritudine rōboreq; excelluit sed multarū rerū vtiliū inuentione. Nā adhuc adoleſcēs & vinū ex vuīs (cū vites sua sponte terra pduxisset) exprimi & qui fructus possent exſiccari ſeruatiq; ostēdit: p̄tre a q; cuiq; loco ab ſe inuentas arbores plantari expediret: ſin gulos edocuit. Spe concepta beneficioꝝ erga genus hominū magnitudine imortales ſe honores potitū: ob eius virtutis ac gloriæ nomē fertur Rheā iratā ammoni conatā effe Dionysiū auferre. Quod vbi nō ſuccēſſit relicto ammone versa ad titanes fratres saturno fratri nupſit. Qui thee ſuauſ aduersus ammonē moto bello acie titanū p̄ſidio ſuperior fuit: Ammonēq; fame coactū in cretā fugere: vbi curetes regnabāt cōputlit. Ibi regis filiā cretā noie vxorē cū cæpiffet regno ſumpto iſulā antea ideā dictā ab uxoris noie appellauit. Saturnū trādūt occupatis locis Ammoni ſubditis acerbe imperantē aduersus nysam dionysiūq; magno exercitu profectū. Ille cū ſci ret patrē Ammonē bello victū. Titanas vero Saturno auxiliū ferre: coactis ex nysa militibus; interq; eos ducētis tum strenuis tū ſumma erga eum cū his enim nutritus fuerat beniuentia lybiis atq; amazonibus ſinitimis: de quibus antea retulimus auxilia exciuit. Afferunt eas vtpote q; virtute virginitateq; excellerent ad belli ſocietatē aduocatiſe vitæ ſimilis mineruā diuifo exercitu: vt viris p̄ſſet dionysius. Minerua fœminis cū in exercitū titanoꝝ incidiffent cōmiſſo certamine

in militiā velut prior amazones duxit. Circa orgia & initia-
tiones multū operæ impēdit tū vetera in melius redigēs tura
quedā ipse adinueniēs noua. Cū temporū vetustate priorū ge-
sta inuentaq; multis ignota essent solus hic eorū q; ante se fuez-
rant virtutē & gloriā tulit. Non autē solū hoc ei contigit: sed
herculi quoq;. Duo nāq; eodē nomine priores fuere. Superio-
rem herculē in ægypto natū ferunt magna armis subacta or-
bis parte in lybia colūnā posuisse. Secundus cretēsis virtute ar-
misq; nobilitatus instituit olympicū: & tñ vltimū pauloante
bellum troianū ex alcmena & loue ortū magnā orbis partem
peragrasse tradunt. Euristei imperio parentē. Qui multis fun-
ctus certaminū laboribus columnā in europa erexit. Nominis
igitur & rerū gestarū similitudo cū defunctus esset postremus
superiorē illi gesta ascripsit tanq; ynus tantū hercules extitisset
plures dionylios fuisse tū ex aliis conāturostenderetū preci-
pue ex Titanū pugna: q; constat Dionysiu contra illos loui au-
xilio affuisse. Non enī Titanas Semelis tēpora tulere: neq; cad-
mus agenoris olímpiis dīis antiquior dicēdus est. Hæc alybiis
de dionysio tradita. Nos iuxta ordinē a nobis p̄scriptū quat-
tum descripsimus librum.

Hercules

Cadmus

Explicit liber Quartus

Incipit Quintus In Quo Hæc Continentur

Prœmiū de his: quæ fabulose apud h:storicos ferūtur: de Dio-
niso. Priapo: Hermaphrodito & musis.De hercule. & duodecim eius laborib⁹ cæterisq; ab eo vscq; ad
vitæ finem gestis.

De argonautis: Medæa: & filiabus pelei.

De pronepotibus herculis.

De Theseo & eius certaminibus.

De septem regibus: qui ad thebas castrametati sunt.

De proavis eorum.

De neleo: & eius pronepotibus.

De laphitis. & centauris.

De æsculapio: & eius pronepotibus

De asopi filiabus: & æaci liberis.

De pelope: Tantalo: oenomao: & niobe.

De dardano & eius vscq; ad Priamum pronepotibus.

De dedalo: Minotauro: & de minois exercitu aduersus coca-
lum regem.

De aristeo: daphnidie: euridice: & orione.

LIBER

Ammo-
nis aries.
Dionysii
cornua.

Vites

Ordei
vinū

tutū eius filiū Dionysiū: qui recuperatō regno orbis imperiū possideret: deusq; haberetur: existimans verū fore vaticiniū. Et templo patri & vrbe cōditis vt deo illi honores impēndit quosdā instituēs qui haberēt diuinationis curā. Traditur ammon gallea in bellis vsus: cuius insigne fuit arietis caput. Sūt qui ipsum asserat natura in utroq; tēpore paruula habuisse cornua. Propterea filiū eius Dionysiū eodē fuisse aspectu posteris q; traditū deum hunc cornua gestasse. Edificata vrbe sacrificiū institutis Dionysio ferunt i primis cum de exercitu oraculum cōsuluisse: respōsum a patre traditum: q; propter eius in ho- mines merita immortalis esset futurus. Qua re elatus animo primo in ægyptū exercitū duxit eiq; prouinciae Iouē Saturni Rheaq; filiū cōstituit regē adhuc ætate puerū addito ei p̄fēcto olympo: a quo eruditus & ad virtutē institutus olympus est cognominatus. Fertur dionysiū ægyptiis ostēdisse vites plātare vinū conficere: ac alioq; fructuū vsum. Aucta eius virtuti fama: nulli ei obliſtere bello ausi spōte sibi parebāt. Laudibusq; ac sacrificiis vt deū colētes. Hoc pacto orbē aiūt peragrasse domesticis arboribus regiones reddens excultas beneficiaq; populis p̄bēs. Vnde honores ppetuō gratiāq; omniū assecutus est. His rebus cū de cæteris diis varie homines sentiat solū dionysii imortalitatē fixā animo tenēt. Nemo est. n. neq; græcus neq; barbarus qui illius beneficiorum gratiāq; fuerit expers. Nā eos quibus aut patria agrestis esset aut a vinearū vsu aliena: poculū ex ordeo conficere docuit paulo inferius vini suauitate. Ferūt eū ex indis ad mare descendantē titanis omnis q; cū maximis copiis aduersus Ammonē in cretā trāſfretarant cæpisse. Acti aduersus Ammonē moto bello Iuppiter ex ægypto: Dionysiusq; ac Minerua & alii quidā quos deos dicunt in cretā transcēdentes Ammoni subsidiū tulere. Initio certamine superior Dionysius oibus titanis interfectis victoria potit⁹ est. Postmodū Ammone Dionysioq; ex hominū vita ad immortālitatē translatis Iuppiter vniuerlo imperauit orbi. Sublatis titanis nulloq; etus imperiū turbare auso. Hæc primi dionysii ex Ammone Amalteaq; nati gesta lybii fuisse tradūt. Secūdus ex Io: Inachi & Ioue genit⁹ ægypto imperauit initiationesq; mō stravit. Tertiū Iuppiter ex Semele apud græcos genuit priorū virtutis imitatorem. Nā & p omnē orbē exercitū circūduxit: & plura reliquit trophea statuasq; suarum expeditionum testes. Multa insuper loca cultiora plantis arborū redditit. Mulieres

lege missum: ut aut virginem secum reduceret: aut in pheniciam non rediret. Cum diutius quesitam ab se virginem non inueniret postposita patria in boetiam peruenisse. Vbi cum responsu oraculi thebas condidisset. Armoniam postmodum veneris filiam in uxorem sumptissime: ex qua Semelē: Ino: Autonē: agauen ac polydorum genuerit. Semelen Iuppiter ob pulchritudinē in forma hominis cognovit. Quod existimās ab Ioue in sui contemptū agi rogauit ut secum prout cum lune assueverat coiret Iuppiter dei maiestate assumpta cū tonitribus ac fulgure ad eam descendit. At illa pregnāns: cum neq; fulgoris neq; tonitus vim ferre posset: filiū aborsa igne expirauit. Infantem iuppiter mercurio dedit ad antrum nyse quod inter phoeniciam: nilūq; est deferendum: a nymphisq; omni studio curaq; educandum: Vnde ab ioue nyfaq; Dionysium dixerūt: quod etiā Homerus in hymnis testatur inquiēs est nyfa supra mōtem floridum silua procul a phoenicia ferme ægypto fluente. Nutritum a nymphis aiunt. Vini vineæq; extitile auctorem. Orbem quoq; ferme deambulantem multas regiones reddidisse domesticas: ac propterea maximis apud omnes honoribus celebratum. Docuisse eos insuper quorū regio vites ferre nō posset: potū ex hordeo conficerē quē non nulli zitū dicūt: paulū a vini sapore differētē. Exercitū quoq; secū nō tantū viroq; sed etiā mulierū circūducēs nefarios homines atq; iniquos metita mulctauit poena: in boetia iussit in gratiā patriæ oēs vrbes liberas esse ciuitate sui nominis cōditā: quā & liberā pñūciauit. In indiā cū exercitu trāscendens trienio post multis cū spoliis in boetiā rediit. Primus omniū triūphauit elephāto īdico vectus. Boetii cæteriq; græci thraces quoq; in memorīā indicā expeditiōis sacra triaterica sibi instituerūt. Vnde & in multis græcis vrribus triēno bacchides mulieres cōueniūt: apud quas de more virgines thyrsū ferūt in honorē dei bacchantes. Eiq; per cætus sacrificantes. Postremo memorīā menadum q; ferūtur illi deo astitisse: hymnis & cantu renouant. Substulit & oēs impios: q; in orbe erāt. Sed maxime pentheum ac ligurgū. Vini inuentio tū propter potus voluptatē. tū quia corpus reddit validius grata supramodum mortalibus fuit. Aiunt cum purum in cænis vīnum datur: omnes deū sospitem optare bibenti. Cum vero post cænam aqua mixtum sumitur: iouē vocari saluatorē. Nam puri vīni potus ad insanīā redigit. Aqua iouis mixtus voluptatem in iiiii

Thebe
Semele
Ino
Autonē
Agave
Polydo-
rus.

Nyse an-
trum.
Dionysius
vnde

Triūph⁹
primus
Triateri-
ca

Vīni
vīsus.

LIBER

Aud sane nos fugit veterarū rerū cognitio
nem scriptoribus ut multis labātur contin-
gere. Nam & antiquiora illa paululū subob-
scurā ambiguitatē p̄bent scribētibus: & tem-
porū descriptio haud facilis cognitu quādo-
q̄ detrahit egentibus fidē. Heroum p̄terea
semideorūq; ac cæterorum virorū multiplex

ac variarū genus non satis exquisite explicari potest. Accidit
insuper qđ omniū est difficillimū vt de antiquoꝝ gestis fabu-
lisq; scriptores inter se admodū dissentiant. Qua moti re no-
biliores qui postmodū secuti sunt historicis omissis priorū fa-

Ephorus

bulis ad recentiores se historias contulere. Ephorus quippe
cymeus Socratis discipulus historiā scripturus veteribus p̄ter
missis rebus ab heraclitarum tēpore narrandi exordiū cœpit.

Callisthe-
nes.

Callisthenes ac Theopompus: quos eadem tulit ætas prisca
illa minime attigerunt. Nos secus arbitrati onus sumplimus

Theopom-
pus.

prisca res omnis litteris mandādi. Maxima enim plurimamq;
heroum semideorūq; tum aliorum excellentium virorum me-

ritis: quorum a posteris semideorū heroūq; honores ac sacra
impensa sunt egregia facinora extiterunt. Qui tamen omnes
historiæ munere laude sempiterna celebrati sunt. Nos quippe

tribus superioribus libris externarum gentium acta: quæve de
diis ferūtur: loca insuper singula: & quæ in eis fere aliaq; ani-
mantia ac cætera memoratū digna admirandaue haberentur

rettulimus. Hoc autem libro quæ a græcis de heroib⁹ semi-
deisq; quos prisca celebrait ætas tradita sunt: deq; preclaris

eorum bello gestis complectemur. His adiūcetes quæ ab iliis
pace ad vtilitatem cultūq; hominū adiuuenta: quæve sancta

legibus fuere. Initium vero a Dionysio sumetur: quem impre-
mis antiquū fuisse constat ac maximis beneficis vitæ morta-
lium profuisse dictum est superius a nobis barbaros quodam

Osiris
Dionys⁹

huius sibi dei genus vendicare. Nam ægyptii deum iū Osiridē eum esse affirmant: quem græci Dionysium vocant. Hūc
volunt omnē circuisse orbem vini repertorē: cum vites plan-
tare docuerit. Quo facto cōmuni gentium omniū consensu

sit illi immortalitas tributa. Indi quoq; hunc apud senatum fe-
rūt: vīniq; vīsum ab eo hominibus traditum. Equibus licet an-
tea singulatim explicuerimus. Nunc tamen quæ græci de hoc

Cadmus
Europa.

scribant deo minime visa sunt omittenda. Cadmum agenoris
tradunt ex phœnicia ad peruestigandam europam a rege ea

que longum esset recēdere & alienū ab historia: vocitatus est.
 Dupli esse videtur forma quoniam duo dionysii extiterunt.
 Primus barba promissa antiquo more barbam nutrientiū fuit.
 Speciosior posterior iuuenis (& vt fertur) delitosus. Quidam
 duplice formā illi tributā volūt: quoniā ebrietas & iracūdos
 efficiat & hylares. Satyros etiā: quoq; opera in psaltilione ac
 tragœdiis oblectabatur secū tradūt duxisse: & musarū quidē
 optimis institutis. Satyros vero risu ac toco. Dionysius vitā
 omnē fœlicē traducebat. Scenicæ p̄terea artis ac theatrorum
 inuentorē. Et musicæ certaminū institorē volunt: oēs etiam
 qui in exercitu musicis exercebatur fecit immunes: qđ & po-
 steri instar dionysii seruarunt. Omnes. n. musicæ operam dā-
 tes immunitate potiti sunt. Et de dionysio ne modū excedat
 oratio haec⁹. Nūc q̄ de priapo tradūt: sunt enim dionysii
 rebus contigua se infert scribēci locus. Fabulantur antiq; filiū
 Dionysii ac veneris priapum fuisse ducti vero satis limili con-
 iectura: q̄ qui vīno indulgeant sunt natura ad venerē prōp-
 tiores: alterunt nonnulli priscos illos cum vellēt hominū pu-
 denda occultius nominare priapū dixisse: alii genitalia dicūt:
 cām esse hominū generationis: propterea q̄ semper exitisse i-
 mortali honore celebrata. Aegyptii de priapo scribētes: oīlī
 titanas aut̄ osiride ab se dolis imperfecto corpus ei⁹ in æquas
 partes diuisisse. Isq; domo clam elatis partē pudendā in flumē
 cū singuli eā respuerent abieciisse: isidē postmodū vltam viri
 mortē in titanibus occisis viri corpus inquisisse partesq; reper-
 tas cū in formā hominis compoſuisset sacerdotib⁹ tradidisse
 sepeliēdas: vtq; veluti deū Osiridē colerēt imperasse. Sola pu-
 denda nō repta pro deo colī: incq; tēplo suspendi iussit. Hēc
 de priapi genere: dec̄q; eius honore ab antiquis ægyptiis tra-
 dūt. Hunc deū qdā Thyphalū alii thyphonē nominant. Nō
 solū autē in vrbī tēplis: sed in agrestibus quoq; locis tāq; vi-
 nearū atq; hortos custos colitur fructuū fures castigans. Non
 solū aut̄ in ceremoniis quæ dionysio impēdūt: sed & in re-
 liquis ferme aliis huic deo sacra cū risu & ludo frūt. Simili or-
 tu fuisse quidā existimant hermaphroditū: quē ex mercurio
 ac venere genitū vtriusq; parentis nomen cepisse ferunt. Hūc
 deū esse opinantur promiscua viri ac foeminæ natura: fuisse
 quoq; & specie mollitiæq; corporis fœminæ similē & opera
 exercuisse viri. Quidā eiusmodi partus asserūt naturæ nostra:
 quæ raro fiāt: atq; aliquid: tū bonū: tum malum portendant.

Dionysii
forma
duplex

Satyri

Musici

Priapus.

Herma-
phrodit⁹

LIBER

	letitiaeque affert: & prohibet insaniam. Ferunt in deos rerum ab se inuentarum meritis maxime dionysium ac Cererem ab hominibus coli. Alterum suauissimi potus auctorē: alterā ob fruges ab se repertas. Traditur quoque & alter multa prior etate fuisse diony- sius. Quem aiut ex Ioue & Proserpina natū a nonnullisq; ap- pellatū Sæbasis . huius genus sacra honores q; ppter pudore nocturna occultaque agunt. Dicitur propter ingenii acumē pri- mus boues ad iugum iunxisse; eorumque opera frugē iacta semi- na reddidisse. Qua ex re illum cornibus fixerūt. Ex semele vero natū posteriorem ferunt delitiis deditū molli corpore ac pcæteris decoro voluptatibus insuper venereis indulgentem in exercitu mulierū copiā circūduxisse armatā hastis thyrso inuolutis. Tradunt & musas virgines cū eo profectas apprime eruditas. His tum propter cantus suavitatem tum quia docte psalere bonisq; artibus eruditæ erant: deus ille oblectabatur. Secutus est ipsum silenus quoque pedagogus ac nutritor opti- smoruq; institutor studiorum: qui plurimū Dionysio ad virtu- tem ac gloriā resq; bellicas profuit: armis bellicis in pugna vtebatur & pardalorum pelibus pacis tēpore in solēnitatibus diebusq; festis vestes floridas molles ac delicatas iniduebat. Si qn̄ ex potubibentis caput agitaretur: mitra caput aligabat vnde & mitriphorus dictus est. Reges posteri pro mitra caput diadematē vinciri sunt soliti. Aiunt insuper dimytora vocatū: quoniam exyno patre duo sunt orti dionysii & matrib⁹ dua. Verum posteriori prioris a scripta sunt gesta. q; propter q; post- modū secuti sunt veritatis ignari nominisq; ducti similitudie vniciū extitisse dionysium crediderunt Harticā quoque ex huius- modi tribuūt ei causa. Cum nouiter reperto vino nōdū aqua infundere cōsuissent: in amicōq; epulis ac festis diebus vinū purū ad voluptatē potates ebrii reddebātur. Qua ex re ligne- is baculis: quos gestabat alteri alteros percutientes plurimos vulnerabat: quidā peribat exvulnere. Ut eiusmodi certamina prohibefetur. Dionysius: vt modico vino vtq; pro fustibus li- gneis ferulis vteretur: edixit. Plurima ei cognomina ab reb⁹ quas egit sunt ab hominibus indita. Nā alii bacchū a mulie- ribus: q; bacchantes illū seqbātur dixere: alii a torculari: quo vinū exprimitur lenæū. Quidā bromiū a tonitru: qui in eius ortu cōtigit: pīngeni⁹ insup ex eadē appellatur cā. Quin etiā triūphator dicitur: q; primus omniū de indis multis cū spo- liis in patriā reuersus triūpharit. Aliis quoque cognominibus:
Cereris inuenta.	Sæbasis Boues ad iugū Bacchi cornua.
Silenus	Mitra Dimytor
Ebrietas	Bacchus vnde Lenæus. Bromius

strorū hoium imbecillitate. Ita retū gestarū nimia magnitudie moti aut quaq; historicis crediderunt. Verum in priscis illis rebus ac fabulis similibus non omnino ad quadram veritas per vestiganda est. Etenim in theatris licet sciamus minotaurum forma qua fertur minimis extitisse: nec tricorporem gerionem tamen pro veris eas fabulas ducimus fauoresq; eius dei honores augemus. Et sane periniquum videtur cum hercules dū vixit orbis monstra suo labore perdomuerit: homines rātorū beneficiorum immemores eius laudi claris operibus partē calaminiando detrahere. Cumq; posteri propter ipsius virtutis excellētiā communī omnium consensu immortalitatē illi tribuerint. Nos neq; traditam quoq; a patribus erga illum deum pietatem seruare. Verum his post habitis opera eius ab initio exponem⁹ tū poetarū: tū scriptorū antiquissimos imitati. Ex danæ acrisi ac Ioue natū persea ferūt. Ex eo andromedarū cephei lectionem. Is deinceps sumpta Euridice pelopis Alcmenā procreauit. Hanc dolo iuppiter cum cognouisse herculēgenuit: hoc pacto herculis parentum genus ad maximum referrunt deorum eius virtutē non solum ex operibus spectare licet sed etiam ex genere: Iouem enim ferunt tres noctes in unam redactas Alcmenæ operam dedisse maximum futuri roboris inditium. Tantū tēporis in eo puero creādo impēsum. Quod nō amoris cupiditate put in aliis mulieribus cōtingit factū est sed pueri ḡnēdi gratia. Itaq; nolens vi alcmenā aggredi: ne q̄ fidens posse illi coitum ob eius prudētiā persuadere dolo mulierē aggressus est Amphitriōis forma assumpta Adueniēte partus tempore Ioue diis astatibus predixisse ferūt ea die puerum qui nasceretur se persidorū regem facturum. Quibus verbis mota Iuno lucinam filiam iussit cōp̄ rimere Alcmenā partum. Euristheum ante tempus in lucem educere. Iuppiter licet consilio frustratus quo i predixerat ratum: & Herculis famam claram esse volēs dixisse iunoni ferunt permittere se euristheū vt predixerat regēm esse: Herculeq; ei subiici velle: duodecim quoq; certamina ab eo perfici quæ Euristheus mādasset. Qui bus consummatis fieret immortalis. Alcmena post partum Iunonem yetita puerum in loco exposuit: quē nunc ab eo herculeū campū dicunt. Quo tēpore minerua vna cū Iunone pfecta cum infantis naturam admiraretur Iunoni sualit: vt illi mam mā preberet. Qua preter ætatē violentius sumpta Iuno dolore motapuerū abicit. Minerua illū matti detulit nutriēdū.

Perseus
Iouis et
danaes
filius.

Natiui-
tas Her-
culis

Part⁹ ac-
celeratio-

Hercule⁹
campus.

LIBER

Quoniam vero musarum in dionysii gestis meminimus: videtur nunc de his diligentius scribendi tempus: plurimi & hi persimiliter qui probatur scriptores tradunt: eas iouis & memorie filias pauci ex poetis in quibus est alcmeon filias esse coeli ac terre aiunt: in numero quoque dissidentiunt: nam quidam tres alii non uem asserunt extitisse. Verum nouem numerus inualuit: his comprobantibus qui habitu sunt: homerum dico atque hesiodum ceterosque eiusmodi ceteris praestantiores. Homerus enim ait musas noue esse pulchritudine eximia. Hesiodus etiam recenset noia. clio. Euterpe. Thalia. Melpomene. Terpsichore. Erato. Polymnia. Vrania. Calliope. quae omnibus est nobilior. Harum cui libet sua officia tribuunt eorumque ad musicas attemperant. Veluti poeticam melodiam saltationem choreas astroligiam: reliquaque doctrinas plures asserunt eas fuisse virgines quoniama virtutis disciplina incompta esse videantur. Musas eo volunt cognominatas: quod homines bona utiliaque docent: & quae ab indoctis ignorantur. Nomina cuique a proprio munere tribuerunt. Nam Clio propter gloriam quae ex poetarum laudibus ortur dictam volunt. Euterpen propter voluptatem quae ab audentibus ex honesti eruditione percipitur. Thalamusque in longum tempus poetarum laus parta virescat. Melpomenen a melodia: qua audientes demulcentur. Terpsicoren eo quod audientes oblectat propter bona quae proueniunt ex doctrina. Erato quod docti homines ab hominibus amentur. Polymniā: quoniama cantus suavitate poetas reddit gloria immortales. Vraniā: quod viros eruditos ad celum tollat. Gloria enim ac sapientia eleuat animos ad coelestium contemplationem. Calliopeque causus suavitate ceteras antecedentes magni ab auditoribus extimescit Posteaque de musis rettuli. nūc gesta herculis recēsumus. Neque vero me latet magna in difficultate versari: tū veterū reges: tū principes operū herculis scriptores. Ea. n. fuisse ampleitudine singuli fatenque ut omnia quae memoria hominum complexa est gesta supare videantur. Difficile est pro dignitate regis eis acta scribere: atque ea que tanta magnitudine extitere: ut immortale p̄imum mereatur quae factis oratione prosequi. Nam cum propter vetustatem admirationem quae rerum multi haud facile crederent scribentibus necesse fuit in his quae maxima habebarunt p̄termittere quedamne omnia scribendo historiae parum fidei haberetur. Nonnulli enim legentiū haud recto iudicio vni nimis exquisite antiquas res ex his quae nūc gerunt p̄peditū existimantes herculis virtutē ex non

Musarū
numer⁹

Clio.

Que de
hercule
dicuntur

versus isolatum occidere voluit. Quo fugiente filios qui ppe megarā habitabāt sagittis velut hostes appetiit. Paulatim abs- cendēte demētia preteritū recognoscēs facinus doluit ex tāta calamitate: cum singuli vna eius malo mererent diu quieuit domi fugiens hominū consortia & cōsolationes. Tandē tem- pore dolorē mitigante paratus ad subeunda pericula ad Euri- stheū venit. A quo primū iperatus est nemei leonis interficiūdi labor. Hic pretermodū ingens & qui neq; ferro neq; ære neq; lapide vulnerari posset manibus necessario erat occidēdū. Ver- sabaſ is maxime iter Miccēnas ac nemeā siluā circa mōtē quē a casū tritonē dixerūt. Huius in radīcibus aderat spelunca ad quam diuertebat belua Hercules cum ad locū accessisset refu- gientē in speluncam insecutus ferā altero aditus ore obturato manibus leonē comprehensum suffocauit. Detractam pellem corpori tegumētū ad futura pericula circundedit. Secundū ei certamē additum fuit interitus Hydræ lerneæ: ex cuius cor- pore centū prodibant serpentū capite ceruices. Quarū singu- lis cæsis duæ renascebantur: ob eāq; rem minime vinci vide- batur posse cū pars amputata validior redderetur. Hanc diffi- cultatē arte superans Iolaū monuit: vt e vestigio incisam cerui cē face lignea ne efflueret sanguis inureret. Hoc pacto supata belua sagittas suas eius sanguine tinxit quo illaq; vulnus mor- tiferū redderetur. Tertius extitit labor datus: vt aprum erimā theū arcadie vastantē agros viuum afferret. Quod mandatū admodū difficile viñum est. Oportebat enī cū eo pugnantē a deo viribus validū animoq; prouidū essevt in bestiæ cōgressu caueret ne elapsa manibus dentium discrimē subire neue vi p- imeret arctius cōstrictā hoc arduum factu cēsebat: sed ea prudē- tia certauit: vt bestiā viuā super humeros ad euristheū afferret. Qua conspectā timore ductus rex in æreo se vase abscondit: His actis Hercules centauros ob hāc causam expugnauit. Pho- lus erat centaurus a quo propinquus mons dictus est. Hic hos pitem herculē cū domi suscepisset defossum antea vini doliū extulit hoc tradunt cuidā centauro olim a Dijonysio datū: ipe ratūq;: vt tunc vinū proferret cū adesset hercules. Quartā post modū progeniem solum verbog; dionysii memorē vim doliū aiunt ob herculis honorē reserasse. Verū eius odor: tum vettu- state vini tum virtute ingens ad propinquos centauros delat⁹ æbrios reddidit. Vna igitur domum pholi magno ingressi tu- multu ad rapinam versi sunt. Pholus timens cum se abscon-

Primus
Herculis
certamē
cū leone
nemeo

Secundū
certamē
cū hydra

Tertium
certamē

Quartū
cer. cum
cētauris.

LIBER

Primus
herculis
labor.

Eriginus
minioꝝ
rerum.

Bellū in-
ter hercu-
lē et erigi-
num.

Megara
cteōtis fi-
lia hercu-
lis vxor.

Furore
hercules
mouetur.

Mirabitur merito quis rem desuetā accidisse vt mater:quā ad filiorum amorē natura compellit ex se natū perditum iret: nouerca quæ natura odiſſe priuignos solet ignorans saluare infantem.Iuno deinceps duos dracones ad perdendū misit puerum,quos ille vtraq; manu fauicibus apprehensos strangulauit Vnde illum argui quoniā iunonis opera gloriam esset adeptus cum antea alceus vocaretur heracleū dixere reliquis impo nuntur a parentibus nomina:huic soli virtus nomē dedit: intē rim Amphitriō ex tirinthio pulsus thebas cōcessit. Hercules antea educatus optime certaminū quoq; exercitio deditus: & corporis robore excelluit & animi virtute. Adhuc ephebus pri mū ad liberādas e seruitute thebas operam impēdit tanq; patriæ gratias redditur⁹. Erant subditi thebani Eri gino minioꝝ regi superbe ab eis annis singulis certū tributum exigēti. Sed minime veritus imperantiū vires rem aggressus est memoria dignam.Omnes qui ad exigēda tributa missi erant male mul citatos e ciuitate expulit. Eri gino eius rei auctōrē dari sibi postulante chreon thebanog; rex illius potentia territus paratus erat seditionis tradere auctōrem. At hercules comparatā adolescentium manū ad libertatē patriæ cohortatus arma ex deo rum templis progenitorū spolia diis affixa ad belli visum de prompsit.Nulla enim priuatim in vrbe erant arma:sed singuli regis edicto: ne desciscerent adempta. Audiens postmodum hercules Eri ginū cum exercitu appropinquare vrbi obuiā cū milibus egressus in quodā angusto aditu vbi paucis pugnādi locus erat regē adoptus prelio victum occidit omni illius exercitu/deleto ex temploq; ciuitatē orchomeniorū captam mi nyorum prius incensa regia euertit. Ad quarū rerum famā per vniuersam graciā dispersam stupētibus omnibus chreon rex admiratus adolescentis virtutē filiam illi Megarā nuptui despōndit: vrbis veluti filio curam permisit. Euristheus habens argis regnum nota herculis fama eum ad perficienda certamina arcellit. Renuentē iussit iuppiter Euristheo obtēperare. At is delphos adiens consulto super his deo responsum tulit ab diis iniunctum esse:vt euristhei iussu duodecim certamina perficeret: quibus trāslactis immortalitate potiretur: ea ex re haud parum est, commotus animo hercules. Nam & sua indignum virtute videbatur humiliori seruire:& ioui & patri non obtēpe rare tum inutile:tum impossibile ducebatur. Hac anxietate pplexo animo iuto rabiem iniecit. Itaq; in insaniam amentiamq;

ruit. Sed pignione flunine superinducto cursu eius aulam purgauit absq; ignominia vna die opere perfecto. Miranda profecto herculis prudentia qui q; per ignominiam superbe imperatorum erat: in laudem vertens nil indignum egit immortalitate. Suscepit deinde onus tauri ex creta (quem Paliphæ amat) deducendi. Eo in insulam nauigans Minois regis auxilio taurum in pelloponensem longum profecto maris iter deduxit his actis olympicum instituit certamen locum optimum existimans ad tantos hominum conuentus campos iuxta alpheum flumen sitos. Ibi hæc certamina Ioui patri dedicauit coronatus. Quoniam & ipse quoq; bene & hominū genere absq; premio esset meritus. Ea vero certamina q;q inuicē diuersa abiq; pugna euicit nullo propter singularem eius virtutem secum congregdi auso. Nam pugiles aut panchiratiastes supereare eos qui in stadio certant difficile est. Arduum item est illo qui leuib; certaminibus excellent cum his qui in grauiorib; versati sunt contendere Merito igitur omnium hoc ab hercule institutum certamen habetur prestantissimū. quod ab optimo viro principium sumpsit Nō videtur aut dona omittenda a diis Herculi ob virtutē tributa nā cū ex belli laborib; ad regē se ac hominū cætus diesq; festos cōtulisset deus quilibet suis eū muneribus ornauit pallas peplū: clauā ac thoracē vulcanus dedit yterq; insigne suæ artis opus nam alter rem ad usum pacis voluntatemq; concessit alter ad belli pericula euitanda. Neptunus insuper equos donauit. Mercurius ensem: Apollo arcum quo & vti docuit Ceres ad expiandam centaurum cedem quādam parua mysteria celebrare monstrauit. Rem precipuā circa huius dei genus licet aduertere. Iuppiter primam mortalem foeminam nioben phoronei cognouit Ultimam semelen: quā sextādecimā a niobe scriptores genitā tradūt a cui⁹ primū maioribus gignere homines coepit: in eaq; ipsa desiit. Post hanc nullius appetiti cōcubitū mortalis nemine sperans huic simile fore: nolensq; melioribus immiscere deteriora: postea circa insulam palenen gigantibus bello coelestes laceissentibus hercules pro diis pugnans multis ex hostibus imperfectis maximā gloriam adeptus est. Iuppiter eos qui sibi astiterant deos tantum olympios appellauit: vt hoc cognominis honore bonus a malo interno sceretur. Eodē quoq; cognomine solū Dionysū herculeq; ex mortalibus foeminis ortos dignatus est: nō solū q; ab se natierat: sed pp; parē virtutis emulationē cū yterq;

Septim⁹
labor de
aula pur-
ganda

Octauus
de thau-
ro.
Olympi-
cum cer-
tamen.

Munera
quib⁹ dei
hercule
donaue =
runt.

Dii olym-
piaci.

LIBER

disset solus hercules illis obstitit. Pugnandū erat cū his qui ex matre dii erant : quibus æquorum velocitas robur diformis corporis hominum prudentia ineset: centauri pars tædis ab radice australis: pars magnis saxis quidam accensis facib⁹ : alii securibus ingentibus certabant hercules intrepidus pro dignitate ab se gestorū pugnam subiit. Iuuit in hoc eos bello mater nebula maximum hymbrem infundens qui haud nocuit quadrigipedibus hominibus vero solum lubricum fecit: hoc auxilio fultos cétauros hercules tamen superior multis eorū per ep̄tis reliquos in fugā vertit: ex defunctis clariiores erāt. Daphnis Arge⁹: Amphion: Hippotio: Orios: Isoples: Malach: tes: Tere⁹: Derpos: Phrixus. Qui vero aufugerant meritam deinceps pœnam dedere. Omados qui in archadia alcinoi euristhei soror vim attulerat peremptus est. Qua in re herculis virtutem admirati omnes sunt qui & illum vt hostem priuatum odit: & iniuriam sit mulieris vultus verū cū pholus centauros q̄ in pugna ceciderat vt cognatos sepeliret: contigit vt sagitta a quodam euulsa se ipsum ferret: quo vulnere cum curari nequiret obiit. Hunc hercules magnifice sepelit sub monte quæ res ei gloriolier omni columna cecidit. Ab ipso enim mons absq; alio epigrammate pholos cognominatur. Nā montis cognomē: q̄ pholos dicit nō epigrāma aliquā sepulti nomen representat. Eodemodo & chyronem arte medicinæ p̄ditū inuit⁹ sagitta occidit. Deinceps mādatū herculi est: vt aureis cornib⁹ certiam velocitate eximia captam adduceret. Hoc certamē ab soluit ingenio: quod non utilius habetur corporis viribus. Hāc retibus quidam captam aiunt. Alii indagānc abscq; labore deprehensam esse dormientem Nonnulli continua fessam in persecutione esse captam volunt. Quod certamen non vi aut periculo est: sed iagenio consumatū. Cū mandatū preterea herculi esset vt aves ex stiphalida palude pelleret: arte ac prudenter facile iniunctū labore p̄fecit. Expulsis aubus que innumerata multitudine ēt finitimarum regionū fruct⁹ vastabat. Vi supra nō poterat ppter ingētē numeri ingenio opus erat. Tabula ergo æneā parauit: quæ repercussa ingenti sonitu volucres timore ad fugam compulit longinquam. Qua ex re paludem ab auium molestia exemit. Post hec in herculis contéptū precepit Euristheus vt aulam ægei nemine iuuante purgaret. Hęc per multos annos contractis sordibus firmoq; repleta erat. At ille ad effugiēdā contumeliam humeris aulam mundare hora-

Quītum
cer. cum
cerua au-
reis cor-
nibus ad
ornata.

Sextus
labor cū
symphal-
dibus

hunc aptum expeditioni. Vulgata erat per orbem fama chrysostomum hoc enim adiutio nominem traxerat qui vniuersae hyberiae imperaret tres habere propugnatores filios tum robore corporis. tum armis egregios exercitum preterea cuiuslibet fortissimorum militum esse. Quas terum gratia motus euristheus existimans eam fore difficultate expugnationem hoc herculi certamen in dixit. At ille priorum ab se gestorum memor fidenter id periculum adiens exercitum creta coegerit existimans inde facile se copias traducatur. Optime enim sita insula est: ex qua in vniuersum orbem exercitus educi possit. Verum antea herculi cretenses cumulatissimos honores impenderant: quibus ductus in hanc gratiam omnem feris beluis insulam ita purgauit ut nullum agrestium animal in ea deinceps neque ursus neque lupus neque serpens neque aliud quid simile sit repertum. Hec ideo merita in insulam contulit: quod iuppiter ibi natus alitusque fuerit. Ex ea igitur in lybiam nauigans Anteum primo corporis robore ac palestra preclaratum (multos enim externos secum certamine congressos occiderat) ad pugnam provocatum peremit. Tum in lybia feris beluis plena nouillas quas subegit oras ita domesticas reddidit ut agrorum cultura platis fructiferis vitibus oleis fertiles redideretur: ita lybiam antea ob feras multiplices infestam ac desertam adeo habitabilem cultamque prebuit: ut nulli alteri regioni caderet felicitate. Eodem pacto scelestis nephariisque hominibus superbia insuper elatis principibus morte sublatis urbes reddidit felices. Tradunt herculem adeo feras bestias hominesque impios odisse atque oppugnasse quod serpentem se adhuc infantem interficere voluerint: quodque vir factus imperium subierit superbii atque iniusti domini ea certamina imperantis. Post antae mortem in aegyptum transiit busiris occidit regem hospitum cande ad se accedentium crassantem. Cum transiisset loca arida lybie inuenit urbem solo urbem condidit a multitudine portarum quae in ea erant certum portarum appellata: eius urbis status usque ad posteriora permanens tamen quibus carthaginenses maximis copiis urbem ab se expugnata coevere. Peragrata maiori lybie parte hercules ad oceanum: qui est ad gades puenit. Ibique ab ultraque continentis parte colunis positis in hyberia eum exercitu transiit. Chrisaurique filios tribus magnis exercitibus fidetes singulari punctione sustulit. Cepta hyberia greges bouium secum adducens iterque per hyberiam facies Cum quidam eius gentis rex vir iustus pateris ac probum cum magno honore exceperisset: propter bouem regi dono dedit. Quos ille

Quare
hercules
multa cre
tēlib⁹ bñ
ficia con
tulerit.
Antheus

Quare
hercules
serpentū
inimic⁹:
Buliris

Cerionis
mors.

LIBER

Prome =
thei agla

Diome =
dis æqui
Nonus

Cū atmaz
zonibus
certamē.

Decimus
labor.

multis mortales beneficiis affecisset. Iuppiter prometheū: qui hominibus ignem dederat. vincis alligavit aquila ppe posita quæ illius tecur depasceretur: hanc hercules illius milerat? posnam qui ob'beneficiū hominibus impensum plectebatur sagitta peremit Iouisq; iram mitigās benefactorum sociū exemit a cruciatu. Labor deinceps est ei iniunct⁹ diomedis thracis equos deducendi. Erant equorum preseptia ob equorum feritatē g̃rea ferreis catenis equi viribus preualidis vincebantur. Cibis alebantur nō his quos terra ferat sed hospitium eo diuertētū carnisbus hos cupiens hercules abducere primo diomedē cœpit: deditq; suo exemplo equis cōmedendū. Mansuetiores deinde factos ad seq̃ adductos: euristheus iunoni sacrauit. Quoq; genitus vsc̃ ad macedonē Alexandrū permanxit. Cū Iasone postmodū ad vellus aureū rapiendū nauigauit in colchos: sed de argonautis posterius dicetur. Acceptis insup ab euristheo mādatis hercules: vt cigulum hyppolite amazonis afferret: aduersus eā cum exercitu profectus: ad euxinū portū nauigauit. Ac per hostia termodontis fluuii ingressus prope Themiscyra vbi amazonū regia erat castra posuit. Primo cingulū ab eis postulat sed vbi renuētes intellexit armis agendū censuit. amazonibus exercitui herculis oppositis que nobiliores bello erāt herculē solum acri certamine appetiuere: & primum Aella: qui ex velocitate id nomē traxerat: cū velociore se reperisset pugnās occubuit. Secūda phylippis e vestigio in primo cōgressu unico vulnere cecidit: post hāc parthoes: quam septies ex puocatione hostē superasse aiebant inita pugna est interēpta. Quartā deinceps euribā: que bellicis rebus expertam fortitudinē præseferens aliorum auxiliū renuebat: opinione deceptā cū fortiter offēdisset hercules interficit. Dehinc cœleno euribā phœbes Artemis venatrix ab eo perēpte post has deianirā Asteriam Marpē Thermessam Adippē deuicit. Quæ cū virginitatē seruare iurasset iusjurandum seruauit. Vitam neq; saluare potuit. Menalippe quaamazonibus preerat precipua excellēs fortitudine imperium abiecit. Hercules clarioribus sublati multitudine in fugam versam insecuritus amazonū gentē deleuit. Ex captiuis Anthiopē theseo largitus est Menalippae sublato baltheo salutem dedit: decimus deinceps labor ab euristheo herculi iniunctus vt gerionis boues qui in hyberia loca versus oceanum sita pascebantur ad se deduceret. Hercules sciens hūc laborem magni difficultiq; esse certaminis exercitum pparauit

mulierū inuicē p̄cio cōductis mirabile nostris vnius sc̄eminas
factū cōrigit. Quæ p̄gnās cū viris opus mercede faciēs ingē
tibus p̄t̄ dolorib⁹ ab̄cessit inter virgulta: ibi q̄ ab̄q̄ eiulatu
infantē editū foliſq̄ inuolutū cū abſcōditū dimisit ad op⁹
nihil de partu locuta rediit. Sed re ad vagitū infantis cogni-
ta: q̄ opibus p̄erat nō pmisit matrē a labore quiescere: donec
tandē infantis misertus p̄bita mercede mulierē dimisit: hercu-
les ligurib⁹ ac tirrenis telictis ad Thyberim fluuiū: vbi nūc
roma est: multis postea seculis a romulo martis filio condita
puenit. Tenebat tūc aborigenes: qđ nūc palatiū appellant vr-
bē p̄oemitus partułā incoletes. Inter p̄stantiores potiti⁹ & pi-
narius erāt: q̄ herculē vt hospitē magno honore donisq̄ su-
scipere. Hořz viroq̄ monumēta vſq̄ ad hāc ætatē romæ per-
manēt. Nā inter nobiliores habent pinarioq̄ tāq̄ vetustissimū
gen⁹ potitioq̄ in palatio cocleæ descēlus est lapideæ. Ab illo
potitia dicta pp̄inquo domuit: q̄ tūc potitii fuit. Hercules ad
honorē sibi a palatinis ipēsum dixisse fertur: eos q̄ sibi postq̄
ad deos trāslatus esset decimā bonoq̄ dicarēt vitā fœlicē vi-
cturos. Qđ & eueniſſe vſq̄ ad hoc tēpus cōstat. Multi. n. ro-
manoq̄ nō solū mediocri cēlu sed q̄ ditissimi sunt hīti: deci-
mas herculi voverūt. posteaq̄ fortunatores facti bona sua ad
quattuor talētoq̄ milia herculi sacrarunt. Lucullus romanoḡ
ferme ditissimus extimatis bonis decimā herculi partē dedit
epulas p̄bēs cōtinue ac p̄fundēs multa. Tēplū iſup iuxta thy-
beri egregiū herculi cōdidere romani: i quo ex decimis sacra
deo offerūt. Deīn a thyberi p̄fectus p̄ littus italiæ ad cumēū
deuenit cāpū: in quo tradūt fuisse hoies admodū fortes & ob
eoq̄ scelerā gigātes appellatos. Cāpus quoq̄ ipse dictus phile-
gre⁹ accole: q̄ olī plurimū ignis instar ætnæ sicuti euomens
nūc Vesuuius vocat multa seruās ignis antiquestigia. Cogni-
to herculis aduētu gigātes instructis copiis oēs ei obuiā p̄fe-
cti sunt. Acriq̄ cōmissa pugna: pollebat. n. viribus: ferūt diis
adiutoribus supiorē herculē plurib⁹ illoq̄ interfectis eā regio
nē oī feritate purgasce. Traditur gigātes terra dici genitos p-
pter corporoq̄ ingentē molē. Hæc de gigātibus qui in phlegra
deleti sunt a nōnullis quos Timeus rerum scriptor sequitur fe-
rūt. Ab his locis versus mare p̄fectus opus exegit iuxta sta-
gnū: qđ auernū appellat inter misenū ac dicearcheos prope
calidas aquas Proserpinæ sacrū. Eius ābitus stadiorū est qnq̄
p̄funditas icredibilis vt cū sit aqua clarissima cerulea videat.

partus cū
nullo do-
lore

Roma
potiti⁹
Pinarius

Decima
herculis
lucullus
ditissim⁹

Herculis
templum

Phlegre⁹
campus

LIBER

herculi dicās singulis annis ex his pulchriorē illi thaurū faciūt. Hos sacros in hyberia boues vsq; ad nostra tēpora cōstat pseuerasse. Postq; colūnarū herculis meminimus vt de his amplius paulo dīcēdū. Mōtes ab vtrūq; latere cōtinentis mari oceano īmīnēt. In quibus statuit colūnas. Cupiēs āt sempiter- nū sui noīs monumētū esse aiūt vtrūq; mōtē cōgesta hūo adeo ampliasse vt oceani maris aditū aī iter vtrūq; cōtinētē latum arctiorē lōgiōrēq; redderet. Quo magna cāte in nostrū pella gus adire nequirent. Vtq; ad posteros ppetua eius opis gloria manaret. Tradūt aliī cōiūctis pri⁹ mōtibus ab eo effossis puiū oceanū ad nostrū mare factū . Verū hāc cū singulis liceat ex voluntate credere extimationi hoīm relinquēda sunt. Sed tū antea huic simile opus in græcia effecerat: nā a locis q̄ tempe appellāt: vbi late stagnabat in cāpis aqua ducta fossa aquā de duxit Thessalīæ circa peneū fluuiū cāpos fertiles p̄bēs. In boe tia seicus egīt. Nā alueo Minei fluminis effosso oēm regionem stagnatē īutilēq; reddidit. Sed thessalīæ opera in græcorum gratiā acta sunt. Aduersus vero boetios in pœnā mirigadā vr̄bē incoleūtūlitionēq; quos illi i seruitutē redegerāt thebanor̄ hyberor̄ regno optis eius regionis viris tradito cū exercitu i celticā galliā pfectus est oīq; pagrata pūncia infandū interficiēdoꝝ hospitū morē lustulit. Cū ingēs ex oībus gētibus eū exercitus sequeret vr̄bē cōdīdit āplā quā appellauit Alexiam plurimis ex p̄pinquis incolis spōte in ciuitatē cōfluentibus: q̄ cū reliquā multitudinē suparent e vestigio vr̄bs ad barbaros mores defluxit . Hāc vr̄bē celtæ ēt nūc in honore hīt tāq; oīs celticæ metropoli: pmāsit hāc vr̄bs ab eius cōdītor̄ hucusq; libera ac sui iuris: postmodū a. C. Cæsare: q̄ pp̄ res gestas de⁹ dictus est: vi capta romanor̄ ī imperio cū aliis celtis cessit. Ab his hercules in italiā tēdens iterq; p̄ alpes faciēs ita difficilē aditū asperāq; viā strauit: vt postea exercitibus cū iūnētis īm pedimētisq; facile iter esset. Barbaros mōrānos īfestos trāseūtib; latrociniisq; assuetos occisis eoꝝ ducibus deleuit: poste ris reddita itineris securitate: trāscēdēs alpes & eā q̄ nūc galatia vocaꝝ p̄ ligusticos trāsūt patriā asperā ac oīno durā: multo q̄ ēt incolarū labore ac studio paucos ferētē fructus. qua ex re robusti hoīes sunt validiq; corpe. Cibi. n. paucitate colēdorūq; agroꝝ labore agiles ac leues existunt: & in bello viri p̄cipue fortes. Hic cū vltra cāteros cōtinuo agroꝝ exercitio fatigēt: & fēminas quoq; rusticō op̄i assuefecerūt. Opis tū yiroꝝ tum

Alexia.

Galacia

et in Cyane pstanti forma illis taurum dedicauit. Accolas insuper quot annis sacra proserpinæ facere ac in cyane dies festos agere sacrificiæ deam colere docuit. Deinceps per mediter ranea iter cum bobus faciens sicanos ei instructo exercitu obuios cōmiso acri certamine deuicit multis ex hostium numero cæsis: in quis dicuntur quidam pclarri duces qui usq; ad hoc tempus heroū honores assecuti sunt occubuisse. f. Leucaspis per dicates. Buphonus: glichatas buteus: & crytides: post hæc p leontinū agrum pgens pulchritudinē eius regionis admirat apud eos a quibus honore exceptus est æterna sui reliquit monumenta. Agirenei velut olimpios deos festis diebus sacrificiæ herculē coluere: & licet ante id prohibuisset: tunc tamē pri mū suadente demonio tāq; immortalitatis pslagiū id fieri passus est. Cū haud pcul vrbē iter saxosum esset: bōues axis tāq; ceræ vestigia impresserūt. Quod simile & ipsi herculi cū accidisset existimans decimo iam cōsumato labore aliquid sibi immortalitatis deberi impensa sibi annua ab incolis sacra libens accepit. Ut igitur gratiā bene de se meritis referret: lacum ante vrbē effodit quattuor ambitus stadioꝝ quē a suo nomine vocari iussit: idē & loco vbi boum vestigia impressa sunt nomen indidit. Templo Gerioni cōstructo: quod adhuc honorant incolæ Iolao quoq; nepotī tēplū ædificauit: ostenditq; quō homines ei ac sacra annua fierent usq; ad hoc tempus seruata. Oēs enim eā incolentes vrbē ab ipsis: ortu Iolao sacras nutrīut comas: quoad amplissimis victimis eū sibi deum ppiciū reddat Tanta vero eius tēpli maiestas habetur reverentiaq; vt q assuefiant sacrī: pueri muti euadant & mortuis similes. Idē si voverint solita sacrificia suscepto voto statim fiūt a morbo liberī. Ei⁹ regionis incolæ portā: qua hæc celebritas sacraq; prodibant heracleam vocitarū. Palestre insuper equorūq; certamina quot annis ad q publice oēs serui liberiq; cōueniūt instituere. Docuere & seruos priuatim dēū colentes choreas du cere: epulasq; simul ac sacra celebrare deo. Hinc hercules cum bobus in italiā pfectus cū iuxta litus pgrederetur Lacinum furē boues furātem peremit. Crotonē vero cum iniūtus cedisset Sepulchro ei cōstructo sepeliuit egregie incolis pdcēs futurū tempus: quo ibi ciuitas insignis ex mortui nomine cōderetur: ipse pedibus adriaticū sinū circuuectus in epyrū primo transiit: deinde in pelopōnesum. Decimo labore pfecto ab euristeo pceptum est vt ab inferis cerberū ad supos educeret.

Bōū ve
stigia.

Lacinus:
fur.

Crotone

LIBER

Ferunt in eo priscis temporibus quod postmodum fieri desit inferos euocari solitos. Effluente in mare stagno ferut herculē ex aggerata terra fluxū clausisse: viāq̄ desup iuxta mare factam herculeā postmodum esse vocitā. Hinc digressus peruenit ad quādā in agro posidoniatōꝝ petrā: vbi fabulantur miraculū quoddā accidisse. Erat vena or in regione que dicitur andragathia solitus antea eōꝝ q̄ cōoperat capita: ac pedes dianae dicata arboribus affigere. Cū aprū ingentē cōpissit contempta dea ait: se caput solū dicaturū: arboriq̄ cuipiā suspēso: cū meridianū æstū deuitans sub arbore quieuisset in somnū incidit: tum ligaculo sua sponte dissoluto caput decidens hominē pemit. Non admirabūtur id factū fortasse homines cū sit memorię traditū hanc deā multos iā impios merita poena mulctasse. At vero herculi secus ob pietatē cōtigit. Nā cū ad fines regiōꝝ ac locrēsī puenisset: deq̄ via fessus quiesceret: cicadarū strepitu p̄fus deos orasse fertur: vt eas inde amoueret. Exaudita p̄ce nō solū tūc sed postmodum cicadæ nūq̄ sunt in his locis reperiāt. Ad mare deinde cū descendisset apprime angustū: vt pote tredecim stadiis latū sicut Timeus asserit boues quidē nando in siciliā appulere. Ipse cornū bouis innixus mare trascit. Cupiēs at circuiri siciliā a peloro ad ericē cū peruenisset perambulanti littus ferut nymphas ei calidas aquas in requiē corporis parasse: q̄ cū duplices essent: hæmertæ geptæ alteræ a locis sunt denominatæ. Appropinquanter suæ ditionis locis herculē ad palestrā puocauit Ericus veneris ac butæ eius ore regis filius. Orta p̄mī cōtentione cū erix patriā: hercules p̄mī certaminis boues offerret indignatus primū Ericus dicit boues minoris existimationis suæ regioni cōparari: herculem vero respōdisse boues sibi pluris esse quibus si priuaretur imortalitatem esset amissurus. His aquiescens erix in eo certamine vīctus patria spoliatus est. Eā postmodum incolis liberā ea conditione dedit: vt fructibus illi frueretur quoad aliquis ex suis posteris ad ea loca transiret. Quod & ita cōtigit. Multis. n. postea seculis dorieus lacedemonius ad siciliā nauigans ea regiōne recepta heracleā urbem cōdīdit. Quæ cum breui creuisset opibus carthaginenses tum inuidia tū timore nequando viribus aucta phœnicioꝝ imperium deleret magnis copiis ab se obseßam captāq̄ euertere. Sed de his suo loco scribetur latī. Circūdata sicilia cum ad loca vbi nūc sunt syracusæ puenisset auditis q̄ de Proserpinā raptu ferutur deabus illis sacrificauit

Fabula

Apri
caput.

Ericis
pugna.

Dorieus.

tas ad eas oras misit: vt ab se raptas virginē asportaret. Quo tēpore & hercules secundum laborem cōsumans Antæum in lybia hospites palestra superantem occidit. Busiridē vero in ægypto mactatos aduenas ioui sacrificatē merito affecit sup plicio Deinde per nilū in ethiopiā pfectus emathionē æthio pū regē plio victū occidit. Postremo iterū ad certamia cōuer sus p̄dones qui puellis in horto quodā dūluderēt raptis incq nauib⁹ positis subito aufugerāt insecut⁹ in litorē quodā depre hēlos interemit. Virginē athlāti restituit patri. Quo bñficio motus athlas nō solum dignis facto muneribus donauit her culē sed astrologiā insuper docuit. In q̄ cum operā curāq̄ im pendisset precipuā: ob speram astrorū ab se adinuētam: orbē suis ferre humeris extimatus est. Hercules quoq̄ cū speram ad græcos transtulisset: magna est gloria potitus extimatibus cū oībus Athlāticō orbi successisse. His occupato hercule que sup fuerāt amazones aiūt circa Thermodōta fluiū vndiq̄ cōue nisse ad bellū græcis inferendū. Nā græcoq̄ a quibus hecules pfectus bello ipsas supasset: sed maxime attheniensiū iniurias ob eaq̄ reginā Antiopen: alii hyppolytā tradūt a theseo cap tā vlcisci cupiebāt. Itaq̄ scytharū auxilio fretæ: adiutæq̄ viri bus magno cū exercitu p̄ cimericū nauigātes bosphorū i thra ciā: inde p̄ europā in agrū attheniēsem trāseūtes castra in his locis q̄ postea amazoni appellati sunt posuere. Theseus earū trāslitu cognito ciuiū coactis copiis aduersus hostes vna cum antiope amazone ex q̄ filiū suscepat hyppolitū p̄ficiſciſ com misslo certamie attheniēsiū duce Theseo victoria fuit. Amazo nū p̄s imperfecta est p̄s attheniēsiū agro pulsa. Antiope quoq̄ p̄ virto acriter pugnās occubuit: q̄ ex plio supfuerūt amazōes despata p̄fia in scythiā diuertere: led quoniā de his satis ātea scripsimus: ad herculis redeam⁹ gesta pactis ab eo laboribus r̄nscq̄ ab diis accepto cōferre plurimū ad cōsequēdā imorta litatē coloniā ad sardos ab eo mitti filiosq̄ ex thespiadibus su sceptos coloniæ p̄fici duces: Iolaū nepotē cū filiis adolescētores. n. erāt destinavit. Necesse v̄t nobis quo magis hui⁹ coloniæ origo cōstet hoḡ filioḡ gen⁹ referre. thespis vir fuit nobilis attheniēsis erictē fili⁹: q̄ iperās ei q̄ ab se denoiata est re gioni ex plurib⁹ feminis filias genuit qnq̄inta. Hercules puer adhuc sed robore p̄stas corporis cupiens ex eis prolē suscipere vocato ad sacrificiū patre cū opipare illi epulas paffet accer sitis filiabus singulatim recognouit omnes: ex quibus geniti

Quare
her . celū
sustinuis
se dicat.

Mors
hyppoli.

Thespis

LIBER

Museus

Orpheo

Vndecl= mus her. labor

Duodes cimus la bor

Hesperi = dū mala & Draco

Hesperi⁹
Athlas

Ad hoc opus sumpto consilio athenas venit: initatusq; est eleuine mysteriis: Quibus perat Museus orphei filius. Quoniam vero in orphei nomine incidimus: haud ab te erit paucis de eo scribere. Orpheus thrax genere filius lagri doctrina melodiaq; ac poesi excellit oës: quorum extet memoria. Etenim poema mirandum edidit & suavitate cantus p̄cæteris clarus a deo fama excreuit: vt melodia feras arbores ad se audiendū allicere diceretur: doctrinæ deditus cū theologiæ operâ impē disset in egyptum transiit: plurimaturūq; ibi rerū sc̄iæta pcepta græcosq; doctissimus: tum in deoq; ceremoniis: tū in theologia: tū in poematibus cātuq; est hitus. Na vigauit intup cū argonautis: obq; vxoris amore ad inferos descendēs a Proserpina suavitate cātus allecta impetravit: vt defunctā vxorem ad inferis excitaret. Qd & antea fecerat Dionysius: quē dñt matrē semelē ab inferis quoq; eductā immortalitateq; dōtā theonē denolasse. Nūc ad Herculē reuertamur: q; vt ferū fabulæ: inferos cū adiisset: a Proserpina veluti fratre receptus Thesea ex vincis cū pithoo solutū fauente luto re supis restituit. Cerberū insupiunctū p̄ter opinionē attrahēs ad hominū cōspectū deduxit. Ultimo ei labore indicto mala hesperidum aurea afferēdi: in lybiā trāscedit. Verū de his pomis nō idem scriptores sentiūt. Afferūt qdā in lybiā in hesperidū hortis malae aurea a terribili dracone afferuari. Alii pecudū greges exsita pulchritudine hesperides hūisse: q; ob decorē a poetis aucte dicte sint: quē admodū & Venerē ob egregiam formā autē appellāt. Nōnulli eas pecudes colore auro limili fuisse volunt: eoq; hoc appellatas noīe. Draconē vero extitisse pastorū curā: q; vi corporis fortitudineq; p̄stātes custoditis gregibus latrocinia phiberēt. Sed hoc p̄ arbitrio accipiāt legentes. Hoc cultode imperfecto hercules aurea poma ad euristē cū adduxisset p̄ tot exactis laboribus expectabat: sicut apollinis p̄di xerat oraculū immortalium vitā. Nō omittēdū vero nobis yr: quē de atlante & hesperidū gñe in fabulis ferūtur. Fuisse in Hesperia tradūt fratres duos fama celebres hesperū atq; atlantē. Hos habuisse oues decoras fere colore aureo ac rubicūdo a quo eas poetæ aurea mala dixere. Ex hespero ortā filiā dñt noīe hesperis q̄ fratri iupsit & ab ea regionē hesperiā nominatā. Ex hac athlas septē genuit filias: q; a p̄re atlantides a matre hesperides dicte sunt. He cū forma ac prudētia excellet: busiris ægyptioq; rex cupiditate captus virginū pyra-

petiuere. Verū ad herculis acta p̄xima superioribus reuertatur oīo. Cū is oīa absoluisset certamina. Megarā vxorē iolao p̄ parētis erga liberos suos officia cōcessit: existimās āplius ex ea liberos suscipe calamitolum fore. Ad prolē vero p̄creandā alterā mīme suspectā q̄rēs iolē euriti filiā in oechalia dñantis petiūt q̄ megaī repulsaī verit⁹ sup eo matrimonio se cōsultu rū rñdit. Hercules frustrat⁹ spōsa iniuriac⁹ mot⁹ Euriti abegit equos. Iphitus euriti factū vt erat suspicās: cū ad equos inuestigādos in tyrihū venisset: visus est ab hercule turri quandā altā ascēdēt speculatū sicubi forte eq̄ pascerenf. Sed cū nulos aspiceret: dicēs falso culpatū se furti hercules de turri p̄cipitē iphitum dedit. Ob huius mortē hercules in morbum cū incidisset: in pilum ad neleū p̄fectus est horrans vt se mūdaret a cæde: hic cū filios consuluissest: oēs p̄ter Nestorē iuniorē minime purgandū esse cēsuerūt. Tū hercules ad Deiphobū hypopoliti filiū adiens vt purgaretur sulasit. Sed cū nequaquā sanari posset: dec̄q̄ morbi cura apollinē consulueret: respōsum est facilē eius valitudinis curā fore: si iusto vendēretur prætio: pecuniac⁹ exinde redacta iphiti liberis daretur. Coactus igit oraculi responso parere cū quibusdā amīcis in asiam nauigās sponte sua a quodam ex amīcis venundatus seruus omphalæ virginis factus filiæ Iardane eoī regine qui aliquādo meoni: nūc lidii dicūtur preciū iphiti filiis cū datū esset Pristina valitudine recuperata Omphalæ seruiens omnes eius regionis latrones substulit. Cecropas qui dicebātur p̄dones regioni infestos partim peremit: partim omphalæ viētos trādidit. Syleū raptos ab se viatores ad opus vinearum cogētē ligone percussum cecidit: itonas latrocinantes Omphale patriā cōpescens vrbē eorum receptaculum expugnatā captāc⁹ diruit. Cognita herculis virtute: & quis esset: Omphale & liberū fecit: & ex eo genuit filiū latonē. Suscepērat vero & antea letus ex serua Cleolau. Post hæc: cum in pelopōnesum transcedisset ad troiam cum exercitu contra laomedontē regem p̄fectus est. hic cum Iasonē prius militauerat ad vellus aureum promissisq̄ ob marinū monstrum ab se occisum equis frustratus est: quibus de rebus paulopost inter argonautas dicemus Iason cum bello occupatus postmodum opportunitate capta troianis arma intulit cum nauibus (vt aiūt quidam) magnis decem & octo vt Homerus trādit sex filium triptolemū introducens dicentem. Herculēm patrem equorum Laomedontis

Herculis
morbus.

Omphala
Hercules
seruiens.

Bellum
troianū.

LIBER

Thespia-
des. quinquaginta mares omnes eiusdē ferme etatis cōmuni noīe
thespiades dicti sunt. Hos decreuit in coloniam mittere iuxta
oraculi respōsum p̄fecto classis iolao exercitu tradito: & thes-
piadū & coloniæ deducende curam hercules permisit. Ex qui
quaginta liberis duo thebis mansere. quorum progenies etiā
nunc dicitur in honore esse septē. Thespiis quos demuchos
appellant Posterī quorum ad hæc vscq̄ tempora ciuitatis habē-
tur principes. Reliquis pueris multisq̄ preterea voluntariis ad
ædificandam coloniam assumptis. Iolaus in sardinianā nauigās
priorem insule partem campestrē scilicet tenuit iolæam ab eo
hodie quoq̄ dictā. Eam regionē cultiorem arboribusq̄ fructi
feris vberem cum effecisset: bellicosam etiam reddidit. Adeo
enim hæc insula fructū copia celebrata est: vt carthaginēles
postmodū multa certamina pīculaq̄ pro ea subierint potiūda
sed de his suo loco dicetur. Iolaus colonia condita cum e sici-
lia dedalum accercisset: eam pluribus preclaris operibus: quæ
nunc vscq̄ permanent: atq̄ ab artifice appellantur Dedalia ex
ornauit. Gymnasia insuper magna erexit ac sumptuosa. Iudi-
cia quoq̄ ac caetera quibus ciuitas diuturnior esset ac fœlicior
instituit populos ab suo nomine thespiadibus: qui eū vt patrē
colebant: hunc honorē concedentibus iolaos appellauit. Nā
propter illius in se parētis officia adeo eū dilexere: vt ipsum
genitoris cognomine vocarint. Quo accidit: vt qui postmo-
dum sacra ei deo facerent: iolam appellarent patrem quēad-
modum persæ Cyrrhum: rediens deinceps in græciam iolaus
indeq̄ siciliam nauigans aliquādiu permanisit in insula. Quo
tempore plures qui cum eo accesserant capti locorum ameni-
tate sicanisq̄ permixti in insula remansere summo ab incolis
honore accepti. Iolao cum gloria preclarus esset multaq̄ di-
uersis in locis sui reliquisset beneficīi montumēta: & templa &
deorum honores plures ciuitates tribuere. Verū in ea colonia
mirabile quid dictu accidit: Responsum enim adeo datum est
eam coloniam perpetua libertate fore quod nostra adusq̄ tem-
pora verum cōstat fuisse. Nā cum eiusvrbis populus increbre-
scentibus in ea tpis diuturnitate qui colonos numero supera-
bant barbaris ipse quoq̄ barbarus effectus se ad montana al-
peraq̄ cōtulit loca vbi habitaculis terrestribus hū effossa la-
cte ac carne armentorūq̄ quorum plurima apd eos erat copia
vitam ducentes procul a bellorum discrimine aberat. Itaq̄ &
carthaginenses postea & romanī frustra eos armis sēpius ap-

demuchi
Iolaus.
Colonia
libertate
donata.

ginti superfuerunt. Ex hostibus vero & ipse hippocoon & de-
 cem filii occubuerunt : magnusq; præterea spartiatarum nu-
 merus. Ab hac expeditioe in archadiam regressus ad aleum
 regem diuertit : ibi cum filiam Angeā ab se clam cognitam
 grauidam reliquisset ad stimphalon transit Ale⁹ tumore ven-
 tris filiae cognito q̄q; siuit quis eam corrupisset. Ab herculevt
 erat vim illatam ferente fidem dictis abnuens pater cuidam
 Nauclero amico in mari n̄ergendam dedit. Illa in nauim de-
 ducta cum esset iuxta parthenium montem vrgentibus par-
 tus doloribus in proximam siluam tanq; ad rem necessariam
 descendit : ibi cum peperisset infante inter virgula abscon-
 dito ad nauiculā rediit. Cunq; ad Endaplum archadiæ por-
 tum peruenisset : salutem est præter spem consecuta. Nauicu-
 larius enim illam mergere iuxta patris præceptum noluit. Sed
 dono dedit quibusdam ex caria in asiam profecturis : qui an-
 geam secum vehētes regi myslæ Theuthranti tradidere: in-
 fantem in parthenio a matre relictum pastores quidam cori-
 thi regis: cum reperissent a cerua exhibito vberē nutritri infan-
 tem ad regem detulerunt quem corithus vt filium educans
 Telephui (eo q; fuerit a cerua nutritus) nomen dedit: hic vir
 factus matrem inuestigans venit in delphos responsq; acce-
 pto: vt in myslam nauigaret ad Teuthrantum regem inuenta
 matre cognitoq; cuius esset filius magno in honore habitus
 est. Teuthrantus liberis masculis orbatus Argopēnatam Te-
 lepho despondit: instituitq; successorem regni. Hercules cum
 in phineo quinquennio fuisset filiorum licinii iphidiq; fra-
 tris interitum ægreferens sponte ex archadia ac pelopōneso
 abiit. Cum plures eum archades sequerentur: in calidonē se-
 cessit. Non proles ei legitima: nō vxor erant: desponsauit er-
 go Deianyram Oenei filiam meleagro de quo haud ab re erit
 paucis scribere iam defuncto. Oeneus in magna frumenti co-
 pia cum ceteris diis sola diana neglecta sacrificasset irata dea
 calidonium aprum ingenti magnitudine celebrē ad vastandā
 late patriam propinquam immisit. Ad hunc delendū Melea-
 ger ætate viribusq; integer plurib⁹ assumptis secū sociis aprū
 iaculatus occisæ bestiæ premiū id erat animantis pellis om-
 niū consensu tulit: Cum in venatione atlanta Schinei affu-
 isset filia eius amore captus pellem veluti laudem occisæ ferg-
 sibi concessit. Quod factum qui vna venati fuerāt thestii filii
 ægre ferentes adueniā eis foeminā p̄ferti improbatō meleagri

Angea

Teleph⁹.

Deiany-
ra.

Oeneus.

Melea-
ger.

Athlanta

LIBER

Oicleus
Laumes-
don.

Priamus

achelamō.
Hesione.

Herculis
exilium.

Tindar⁹.

gratia cum sex nauibus paucisq; viris illi cœpisse ciuitatem:
& viris patriam orbasse. Veniens ad troiam hercules cum co-
piis militum præcessit ad urbem Oicleo amphiarii filio præ-
fecto classis reliquo Laomedon improviso hostium in cursu p-
uentus copias pro temporis angustiis comparatas ad oppue-
gnandas naues duxit: sperans si illas incendisset: finē se bel-
lo positurum. His occurrens Oicleus commissso prælio occu-
bunt. Reliqui ad naues refugientes classem procul a terra abe-
gerunt. Laomedon reuersus inito prope urbem cum herculis
exercitu prælio & ipse & multi præterea pugnantes cecidere
Hercules vi capta multos yrbe rebelli interfecit. Priamo solus
enim filiorum patri consuluerat equos herculi pollicitos tra-
dendoꝝ quoniam iustus videretur: regnum Illiensium permi-
sit. Telemone coronauit ob egregia virtutis merita tradita ei
hesione laomedontis nata. Hic enim vi primus urbem intras-
rat: cum hercules firmissimam muri arcis partem aggredere-
tur. Deinde rediens in peloponnesum militauit ob negatum
præmiū aduersus angeam. Commissa cum eliensibus pugna-
re infecta ad olenum rediit. Huius filia hippolita: cū axanio
nupsisset: coenans cum cæteris in nuptiis herculeis: euritio-
nem centaurum conspecta eius cui vim inferebat iniuria in-
termit. Redeuntem in tyrrinthum herculem: Euritheus ve-
luti sibi insidiantem accusans ex tyrrintho vna cum alcmena
Ephideaq; ac Iolao abire iussit. Coactus recedere cum his ad
archadiap. phineum diuertit: inde motus cum audisset poma-
pam ex ælide neptuno ad isthmū mitti cuius Euritus Angel
dux erat: Euritum iuxta cleonam vbi nunc est herculis tem-
plum necauit. Deinceps bello aduersus Aelium moto occisoꝝ
Angea rege: atq; yrbe vi capta phileo angel filio regnū tra-
dedit. Fuerat hic antea a patre pulsus quoniam arbiter inter-
cum & Herculem factus premiū herculi dandum censuisset.
Hippocoon postmodum ex sparta pepulit fidarei fratrem:
Eoniū vero lycynnii herculis amicum hippocoontis filii
viginti numero interfecerunt. Qua re incensus herculis cum
exercitu illos adhortus acri commissa pugna victoria potit-
est: plurimisq; eorum occisis spartæ vi capta tindareum Cas-
storis ac pollucis patrem regem præfecit statuens: vt ad eius
posteros regnum spectaret. Ex herculis exercitu pauci admo-
dum cecidere: in quis strenui fuerunt viri Iphitus: thipheust
Eiusq; decem & septem numero filii. Tres enim tantū ex via-

ex vulnere pollicitus est ei se amoris medicamentū traditurū: quo nullam præter se mulierem hercules aliam appeteret: iussit itaq; semine quod ex eo exciderat cum oleo & sanguine ex sagitta defluente immixto herculis tunicam vngere. Quo dato consilio cum expirasset illa clam hercule quod mandatū erat assumpsit. Hercules transito fluvio cum ceyco trachim regi obuiasset apud eum diuertit archadum militum præsidio fultus. Deinde cum philantus driopum rex templum apollinis delphicum diceretur violasse: vna cū meliensibus armis aduersus eum sumptis & regem peremit driopum: & incolis patria expulsis eorū agros meliensibus dedit. Filiam regis captiuam secum ducens compressit exq; ea filium suscepit antilochum. procrearat etiam ex deianyra Post hyllum filios duos. Gleneā et diopitem. pulsi Driopes quidam diuertentes ad Euboeam ciuitatem condidere Caryston. Alii in cyprū nauigantes vna cum cypris mansere. Reliqui Euristei herculis holtis presidio freti tris vrbes in peloponneso condidere. Asinē: Ermionē: Eionē. Orto deinde inter dorientes qui estiotes appellantur (iis Egineus imperabat laphytasq; circa olympum habitates: quibus rex erat coron⁹ phoronei filius) bello cum præualeret copiis laphitae dorientes ad herculem confugere: is in belli societatem accitus pollicita tertia doridis regionis parte acre gno permisso bellum vna cum dorientibus aduerlus laphitas mouit. Milites archades qui apud eū semper erant secū ducēs Horū presidio vsus superatis prælio laphytis coronum regem peremit. Reliquos multis occisis e regione pro qua bellū suscitatum erat coegit exceedere. His actis Egineū tertiae præfecit parti sibi concesse mandans: vt eam suis posteris seruaret: in thracinā transiens Cyonum martis ab eo prouocatus peremit Deinceps ab icono profect⁹ per loca maritima ad ormenium regem cū peruenisset: eius filiam astydamīa sibi dari cōnubio petuit. Quā rem cum abnuisset sciens illi deianyram vxorem esse bellū hercules regi intulit. Captaq; vrbe ac rege imperfecto astydamīa captam stupravit: genuitq; ex ea filiū Ctesippum. his gestis in oethaliā contra Euriti liberos. quoniam iole vxor ei antea negata fuerat Exercitum duxit: Cumq; archades ei opitularentur vrbe capta Euriti filios occidit Toxeum: Melionē ac Pythium: iolē captiūam secum ducēs. Ex euboea in mōtē profectus est nomine Gineū: ibiq; sacra facturus lycham domesticum quēdam ad vxorē deianyra ī trachinā misit: vt ei

Antilo chus

Coron⁹

Astyda mia

Ctesip p⁹

Iole

LIBER

- facto atlantæ per insidias cum in archadiâ rediret pellē ab-
stulere. Meleager: tum amore motus: tum incēsus ignominia
ath' antæ auxiliū ferēs primum raptoreis ut virtutis ab se datū
mulieri premiū restituerent Horatius est eius verbis contēptis
omnes (ii erant Altheæ fratres) necauit: illa suorum cæde moe-
sta meleagrū execrata est ab diis immortalibus: qui eius votū
exaudierunt: filio mortem imprecata. Fabulantur quidā Me-
leagri ortu parcas noctu in somnis altheæ dixisse: tūc vitæ me-
leagri filii finem fore cum id lignum: is torris extinctus erat
combureretur. Orto puero existimans in eius ligni custodia fi-
lii salutem contineri diligenter custoditū seruauit. Postmodū
fratrum morte irritatā torre combusto ferunt causam interitus
filii extitisse. Cuius facti postea penitens laqueo vitam finiuit.
Dum hæc agerentur hippotus in oleno iratus filiæ peribiæ se
ex matre grauidam afferēti ad oeneum in etholiâ misit iubēs
ut ea q̄primum perimeret. At ille cum recens vxor: filiusq; de-
cessisset: contēpto patris mandato illā vxorem cœpit. Ex qua
filius ortus est Tydeus: Sed de his hactenus hercules in cali-
doniorum gratiam fluum acheloo in aliū cursum diuer-
tens plurimos agros ex aquæ irrigatiōe fertiles prestitit. Cui⁹
rei et poetæ quidam meminere scribentes cum acheloo hercu-
lē sub tauri spē certasse: qui cū incōgressu tauri alterū cornu fre-
gisset etholis illud quod amaltheæ cornu vocant dono dedit
Fructuum omniū vuarum malorū alicorūq; eiusmodi pomoꝝ
copia repletum. Fingunt poetæ acheloi cornu fossam a fluoꝝ
ductam pomis vero & malis punicis ac racemis monstrari re-
gionis fertilitatem quam fluvii humor prestet: & agros reddat
feratiores Amaltheæ cornu durum esse aiunt: qua ex re operis
eius labor notatur. Hercules præsidia calydoniis ferens thes-
protis illato bello & ephyram urbem vi cœpit et phileum thes-
protorum regem interfecit. Filiā vero eius ex qua genitus est ei
Triptolem⁹ captiuā cognouit. Triēnīo post deianyrā vxorem
sumptā in coena a vino concalefactus Eurinomum puerū ar-
chitelii filiū ministrantem paruoꝝ errore lapsum pugno iictū
occidit inuitus. Qua ex re dolore percussus calydonia cū vxo
re deianyrā hyloꝝ puero ex ea orto recessit. Cum itinere ad
Euenum peruenisset flumē. Nessum centaurum reperit pretio
viatores flumen trāsuehentem. Hunc traductam deianyram
violare conantē muliere viri opē implorante hercules sagitta
transfixit: cum pri⁹ tamē Deianyrā cognouisset. Moriturus

so vt alter recipere tur: iniquū enim fore honorem vni tribui
cū alterius dei ignominia. Scriptis q̄ de hercule dici possunt.
Nunc argonautas cū quibus militauit hercules referamus.

IAlonem tradunt Etonis filiū extitisse nepotem peliae
Thessalorum regis. Qui cū esset robustus corpore ani-
mīq; p̄ter cæteros suæ ætatis elati aliqd agere optans
memoria dignū ex iuperior; exemplo maximeq; perfici: alio-
tūq; pluriū quos ppter externas expeditiones gestaq; p̄fclata
ra immortalem gloriā assecutos intelligebat: exarlit animo
ad illo; opera im tanda: itaq; cōmunicatio cum rege cōsilio
pelias suo desiderio assensit. Non vt adolescentiis gloriā au-
geret: sed iperans illū citius in belli expeditione perturū. Se
enim filiis matculis natura priuatū esse videbat. Fratrē time-
bat nequādo fili ope libi regnoq; iniūtiaretur. Hanc suspicio
nē occultā tenēs pollicitus est se belli auxilia lateturū: si expedi-
tionē pararet in colchos ad vulgatum vellus aureū rapiendū.
Habitabatur tunc pontus a barbaris ac efferis nationibus in-
fensiſq; hospitibus cū oēs aduenas eo nauigātes interficeret.
At iason laudis appetens cū certamē difficile nō tamē pœ-
nituis impossibile propositum videret sed quo maius esset: eo
ampliori se gloria victorem fore necessaria ad id bellum para-
uit primū iuxta peliū nauem ædificauit magnitudine atq; ap-
paratu longe maiori q̄ quæ ad eam diem fieri consueuerant.
Erat enim antea parvū nauicularū vsus. Ad huius vero exi-
miā magnitudinē stupētibus omnibus diffusa per græciam
eius rei fama multos egregios adolescentes vltro ad certamē
& eius belli cōmunionē allexit: iason in aquā deductā nauem
cū necessariis ad nauigandū rebus fulcisst optimos eosq; qui
secūrē appetebat elegit numero quattuor & quinquaginta:
ex eis clarissimi erāt. Castor & Pollux: Hercules: Thelamon:
Orpheus. Athlante schinei: p̄terea tespesii filii & ipse nauigii
auctor iason. Nauis ergo dicta est vt quidā asserūt scriptores:
ab argo eius architecto: qui etiā inter nauigandū eius resar-
ciendæ curam cceperat. Ut alii ab eius velocitate: quā antiqui
Argon appellabant. Hī omnes ducē sibi p̄fcerūt herculē ve-
luti omniū iudicio fortitudine & virtute p̄stantiorem. Deinde
ex colcho nauigante atho ac samothracia prætergressis tem-
pestate acti ad sygeū troiæ appulere. Cū in terrā descedissent:
virginem iuxta littus vinclam ob hanc vt ferunt causam repe-
terunt. Neptūnū tradunt propter operam ad ædificanda per-

Iason
Eson
Pelias

Argo-
naute

LIBER

- veste qua in sacris vti cōsueuerat afferet. Hæc cum a lychade amore Ioles percepisset cupiens se omnibus amore p̄ferti tunicam iuxta centauri cōsilium tinxit: hanc a lycha rei inscio: delatam hercules indutus medicamenti vi paulatim inualescēte torqueri maximo dolore cœpit. Virus.n.sagitt e veneno vipereo infusæ corpus conficiens dolores ciebat immensos . Ita y lychā vestis lacorem primū occidit: tum dimisso exercitu in trachinam venit : morboq; magis in diem ingrauelcēte in delphos lyciniū ac iolaū muiit: Apollinem morbi remedia sciscitatum. Deianyra calamitate herculis stupefacta cum causam tanti mali sciret a se profectam laqueo excessit e vita. Respondens apollinis iubebat ferri cum apparatu bellico herculē in oerā: ibiq; prope eum ingentem strui pyram de reliquis inquit iocu curam fore. Qui cum iolao erant iusa Apollinis exequentes: quod futurum erat suipicabātur. Hercules desperata salute in pyram cum ascēdisset rogabat accedentes vt ignem subincerent . Quod cum nullus auderet solus Philoctetes in gratiam sagittarū quas ei hercules reliquit pyram succendit. Subitoq; tulminibus circūdantibus pyra exusta est. Accedēte iolao vt ossa colligeret: cum nullum pœnitus repertum esset: credentes herculem secūdum oraculi responia ad deos translatum: sibi vt heroī sacra quædam fecerunt. Inde ad trachinā reueri: Menetius postmodum actoris filius herculis amicus tauro capro arieteq; velut heroī immolatis: instituit vt singulis annis herculi in opunto sacra fierent: vtq; pro heroē coleatur. Cum idem thebei facerent: athenienles græcorū primi vt deum sacrificiū herculem coluerūt: suæq; pietatis erga illū deum exemplum reliquis præbentes Vniuersam primū græciam deinde cæteras omnes gentes ad eius cultum cōuertere. Adiiciendum est superioribus iouē persuasissimoni: vt herculē se fingeret genu sse matrisq; erga eum deinceps beniuolētia ostenderet: partum eiusmodi tuisse tradunt: iuno cū in leatum alcendisset sumptum iuxta corpus herculem per vestes inferius in terram dimisit verū partum imitata. Sicut & nunc visc in filiorū adoptione obseruant barbari Iunonis opera post hunc partū ferunt heben herculi nupsisse: de qua & poeta post obitum scribit: ipse cū diis immortalibus in delitiis versatur habens heben pulchros habentem pedes. Herculē vero dñt nequaq; inter duodecim deos prout luppiter prædixerat receptū. Hinc enīnō poterat nisi yno ex duodecim prius pul-
- Dif. xii.

qua eriperet sorte. His phineus cum occurisset vetuit nequid contra suū decretum voluntateq; agerent nullū. n. patrē ait de filiis sponte suppliciū sumere; nisi amorem in liberos paternū magnitudo scelerū superaret: interim qui cū hercule in nauī erant boreades cleopatre fratres tradūt ppter cognitionē pri mos e nauī auxilium adolescētibus tulisse: eisq; a vinclis libe ratis obſistentes tantū occidisse barbaros: phineus ad pugnā cū venisset barbaris auxilia ferētibus herculē ferūt acriter p̄c teris pugnante & ipso phineo: & filiis obtrūcatis captaq; re gia & liberasse cleopatram: & filiis paternū regnū restituisse: quibus de nouerca suppliciū sumpturis suasit hercules: vt ad patrē in scythiā mitteret rogarētq; vt ipse ob filie in se iurias puniendæ actor esset. Quo facto scythia natā morte mulcta uit. Cleopatræ filiæ apud thracas suæ modestiæ gloriā tulere Non ignoro quosdā priscarū rerum scriptores tradere filios a patre phineo exēcatos & phineū quoq; a borea priuatū visu herculē p̄terea ad hydriā in asia ascendentē in eis locis ab ar gonautis relictū. Dissentiunt sane in historia priscis rebus recē sendis: vt haud mirandum sit: si quis veteris historiæ auctor a poetis reliquisq; scribentibus quādoq; discrepet. Verum phi neidas tradunt regno cleopatræ matri permisso e thracia cū argonautis in pontum profectos: ipsos autem nauem ad tau ricam applicuisse ignota ir̄colentium fertate. Mos enim erat eius regionis barbaris aduenas nauibus aduetos dianæ sacri ficare. Apud quos aiunt iphigeniam postmodum huius deæ sacerdotē homines ad eius aram mactare solitam præsens po stulat historia: vt causæ huius aduenas sacrificandi ritus referantur a nobis p̄sertim cum argonautarum transitū hic maxi me locus spectet. Solem ferūt duos procreasse pueros Aetam ac Persen. Aeta in colcho regnauit: in taurica perles crude les ambo efferiq;. Ex perse hecate orta est superans audacia i manitateq; patrem. Utq; cruciatu hominū leta eos pro feris ap petere sagittis consueuerit. Sed ad venena mortifera conficiē da summū studiū operāq; impendens prima aconitiū inuenit. Vim naturāq; cuiusq; veneni in cibis: quos aduenis dabat ex perta. His rebus admodum edocta primū veneno patrem su stulit. Deinde regno assumpto templū statuit diane cui nauigantes hospites sacrificabat existimans ea crudelitate suū no men clarius futurū: post hæc nupsit aete genuitq; liberos tres Cīrcē: Medeā: & Egialeū. Circe ad omnis generis venenoq;

Boreas des.

Taurica diana

Solis filii

Circe
Medea
Egialeus

LIBER

Hesione
fors & li-
beratio.

gama ab eo vt fabulae tradunt impensam iratum laumedonti regi: e mari cæte in terram misisse. A quo maritima incolentes loca colonique absumentebatur. Peste pterea quæ terræ fructus corrumperet propinquos agros afflxit. Omnibus ea calamitate territis cum tantis malis salus quæreretur: laumedontem dicunt ad Apollinem destinasse quæsitum rebus aduersis remedia. Responsum est ab oraculo: neptūni iram causam malorum esse: quæ mitigaretur si puerū troiani sorte ductū cæte traderent vorandum itaque singulis in sortē connectis cū in hesianem fors regis filiam cecidisset eo actus est laumedon natam in littore vietam bellua futurum cibum exponere: interim argonautis in littus descendantibus hercules visa puella cum rei causam cognosset vincla dissoluit: inque vrbē pfectus regi obtulit se id monstrū interfectorum. Laumedon accepta oblatione equos illi inuictos dono se daturū cū spopondisset. Cete ab hercule perii: hesiane oblata conditione herculē ne liberatorem sequi: an in patria remanere mallet cum hercule abiire elegit: nō tam vitæ beneficio: quod timore: ne iterum prodeunte cete ad idem suppliciū destinaretur. Hercules & donis: quibus honorifice cumulatus fuerat: ac equis hesianeque penes laumedontē quod reuerteretur ex colcho relictis cū argonautis ad destinatū certamē profectus est. Magna interim tempestate cohorta cæteris salutē desperantibus solū orpheo tradūt religionis peritū vota pro salute samothracibus fecisse ex tēploque tēpestate sedata: cū duo astra supra pollucis & castoris capita cecidissent: oēs eo miraculo stupentes credidisse deo & prouidentia se a periculis exemptos. Quo facto cōtigit vt quos postmodū magis agitaret tēpestas samothracibus vota pro salute facerent: astraque apparentia ad Castorē pollucēque referrent: inde sedato mari in thraciā ad regnū phinei transcedentes duos adolescentes offendūt: qui verberibus cæsi vt viui in terrā effoderetur poenā expectabāt. Filii hi erāt phinei et Cleopatre quā ex orithia Erithei ac borea natā ferūt. Verū odio ac falsis nouercæ caluniis inique a parente ad eas damnabātur poenas. Duxerat voxorē phineus ideam dardani scytharum regis filiā: cuius amore captus volūtati eius assentie batur: huic nouercæ in gratiam matris priuigni fra moti vim intulerunt. Argonautis ad rem nouam stupentibus aiunt adolescentes inter tormenta ab eis veluti diis auxiliū implorasse: & simul cām dixisse paternæ iniquitatis orantes vt se ab ini-

Orphei
vota pro
argona-
tis.

Phinei
filii
Cleopa-
tra idea.

ris fama externi omnes eum accessum abhorserent. Tēplū quoq; muro circūdedit: custodesq; plures apposuit ex taurica accitos: de quibus a græcis mirande fabule finguntur. Decanatum enim est tauros ignem spirantes circa tēplū esse. A dracōne insuper custodiri velus. Verū taurorū nomen a custodū robore traductū est a crudelitate vero cædis hospitum tauros ignem efflare confictum modo simili cum templi custos dra-
co appellaretur traduxerunt poete admirandas stu- jādasq; ei⁹ animantis fabulas. Similiter & de phrixo quoq; fabulæ cōfi-
ctæ sunt. Quippe nauigasse eum ferunt quidā in nauis: cui⁹ in
prora signū fuerit arietis. Qd helles moleste ferens cū in spō-
da nauis incumberet in mare decidit. Alii tradunt: Gambrū
scytharum regim in coichos qd tempore phrixus cū pedas-
gogo captus fuerit adiectū: cū adolescentem dilexisset dono
illum ab aeeta accepisse. eumq; vt legitimum ab se filium edu-
catum regni heredem relictum. Pedagogum (is aries vocaba-
tur) sacrificatum diis eiusq; pellema cadauere euulsam de mo-
re templo fuisse affixam. Deinde responso tradito se tūc mo-
riturum cum aduentantes hospites arietis pellem sustulissent:
regem aiunt adhibitis templo custodibus eam quo diligentius
seruaretur deaurasse. Sed hæc legentibus suo arbitratu iudica-
se licet. Cæterum medeam tradunt argonautas ad templum
deduxisse martis longe ab vrbe Sybari colchorū regia stadiis
septuaginta. Accedētē ad fores tēpli medeā appellati taurica
lingua ab ea milites aptis ianuis vt regis filiā introduxerūt: ar-
gonautæ tēplū simul ingressi euctis ensibus cū plures ex bar-
baris occidissēt: aliis iprouisa reterritis diffugientib; erepta
aurea pelle e vestigio ad nauē reuersi sunt. Medea draconem
pellis custodie incubatē semp y: vt fabule ferūt vigilē veneno
perimēs vna cū Iasonē mare cōcēdit. Re ab his q; diffugerūt
aeete nūtiata asserūt eū cū his q; iprōptu erāt militib; græcos
insecutū plures iuxta littus comperisse. Quib; cū primo ipetu
pugna cōmissa iphitus Euristeiq; herculi certamina impauerat
frater cecidit. Cæteri deinceps cum suis auxilio accurrisserent
instaurato certamie rex est a meleagro occisus. Supantib; græ-
cis reliq; colchog; in fugā versi magna ex pte interiere. Opti-
mus tamē quisq; vulneratus est: Iason laertes at lāte ac Thes-
piades. Quos dieb; paucis medea radicibus herbisq; curauit.
Deinceps cū recupata valitudine natigassent iā mediū ponticū
mare tenētes ingēs tēpestas magno cū pículo adorta ē. Tum

Thauri
igniferi
Draco cu-
stos.

Phrixi
naues.

Sybaris

Velleris
aurei ere-
ptio.

Aeete
mors.

LIBER

curā versa multarum herbarū radicumq; varias vires mirabilesq; repit. Et quāuis a matre hecate in plurimis instructa esset tamen multis ab se denouo adiuentis omnibus in ea re præsttit. Hæc sarmatarum regi quos quidā scythes dicūt cū nupsisset priuū veneno virū abstulit. Deinde regno capto multa vi crudelitateq; subditos vexauit. Quibus rebus regno expulsam quidā scriptores ad oceanū quādam desertam insulā cū mulieribus q; eam secute erant configisse. Quidā ad italiā venisse tradunt: inq; eo promōtorio: quod nunc quoq; ab illa circeū vocetur resedisse: Medeam quoq; tum a matre tū a sōtore singula veneficia edoctam diuersis morib; vixisse ferūt. Nam & hospites eripiebat a vite discrimine: & saepe apud patrem precibus & gratia pro damnatorum salute intercedebat: Quandoq; ipsamē ex custodia captos dimitens. Aeetā ferūt tum sua natura tum vxoris suasu crudelē necandorum hospitum consuetudinē seruasse: medeam vero cum magis in diem esset parentum aduersa crudelitati ab aeeta ob filiæ timorem in liberam custodiā destinatā. Illa ad solis templū (id in litore situm erat) configuit. Quo tempore argonautæ a taurica in pontum noctū delati ad templū peruenere. Ibi medeam iuxta littus ambulātem cū inuenissent: ab ea de hospitum cæde edo & virginis humanitatem collaudarūt. Deinde aduentus sui causa medeæ palam facta illa imminens a patre periculū crudelitatemq; in hospites ut cauerent admonuit. Cōmunicato consilio medea se adiutricem ad perficiendū certamē propositiū pollicita est. Iason iureurando data fide vxorē Ibi illam quoad vita superstes esset futuram spopondit. Tum noctū argonautæ relictis templo custodibus cum medea ad vellus arietum profecti sunt. De quo vt apertius scribatur presens histria nequid ex his omittatur: que ad ipsius cognitionē spectat requirit. Phrixum athamantis aiunt nouerce insidias declinātē vna cū sorore helle e græcia fuisse: transstretatibus illis iuxta quoddam deorū oraculum ex europa in asiā sup aureo arietē virginem in mare delapsam dedisse hellesponto nomen: phrixum in pontum proficisciētē delatum in colchida: qui cum se cūdum oraculum arietē sacrificasset pellem in templo martis suspendit. Postmodum aeeta in ponto regnante responso datum est illum tūc mortē obitūrū cū externi nauigio delati arietū vellus sustulissent. Hac ex causa tum vero innata crudelitate ostentauit se hospites sacrificare: vt diuulgata tanti sceles

Medeæ i
dānatōs
gratia.

Solis tē
plum.

Iasonis&
Medeæ
cōuētio.

Phryxus
& Helle
cū aureo
vellere
nouercas-
les insidi-
as euita-
runt.

regno primo Iasonis patrem sanguinē tauri bibere compulit.
 Fratrem promachū adhuc puerū occidit. Amphinomes ma-
 ter morti destinata virili animo rem ausa memoratu dignam
 Cum ad interiora regie configisset orans deos: vt tantæ im-
 pietati merita p̄mia darent: ense pectus transfixit. Hoc pelias
 pacto omni iasonis progenie sublata cito suo & scelerum poe-
 nas luit. Nam cum iason in thessaliam ad ormū haud lōge ab
 colcho locū vrbē egredientibus occultū noctu appulisset: im-
 piam suorū cognouit cædem argonautis suā operam ad tātū
 scelus vlciscendum pollicētibus omniaq; subire paratis discri-
 mina haud parua inter eos dubitatio incidit: subito nevi in
 vrbē irruendū esset deq; improuiso rex armis appetendus: an
 arcessendi a suis milites: communiq; bello res esset agenda.
 Haud enim possibile fore ab trīs & quinquaginta viris supera-
 ri regem posse: cui plurimæ auxilia vrbes ferrent. Cū hæc agi
 tarentur fertur medea pollicita esse suis se peliam necaturam
 dolis: regiāq; se illis sine periculo traditurā. His verbis admi-
 rati oēs cum modū sui cōsilii q̄rerent respondisse medeam di-
 cunt secū attulisse plura mirādāq; virtutis venena: tum a ma-
 tre hecate: tum a circe sorore: quibus nūq; antea ad hominū
 pernitiem vti voluisset reperta. Nunc vero eorū causa facile se
 id scelus peliae (si velint) vlturam & simul quæ actura esset sin-
 gulatim cū pdixisset: a regia ins̄ per maritimæ speculæ custo-
 dibus signū perfecte rei se daturam afferuit fumū die: noctu
 ignem: igitur parata caua dianæ imagine varia venenotū gs-
 nera in ea abscondit. Deinde capillos suos quibusdam medi-
 camentis canos reddens ita faciem corpusq; rugosum effecit
 vt aspiciētibus quædā senior anus videretur. Sumpta deinde
 quā (stupendō quodā apud vulgus modo) cōdiderat dianæ
 statua in vrbem profecta omnes ad superstitionem cōmouit.
 Cum veluti fantastica videretur singulis per vicos ad spectā-
 dū cōcurrentibus hortabatur: vt pie deū susciperēt colerētq;. Medeæ
 Accessisse enim eam ab hyperboreis & regis & ciuitatis bono
 cum singuli deū sacris venerarētūr vniuersus tāquam debac-
 chatus populus medeam in regiā deduxit. Hæc res & peliae
 superstitionē iniecit & filie in eū stuporē medeae p̄stigis de-
 ducti sunt vt persuaderentur p̄sentem deam foelicitatē regiæ
 p̄bituram. Asserebat enim dianā a draconibus per aerem de-
 latam magnā orbis partem circuisse. Vt autē perpetuo colere
 tur elegisse omniū regū p̄iissimū. Mandasse insuper sibi deam:

pmach⁹.
 Amphi-
 nomes.]

LIBER

Glaucus
deus.

ab Orpheo quēadmodū antea voto Samothracib⁹ fact⁹ qe-
uerunt vēti: appuit quoq; iuxta nauē maritimus glaucus : qui
duab⁹ noctib⁹ totidēq; dieb⁹ cōtinuo nauē comitat⁹ & futura
herculi certamina & immortalitatē p̄dixit: tindaridis vero q;
dioscuri vocare:ur:deorūq; honores ab hominibus essent cō-
secuturi. Deniq; cum omnes argonautas nomine appellaslet:
dixissetq; votis orphei ab diis se missum: qui eis futura prædi-
ceret:cōsulere se illis ait: cū primū in patriā venissēt: vota diis
persoluerent p̄ salute iam bis ab illis suscepta. Argonautæ cū
ad hostiū ponti peruenissent: ad oram appulere:cui tūc impe-
rabat byzātūs: a quovrb⁹ byzantium est appellata : ibi erecta

Bizantus
rex
Byzātūs
Hercules
ad troiā
Laume-
don.

ara cum diis vota persoluisserent: locum cōseclarūt : quem etiā
nunc navigantes colunt: deinde mare ingressi per proponti-
dem helle: pontumq; ad troiam delati sunt. Hic hercules fra-
tre iphiclo ac Thelamone ad ciuitatē missis equos hesionēq;
iuxta p̄missa postulatū: tradunt laumedōtem oratores captos
trusisse in carcerem: reliquos argonautas per insidias occide-
re voluisse. Cuius yei omnes præter priamum filios adiutores
se præbuere. Hic solus contradixit: asserens seruādā esse hos-
pitibus promissorū fidem : atq; equos sororēq; esse tradēdos
Aqua sententia cū auersi essent: fertur priamus duos in carce-
rem ad Thelamonem enes clā detulisse:narrataq; patris volū-
tate extitisse eis causa salutis. Nam illi custodibus interfectis
ad mare fugientes exposito singulatim sociis laumedontis cō-
filio vna cum eis regi qui cum militibus ex vrbe si aduersus p̄-
dierat occurrerunt: acri certamine cōmisso cū argonautæ vir-
tute superiores essent: ferunt herculē p̄ceteris fortites pugnā-
tem & occidisse laumedontem & primo impetu vrbe capta in
regis insidiarū cōscios animaduertisse. Deinde priamo vtiro

Priamus

iusto amicoq; regno tradito cū reliquis argonautis discessisse
Nonnulli ex antiquis tradunt poetis ab hercule non cum ar-
gonautis sed solo cum nauib⁹ sex equorum gratia p̄fecto tro-
iam deletā. Quod & homerus videtur in suis carminib⁹ sen-
tire: scribēs herculē equoq; laumedontis gratia sex p̄bris na-
uib⁹ & viris paucis ciuitatē ab se expugnatā coepisse. Argonau-
tas a troia tradūt i samothraciā delatos redditis magnis diis
votis iterū in tēplo posuisse phialas: quæ hucusq; seruāt. Eoq;
reditu adhuc apud thessalos ignoto diuulgatā aiunt esse famā
omnes qui cum Iasone in pontum nauigarant occidione occi-
sos esse. Itaq; pēlia tēpus esse rat⁹ cæteros quorū erat priuare

Itaq; cum sibi mortem consicere vellent: Iason earum miser
tus a proposito reuocauit solatus: non sponte eas errasse vel
malitia: sed errore delsq;isse. Omnes deinde benigne con-
sanguineas allocutus bono animo esse iussit populo ad cōtio-
nē vocato culpā gestoꝝ in peliā reiecit. Se enim minori ait q̄
passus eēt poena priores iniurias vltū. Se peliæ cuilibet filioꝝ
paternū regnum traditurum. Filiarum vero pro earum digni-
tate curam le habiturum spōpondit. Quod & paulopost effe-
cit egregiis eas despondens viris. Nam alcestē priorem filiam
nuptui postmodum dedit Admeto: Feriti: Thessalo: Amphic-
nomē: Arobremoni Leōtei fratri: Euadnē vero oeneo cepha-
li tūc phoceorum regis. His actis cum argonautis ad Ischinū
pelloponnesi nauigans sacra fecit neptūno: cui nauem argo
dedicauit: Cum ingens eius fama esset apud corynthiorum
regem Creontem ad eum diuertens secum vitæ reliquum tem-
pus egit corynthi. Cogitantibus argonautis in patriam abire
herculē ferunt hortatum esse ad res magne fortune obeund̄: si
adegitq; vt iureiurādo pollicerētur alterum alteri si opus esset
auxilio fore. Elegisse autem clarissimum greciæ locum ad sta-
tuenda certamina concursusq; hominū celebrandos. Idq; cer-
tamen maximo deorum Ioui olympio consecrass̄. Cum ar-
gonautæ omnes in fedus communis presidii iurassenſt insti-
tuendorum cura herculi demandata illum elegisse aiūt ad ho-
minū conuentus eleorum regionem iuxta alphei flumen. Vn-
de iuxta eum loca maximo deorum sacrata olympia ab eo ap-
pellantur: cum equorum certamen palestramq; instituisset mo-
do certaminū statuto vrbes propinquas ad deorum specta-
cula exciuit. Ex gloria famaq; herculis expectatione certami-
num olympicorum vulgata græcorum omnium qui clari es-
sent eo concursus fuit plurimis quoq; variis ex vrribus Her-
culis amicitiam securis cum singuli eius virtutem bellicamq;
disciplinam admirarentur: ideoq; vltro se comites periculo-
rum obtulissent: qui breui optimū exercitium confecit. Quo
omni pagrato orbe ob plurima in hoīes collata merita imor-
talitatem meruit: poetæ vero fabulis assueti mirāda qdā canē
tes herculem solū aſq; armis fabulantur decantata orbis mon-
stra perdomuisse. Sed de his antealripsim̄. Nunc ad Iaso-
nē reuertamur. Hūc corynthi tradūt cū annis decē cū Medea
vixisset genuisse ex ea filios priores duos didimū Thessalum.

Creon
corynthi
orū rex

Olympia

Filiū Ia-
sonis &
medea

LIBER

Glaucia

Alcymenum his posteriorem tertium Tisandrum quo tempore aiunt medeam magno in honore non solum propter speciem quam eminebat sed propter prudentiam ceteraque quibus ornata erat virtutes a viro habitae esse: paulatim deinde aetate decorum forme auferente Iason Glauce Creontis filiae amore captus virginem nuptui a patre petuit. Annente creonte certaque nuptiarum statuente diem Iason medeae nititur spontaneum duocum fradere. Ait enim cupere se illam vxorem ducere non in eius contemptum: sed ut filios suos in domum regiam ea cognatione introduceret. Egre verba haec ferente medea deosque testes iuramenti prestiti appellante: Iason suscepit beneficium oblitus creontis filiayxore sumpta medeam urbe expulit. Illa cum a recessu die vnu a creonte petisset noctu regiam ingressa certis medicamentis immutata facie domum incendit radice quadam a circa inuenta ea virtute ut incensus ignis nequirit extigi. Repente cōflagrante regia Iosonem exiluisse tradunt glaucam creontemque igne absumptos. Quidam scriptores volunt medeae filios dona quædam sponte attulisse yenenis illata: quæ cum illa corpori applicisset: & incidisse in morbum & patrem auxilium filiae ferentem cum corpori illius hessisset e vestigio expirasse. His haud quaquam acquiescens medea inque Iasonis ultionem intenta adeo ira amor crudelitasque in ea exacerbata postquam illum flamas equaluisse cognovit animum morti filiorum in patris calamitatem adiecit. Omnes uno qui aufugit excepto namis iugulauit: eorumque corpora sepeluit in iunonis templo: dei de fidissimis sociis fugae assumptis medea nocte ex corinthio fugiens thebas ad herculem venit. Hic eorum quæ in colcho promissa erant sposo factus se ei auxilio futurum iuxta datum fidem promisit. Iason filiis uxoreque priuatus censemibus omnibus eum iuste plecti cum doloris vim ferre non posset sibi morte consciuit. Corinthii casus atrocitate obstupefacti cum de se pulchro puerorum dubitarent: ad pythium quid de adolescentium corporibus agendum esset consultum misere. Mandatum a deo est sepeliri eos in iunonis templo atque heroum honoribus colli: quo facto aiunt Thessalum qui cedem matris effugerat: in corinthum redisse. Deinde in colchum Iasonis patriam reuersum ubi cum reperisset pelie filios recenter interisse regnum generi debitum suscipiens subditos ex suo nomine thessalos appellauit. Nec vero ambigo de thessaloque nomine non idem sentire omnes sed varias ferri opiniones: de quibus postmodum

Iasonis
mors.

suo loco differemus. Medea cum thebis herculem in insaniā versum ab eoq; filios occisos reverislet medicamētis illū ab eo morbo liberauit. Deinde cū euristhei p̄ceptis herculi parēdū eēt omniī eius auxiliī spe amissa athenas ad ægeū pandionis con fugit. Ferūt quidā ab ægeo cognitam filiā genuisse medū qui postmodū medie imperauit. Alii ab ippeto creontis accusatā omninoq; absolutam. Deinde cū Theseus ex trizeno athenas transislet de veneficio accusatā fuisse: exq; athenis migrare cō pulsam. Verum pollicente ægeo se eam tuto quo vellet missu rum phoeniceam elegit. Quo & delata est: inde ad superiores aīae partes trāsiens cuidā clarissimo hesit regi. Ex quo filium peperit medū qui post patris obitū regno succedens & rex fuit egregius: & populos ab se denominauit medos. Tragedi post modū mirāda quæ dā de medea variaq; ediderunt. Quidam in gratiam atheniensium medeam aiunt suscepū ex ægeo me dum in colchos aduexisse incolument. Cumq; eo tēpore aeeta a fratre perseo vi regno pulsus esset medeæ oþera quæ perseū sustulit medium regno prepōitū. Auctis deinde regni viribus medium plurimis aīae locis: quæ supra pontum est peragratīs subfecisse cā quæ ab ipso media sit appellata. Recensere autem quæ de medea scripta sunt singula & longum esset & minimq; necessarium. Verum quæ de argonautis superflunt prioribus adiiciamus. Non enim pauci: tum veteres: tum posteriores scriptores: inter quos est & Thimeus tradunt argonautas post captum aureum vellus cum aeeta nauibus ostia ponti obsediſ set: Rem mirificam fuisse aggressos & historia dignam: nauigantes enim per flumē tanaim ad eius fontes iuxta quandam locū nauī per terrā ad alium fluuiū tracta in oceanum versus arctūp eius decursum delatos ferūt. Postmodum terra a sinistris relicta cū ad gades puenissent: nostrū mare ingressi in patriā reuerterūt. Hoꝝ vestigia ferūt q; iuxta oceanū habitātes inter deos precipue pollucē castorē colunt. Traditum enim est illis a priscis vſq; tēporibus hos deos presentes in oceanō nauigātibūs adesse. Esse quoq; iuxta oceanū loca: quæ varia tum ab argonautis: tū a dioscuris nomina sumpsiſent. Epir⁹ insip⁹: quæ est intra gades exp̄ssa redditus illorū continet vestigia. Hi iuxta tyrreniā nauigantes ad insulā venere: quā dicit ethaliā: vbi optimū eorum locoꝝ portū a nauī quod non men ad hæc tempora permansit argoꝝ appellarunt: Similiter iuxta tyrreniā port⁹ octingētis p̄cul ab rōma stadiis thelamō

Medeæ i
herculem
bñficiūm

Medus

Res noti
tiādignaCastor
Pollux

LIBER

est cognominatus: insup iuxta formias Italæ aeta dicta caies-
ta est. Postea in syrtes vento acti: cū a Tritono lybiæ regenat-
uram eius pelagi percepissent declinato periculo tripodem
ei æncū dono dedere litteris priscis in sculptum: quod adhuc
apud hesperios seruari dicunt. Neq; vero omittedum videtur
quod quidam scriptores pro vero tradūt argonautas per hy-
strum nauigātes atq; ad eius fontes delatos postea ad sinū ad-
driaticū peruenisse. Hos tēpus redarguit existimātes hystrum
pluribus ostiis in potum defluētem: eūq; qui in hadriam de-
scendit ab eisdem locis decursus initiuū sumere. Romanis cum
his gentibus bellūq; hystrum incolunt gerentibus eius fontes
quadraginta stadia a mari procul inuenti sunt. Verum nomi-
nis fluuiorum similitudo causam erroris scribētibus dedit. Ar-
gonautarum herculisq; gestis e nobis descriptis filii quoq; re-
censendi sunt: hi post Herculis obitum apud regem Ceycum
in trachina confedere. Cum hilus aliq; fratres quidā iam viti-
euasissent veritas Euristheus ne cū omnes ad eam ætatē per-
uenissent se imperio micenarū priuarent cupiensq; omnis eos
græcia pelli Ceyco nisi & herculidas & lycynnii filios: Iolaū
insuper ac omnes arcades qui cū hercule militassent eiiceret
bellum indixit. At ipsi euristheo impares viribus decreuerunt
sponte trachinam reliquere. Adeuntes plures ciuitates: quæ p-
clare erant rogitantesq; vt se in urbem reciperent cæteris ti-
more recusantibus a solis atheniensibus insita humanitate su-
cepti sunt tricyrintho illis vrbæ (quæ tetrapolis nominatur)
ad habitandum concessa. Postea cum herculis filii oēs ætate
matura essent prudentia adolescentibus vt ab hercule genitrix
innata Euristheus eoꝝ incremento inuidens magno exercitu
aduersus illos profectus est. Herculide atheniensium præsidio
fulti iolaum theseum hylumq; duces belli constituentes: acie
Euristheū superarunt. Multi in ea pugna Euristheū secuti oc-
cubuerūt: ipse curru fugiens ab hyllo herculis filio occisus est.
Filii quoq; euristhei in ea pugna oēs cecidere. Herculide post
euristheum insigni plio deuictū mutuo consilio auxilioq; ad-
uersus pelopōnesum duce Iolao mouerunt bellum. Athreus
post euristhei obitum capto micenarum regno accitissq; togati
ac quibusdā aliis belli sociis herculis filiis occurrit. Apud
isthnum cum vtriq; exercitus cōuenissent hylus hostem qui-
cunq; is esset ad certamen ea cōditione prouocauit: vt si ipse
vincisset euristhei regnum filiis herculis cederet. Si vero occu-

Ceycus
tex

Tricyrin-
thus

Herculis
filii

Euristhei
mors.

Athreus.

buisset heraclides foedus seruates in corinthū redirent. Paulo post lycymnus cum filiis herculis ac triptolemo apud argos sponte illos suscipientes mansit. Reliqui qui in tricorinthio re federant decursis ex pacto annis in peloponēsum transierunt. Quoꝝ res suo referetur tempore. Alcmena thebas pfecta cum euanisset a thebanis deoꝝ honoribus culta est. Cæteri hercule repetita ab Eginio Dori filio ei credita patris hereditate apud doreos confedere. Triptolemū in agris commorantem ferunt lycymnio electionis orta contentione occisum. Qua ex cede ex argis fugiens Rhodū applicuit. Hanc insulam incole bant tum græci ab Triopato phorbantis filio deducti. Quam ille cōmuni accolariū cōsilio cum in tres partes diuisisset: tres in ea condidit civitates Lindū Ilisum: Camirū. Imperauit aut omni insule ob gloriam nomēꝝ paternū: ac demū cum Agamēnone ad troianū bellū pfectus: posteā de Hercule filiisq rettulimus: locus se offert: vt Thesei: qui herculis certaminū imitator fuit gesta narrentur. Natus ex æthra pitthei filia ac neptūno in trizena nutritus est penes pittheum maternū aut ac signa prout ferūt fabulæ ab ægeo sub petra posita recognoscens athenas venit. Deinde mare ingressus vt herculis virtutes imitaretur ad ea certamina adiecit animū quæ laudem & gloriam sibi essent allatura: & primū cū qui dicebatur chorynetus hesternorum interfectore sustulit: hoc vslum cognomine a coryna quod genus armoꝝ est ad vlciscendum accomodatum. Secundum qui in isthmo erat Schinon qui duas flexas pinus atq; vtriq; alligato hominis brachio sursum dimittens corpus vi disceptū maximo cruciatu afficiebat. Tertius fuit a theseo interemptus in crommyone aper siluestris: a quo plures interibant viribus ac magnitudine prestantes. Deleuit insuper Scyronem habitantem ea loca megara: quæ ab eo saxa scyronia vocantur. Hic viatores cogebat: vt seipsoꝝ præcipiti factarent loco deductos supra scopulum abruptum homines calce in mare iuxta chelonem proiecibat. Sustulit etiam iuxta eleasinam Certionem certantem cum præsentibus: atq; ab se victos perimentem. Deinceps procustem occidit in eo loco terræ attice: qui dicitur Curdalus habitantem. Hic viatores cogebat supra lectum aliquem ascendere. Quo si longiores erant parte supereminente amputabantur: qui vero breuiores pedibus distendebant. Aquæ re pœustis cognominatus est. His actis athenas veniens ægeum propter signa cognouit. Tum

Lycymnus.

Alcmena dea.
Hercules de.

Thesei gesta.

Chorynetus

LIBER

marathoniū taurū ab hercule ex creta in pelopōnesum traductum athenas abse victum adiuxit: quē ægeus sacrauit Apollini. Superest ut de minotauro: quo thesei gesta absoluantur ab eo interfecto referamus. Oportet enim tēporibus: q̄ a nobis explicata sunt contigua quo notior fiat historia describi.

Genealogia tecta mi.

Europæ filii.

Androgeus.

Minotauri pueri.

Tectamus Dori filii Elleni ex deucalione orti cū æoliis ac per lasgis in cretam navigans insulæ imperauit. Sumpta cretæ inter vxorem: filiū Asterium creauit. Quo in creta regnante Iuppiter (ut aiunt) europā ex phœnicea raptam supra taurū detulit in cretam: ex ea tres genuit liberos. Minoem: Rhadamanthum: Sarpedonē: Asterius deinceps prole carens cū vxorem duxisset europam Iouis adoptatis filiis regni eos reliquit sue cessores. Hoc rhadamantus cretenibus leges dedit. Minos suscepito regno cum itonem lictii filiam vxorem cœpisset: genuit ex ea licastum. Hic quoq; cū regnaret in creta ida coribati filia vxore ducta secūdum minoē genuit: quē nonnulli iouis filium tradunt. Hic primus græcor̄ parata classe maris imperio potitus est. Cū despōdisset pasiphen solis cretæq; filiā: suscepit Deucalionem: Crateū: Androgeū: & Ariadnē pluresq; naturales liberos. Androgeus cū athenas cōsensu atheniēsiū omniū cōcessisset ægeo regnante: inq; certaminibus superaret athletas omnes in cōsuetudinem pallantis filiorum venit. At ægeus suspicans nequādo propter Androgei amicitiam a pallantis auxilio minois regno pelleretur insidiis Androgeo paratis ad spectaculum celebre proficiscentē thebas per quos dam eius regionis accolas circa Inoem terræ atticæ interficiendum curauit. Cæde filii perturbatus Minos athenas venit supplicium intefectoris Androgei petens spretis eius verbis: bellum atheniensibus indixit addita execratione: qua aduersus athenienses siccitatatem famēq; imp̄catus. Siccitate tu atticos: tum reliquā græciā vrgente corruptis terræ fructibus belli duces quō hæc mala auerti possent deū cōsuluere. Iussit eos ad æacum iouis & æginæ asopi filie adire iubereq; vt p̄ se vota faceret. Quibus perfectis siccitas cū penes alios græcos cessasset: solos atheniēses vexauit. Coacti igitur sunt rursus a deo implorare tantæ remedia calamitatis. Hanc defutaram deū ferūt respōdisse: si pro Androgei cæde Minoi quas vellet poenas dedissent: parentibus deo athenienses p̄cœpit Minos pueros septem totidem virgines singulis annis Minoi tauro quoad viueret vorandos tradidi. His datis defecit sic-

citas. A bello abstinuit Minos annis septem transactis rursus cum in regionē atticā cum magno exercitu transisset minos: ac bis septē pueros petisset traditi sunt. Theseus cū esset nauigaturus: accessit ad gubernatorem Egeus p̄cipiens: si minotaurū superasset filius: vt albī velis portum intrarent: nigris quēadmodū & antea in ioniam fecerūt: si perisset. Theseus in cretam cū nauigasset Ariadne minois filia eius specie ac decore capta & consilium operāq; dedit minotaui occidendi & laberynthi egressum edocuit. Deinde cū ariadne noctu clam recedēs in insulam appulit aliquādo diem nunc vero nassum vocitamat. Eo tēpore Dionysium ferūt pulchritudine ariadnes captum cum a theseō virginem abstulisset vxorem illā ab se p̄termodum dilectam duxisse. Post eius obitum propter singularē amorem honore immortalium dignat⁹ coronam ex astris ariadne in cœlo cōstituit. Verum eos qui cum thesco nauigabant ferunt ægre admodum raptum virginis ferentes p̄pterq; dolorem ægei mandatorum oblitos nigris velis in atticam peruenisse. Quod ægeus cum aspexisset existimās theseum filium peremptum rem heroicam aggressus ex arce ob dolorem semet p̄cipitauit. Post patris interitum theseus regno succedens cōstitutis legibus populo imperauit: multaq; ægit ad amplitudinem ciuitatis spectatia in quis illud fuit insigne q; plurimū populum athenas ad habitādum induxit. Qua ex te viribus & auctoritate aucta ciuitas græcie principatum tenere visa est. Verum ad ea quæ de theseō supersunt redeundū. Deucalion maior natu filiorum Minois cretae imperauit inita cum atheniensibus belli societate Phedram filiam Theseo despondit. Qui cum post ductā vxorem hippolytum ex amazone genuisset: in trizenam misit sorori ethræ nutriendū. Ex Phedra Athamantum suscepit ac Demophoontē. Paulopost hippolytus cum athenas ad misteria venisset a Phedra ppter pulchritudinē amatus est: quo recessente phedra tēplū veneri in arce vnde in trizena conspectus erat cōdidit. Cūq; ad pītheū cū theseō diuertisset hippolyti concubitū petiit. Illo scealus abnuente moleste id ferens nouerca athenas reuersa hippolytum q; se vitiare voluisset: apud theseū accusavit. Ille dubitans verū ne crimen esset rem ad hippolytū p̄ē internūtū de tulit. Ferebatur tūc forte equorū currū hippolytus. Cui calūnia auditā labenti animo frena e manibus exciderūt. Turbati equi excussis habenis currū p̄cipitē egerūt. Quo effracto hippoly-

Theseus.

Ariadne's
corona.Aegaei
morsPhaedra
Hippo-
lytus.
Athamā-
tus.
Demo-
phoon.

LIBER

Thesei
mors.

tus vestibus implicitus atq; ad terrā delatus interit. Ob eius ante optime actam victimam trizeni deorū illi honores impendere. Theseus his turbatus calamitatibus pulsus patria apud hospitem functus est vita: athenienses penitentia ducti officiis thesei athenas traductis: & illum coluerunt pro deo: & tē plum sibi intra urbem asilum quod ab eo theseum dictum est constituere. Nunc de raptu helenæ deq; perithoi erga pserpi nā amore: gestis enī thesei sunt immixta dicendū. Perithous ixionis filius defūcta hippodamia vxore polypito filio super stite athenas ad theseum venit: cuius vxor phœdra cū defuncta esset suscit ei helenæ Iouis ac lede raptum. Eatum decimū agebat annū omnes cæteras decore ac modestia excellēs. Lacedemonē pfedi capto tēpore helenā cōmuni consilio athenas aduexere. Deinceps inter eos sorte iacta vtrius esset sponsa helena futura: ea tamē adiecta cōditione: vt his p quo lors cecidisset: socio coadiutor ad alteram quærendā vxorē foret Idq; iureurando cum firmassent: sorte Theseo euenit. Quod factum cum ægre ferrent athenienses: timens Theseus Helenam in Aphidriam vnam ex atticis vrbibus deduxit: eius cura ethre matri multiscq; ex amicis permitta Perithous cupiens pserpinam vxorē habere consilium cū Theseo communicauit. Verum cū propter rei impietatem a pposito eum auertere conaretur: vbi illum pseuerantem incq; iurisitandi vim ad pserpinæ raptum se adigi vidit coadiutorem se præbuit. Cum ad inferos descendissent vterq; ibi captus. Sed postmodū in gratiam herculis liberato Theseo perithous apud inferos detentus luit sempiternas suæ impietatis poenas quidam scriptores tradunt ambos rediisse ab inferis. Eoq; tēpore Dioscuros helenæ fratres cum exercitu Amphidriam profectos captae uersaq; vrbe Helenam adhuc virginem captiuamq; ethram Thesei matrem lacedemonem vexisse. Res postulat: vt de septem ducibus qui thebas profecti dicuntur scripturi bellū causas a principio ordiamur. Laius thebanorum rex sumpta uxore iocasta creontis filia cum diutiis caruisset liberis: oraculo consulto an esset filios habiturus responsum tulit: non conduceret sibi prolem habere. Nam qui ex eo prodiret filius patrem occisurus esset aduersaq; fortuna domum funestaturus: post quod responsum præcepit natum infantem traiecit primum ferro pedibus exponi: vnde & oedipus cognominatus est. Sumptum puerum domestice cum non exposuissest: cuidam

Perithoi
et thesei
ad infe
ros desce
sus.

Laius.
Iocasta.

seruili mulier in nomine polybie tradidere. Cum iam vir factus esse: deum de infante exposito consulere statuit laius. Oedipus quoq; a quo dām se fuisse expositum certior factus: & ipse pithiam q; sui parentes forent oratū profisciscebatur. Cū ambo apud phocidam inuicē obuiassent. Laiusq; illum deuia cædere superbius mandasset Oedipus ira motus laium occidit in scius parentē esse. Eo tēpore tradunt sphingē beluā biformē venisse thebas: pposuisseq; enigma: quod q; non soluerent pīrent. Ex quo plures ob rem dubiā interierunt. Soluēti premiū iocastæ connubium & theborū regnū ppositum erat. Verum nullus excepto oedipo enigma soluere valuit: id erat eiusmo di. Quod animal bipes idem tripes ac quadrupes foret. Cæteris ad dubitantibus solus oedipus ait hominem id animal es se. Qui infans quattuor iret pedibus: auctus ætate duobus: iam senior fa'tus tribus: nam baculo tanquam tertio pede sustentaretur. Sphinga suo iudicio victa se ipsam ex loco excelsō precipitauit. Oedipus ignotam matrem vxorem sumpsit: quattuorq; ex ea genuit liberos Ethioclem. Polinicem Antigonā: & istmīhem. Hi cum ad ætatem peruenissent domestica impietate cognita oedipum coegerunt ob dedecus non egredi domū: ipsi sumpto regno födere inuicem sanxerunt: vt singuli alternis annis imperarent. Primusq; imperii annūs ethioclī cederet maiori natu: is acto anno petenti ex födere renuit tradere regnum fratri. Qua ex causa in argos ad Adrastum regem confugit: Hoc tempore tydeus oenei cum in calidone alcatum lycotheriumq; nepotes occidisset: ex etholia aūfugit in argos. His adraſtus benigne suscep̄tis quodam respōso motus vtricq; filias vxores dedit Polinici Argiam diiphilē Tydeo adolescētes cum a rege pbarētur magnaq; eorū virtutis expectatio videretur ambos in patriam pollicitus est se redīcturū. Verū cum censeret primū debere Polinicē restitui ferunt regē ad ethioclē destinasse: Tydeū qnq;raginta viros ab Ethioce in insidiis in itinere positos occidisse: ad argosq; ppter opinionem redisse incolumē. Hæc adraſtum impulerunt vt quæ ad bellum spectabant pararet. Ascūt autem ad bellī societatem Capenum Hippomedontē parthenopeū athlantis schinei. Suadebant amici Polinicis: vt ad bellum Amphiarau s̄ vates duceretur. At is cum preuiderer si ei bello afforet se periturum idq; propterea recusaret ferunt Polinicem aūgen torqueā a venere Hermione datū Amphiarai vxori: quo

Oedipus
Sphinx.Filii edi-
pi.

Adraſtus

Argia.
Diiphile.Tydeos
virtus.Amphia-
raus mor-
tis nō in-
scius.

LIBER

belli societate viro persuaderet donasse. Eo tempore Amphiarai raus Adraustusq; de regno dissidentes ad Eriphilis Amphiarai cōiugis Adrauti sororē omnem dissensionū iudiciū rettulerūt Illa pro ampliarao sententiam tulit : adiiciens vt bellī thebis inferendi socius adiutorq; esset Amphiaraus existimans se ab vxore proditum ad bellū ipopondit se adituru. Sed alcmeoni filio imperauit: vt post suum obitū eriphilē perimeret. Quod patris mandatum postea executus facti cōsciētia in insaniā versus est. Adraustus Polynices ac Tydeus ad bellum ituri quat tuor elegerunt duces. Amphiaraum: Capaneū: Hippomedōta et parthenopeum. Qui omnes magno exercitu aduersus thebas profecti sunt. Ethiocles ac polinices mutuis vulnerib⁹ cōfossi conciderunt. Capaneus magno impetu scalis murū ascēdens mortem opetiit. Amphiaraus in terre hiatum cum curru delatus absortusq; nunq; postea visus est. Eodem pacto & reliq duces omnes preter adrastu multiq; preterea mortales occubuerunt: quorum sepeliēdorū facultas a thebanis cum dene gata esset inseptos sinens adraustus ad argos rediit. Cū null⁹ auderet hos tumulis cōdere soli athenienses qui cæteros virtute anteibant omnes sepeliuere. Hunc bellī vitæq; finē septē qui thebas oppugnatū iere sortiti sunt. At vero filii mortem parentū vlturi communi cōsilio cōtra thebanos mouerunt. Atma. Dederat responsum apollo eam se ciuitatē expugnaturos si alcmeonem amphiarai filium imperatorē sibi constituisserint hic ab illis dux factus deum & de thebano bello cōsuluit & an matrem Eriphilē puniret. Respondit apollo vtrūq; faceret nō solum quia monile aureū mater in necē paternam: sed & peplū quoq; ob filii interitum acceperit. Venerē aiunt quondā Herminione Cadmi & monile donasse & peplū. Ambo hæc thauit Eriphiles: alteram a polynice: alterum a Thersandro polynicis quo filiu ad expeditionē thebanā hortaretur: Alcmeō igitur cum milites ad bellū plurimos ab argis parasset ab vrbi bus quoq; finitimis accersito presidio exercitū contra thebas duxit. Acerrima cū thebanis cōmissa pugna alcmeō victoria potit⁹ est thebanorum attritis viribus multisq; amissis ciuibus. Cum essent impares viribus omni spe destituti cōsiliū a Tyresia qui diuinator erat exquisiuere. Hic thebanos ex vrbe iussit abire: hoc solūmodo illos cōseruari posse: iuxta tyresiae dicta vrbe linquentes aufugere noctū in orā boetiae, quæ tilphosea appellat. Thebæ captæ ac dirutæ sunt. Tyresiae filia daphnen

Eriphile
Alcmeō

Amphiarai
Capaneū
hippomedōta
don
Parthe =
nopeus

Tyresias.

Thebæ
Daphnæ

postea cum vi^ttores c^apissent in delphos voto suscep^to misere oblationē deo. Ea diuinandi artem edocta in delphis degens multomagis eam scientiā calluit. Itaq^{ue} natura admirabilis plurima scripsit variū generis respōsa. Cuius ex versibus homerum poetā ferūt multa adornatū sui poematis sumpta transstulisse. Cum haec s^apius dei spiritu ferretur: multa^q traderet respōsa Sybilla ab omnibus cognominata est: nā plenam deo Sybillā esse idem notat. Vi^ttores vero vrbe direpta in patriā quisq^{ue} multis cum spoliis reuersi sunt. Ex thebanis qui in tilphosium confugerant. Tyresias defunctus est: quem sui ciues magna cum pompa sepeliuerere deo^gz sibi honores tribuentes. Deinceps aduerfus Dorientes armis motis pugna supatos ex eos^z patria eiecerūt. Transacto paululū temporis quidā ex eis Iunonis sedibus māsere. Quidā athenas profecti sunt. Creōte Menicei regnante patria pulsi paulopost in dorida remearunt in crineo tineoq^{ue} & Euboia habitantes. Antea boetus arnes neptūni filius migrans in æolidem quæ nūc thessalia dicitur. Eos qui secum acceſſerant boetos vocauit. Sed de æoli dibus paucis dicēdūm. Prīscis tēporibus cum ex filiis æoli qui fuit ellinis ex Deucalione nati cæteri: quæ dicta sunt loca habitarunt solus minas in æolide regnauit. Eius filius hippotes ex Menalippe æolū genuit. Huius arnem filiā neptūnus cognovit. Qua de te indignatus pater Metapontio aduene qui tum casu aduenerat eo pacto arnem dedit: vt illam in metapontū deduceret. Vbi duos peperit filios æolum ac boetū. Quos metapontius liberis carens quodam modus oraculo adoptauit in filios. Hi iam viri facti orta viuente metapontio seditione regnū obtinuerunt: postmodum dissensione inter arnem Autolipen peremere. Eam rem grauter ferente metapontio illi p^{re}paratis nauibus cū matre multisq^{ue} amico^z mare ingressi Eolus quidē ad insulas tyreni maris appulit quæ ab eo eolides sunt appellatae ciuitatēq^{ue} condidit quā liparam vocauit. Boetus vero ad eolum veritatem patrem a quo loco filii nutrit^{ur} est: postmodum eolidis regnū possedit: patriā omnē a matris nomine arnē populos appellauit ab se boetos Itonus ex boeto ortus quattuor suscep^t filios. Hippodamū Electrionē Archylicum Alegenorē: hog^z hippodamus Eleum genuit. Electrion letum. Alegenor Eloniū Archylicus Protherorē & Archesilaū: qui ad Troiātēre boctor^z exercitus duces. Nūc salmoneū Tyrūq^{ue} & eo^z vsc^z ad nestorē q^{ue} troiano interfuit bello

Sybilla
quid.

Minas
hippotes
Menalip-
pe.
Æolides

Lipara
ciuitas.

LIBER

posteros referamus. Salmoneus ex eolo Deucalionis est ortus. Qui ex eolide cum magna suorum manu pfectus constituit in elea apud fluuum alpheum. Vbi ciuitatem a suo nomine Salmo neam condidit sumpta vxore alcidice elei filia genuit ex ea Tyream decoro formaq; eximiam. Alcidice defunctam syderam vxorem duxit: quæ tiream ut nouerca coepit odisse. Salmoneus ob superbiam atq; impietatem contracto subditorum odio iouis fulmine condagrauit. Eius deinceps Tyrea filia adhuc virgo ab neptuno cognita peperit peliam ac neleum: postmodum ex crete amithaonem genuit: feretumq; & Esonem. Cum diem suum obisset Creteus orta inter peliam Neleumq; regni contentione pelias iolco finitimeq; regioni impauit. Assumptisq; melapode ac biante. Amythaonis Agle ie p filii quibusdāq; exacheis phithiotisq; ac eolis aduersus peloponnesum exercitum duxit. Melampus cū esset diuinator argiuas foeminas pp dionyli iram fanaticas ab insania curauit. Cuius rei gratia Anaxagoras meagapenthū argiuoru rex cum donauit duabus regni pribus: hic argis cū moraretur biante fratre consorte regni facto vxorem cepit Iphianiram filiam megapenti: ex qua pculit Antiphatum: mantū. Biante: p noem ex antiphato ac zealippo hippo coontis locleus Amal cheusq; orti sunt locleus hypernestraq; Lespi iphianiram polibiam atq; amphianum genuerunt. Hoc pacto Melampus ac bias eorumq; posteri argiuorum imperium tenuere. Neleus cū his qui eum fecuti erant in messenem transiens accolaram voluntate condidit urbem pilum: cui cū imperaret vxorem sump sit Chlorem amphionis thebani natam: exq; ea duodecim filios suscepit. Quorū senior p-rydimeus extitit. Iunior Nestor qui bello interfuit troiano & de pgenitoribus Nestoris hactenus. Nunc de laphitis & centauris differeimus. Ex oceano aetheti plures filii secundum fabulas manarunt a fluminibus cognominati: in quis fuit peneus: a quo accidit peneum in thealia dici. Hic ex nympha creusa liberos suscepit ipseū ac Stilebam: quam cum cog iouisset apollo Lapithum ac centaurum genuit. Lapithus locis circa fluuum penum ad habitandum lectis cum ibi imparet Eurionē Arisnoi vxorem duxit: ex qua duos suscepit filios phorbantē ac periphanem regni paternī heredes. Populi oēs a laphito laphitæ appellati sunt phorbas cū in ol-nū transcēdisset accersitus ab Alectore boetioꝝ rege tū pelopis vires formidatē cleorū regnū ab eo coepit: hui⁹ filii

Tyrea sal
monei fi
lia.
Salmo-
neus
igne con
sumptus

Melāpus
petidū
curator.

Neleus
nestoris
pater.

egeus auctoꝝ paterno succedere regno: periphas alter laphiti
 natus ex astriagea vxore ip̄ci filia octo genuit liberos quoruꝝ¹
 natu maior antion ex metate Amythoni suscepit ixionē: hic
 vt tradunt dona plurima elioneo pollicitus delpondit eius fi-
 liam clam: ex qua genuit perithoum. Verum cum ixion ne-
 quaꝝ pmissa vxori tradidisset elioneus pro iis equos illi⁹ coe-
 pit. Tunc ilion pollicitus se que promiserat daturū accessitum
 a se elioneum in foueam ardente coniecit. Qua ciude irate
 cum nullus eam cedem purgare velleret ab ioue ut fabule tra-
 dunt demū purificatus iunonem stupri interpellare au'us est.
 Qua re cognita iuppiter nubem in forma iunonis cum inter-
 polauit: ixion eo cōcubitu centauros genuit. Tradūt tandem
 ixionē scelerū magnitudine ab ioue rote aliqatū ppetua post
 obitum torqueri cruciatus poena. Centauros nōnulli volunt
 in pellio a nymphis nutritos postmodū equos subagitasse. Ex
 q̄eis hippocentauros natos. Creditū q̄ primi eq̄tare auli sint
 eoꝝ natam fabulā veluti equi essent hoīq̄ natura. Hos ferunt
 tanq̄ ph̄thoi cognatos partē regni paterni ab eo postulasse.
 Quod renuēti bellū a laphitis illatū est. Sed eo cessante post-
 modum: cum pithous hippodamiam despondisset theseo ad
 nuptias ac centauris vocatis illi vino ebrii foeminis quæ in
 nuptiis erat vim afferre conati sunt Qua iniuria tum theseus
 tum laphitæ p̄moti multis cētauris perēptis reliquos eiuita-
 te eiecerunt: hanc ob causam cētauri vna aduersus laphitas p̄
 fecti plures interfecere. Qui cedi supfuerūt ptim in pholoe ar-
 chadie pfecti sunt: ptim in malea habitatūt: hi reb⁹ secundis
 elati ex pholoe egressi ad p̄dandū ppinquos græcos eos oc-
 ciderunt. Nunc de Aesculapio eiusq; posteris referendū Aescu-
 lapius traditur Apollinis coronidisq; fuisse filius. Qui natura
 ingenio p̄clarus medicina opera impensa plurima valitu-
 dini hominū vtilia adiuuenit. Adeo autem peritia artis excel-
 luit vt q̄plurimos desperantes sanitatem liberaret a morbo:
 propterea q̄ creditus sit nonnullis defunctis vitam restituisse
 ob eam rem tradunt ipsum apud iouem ab inferis accusatum
 tanq̄ eoꝝ imperiū diminuentē. Quod semp excitarētur amor
 tuis homines illius cura eaꝝ causa exacerbari iouē fulmine
 esculapium occidisse. Hac morte Apollo iratus cicoples qui
 id flumen fabricarant interfecit. Quo facto indignatus iuppi-
 ter iussit Apollinā homini in poenā erranti seruire. Esculapius
 filios reliquit Machaonē & podaliriū q̄ arti paterne dediti cū

Ixionis
p̄fidia.

Cētauri.

Aescula-
pius.Ciclopū
mors.
Podaliri⁹
& macha-
on apollī
nis filii.

LIBER

Asopus

ad troiam cū agamennone accessissent plurimū græcis in eo
bello in curandis summo studio vulneribus opitulati sunt ma-
ximā ob id gloriā adepti. Meritis quoq; imunitas rerū omniū
post bellū est cōcessa. Sed de his haec tenus. Nūc de Asopi filia-
bus æaciq; liberis scribēdū. Ex oceano ac tethide fabulæ tra-
dūt ortos esse filios plures: a qbus flumina cognominata sunt
in quis peneus Asopusq; extitere: peneus in thessalía sedē eli-
gens fluui nomen indidit. Asopus cū phliūtē ad habitandū
elegisset: sumpta in vxorē. Methope ladoni duos suscepit fi-
lios pelasgū atq; ismenū. Filias duodecim ismenus in boetia
habitauit iuxta fluuiū quē a suo noīe ismenū cognominarunt:
ex filiabus Sinopes ab apolline rapta in eū locū delata est vbi
nūc est vrbs ab ea sinopes dicta eosq; filius syrus his imperita
uit qui ab eo syri sunt appellati: Corcyra vero rapta a neptu-
no in eā insulā delata est: quā ab ea dixerat corcyrā ex his na-
tus est phœacus a quo phœacū normē cœpit: phœco filius ex-
tit Alcionus: qui vlxē in ithacā deduxit. Salaminis quoq; a ne-
ptuno rapta est aduectaq; in insulam ab ea Salaminam appella-
tam: ex ea neptunoq; genitus. Cēchreus imperauit huic cla-
rusq; inter omnes serpentē mire magnitudinis qui incolas ve-
xabat occidit. Eginā ex phliūte iuppiter rapuit: inq; insulam
aduexit: q; ab ea est Egina dicta ab Ioue cōpressa genuit Aeas-
cū q; in ea regnauit insula. Ab eo creati sunt Peleus & thelamō
Hoꝝ Peleus disco iacto inuitus phocū fratrem interfecit. Ob
hanc cædē a patre pulsus inq; phithiam thessalie fugiens ab
Actoro rege purificatus: inq; regnū cū is liberis careret ascis-
tus est. Ex peleo ac thetide Achilles ortus cū Agamēnone ad
troiā accessit. Thelamō ex egina abiens adiit Salaminam vbi
sumptavxore glauca Cybrei salaminog; regis filia imperauit
insule: glauce defuncta Eribiā Alchatī atheniensis despondit
ex qua ortus Eantus postmodum troiano interfuit bello. Nūc
cum de pelope tantaloq; atq; Oenomao referendum a nobis
sit paulo superius historia ordienda est. In pisa peloponnesi

œnomao⁹
hippoda-
mie pater

ciuitate mars ex argina Asopi filia genuit Oenomaum. Hic
vnicam filiam hippodomiam appellauit. Finem vitæ ab ora-
culo sciscitante: responsum est tunc in fata illum concessurum
cum filia hippodomia alicui nuberet. Igitur filiæ nuptias veri-
tus decreuit ut in perpetua asseruaretur virginitate hoc maxi-
me existimans pacto vitæ periculū se vitaturū. Multis puel-
lā vxorem sibi dari postulantibus illis id proposuit certamen

quo q̄ victus esset interficeretur. Victor virginē desponderet Equorum instituit cursum a pīsa ad aram Neptunni quæ est apud isthmum corynthi. Cursus erat eiusmodi. Oenomaus arietē ioui sacrificabat. Qui virginē postulabat quattuor equorum ferebatur curru. Oenomaus sacrīs peractis cursu sequebatur præcedentem auriga mirthilo assēcutum. hasta quam gestabat manū interficiebat. Hoc pacto cum plures Equorū velocitate peremisset Pelops Tantali qui pīlam accelerat vīla hippodamia Id concipiens connubium corrupto mirthylo ilius opera vīctoria vīsus est: primusq; ad aram neptunni peruenit. Qua ex re dolere actus Oenomaus existimans aduenisse responsi tempus sibi mortem consciuit. Pelops sumpta vxore hippodamia pīsa regnum tenuit. Qui vīribus ac prudentia insignis cum plurimōs in peloponnesum accolas deduxisset eam patriam peloponnesum ab se denominauit.

DOsteaq; pelopis meminimus necessarium videtur ne quid memoria prætereatur dignū: vt & tantalū patrē superioribus adiiciamus: tantalus ioui filius diuitiis & gloria insignis in ea asīæ parte: quā nunc paphlagoniam vocant habitauit plurimū diis ob generis claritatem charus: postmodū fœlicitatē suam insolenter ferens immortalū secreta quæ mēsæ cōmunione vīsuq; deorū nouerat palam protulit hominibus. Qua ex causa & viuuus pœnam tulit & post obitū secundū fabulas tērmētis apud inferos inter scelestos ppetuis punitur. Ex eo & pelops & Niobe orti sunt. hæc filios septē & totidem filias peperit summo decore præstātes: tali prole supbiens admodū gloriabatur se latonæ præferens numero filiorum: itaq; ira motā fabulæ latonā fefunt apollini vt Niobes filios Dianæ vt filias arcu interficerent mandasse. Quibus matrēs obtēperantibus contigit eodē tempore: & abundare filiis niobēs & carere: tantalus deorū odio contracto a paphlagonia ab ilo trois pulsus est de quo & eius maioribus paucis scribemus. Prouinciae troadi primus imperauit teucus ex fluvio Schamādro atq; idea nympha genitus. Vir quidē egregius: & q̄ populos subditos teucros ab se nominauit. Teucro nata est filia batea: quā dardanus ioui filius vxorē sumpli: regno q̄ succedens gentē de suo nomine dardanā dixit. Vrbem præterea sui nominis iuxta littus cōdidiit. Huius erichthonius fili⁹ primū fœlicitate excelluit & fortunis: Quē & homer⁹ scribit ditissimum hominū. Cui tria milia erant equi pascētes prata

Modus
certami-
nis curu-
lis hippo-
damie.

Pelopis
victoria.

Tantali
pœna.

Batea
teuci re-
gis filia.

LIBER

Troiano
rū genea
logia.
Erichthonio natus est tros: qui a se populos troadas appellauit
hic tres suscepit filios: ilum: assaracum: ganymedē. Ilus cam-
pestria loca ad habitandum elīgens urbem in signem in troa
de condidit ab se īlum appellatam. huius filius laomedon ti-
thonū genuit ac ptiamū: thitonus in asiam orientē versus vs-
q; in æthiopiā militās dicitur genuisse ex ida filiū noīe Mēno
nē: qui cū troianis præsidū tulisset: postea ab achille est inter-
factus priamus ex hecuba vxore cum alios plures: tum hecto
rem genuit q vir præclar⁹ troiano in bello fuit. Assaracus dar-
danis imperans Capim genuit: ex quo Anchises natus est: ex
eo & venere æneas troianorum clarissimus. ganimedes om-
nium formosissimus a diis raptus est in pincernā iouis Dein
ceps ad dedalum & minothaurum ad minoisq; aduersus co-

Cocalus
sicilie rex
Dedalus
Coculus siciliæ regem expeditionem transeamus. Dedalus ge-
nere atheniensis fuit vñus ex his q erechthidæ dicuntur: nat⁹
ex mitione Epulami: q fuit ex athineo erictei filio præclarus
architectus fuit: hic multorum auxilio quos sibi adiutores cō-
parauit quædā miranda effecit variis in locis orbis opera sta-
tuis vero fabricandis adeo superauit oēs vt a posteris traditū
sit: signa ab eo facta cū aspicere atq; ambulare videretur spirā
tia existimari: ita enim compositio membrorum apta erat: &
suis partibus perfecta vt omnes ad admirationem aliceret:
priores artifices ita signorum oculos manus latera crura cō-
ponebant vt in multis deficerent. Aufugit autē a patria deda-
lus iam clarus architectura cædis ob causam huiusmodi dā-

Talus de
dali ne-
pos.
Rota.
Serra.
Tornus.
Dedali
populi.

natus: talus adolescens sororis filius ab eo erudiebatur: cū in
genii acumine præstaret dedalo primū rotā qua vtūtur figuli
adiuuenit. Deinde repta serpentis maxilla parvulū cū secasset
lignum imitatus postea dentium serpentis spissitudinē ferr
ferreā fabricauit. Qua in re multū ad architectorū artē adiu-
menti cōtulit. Similiter cum reperto torno pluribus in rebus
hominibus profuisset: magna laude celebratus est: hunc pue-
rum dedalus inuidia motus existimans turpe esse magistrū ab
adolescēte gloria vinci dolo illum interfecit. Cum puerum se
pelisset: dolore mœstus cum rogaretur de eo quem sepelisset
serpentē ic̄spondit. Rem mirandā ducet qs fortasse animal ex
quo serræ forma sumpta esset fecisse notā pueri cædē. Accusa-
tus ab ariopagitis ad quēdā populū q ab eius noīe dedali vo-
titati sūt: In cretā deinde trāscēdens cū magno in honore p
pter artē haberetur in minois regis amicitia venit. Tradūt fa-

bulæ pasiphæn minois vxorē cū thaurū adamaret signū boui
 simile a dedalo factū. Eoq; modo thauro suppositā desiderio
 potitā esse. Ante hoc tēpus minorē quot annis ferūt speciosissi
 mū oīum thaurum neptūnū solitum de more sacrificare cū ei
 thaurus esset cæteris prestantior aliū sacrificauit deteriorem.
 Qua ex re iratus minoi Neptunnus eius thauri amorem pasi
 phæ iniecit: cui arte dedali supposita decātatū fabulis genuit
 minothaurū natura duplīcī: vt q; vscj ad humeros thaurus cæ
 tera homo eset. Ad hoc nutriendum monstrum aiunt a deda
 lo labyrinthum fabricatum difficiles habentem egressus & in
 sciis poenitus irremeabiles. In quo recluso minothauro sep
 tem athenienles pueri totidemq; virgines singulis annis put
 antea diximus dabantur Dedalus irā Minois ex boue a se fa
 bricato conceptā timens abscessit ex creta pasiphæas auxilio
 nauē ad effugendū præbētis post eū fugiens icarus filius cū
 insulā quādā petcret in mare decidens periit: a quo & insula
 dicta est & pelagus icareū vocatū. Ex hac insula abiens deda
 lus in siciliā appulit ad ea delatus loca vbi cocalus imperabat
 a quo humaniter suscepimus est: ac propter ingenium præstans
 famamq; eius summa benivolentia habitus: tradunt quidam
 cum adhuc increta esset dedalus & a pasiphæ absconditus mi
 noem regem expetentem meritas ab eo poenas cum non re
 periretur & naues omnis insulæ scrutari mandasse & simul pe
 cunias pollicitū si quis dedalum inuenisset. Ac ipsæ desperato
 nauis trāslitu alas sūma arte fabricauit quas cera cōpactas cū
 suo filiicq; corpori applicuisse: amboq; supra mare aduolarēt
 icareus cum altius iter tanq; adolescens peteret solis æstu ce
 ra liquefacta laxatisq; alarum iuncturis in mare decidit. Pater
 prope mare delatus alis sæpius madefactis ad siciliam perue
 nit incolumis: quæ fabula quamvis videatur miranda tamen
 eam voluimus recensere. Dedalus apud cocalam ac sicanos
 diutius commoratus est præclarus architecturæ attis prestā
 tia. Aedificauit in insula quædam: quæ adhuc permanent ope
 ra. Nam prope megarā fecit eam quæ dicitur lymbethra. Ex
 qua ingens fluuius Alabos nomine in mare propinquū effluit
 iuxta eam quæ nunc est acragantia in loco q; dicitur camic⁹
 vrbe supra petrā efficit: vt quæ expugnari nequeat munitis
 simam: illius ascensu ita arcto difficiliq; redditio: vt aditus tri
 bus aut q; ttuor viris custodiretur. In hac vrbe Cocalus regia
 constructa thesaurū omnē in ea tanq; inexpugnabili cōdidit.

Pasiphæ

Laberīn⁺
thus.Dedali
penne.

LIBER

Tertio ædificauit in ora Selinuntina antrū: ex quo ita etraprabat ab igne fumus: vt astantibus paulatim sudor ex calore eliceretur: curarēturq; cū voluptate adeūtiū corpora nulla caloris molestia percepta. Est iuxta erycē saxū præcepit præruptū: ultra modū editum: per cuius abrupta angustū difficileq; erat iter ad veneris templū: in eo ducto muro aditū reddidit latiorem. Multa p̄terea a dedalo opera constructa in sicilia sunt tēporū vetustate corrupta. Aureū insup arietem veneri & erici posuit ea ingenii arte sculptum vt vitius extimaretur: interim minos clasie potens cognita dedali in sicilia fuga statuit eum bello persequi: p̄paratis nauibus e creta profectus in acragātiam appulit: quæ nūc ab eo minoa vocatur. Expositis copiis per nunciū a Cocalo tradi sibi Dedalum ad pœnā poposcit. Cocalus minoe ad colloquū acuto quod postularet se facturum pollicitus domi receptū cū in balneis lauaretur adeo in longū tempus in thermis detinuit: vt nīmio æstu suffocare. Eius deinde corpus cretenibus reddidit plāta obitus causa: q; in lauacro elapsus aqua calida perifset: eius corpus milites magnifice sepelierunt: sepulchro ei duplīci constructo. Vno in quo posita sunt occulte minois ossa. Aliud palā ædificato veneri templo: quod multis seculis posteri vt templū veneris coluerūt. Postea cū acragantines regnante apud eos Thuono vrbē conderent repertū sepulchrū ossibus in cretā missis demoliuere. Cretenibus qui defuncto minoe in sicilia absq; imperio remanserant intūcē dissidētibus quidā qui sicanis assuerant cōtempita patria in sicilia mansere. Hōꝝ pars ciuitatē condidit: quā ab eoꝝ rege dixerūt. Mīnoē Pars per littus errans locum munitū cōdende vṛbi elegit: quā a fonte in vṛbe fluente engyā appellarūt. Post captāvero troiā Merionī creti & cū eo cretenses nauibus in siciliā delatos veluti cognatos in ciuitatē suscepere. Hī postea ab ochyra vṛbe recedentes expugnatis nōnullis finitimiis eoꝝ regiones possederunt. Audit postmōdum opibus templū matribus ædificarunt præcipuo eas cultu deas multisq; templū donis honorantes. Has ex crea ta aiunt vbi maxime colūtur aduectas iouem olim clam patre saturno educasse: quo merito in celum sunt in astra: q; arctos dicunt translate. Hæc & aratus in suo de astris opere cōfirmat inquiens eas propter iouem occulte enutritū in cœlum ascendiisse. Neq; vero equū videtur harum dearū p̄sens hominibus numen & cultum præterire. Nam eas non solum huius vribis

De De-
dali tra-
tione pa-
tum.

Engya

Ochyra

Arctos

accolæ: sed etiam ex finitimiſ ſolidam ſacriſ ſolemnibus & a liis honoribus celebrat. Quædam vrbes etiam præciosa vafa earum cultui deputarunt. Futuram enim exiſtimans & priua- tis & huiusmodi cultu foelicem vitam & vrbibus diuturnam. Vſqæ adeo autem iſtarum dearum creuit religio ut accolæ per- multis aureis atq; argenteis vſq; ad ſcriptorum tempora donis exornarint. Templum quippe iſpis ædificatum eſt ingens ac ſumptuofum: ad cuius ſtructuram cum loci natura non ſuppe teret ab Aſtygitœ agyrineorum quæ centum ab eis diſtat ſta diiſ ſaxa aduehi magna impensa curarunt. Cum vero iter quo neceſſe erat lapides ferri aſperū eſſet ac difficile transiſtu qua tuor rotarum curribus ad id præparatis centum iugis boum lapides delati ſunt. Sacraruſ enīm pecuniarum copiæ impē- ſam tanti operis contempſere: paulo ante haec tempora erant eis deabus ſacri boues ad tria milia agri adeo permulti ut ma- gnūm veſtigal præberent. Nunc arifei acta ſequentur. Hic ex Apolline ac Cyrene ipſei filia genitus eſt de cuius genere qui- dam ita tradunt. Cum cyrenes apud peleum virgo educaretur Apollo eius forma captus raptam virginem in lybiā detulit ad ea loca in quibus poſtmodi ſum ciuitas condita eſt ab eius nomine cyrenes. Ex ea filium uſcepit Arifeum: quem infan- tem tradidit nymphis nutriendum a quibus triplici nomine eſt appellaſtus. Nomius. Arifeus. Agreus. Ab hiſ nymphis cū Lac coagulare mel atq; oleum confidere didicilſet primus ea in uſum hominū traduxit. A posteris ut deus meritis honori- bus ſicut & Dionyſius cultus eſt. profectum deinceps in boe- tiā aiunt Autonē cadmi filiam vxorem ſumpliſſe. Ex qua genitus eſt aſteon: quem fabulae ferunt a ſuis canibis diſcerp- tum Cuius rei cauſa ea traditur a nōnullis extiſſe: q; dianæ concubitum cum venaretur in montibus iuxta templum ſitum appetierit. Alii q; fe illi aſteon prætulerit venādi arte. Vtrūq; veriſimile eſt ad iram deam incitaffe. Siue. n. deſuetam nuptiis virginem ad ſuam queſiuit cupiditatē traducere ſiuſ ausus eſt ſe illi in venationib; anteferre: Cum etiam dii in eo exer- citio illi cedant merito irata dea eum in belua quæ a canib; laceraretur conuertit. Arifeum aiunt poſt aſteonis obitum cū ad oraculum adeffet patris Apollinē respondiſſe futurū eſſe ut chyum iſculam adiret in qua ei honores impenderentur. Cum in eam nauigasset orta per vniuersam græciā peste ſacra pro græciſ ſyrii altri tempore feciſſe dicūt. Hisq; actis eteliſis

Cyrenæ.

Triplex
arifei no-
menAuthone
Aſteon
Fahula
aſteonis.Siri⁹ ſel-
la q; ſcdim
aliquos
canis dꝫ.

LIBER

flantibus ventis morbum cessasse. Miranda profecto res huic homini priuatim contigit. Nam his qui filium a canibus interemptum conspexit & astrum cælestis: q[uod] ex nomine perniciem inferre mortalibus putant ad salutem vertit: & cæteris existit causa salutis: postea nepotibus in chio relicta in lybiam ad matrem nympham rediit. Ac deinde in insulam sardorum profectus in ea constituit. Captusq[ue] insulæ amenitate consitis arborib[us] ex agresti reddidit cultorem ibi duos genuit filios Charinum ac Challicarpum. Ad alias quoq[ue] insulas cum accessisset in sicilia aliquadiu commoratus est: in qua cū variis fructibus armentisq[ue] referta esset singulorum vsum edocuit. Quo beneficio siculi & hi præcipue apud quos nascitur oleæ pro deo summo honore coluerunt. Tandem ferunt in thraciā ad Dionysium transgressum & perceperisse orgia & diutius cum eo commoratum multa ad vitam utilia didicisse. Cum aliquā diu in monte qui Emos dicitur habitans postmodum nō comparuisse deorum immortalium honores nō solum a barbaris: sed a græcis quoq[ue] afflicctus est. Post aristheum daphnis atq[ue] erix adiicientur. Ericem tradūt veneris ac Buti regis cuiusdam indigene insignis gloria filii extitisse. Hic propter nobilitatē maternam præclarus apud homines fuit: & imperauit insulæ parti. Condidit quoq[ue] super locū excelsum ex suo nomine ciuitatem præclaram in cuius arce matri dicato templo & vasis illud & variis ornauit donis. Eam Venus urbem tum incolentium religione: tum filii pietate allecta plurimū dilexit: a qua Venus Erycina dicta est. Mirabitur quis fortasse huius templi famam. Nam cum aliorū templorū gloria ad summū perducta quandoq[ue] aliqua obducta sit calamitate. Solius templi huius cultus atq[ue] honor a primordio cæpti nūquam defuerunt semper in melius aucti: & quidē præter honores ab Erice institutos. æneas postmodum italicam petens cum in siciliam appulisset plurima dona veneris veluti matris templo obtulit. Sicani deinde multis post seculis hancvenerati dea eius templū sacris donisq[ue] permultis ornarunt. Ab atheniensibus postea q[uod] eam partē siciliæ tenuerere. Venus p[ro]cipue summo studio culta est. Romani postremo vniuersæ insulæ imperantes superioris omnis in huius deæ cultu haud immerito excesserunt suū genus in hanc referentes propterq[ue] eam prospera v[er]si in rebus fortuna eorū imperii causam merita gratia honoreq[ue] prosecuti sunt. Consules enim militesq[ue] qui in insulam transcendūt ac

Emos.

Erix

Venus

Erycina.

omnes qui cū imperio aliquo illuc adeunt cum ad ericem ve-
niūt; p̄cipuis sacris honoribusq; templum venerantur: omni
que abiecta imperii severitate in puerorum ac mulierum remis-
sionem hilaritatēque conuersi solum eo pacto gratum eorum
aduentum esse deæ putat. Senatui eius deæ cultus atq; honor
cura præcipua fuit. Statur enim in eius honorem fidelissimas
siciliæ vrbes decem & septem numero aurum veneri cōferre.
Milites quoq; ducenti ad eius templi tutelam deputati sunt.
Sed de hac dea satis. Nunc ad daphnidem veniendum. Sunt
montes in sicilia quos erios vocant. Hos loci natura tāquam
continua estate amenos atq; yberes reddit. Fontes sunt in eis
quercus crossiorem qui apud alios nascuntur fructum red-
dunt domesticæ etiam arbores & vites permultæ copiaq; inge-
niti mala nascuntur. Adeo autem fructiferi montes existūt
vt aliquando carthaginensium exercitum permagnum famæ
superueniente abunde nutrierit. In huius regionis silua ad-
modum amena: In qua diuertebantur nymphæ. Ex Mercurio
& nymp̄ha daphnidem natum tradunt: qui a laurorum
multitudine quæ in ea frequentes sunt appellatus est daph-
nis. Educatus a nymphis boum permulta possedit armata.
A quorum cura bucolos dictus est. Cum esset ingenio acri stu-
diuumq; plurimum gubernandis bobus impenderet carmen
bucolicum: quod etiam nunc vscq; a sicolis in prætio habetur
adinuenit. Tradunt insuper illum in dianæ gratiam venandi
studio impendisse Operam: eamq; fistula & cantu bucolico
apprime oblectasse. Huius amore capta nymp̄ha prædixisse
illi tradunt si cui alteri iungeretur se illum visu priuaturā. Post
modum quadam regis filia ab se ebrio stuprata oculis vt præ
dictum fuerat captus est. Sed de daphnidē iterum referetur.
Nunc de Orione paucis scribendum videtur. Ferunt hunc tū
magnitudine: tum robore corporis heroas excedentem & ve-
natorem fuisse & opera effecisse multa amore laudis. Nam za-
cloto in sicilia regnante vrbe ab eo dictam zaclī quæ nunc
messana est ædificauit. Portum præterea iacta mole actim no-
mine construxit. Quoniam messane mentio incidit haud ab
re erit quæ de eius freto feruntur recensere. Tradunt prisci re-
rum scriptores siciliam olim fuisse italiæ coniunctam; sed po-
stea ex huiusmodi causa insulam evasisse. Qua parte angu-
stus continens ab ytroq; maris lateræ estu collidebatur. Di-
rupta maris fluctibus terra aqua peruiam fecisse a qua terræ

Romano
rū in ve-
nerē ma-
xima la-
tria.

Daphnis

Bucolicū
carmen.

Orion.

zaclotus.

LIBER

scissura regius. is locus appellatus est: ac multis postmodum annis condita ibi ciuitas idem fuit nomen sortita. Quidam tradunt terremotu scissum continentem dedisse mari locum. Ac propterea diuisam a continentis siciliam insulam effectam Hesiodus poeta contra sentit. Ait enim operto mari promotorium qui iuxta pelorum montem est exaggerasse orionem inquit eo templum neptunno quem incolae praecipuo honore colerent fabricasse. Quod opus cum consumasset ad euboeam diuertit. Deinceps ppter famam inter astra annumeratus immortale nomen adeptus Quā rem homerus quoque in necyia plurium versuum testimonio afferit. Postea vero quod de hominibus ac semideis prout a principio sumus polliciti scripsimus finem huic libro statuemus.

EXPLICIT LIBER Q VINTVS

Incipit sextus. In quo hæc continentur omnia.
De his quæ fabulose de sicilia feruntur: & de figura & de magnitudine insulæ.
De cerere ac proserpina & frumenti inuentione.
De lypara & cæteris quæ eolides insulæ appellatae sunt.
De melira: glauco: & cercina.
De ethalia: cyrno: & sardone.
De pituissa: & insulis quas aliqui baleares appellant.
De insulis oceani quæ ad hesperum vergunt.
De britannia insula: & de ea quæ dicitur basilea ubi electrum oritur.
De galatia: celiberia: hiberia: lyguria: tyrrenia: & de his quæ loca habitat: & quibus legibus qui ea loca habitat vntantur.
De insulis oceani: quæ ad meridiem sunt: & de ea quæ hiera appellatur: & panthea: & quæ de his quæ in ea scribūtur.
Desamothracia: & de mysteriis quæ in ea sunt.
De naxo: syrna: & calydna.
De rhodo: & iis quæ de ea fabulosæ ferunt.
De cheronesso: quæ rhodo opposita est.
De creta: & iis quæ de ea fabulosæ feruntur usque ad iuniora tempora.
De lesbio: chio: famo: coo: & rhodiorum coloniis.
De thenedo: & de habitationibus eius: & de eis a thenediis gesta dicuntur.
De cicladibus insulis.

Vm omnia in quibus historia versatur completi rerū scriptores deceat: tum vero maxime quomodo quæq; res singulatim describendæ sint: cura videtur suscipienda. Non enim tantummodo hæc notatio particularis diligentiaq; priuatis hominibus ad conseruandas augendasq; fortunas pficit: verum historicis etiam plurimū affert decoris atq; ornamēti. Quidam quorū ob eloquentiā ac rerum gestarū copiam merito laudatur opus in singularum rerū descriptione aberratūt ut eoz labor atq; industria a legentibus in recensenda historia comprobetur scribendi ordo nō careat reprehensione. Tizmemus sane tum tēporum exquisitā tum plurimarū rerū historiam se traditurū pollicitus: quod nimiū opere in aliis redarguendis impenderit culpatur. Qua ex re a nōnullis obtrectator est cognominatus. Ephorus historiam contexens eloquenter singula priuatum diligenterq; rettulit libros suos in res singulas partitus. Huius nos morem quoad facultas tulit secuti presentem librū describendis insulis distribuimus: inquis primū se offert sicilia quæ optima insularum omnīū rerum antiquitate cæteras antecellit. Hæc olim trinacria ob eius forma primū appellata Sicania deinceps ab incolis dicta est. Postremo ab italis q; sicuti dicebantur in eam vulgo pfectis siciliam dixere. Est eius ambitus stadiorū quattuormiliū trecentorum sexaginta. Nam trium laterū vnū a peloro lylibeum vsq; mille stadia & septinginta complectitur a lylibeo ad pachynū agri syracusii stadia lunt mille & quingēta. Reliquis ambitus pretenditur stadiis mille centū quadraginta. Tradūt sicuti ducta ex antiqua a pgenitoribus fama siciliā cereri ac pserpinæ sacram esse. Fabulantur poetarū qdam post platonis ac pserpinæ nuptias hanc insulam ab ioue anacalyptæ nymphæ traditam. Sicanos autem q; in ea antiquitus habitarū indigetes esse precipui scriptores tradunt. Has simul deas primū in sicia vias inq;ea primo frumentū terræ bonitate ortum sicut & clarissimus testatur poeta inquiens omnia ibi sua sponte terrā producere in agro leontino multisq; preterea siciliæ locis etiā nunc triticum agrestæ oritur. Deniq; si queritur: ante frumenti vsum vbi primū id repertum sit merito eius rei laus siciliæ tristuetur. Has deas certe repertos eius constat magno in honore apud siciliā fuisse. Raptā vero ibi pserpinā argumētum

Siciliæ
fitus
Trina-
cria

Ceres.
Fabula
de cere

LIBER

esse volunt q̄ hæ dæ in hac tanq̄ insula admodū eis dilecta
habitarint. Raptū p̄serpinæ in pratis iuxta etnā ciuitati p̄pin
quis ferūt: quæ lilius variisq; floribus dea dignis ornata erant.
Vbiq; propter odorū fragrantia sagaces canes odoratu carēt
naturā sensus florū odore superante. Est id pratū a superiori
parte planū admodū aquis redūdant altus circū & precipitiis
vndiq; abscessus. Ex quo a nōnullis siciliæ appellatur ymbili
cus. Sunt ei p̄pinqua nemora: prataq; & paludes vndiq; Spe-
luncā insuper pergrandē: quæ hiatū lub terrā habeat ad arctū
spectantē esse dicunt: p̄ quē Plutonē fabulatur cū curru raptā
p̄serpina transisse. Lilia aliosq; flores odorē prebētes p̄ yniuer
sum volūtannū: quibus aspectus oblectet: virides p̄manere.
Pluto. Mineruā insup ac Dianā virginēs cū p̄serpina nutritas yna
flores legere solitas fabulæ ferūt: vnaq; eas loui patri vestem
fecisse: qua mutua cōsuetudine vñq; eā insulā oēs maxime di-
ligebant q̄libet locū quē elegerat fortita. Nam mineruā circa
imera regions elegit: in quib⁹ nymphæ in eius gratiā aquæ
calidæ fontes scaturire hercule aduētante fecere. Quæ loca
simul & yrberi: q̄ nūc vñq; mineruæ nomē tenet. incolæ ei sa-
crarunt. Diana in siracusis insulā a diis accæpit orthygia ab
ea tum oraculo respōso: tū voce noiaram. Eodē pacto & in
Ortigia. hac insula nymphæ in dianæ gratiā maximū pduxere fontē:
qui dicitur arethusa. Hic nō tantum priscis: sed nostris quoq;
tēporibus magna copia fert pisces sacros quippe ab homini-
bus intactos. Saepius q̄ eos belloq; tēpore edere ausi sunt deo-
rum ira magnas calamitates subierunt. Verū de his posterius.
Arethusa. Proserpina harū instar dearū prata circa etnā elegit cui fons
ingens syracusis dicatus est noīe Cyanæ. At vero Pluto cum
raptā p̄serpina p̄pe syracusas p̄ terræ hiatū ad inferos curru
descendit: syraculi iuxta Cyanē singulis annis dies festos ce-
lebrant in q̄bus sacra faciūt priuatim paruis victimis publicæ
tauros in palude immergūt morē herculis imitati: qui eiusmo
di sacrīs quo tēpore gerionis boues p̄ siciliā deduxit: vñs est
Cyanæ. Tradūt deinceps Cererē cū filiam reperire nō posset facibus
In etna accensis varias orbis partes p̄serpinā querentē dea-
bulasse: homineq; q̄ eā grata suscepérat tanq̄ beneficii memo-
rem frumenti edocuisse vñs. In quis primū p̄ suā erga deam
humanitatem post siculos fuere athenienses. Qua exre publi-
ce hanc deam præcæteris coluere tum sacrificiis amplissimis
tum eleusinæ mysteriis quæ antiquitate, castimoniaq; apud

Ceres.

omnes homines sunt vulgata. Cum plures ab atheniensibus
humanitatis gratia frumentum accæpisset p̄ximis illud inco-
lis impætiti sunt: atq; exinde per totum fere orbem est diffusum.
At sicuti Cereris proserpinæq; erga eos indulgentia mo-
ti vt quibus frumenti vslus primum innovisset: vtricq; earum
sacra. ceremoniasq; diuerso anni tempore instituerunt. Proser-
pinæ qđem messis tempore tanta castimonia: studioq; quan-
tam tanti doni ratio postulabat. Cereri vero cum semen in ter-
ram iactatur. Apparatu ac magnificentia exquisita decē dies
festos agunt priorem repreuentates vitam: quibus diebus tur-
piloquio inuicem vt consueuere: vti deæ dolor ex filiæ raptu
conceptus risu ex verborum scurrilitate mitigaretur. Hunc vt
diximus p̄serpinæ raptum plures tum historici: tum poetæ
fuisse affirmant. Carcynus sane tragedus q; syracusas saepius
accessit conspecto incolarum in eiusmodi facris studio p̄era-
pinam a plutone raptam atq; ad inferos deductam: polmō-
dumvero a cerere sumpto ex etna siciliæ igne: planctu: luctuq;
quesitā ab eaq; frumentum monstratum: vnde & dea sit habi-
ta in suo poemate affirmat. Non videntur autē omittenda
huius deæ erga homines beneficia Nam preter ab ea repertū
frumentum leges edidit: quibus iustæ p̄æcq; homines viuere
assuescerent. Ex quo & legiferam dixerunt. Quibus inuentis
haud facile quis maiora reperire posset: Cum in his sit nō
vivendi tantum: sed bene honestæq; vivendicq; institutio. Sed
de his hactenus: nunc de sicanis q; primi in sicilia habitarunt
quoniam de eis scriptores discenſiunt est scribendum. Philo-
stus eos ex hiberia in siciliam venisse affirmat: qui id nomen
a sicanō iberiæ flumine traxerunt. Thimeus huius scriptoris i
scitiam arguens sicanos ait siciliæ indigentes esse multa suæ
antiquitatis argumenta ferent quæ haud opere precium est i c
censere. Cæterum habitabant priscais temporibus sicanii in mō-
tibus natura munitis in quibus vrbes latronum metu ædifi-
carunt. Nulli enim regi suberant sed suus cuiq; vrbi inerat
princeps. Hi primum vniuersam tenuere insulam agros colen-
tes ex quibus vitæ cibum sumebant. Postmodum Etna ignes
qui p̄ximas regiones vrebant eruptante. Complures annos
id incendiū patriā vastaret: timore acti omisis orientibus locis
ptes que ad occidētū vergūt: petuere. Multis deinde seculis
siculi ab italia in siciliā p̄fecti loca tenuerūt ab sicanis relicta.
Opibus desceps ac viribus potentes p̄pinq; agris occupatis

Proserpi-
na.

Leges.

LIBER

Septem
eolides

Lyparus.
Ausonus
Eolus.

Eoli filii

quotidie magis imperiū augebant. Quoad bello sæpius cum sicanis moto certo postmodū foedere agrorū fines inuicē stauerunt. Postremo a græcis coloniæ in siciliam deductæ sunt vrbesq; maritimæ conditæ mutua postmodum consuetudine vnuq; cū plures in diem græci in siciliā nauigarent & linguā græcam omissa barbara didicere & mutato nomine siculo sunt appellari. Sequuntur æolides insulæ septem numero. Strongyla: Eunoyma: Didyme Phinicodes: Sacra: Vulcania: Lypara In qua est eiusdē nominis ciuitas. Sitæ autē sunt inter italiam siciliamq; recto cursu. Distant a sicilia centūquinquaginta ferme stadiis. Pates inuicem magnitudine. Earū maxima circu tu complectitur stadia centūquinquaginta. Ignem hactenus euomebant omnes: quarū meatus: oraq; ignis etiam nunc vi suntur. In strongyla ac sacra hucusq; ex terræ hiatu ventus erumpit & fætor ingens: eruptat quoq; arenā: lapidesq; igneos permultos quemadmodū & Etnæ accidit. Afferunt nonnulli meatus esse subterraneos ab etna ad has insulas & his omnib⁹ eandem ignē sperādi causam esse. Has insuper insulas tradūt olim desertas fuisse. Sed lyparū quendā Ausoni regis filium a fratribus dissidentem ex italia cū longis nauibus adiecta se cum militū copia ad insulam appulisse: que ab eo lypara sit appellata: inq; ea sui nominis vrbe condita reliquarū quoq; insularum agros excoluit. Eo senescente eolus hippoti cū sociis quibusdam in lyparā cum venisset sumpta vxore lypari filia his postmodū inlulis imperauit. Verū lyparus cū in italiam reuerti cuperet iuxta Surentū tenuit loca qbus magna cū laude prefuit. Defunctus deinde ac magnifice sepultus honores heroicos ab incolis assecutus est. Eolū vero is est ad quem fabulae vlyxem errantē diuertisse tradūt iustū ac piū extitisse. Legimus & erga hospites phumanū preterea vēlis vt nautas docuit Observatione ignis q; venti futuri essent predixit. Vnde & illum fabulæ ventoz; potentē dixere. Ob eximiā eius pietatē deorum amicus est noīatus. Ex colo filii sex orti sunt. Asthiothus: Xutus: Androcleus: Feremon locastes: Agatyrsus: q; oēs ob gloriam ac virtutes paternas magno in honore sunt habitū Horum locastes loca italiæ circa regiū possedit. Feremon atq; androcleus eam regionē siciliæ que a freto quod insulam diuidit vscq; lylibeum est: tenuerunt. Huius regionis agros: qui ad orientem vergunt coluere siculoi. Qui ad occasum spectant sicanī. Hi inuicē dissidentes coli filii tum pp vulgatam parē-

tis pletatem: tum ob eorū in se curam ac diligentiam sponte paruerunt. Impauit quoq; Xuthus ei parti q; ad leontinos ver git vñq; ad hæc tēpora ab eo Xuthia dicta. Agatyrus cū dominaretur ei quæ nunc agathyrsis ora appellatur: vrbē cōdit ab se agathyrsidē vocatam: astcyus prefuit lyparæ q; oēs paternæ virtutis æmuli magna cū laude vixerunt. Cū plurib; leculis eoli pgenies in sicilia regnasset: tādē defecit: post hos sicuti ad meliores viros pricipatū deferebat Sicāi orta ob pricipatū contētione bello inter se certarūt. Multis deinceps ex actis annis cū insula cultorib; in diē magis deficeret gnidii q; dam rhodiic; regū asiae iniuria oppressim i liciā deducere coloniā decreuere. Sumpto duce pentathlo gnidio q; genus suū ad hippotū herculis pgenē referebat qnquagesima tunc olim piade in qua stadii victor fuit lacedæmonius Episteliades. Egressi circa lylibeum egesteos. Sellinuntiosq; inuicē bellātes inuenerunt. Fœdere cum sellinuntiis inito prelioq; aduersus egesteos commisso multi eorum cecidere. In quis dux pentathlus occubuit. Qui ex prelio superfuerūt sellinūtiis deuictis statuerunt inde abire creatis ducib; gorgone Thesore ac epithersi de pēthalii domesticis p tyrrenū pelagus cū ad lipparā appulissent humaniter ab incolis accepti habitarūt in iſula numero feime qngenti. Postmodū tyrenis mare latrocino infestantib; ad se tuendū naues edificarūt. Eorū pars ad cōem vti litatem colebat agros pars pyratis obſtebat. H cōicatis inuicem fortunis: rebusq; omnib; aliquādiu in ea vitæ cōmunio ne permāstere. Deinceps cū liparum vrbemq; eius cœpissent re liquarū insularū agros cōiter exercebant. Postremo oēs insulas in viginti annos ita vt denuo illas eo acto tēpore sortirent partitētūr partiti sunt. Nōnullis preterea naualib; pugnis superatis tyrenis spoliorum decimas in delphios obtulerunt. Superest vt causas addamus qbus postea foelicitatis gloriæq; incremēta lyparæ vrbis suscepit. Primum ipsa natura tum pratī insula decora est: tum balneis quēadmodum cōmendantur ad valitudinem enī conferunt & summā ex viu prebent voluptatem Quo fit vt sicuti permulti morbo impliciti eo sanitatis gratia confluentes valitudinem pristinam recuperent. Profert insuper ea insula metallum celebre quod alumē appellat. Ex quo lyparenses romaniq; magnum percipiunt vectigal. Nam cum nullo in loco orbis alumē generetur magnos affert huic insulæ questus. H ec parua est magnitudine: sed fertilis ad ho-

Xuthus

Gnidio-
rū & rho
diq; de-
cretum.

Lippara.

LIBER

minum vitā quippe q̄ omnis genere pisces abunde prebeat & fructus arborū iuaues gustu: post lyparā occidentē versus insula est parua admodū deserta & ab re quadā osteodis cognominata. Nam carthaginētes quo tempore aduersus syracusios bellum geruisse magnis peditum copius ingentiꝝ clausi in siciliā protecti sunt. His cū plures mercenarii variis ex gētibus mixti essent: & hi s̄aeplius presertim ob stipendium suo tempore non impensum seditioni numero milia lexaginta primū ad pretoria concurrentes tumultū aduentus duces excitabāt: minabantur: sed cū s̄aeplius pecuniae decesserent armis si quod debeatur vendicaturos. Consultus senatus imperatorib⁹ occulte mandauit ut seditiones ex exercitu amouerent: itaq̄ mercenarios oēs sumpta alterius belli occasione in naues impositos in hanc insulā expulerūt. Vbi reliquā famē absūpti sunt: tot hominū defunctoꝝ ossa paruae insule nomine dedere. Recēsitis colli insulis deinceps ad reliq lateras insulas trāseamus: in ea sicciliae parte q̄ ad meridiē vergit tres insulæ sunt. Quarū singulæ portus tutos habēt nauigātibus. Pria quā meli tenet dicitur a lyra cuius remota stadiis octoginta portus habet plures admodū v̄tiles. Eius incolæ fortunati existimantur: quoniā & varii generis exercēt artes: & optimas faciunt linteas telas tū tenuitate: tū molitiæ spectatas. Domos inlung edificant p̄ loci q̄litate pulchres & exornatas gypso. Est autē hæc insula velut palmarū colonia q̄dam cū ibi plurimæ s̄iat. Mercatores usq; ad occidens pelagus nauigantes ad hanc cōfugiunt ut quæ plures habet tutos portus. Qua ex causa eius accolæ pp̄ beneficia mercatorib⁹ impēsa & opib⁹ & gloria rem auxerūt. Est & alia insula noīe gaudas: q̄ plures habet oportunos port⁹ & abundat palmis. Deinceps est & Cercyna: q̄ ad lybiā spectat. In qua haud ignobilis est ciuitas & portus non solum mercatoribus v̄tilis: sed longis nauibus accommodat. Sequūtur post lyparam insulæ ad tyrrenū pelagus sitæ. In q̄bus una est noīe ethalia populoniac opposita vrbi dīstās a cōtinēti stadiis ferme cētum: q̄ id nōmē ab ethalio: qui ei præfuit duce sortita est. In ea effoditur petra. Ex qua ferrū excuditur incident enim id metalli genus quo abūdat insula inde ex saxis in fornacib⁹ decoctis ferrum lequefactū in frustra partiūtū magnis spongis similia quæ postmodū mercatores ad emporia deferūt. Ex ferro artifices varia cūdūt instrumēta rei rusticæ diuersisq; artib⁹ accommodata. Pr̄ter hanc est insula lōge ab eis stadiis trecentis

Gaudas.
Cyrrena

Ethalia.

ciquæ a græs Cymos appellatur a romanis vero atq; incolis
cortica. Hæc aditu facilis portū habet pulcherrimū noīe syra
cu.ūm. Celebres in ea ciuitates habētūr duæ. scilicet Calaris & Ni-
cea. Calaris a phocensibus q; a tyrrenis postmodū insula pulsā
sunt. Nīcea a tyrrenis maritimis q; reliquas ēt tyreni maris in
sulas suæ ditionis fecerūt cōditæ. Hi postea vrbibus q; in cyr-
no erāt iubactis. Reuinæ:ceræq; ac mellis: quog; ea fertiliſt est
intuia tributa imposuerūt. Serui q; in ea sunt plurimū ab aliog;
seruorū: quod eis natura accidit: vñu vitæ differūt. Insula am-
pla est: magnaq; ex parte montuosa ac silueſtris fertur: flumini-
bus intuper irrigua. Homines lacte: melle ac cornibus: omnia
affatim prebet patria iuste & humaniter vltra cæteros barba-
ros inuicem viuunt. Fauum quod in montanis arboribus re-
peritur illius esse finunt: qui id prius adinuenit. Oues signacu-
lis distinctæ etiam nullo custode patronis seruantur in priua-
ta vita actionibusq; miro quodāmodo iusticiam obſeruāt. Mi-
randum vero est quod apud eos fit in filiorum ortu. Nam cū
mulier parit nulla est puerperii cura. Sed vir eius veluti & ip-
se implicitus puerperii morbo statuos dies domi vxoris curā
ſulcipit. Nalcitur in ea intuila taxus copia in aqua arbore mel
quod fit amarū admodū existit. Barbari insulam habitantes
varia vtuntur loquela & ad intelligendū difficiili Numero ex-
cedunt hominū triginta milia. Huic proxima Sardinia insula
ſiciliæ par magnitudine a barbaris iolaos vocat tenetur. Hos
ab iolao ac theſpiadibus: quoq; plures in eam insulā trāſcen-
derunt genus ducere putant. Nā quo tēpore hercules decāta-
tos subiit labores liberos ab eo ex Tespii filiabus ſusceptos cū
græcoq; barbarorūq; copia ſecūdū certū oraculū in ſardinia
ad cōdendā coloniā misit. Q; d sentiēs iola⁹ herculis nepos in
iulā venit: inq; ea cōditis: haud cōtēnēdis vrbib⁹ patria oī po-
titus populos ab ſe dixit iolaos. Gymnasia& deoq; tēpla cæte-
raq; ad hoium foelicitatē ſpectatia quorū adhuc monumenta
extāt ab eo ſūt iſtituta. Cū ab oraculo traditū eēt hāc coloniā
liberā ſemp futurā verū vſcq; ad hæc tpa id oraculū fuit. Nam
cū carthaginēſes magnis copiis iulā cōpiffent Nūq; iolaos
ſubegere. Ad mó̄tana. n. atq; alpa cōfugiētes loca effoſis ſub
terrā habitaculis lacte: caseo: carnib⁹ ex pecoribus: q; pluria il-
lis. erant veſcebat. Agriq; colendi declinatio labore in mō-
tibus vitā quietē ducebant. Carthaginēſes cū ſæpius eos bel-
lo tentaſſent difficultate locoq; abſterriti liberos reliquerunt.

Mirū de
parienti-
bus.

Tespīi.

LIBER

Postremo romanis armis sæpius lacestisti hæc locorum asperitate inuicti permandere iolaus iis que ad statum coloniæ pertinebant compositis in græcam rediit. Thespiades cum multis seculis insulæ profuerint tandem in italiam nauigantes loca circa cumâ tenuere. Reliqua multitudo: deposita barbarie proficientes sibi ex accolis optimos duces hucusq; libertatē servuantur preter has insulas est alia pytiuſa a pinis que frequentes in ea nascuntur nomen sortita. D stat ab herculeis colunis dierum triū nauigatione a lybia vero diei non. tisq; vnius: diei vnius ab hiberia Magnitudine similis corcyrae: retum copia mediocris. Vites fert ea regio licet raras. Cæteræ arbores in conualibus fiunt: Inter ea q; i; ibi oriūtur lanam p;ferrunt. D stincta campis ac collibus insula urbem habet eneum carthaginensium coloniæ moenium ambitu ac frequentibus domibus portu insuper perutili satis celebrē palmis p;terea fertilis est variis a barbaris p;sertim phœnicibus habitata. Hæc colonia centūsexaginta annis post conditam carthaginē est deduc̄ta. Aliæ quoq; existūt insulæ hyberiae opposite a græcis gynnasiae ab incolarū nuditate: q; æstatis tempore abiq; vestibus incedunt. Ab accolisvero ac romanis baleares a fundæ iactu qui rectius q; reliqui lapides iaciūt appellati. Harū media maior est reliquis insulis demptis septē. Sicilia: Sardinia: Creta: Euboea: Cypro: Cyrno: Lesbo. Abest ab hyberia diei vnius nauigatione. Minor ad oriētem spectat nutriendis plurima omnis generis armenta: sed mulos p;reципuæ qui & magni sunt & sonora voce. Vtraq; insula fertilis ac fructifera est referta habitatoribus ut qui triginta hominum milia excedant. Ad viam potum qui rarum apud eos est sunt promptiores: oleo omnino carent: ideo exentisco & procidipe mixtis vngunt corpora mulieres adeo præ cæteris appetunt ut mulierē a predonibus captam tribus. aut quattuor redimant viris. Habitāt in saeculis cōcatiūs: iuxtaq; p;cipites petras: effossis cuniculis ad corporum tegumēta vtuntur & vitæ securitatē. Aureo nūmo: aut argenteo nō vtuntur Quæ afferri ad insulā p;hibent causam afferentes Gerionē Crisauri filium auro atq; argento opulentissimum quondam ab hercule bello expugnatū existimat enī eo pacto cū auro atq; argēto careat sese facile oēs vitæ insidiās euasuros. Hanc ob rem cum olīm cum carthaginēsibus militassent: ex stipendio impenso mulieres ac vinum emptum secum tulere. Mirandum vero quod in nuptiis de more seruant

Gymna-
siae.

Baleares

Auri opu-
lentia ge-
riō inter-
fectus est

in epulis enim quæ cum domesticis amicisq; in nuptiis fiunt.
 Primus secundusq; & deinceps secundum ætatem reliqui nup-
 tam magno numero cognoscunt. Ultimus spōso locus ad uxō
 rem datur: priuatim quid etiam & a cæterorum moribus alic-
 num in defunctorum sepulchris obseruāt. Lignis enim mēbra
 corporis incisa in vas coniunct supraq; saxa accumulant.
 Arma eis sunt fundæ tres: vna caput cingunt. Altera ventrem
 Tertia in manibus gestatur: in prælio lapides multo maiores
 q; reliqui ita iactant robuste ab aliquo tormento lapis mis-
 sus videatur: in urbium expugnatione lapidum iactu eos qui
 dem supra ex propugnaculis tuerunt mœnia vulnerant in pu-
 gna vero scuta galeas omneq; armorum genus confringunt:
 ita autem recte lapides propellunt: ut raro effugiat ictum appe-
 titus locus: quod eis continuus a pueritia usus praebet a matri-
 bus ad id certamen coactis: imponunt enim supra erectū lignū
 panem signū quod iactu petant: neq; ante cibū capiunt: q; pa-
 nem lapide eiectum pro cibo sumū permisso matris. Posteaq;
 insulas q; ad columnas herculis spectant rettulimus ad ocea-
 ni insulas transseamus. Est lybiam versus ad oceanum sita plu-
 timū dierum nauigatione insula per magna agro fertili: tum
 campis amoenis tum montibus distincta. Fluminibus rigatur
 quæ sint nauium capacia plurima: sunt in ea pomaria variis
 arboribus cōsita hortiq; amoeni: quos aquæ dulces interfluunt
 Diuersoria in illis ædificant sumptuosa: hortos quoq; tenuio-
 rum umbracula decorant in florum morem sita in quæ æstus
 tempore diuertunt. Amœna fertilisq; regio copia fructū exu-
 berat. Montes frequentibus siluis arboribusq; fructiferis: aq; s
 insup irriguis ornātur. Abundat quoq; insula fontibus aquæ
 dulcis: quæ non tantum usui voluptatiq; incolentū satissimatis-
 sed etiam confert ad robur corporum ac valitudinem. Sunt in-
 super loca diuersorum animalium venationibus apta: ex qui-
 bus epulas conficiunt suaves ac sumptuosas: pisces etiam ma-
 re affatim p̄bet. Est & aer ibi saluberrimus: qui maiori ex par-
 te anni fructus ferat aliaq; speciem ac decorem prestantia: ut
 hæc insula non hominum: sed deorum diuersorum ob eius
 felicitatem axistimetur priscis tēporibus quoniam a reliquo
 orbe diuulsa videtur incognita hoc postmodū modo reperta
 est: phœnices quondam ad diuersa emporia nauigātes s̄epius
 plures in lybia nonnullas in europa: quæ ad occidentem spe-
 cat colonias condidere. Multis deinde opibus coactis extra-

Sponse
coitus.

Funde;

LIBER

Gadira.

colūnas herculis oceanū ingressi in cheroneso europæ littoris colūnis propinquo condidere vrbem: quam Gadirā dixerunt: in ea inter cætera ædificia templum herculi quod ad nostram vscq; ætatē summa in veneratione honoreq; est habitū. Statutis de more phœniciorum sacrī sumptuoso opere construxerunt: plures romanorum duces clarissimi magnis rebus gestis vota huic deo suscepta persoluerunt. Verum phœnices per oceanum mare iuxta lybiam nauigantes plures dies tempestatibus acti: cum ad hanc insulā delati essent animaduersa eius natura fœlicitateq; notam cæteris fecere. Qua ex causa cum tyrrenī qui classe potentes erant in eam insulam coloniam mittere decreuissent a carthaginensibus sunt prohibiti veritis ne loci bonitate allecti ciues eorum ad eam se conferrent: & sic si qua forsan aduersa vrbī fortuna incidisset volebant: ignotum ad quem facile confugeret locum esse. Sed ad europam redeamus in oceano galliæ montibus herciniis totius europæ maximis opposite sunt insule plures. Quarū maxima est britannia priscis temporibus nullius aduenae imprium experta. Neq;.n. Dionysium: neq; herculem: neq; heroa aut ducem quēpiā accepimus eos bello tentasse. Nunc. C. Caesar qui propter gestas res deus est appellatus prius omniū britannis subactis certū eos dare tributū coegit. Sed de his suo tēpore dicetur latius. Est hæc insula triāgulari forma sicut ille milis latera habens in æqualia. Cum protendatur per obliquū Europā versus vbi minimū a continenti abest promontoriū est qui appellatur Cation procul a terra: quo tēpore mare fluit stadiis ferme centū. Alterū promontoriū. Beleriū noie abesse aiunt a continenti nauigatione dierū quattuor. Reliqua pars quā orcam appellat ad mare spectat. Minimū latus europæ adiacens protendi asserūt stadiis septem milibus. Lateris secūdi lōgitudo a Catio vscq; ad promotoriū stadia cōpletebitur quindecim milia. Tertiū latus stadioꝝ milia viginti. Ita vniuersae insulæ ambitus stadioꝝ est milii duos & quadraginta Britāniā incolere tradunt ab origines qui priscorum more vitam degat. Vtūtur enim in pugna curribus veluti antiquos græcoꝝ heroes vlos in bello troiano ferunt. Domos ex calaminis aut lignis vt plurimū habet cōpactas. Frumēta cū aristis sub tectis reponūt. Inde qđ satis in diem sit vslui tercentes. Moribus simplices integrīq; existunt Longe ad nostrorū hominū astutia versutiaq; remoti. Cibo simplici viliq; vitam ducunt:

Britānia.

Cation
Belerium

Orcha

atq; a dilitū delitiis alieno. Multitudine hominū insula plena est. Aer vt qui ad septentrionem spectet frigidus. Reges principesq; ibi sunt plures pacē inuicē seruātes. Sed de his diligēti⁹ cū ad cæsarī gesta qbus britannos subegit venieinus: nūc de stagno: qd in ea effoditur narrabimus. Britāni q iuxta belerū promontoriū incolūt mercatoꝝ visu: qui eo stagni gratia nauigāt humāiores reliq; erga hospites habētur. Hi ex terra sa xofa cuius venas securi effodiūt stagnū igne eductū in quādā insulā ferūt britanniā iuxta quā idēa vocāt. Maris fluxu videtur insulæ: cū vero resluit exiccatō interiecto littore curribus eo stagnū deserūt priuatū qd videtur eis insulis contingere: quæ britanniā Europāq; interiacent: nā pleno mari insulæ re fluente vero cū interiectus locus deficitur aquis cōtinēs viderūt. Ex his insulis mercatores emptum stagnū in galatiā portant. Inde diebus sere triginta cū equis in fontē Eriadni fluminis perducūt & de stagno hactenus nūc de electro dicendū Scithiæ q supra galatiā est opposita insula in oceano iacent nomine basilea. In quā tempestas electrum plurimū eiicit nulla alia in parte orbis repertum. De eo quidam veteres fabulas scripsere haud dignas fide: & quæ a posteris reprehense sint. Nonnulli. n. tum poetæ: tum histqrīci tradunt phætonē solis filium: cū puer esset: petisse a patre: vt vnicum diem solis currum egeret. Illo assentiente sumpto currū cum equorū fræna regere nequiusset ab equis cōtépto puero extra solitū currum esse currū delatū. Et primo coelū equorū errore incensum circulūq; qui galassia dicitur exinde factū deinde magnā cōbustam orbis partē. Quare cōmotū iouem fulmine phætonē tradunt perimisse: soleq; in pristinū redegisse cursum phætonē in fontibus eius qui nūc est padus olim Eriadnū dicebāt decidisse Eius mortē nymphas fleuisse sorores dolorisq; magnitudine mutata natura in populos fuisse versas. Has annis singulis eodem tempore lachrymas educere: e quibus electrū fiat reliquū splendore superans. Sed cum hi harum fabularū conditores procul a vero aberrasse apostoris reprehensi sint nos veram historiam sequamur: nascitur electrum in ea quam rētulimus insula. Cum vero ab incolis ad proximū deferatur cōtinētē: inde ad nrā vscq; asportat loca. Haud sane ab re erit gētes europæ cōterminas quas in superioribus libris omisim⁹ paucis referre. Celticis oī ipauit aiūt vir egregi⁹. Ex quo filia corporis magnitudine yltra naturæ modū decorēq; cæteras

Idēa.

Eriadn⁹.

Phæton.

Galassia.

Padus.

Electrū.

LIBER

- Hercules Alesiam.** excellens orta est. Hæc tum viribus: tū specie elata oēs: qui eā vxorem expetebant contēsit: existimans neminē suo matrimonio dignū. Interim cū hercules bello aduersus Gerionem moto venisset in celticam: inq̄ ea ciuitatē Alesiā condidisset. Admirata: tum virtutem Herculis: tū corporis prestantiā p̄missu parentū eius concubitū appetiuit: iuncta illi filium genuit nomine galatem: qui coæuos suos: tū virtute animi: tū viribus corporis excessit. Vir factus cum paternū regnū suscepisset. Plures oras sibi subdidit p̄pinquas p̄claris rebus bello gestis Cum ei⁹ gloria efferetur subditos omnes a suo nomine appellauit galatas: ex quo oīs ea regio galatia dicta est. Hæc a pluribus nationibus incolitur quæ inuicem gentium numero differunt. Nā quæ maior habetur inter eas ducenta virorū milia efficit: Quæ minor quinquaginta. Harū gens vna erga romanos & quæ ad hanc vñq; ætate manauit affinitatē amicitiāq; conseruat. Natio vt plurimū ad arctū sita regio frigida vt quę hyemis tēpore pro aqua niuibus oppleta existat. Glacieſ quoq; imēsa adeo patriam occupat: vt flumina cōgelata ſint peruia trāſeūtibus non ſolū paucis: ſed exercitibus quoq; cum curribus atq; impedimētis. Cōplures magniq; fluuii per galatiā vario curſu fluent ii & profundis stagnis hi ex montibus partim in oceanū. Alii in noſtrū mare decurrūt. Eorū qui in noſtrū mare labūtūr maximus censetur eridanus qui in aliis fontes hēs quinq; oſtiis deſcendit in mare. Qui verò in oceanū deſfluūt: maximi habentur. Danubius ac rhenus: quē diebus noſtris. C. Cæſar pōtibus miro modo iunxit pedeſtri busq; traductis copiis galatas vltra rhenū habitantes in potestate rededit. Plures alii nauī capaces fluuii exiſtunt in celta: quos breuitatis cauſa omiſſimus. Sed hi oēs fere hyeme congelati ſecurū transiitū iniechtis de ſuperne labantur paleis euntibus p̄bent. Id vero quod dictu mirabile in maiori galatiae parte accidit: nō videtur ſilētio p̄termittendū. Nā ætate ab occidente septētrioneq; perflant tanta vi impetuq; venti: vt lapides q̄tos manus poſſit cōtinere a ter. a rapiat: ac veluti harenæ lapilloq; aceruos haud paruos cumulet. Eſt vt aliquādo ab hominibus arma ac yefteſ. Quādoq; affenſorem vi ab equo auferat. Deniq; tanta eſt aeris frigiditas: vt neq; vīnū ea regio neq; oleū producat. Quare coacti homines potum ſibi ex ordeo cōparant quem appellant zitū. Aqua etiam qua lauant fauū mellis vtūtūr. Vīno p̄termodū adeo delectantur: vt
- Galares.**
- Galatia**
- Eridan⁹.**
- Danubi⁹.**
- Rhenus.**
- zitum.**

a mercatoribus importatum purum bibant: minimoq; potu
ebrii aut in somnum inducant aut insaniā. Quo fit vt merca-
tores italici plures quæstu ducti vinum: tum nauibus: tum per
terram curribus deferentes pincernam puerū mercantur pro
vini amphora. Vniuersa galatia argēto caret. Aurum eis absq;
opificio aut labore aliquo prebetur natura. Nā cū fluminū de
cursus difficiles flexus habeat superās ripas a montibus fluēs
aqua arenam auream passim per campos efficit. Glebis post
modum in quibus aureum splendet attritis aquaq; lotis dem
pta terra reliquum in fornacem coniectum fundunt. Hoc mo-
do liquefacto puroq; educto auro ad ornatum corporis mu-
lieres viri q; vtuntur. Etenim & manuum articulos & brachia
armilis aureis exornant. Circa collū insuper grandes torques
gestant ex solido auro: & in digitos annulos. Thoraces etiam
auro exornant. Priuati aliquid etiam ac mirabile superiores
certe in deorum templis obseruant vt in sacris templisq; plu-
rimum auri diis oblatum spargant. Nec illud incolarū quisq;
quis gens auro sit auida pp religionem audet cōtingere. Sunt
galatæ molles atq; albi corpore oblongo. Comas quis habe-
ant natura ruffas: studio tamen augent naturæ colorem. Ca-
lamistro capillos inflectunt fronte illos ad certicem reificien-
tes: vt satyris aspectu puerisq; apparent persimiles: capillos
arte efficiunt crossiores: vt nihil differant ab equorum iubis.
Barbam quidam radunt nonnulli nutriunt parce nobiles ge-
nas quidem radunt. Barbam vero adeo sinunt crescere: vt ope-
riant corpora. Quo accedit vt cum edant repelantur cibo. Cū
vero bibunt veluti per canale potus videatur inferri. Cœnāt
sedendo omnes non in sedibus: sed in solo super luporum aut
canum stratis pellibus: ministrant eis pueri iuniores ætate te-
nera: iuxta eos ignes fiunt in quis ollæ sunt & vera plena car-
nibus Viros bonos melioribus carnibus honorant quemad-
modum poeta aiaci scribit impensum ab optimatibus hono-
rem: quando singulari hectorem certamine vicit. Hospites ad
epulas qui sint: qua causa venerint post cœnā rogātes. Cōsue-
uerūt quoq; sumpto cibo ad verbosq; put causis intulit cōcer-
tationē surgētes ex puocatione certare inuicē nulla habita vi-
ta cura: inctreuit enim apud eos pithagoræ sentētia: qua dixit
animas hominum esse imortales rursusq; eas defunctis corporibus
post certū tēpus in alia corpora reuersuras: ob hāc causā in de-
functorū pyra epistolas scriptas qdām cōficiūt tanq; eos mor-
tū

Galatia:

Galatæ:

LIBER

tui sint lecturi: in itinere ac pugna bigis vtuntur quas rhedarius & assessor ducunt. In bellis obuiu hostem iaculo ex curru primu appetunt: tu reliquo curru pedestres ensibus certant. Quidam adeo morte contemnunt: ut pugnant nudi. Custodes corporis ex liberis hominibus pauperes eligunt: qui & pro aurigis in pugna seruat: & ferant scutum: instructam acie pira cōsueverunt & ad singulare certamen fortissimos hostium puocare arma ut hostem terreat quatentes. Cum quis strenue in acie pugnauit: tum maiorum: tum suas laudes ac virtutes decantant. Res hostium deprimunt tamqvituperatione dignas. Deniq omnis in bello audaces extollunt verbis. Capita hostium in acie cadentium abscisa equoq alligant collo. Hostium spolia sanguine perfusa famulis tradunt in foribus domorum cum cantu atq hymnis affigenda quemadmodum feras solent venatu captas. Hostium nobiliorum capita aromatibus vincta in tecis condunt summa diligentia ostendentes ea hospitibus nulloq pocio ea vel parentibus vel aliis reddunt. Tradunt eorum riederi nonnullos q pro capite tantudem pensi auri barbatam magnificetiam ostentantes nequaq velint accipere. Non n.bellicæ virtutis insignia non vendere nobile est: sed cum mortuis pugnare ferum habetur atq agrestæ. Veste ad terrorē intonatas ac coloris variis ferunt. quas illi vocant bracas. Sagula gerunt virgata: hyeme quidem crassiora. Aestate subtilia. Fictilia in vsu habent densa ac floribus distincta. Arma ferunt scutum ad staturam hominis logum proq libito cuiusq ornatum. Quidam in scutis animalium formas æreas paulum eminentes gestant & ad ornatum & ad corporis tutelam fabricatas. Aerea galea caput muniunt paulum eminentiore: in qua aut cornua impressa sunt aut auiu vel quadrupedum effigies sculpta. Tubas habent suo more barbaras: ut quæ asperum sonum & turbulentum reddant. Thorace ferreo vtuntur: quidam alii armis a natura datis nudis pugnant pro ensibus ferreas spatas gerunt oblongas ærea cathena a dextero latere pendentes. Nonnulli tunicas aureis aut argenteis zonis cinguntur: iaculis insuper bellantur: quæ illi lanceas vocant ferro cubiti aut amplius longitudinis paulominus duobus palmis lato: enses haud minores sunt q apud cæteros venabula: ac venabula mucrone sunt q sit ensibus maiore: has tum rectas habent: tum incurvas non solli ad corpora cædendū: sed ad perforandū aptas. Aspectu sunt terribiles voce graui atq aspera. Sermone ytū-

Bracas

hyeme quidem crassiora. Aestate subtilia. Fictilia in vsu habent densa ac floribus distincta. Arma ferunt scutum ad staturam hominis logum proq libito cuiusq ornatum. Quidam in scutis animalium formas æreas paulum eminentes gestant & ad ornatum & ad corporis tutelam fabricatas. Aerea galea caput muniunt paulum eminentiore: in qua aut cornua impressa sunt aut auiu vel quadrupedum effigies sculpta. Tubas habent suo more barbaras: ut quæ asperum sonum & turbulentum reddant. Thorace ferreo vtuntur: quidam alii armis a natura datis nudis pugnant pro ensibus ferreas spatas gerunt oblongas ærea cathena a dextero latere pendentes. Nonnulli tunicas aureis aut argenteis zonis cinguntur: iaculis insuper bellantur: quæ illi lanceas vocant ferro cubiti aut amplius longitudinis paulominus duobus palmis lato: enses haud minores sunt q apud cæteros venabula: ac venabula mucrone sunt q sit ensibus maiore: has tum rectas habent: tum incurvas non solli ad corpora cædendū: sed ad perforandū aptas. Aspectu sunt terribiles voce graui atq aspera. Sermone ytū-

Lanceæ.

ut breui ac sub obscuro multaq; ex animo dubia loquuntur: plurima ad iactantiā in eoz laudē dicūt & ad cæterorum cōtemptū. Minaces sunt ac detractores: opinioneq; inflati acuti ingenio & a doctrina minime alieni. Sunt & apud eos melodiarū poetæ quos appellant bardos. Hī cum organis veluti cū lyra cantant hos laudantes alios vituperantes. Philosophi quoq; ac theologi quos vocant saronidas p̄cipue ab illis coluntur. Utuntur insuper diuinatoribus qui apud eos cū augūtiis & sacrificiis futura p̄dident. Plurimi existimātur omni eis obtēperante plebe. Cum vero de rebus magnis consulunt mirabilem incredibilēq; seruant cōsuetudinē iugulat enim ense hominē. Quo decidente tum ex casu: tum ex mēbroq; lacertatione: tum etiā ex sanguinis ex fluxu ex quadam atiq; rerū obseruatione norūt futura. Est apud eos moris nullum absq; philosopho sacrificiū facere. Existimant enim per diuine naturę consciens sacra fieri oportere tāq; deis propinquiores. Horum intercessionē bona ab diis censem petēda. Quoq; consilio & pace & bello fruuntur: poetæ vero tanti apud eos sunt: vt cū extorta acie exercitus eductis ensibus iactisq; iaculis propinquant non solum amicis: sed hostes quoq; eorum interuentu a pugna cōcrescant: ita apud agrestiores barbaros ira cædit sapientiae. Et mars reueretur mulas. Nūc quod a multis ignoratur scribetur. Ultra massiliam qui mediterraneas regiones q; iuxta alpes & montes pyreneos incolunt celtæ appellātur. Ultra hos qui ad notum oceanum versus pertinentes oras & Ericinum montem quicq; deinceps ad scithiam vscq; habitant dicuntur galatæ. Quas omnis gentes cōmuni nomine romani galatas appellant. Eorum fœminæ non tantum corporis magnitudine sunt viris similes: sed etiā robore. Pueri vt plurimi cani sunt ætate prouecti colorem paternum assumunt. Eorum qui subtus arctum habitant: quicq; scythiae sunt propinqui vtpote cæteris agrestiores nonnullos aiunt humanis carnis vesci quēadmodum & hi qui eam britanniae partē: quæ iris dicitur habitant: horum fortitudine feritateq; diuulgata tradunt eos qui prisca temporibus omnem ferme asiam discurrentes cimmerii d'cebātur ipsos esse q; i paulopost corrupto nomine Cimbri sint appellati iam prisca more dant latrociniis operam rapientes a'lena cæteris omnibus cōtemp̄tis. Hi sunt qui roma capta cum delphici apollinis templū sposiassent: magna in europæ partem: nō parvā asiae tributariam

Bardi.

Sarroni des.

Poetæ.

Celtæ

Galatæ

Iris regio

Cimme ri.

Cimbri

LIBER

Gallo-
græci.

fecere agris eorum quos subegerant possessis. Qui in græciā transierunt gallogræci sunt nominati : postremo plures magnosq; romanorum exercitus attruerunt: pari fūrū feritati impietate indeorum sacrificiis abutuntur. Noxios enim quinque nio seruatos sudibus affixos diis sacrificant cum que aliis primiis supra ingentes piras immolant. Captiuos quoq; sacrificant diis. Quidam de hostia cōpta animantia vna cum hominibus interfectam aut in sacrīs cōburunt: aut aliis afficiūt pœnis. Cum mulieres habeant speciosas ad mares tamē pretermodum sunt cupidiores in ferarū pellibus humi dormientes ex vtroq; latere excubitores habent: illa admiranda eorū impudentia: q; speciem corporis facile aliis offerunt in ppaſtulo: Neq; hoc turpe ducunt. Quin potius ignauū putant abnuere gratiam oblatam: sed de his hactenus. Nunc celtiberos recenseamus. Hiberi quondam celteq; pro agris bello certantes pace demum constituta cōmunicataq; inuicem patria tua connubia permisissent: dicuntur hac rerum cōmunione id nōmē sortiti. Duæ igitur robustæ nationes in patria fertili cōiunctæ effecere vt magnū esset celtiberorum nōmen. A romani postmodum certe multo post tempore bello cum eis gesto vix tādem subacti sunt. Nō enim equites: sed & pedites aptos bello robore malorumq; tolerantia cæteris excellentiores habent. Breui vtuntur veste ac nigra lanam habente similem capraturum pilis. Armantur celtiberorum quidam scutis leuibus. Alii rotūdīs vmbonibus magnitudine clypei. Crurib⁹ ocreas ex pilis factas aduoluunt. Galeas ferunt æreas cristatas palmiss. Gladios insuper ex ferro puro ad palmi mensuram quibus in conferta vtuntur pugna. Ferrum suo more ad confiendia arma preparant. Nam ferreas laminas in terram abscondentes ibi tam diu esse sinunt: quoad debiliori parte ferrugine absumpta validior supersit. Ex eo tum enses fortissimos tum cætera ad bellī usum arma necessaria componunt. Hoc pacto fabricata adeo cædunt omnia: vt neq; scutum: neq; galea: neq; aliud quid eis obsistat. Duobus gladiis fulti cū eques stri certamine superiores euaserint ex equis desiliunt pedestre adiuuāt pugnam mirabilis apud eos viget consuetudo. Nam cum in victis munditia elegantes existant vna in re videntur immundi: & spurcitie pleni. Vniuersum enim corpus lauāt vrina: dentesq; fricant: hanc optimam corporis curam existantes. Erga nepharios homines atq; hostes crudeles

Celtiberi

Enses op
timi.

sunt cum adueniis humani atq; hospitales. Aduenientes enim externos benigne hospitio recipiūt: adeo vt æmulationē qua dā inuicem pro illorū honore certent. Quos aduenæ sequūt: hos laudāt: amicosq; deorum putant. Nutriuntur affluenter variis carnibus potum ex melle conficiunt eius copiam pre-
bente affatūm patria. Vinum emptum bibunt: mercatorum o-
pera aduectum. Ex propinquis gentibus gratior est eis vac-
ceorum natio. Hi enim annis singulis fortitos inter se agros colunt: fructusq; cum cæteris communicant: cuiq; sua portio ne prebita. Quod si quis quid agricolæ abstulerit: euestigio multatur morte. Celtiberorum fortissimi habētur q; appellan-
tur lusitani. Peltas in bello paruas ex neruis confectas quibus tegatur corpus habent. His in bello ea agilitate vtuntur: vt &
ictus & sagittas evitent: iaculis ferreis hamatisq; vtuntur. Ga-
leam ensemq; more celtiberorum ferunt iaculum longe faciūt
& summa arte: in acie diutius perseverant mobili corpore le-
uicq; vt facile & fugiant hostem: & insequantur: in perferendis
periculis superantur a celtiberis. In pace choreas leui saltu ex-
ercent cū quædā crurū agilitate: bella ad numerū aggrediūt
poena cū hosti obuiant cantādo hyberi lusitaniq; ætate inte-
gra presertim inopia oppressi qui robore prestant atq; audacia
in montibus asperis manufacta diuersis per hiberiam locis la-
tronum more leui armatura agiliq; corpore veloces discur-
runt. Populatisq; agris ad montes veluti tutam patriam cum
locorum asperitate nullus eo exercitus adire possit: confu-
giunt. Aduersus hos profecti cum exercitu sæpius romani eo
rum audaciam represserunt. Latrocinia nequaq; tollere potue-
re. Sequitur vt de argento quod plurimum apud hiberos op-
timumq; effoditur: quodq; multū vtilitatis incolis affert scri-
bamus. Dictum est a nobis libro superiori in herculis gestis hi-
beriæ montes pyrenei vocantur & altitudine & magnitudine
longe alios excellere. Nam a mari quod ad meridiem iacet:
vscq; ad oceanum ferme ad arctos situm galatiam ab hiberia
diuidunt: per celtiberiam quoq; protenduntur stadiis tribus
milibus in quibus cum sint frequentes siluae feruntur priscis
temporibus igne a pastoribus iniecto montanas omnes regio-
nes fuisse combustas. Qua ex remontes aiunt coghomina-
tos pyreneos. Ardente continua diebus plures ex montibus
argentii puri riuii flamarum vi effluxere. Quod icolis igno-
tum phœnices mercatores vili rerum permutatione emptum

Vacei.

Celtiberi
Lusitani.

LIBER

in græciâ asiamq; ac nationes cæteras deferêtes magnas ex eo cōmertio opes cōtraxerunt. Adeo aut mercatores quæstus excitauit cupiditas: vt cū onustis nauibus superaret argentum amoto ab ancoris plûbo argentū eius loco subderet. Hoc lucro phoenices ad modum opulentî facti plures colonias tum in sicilia propinquasq; insulas tum in lybiā sardiniasq; ac hiberiam destinarūt. Multis post seculis cognito argēto hiberi metallis querendis operam dedere: magnaq; optimi argēti copia reperta ingens ex ea vestigia prodiit. Cum æs aurum argentumq; sint metalla præcipua qui in reperiendo ære dant operam: quartam eius quod effodiunt portionem capiūt. Eorum qui in argento effodiendo occupantur quidā tribus diebus euboicū percipiunt talentum. Terra enim omnis argento refeta est: vt mirabilis sit & eius patriæ natura & operariorum continuo labor. Nam qui primum his metallis reperiendi incumbebant: magnas contrahebant diuitias: impromptu enī est argentum terra habunde illud p̄stante: postea cum romani hyberiam subegissent: italici qui lucri cupiditate id sibi opus sumpsere maxime ex eo ditati sunt. Emptam enim seruorum copiam ad effodienda metalla deputant. Qui variis locis metallorum venas scrutati ac alte lateq; terra effossa plurimum auti argētiq; eruunt variis multorum stadiorum cuniculis sub terram actis: multo facilior quæstus iorq; hæc cura: quæ metallorū: quæ apud atticos reperiuntur: ibi enim multas effodiendo impensas subeunt saepius opinione frustrati: cum aut non inueniant quod querunt: aut inuentum ita parui sit: vt supetur a sumptu. Apud hispaniā q; metallis incubunt reperiendis ampliora spe percipiunt. Bonitate quippe soli glebas semper auro argentoq; fertiles inueniunt. Vt pote omni terra metallis plena. Subtus terram reperiuntur nonnunq; flumina decurrentia quoru cursus spe quæstus vi magna recidunt aut quod mirabilius videtur coeleis quas debent ægyptiacas: diuertunt archimede cum in ægyptum profectus est ad inuentas eiusmodi instrumentis loca vbi metalla effodiuntur electa superiorius aqua summa arte diligētiq; excitant mirabitur profecto quis archimedis ingenium non solum in his: sed in cæteris quoq; maioribus rebus quas multis in orbis partib; egregias fabricatus est de quibus scribetur diligentius: cum ad eius tempora veniemus. Serui qui ad hæc metalla deputati sunt incredibilem quæstum afferunt dominis. Verum cum die noctuq; in

Hispāiae
metalla.

labore perseverent multi ex nimio labore moriuntur: cum nula eis ab opere detur requies aut laboris intermissione. Sed verberibus ad continuum opus coacti raro diutius viuunt. Robustiori quidem corpore & animi vigore plurimum temporis in ea versantur calamitate. Quibus tamen ob misericordiam magnitudinem mors est vita optabilior: cum plurima in hoc metalorum munere sint admiratione digna nequaquam tamen quis admiretur: cur nullus recens horum reperiendorum auctor extiterit verum argenti studio a carthaginibus quo tempore hyberiam tenere ea metalla admuenta sunt. Haec fuit causa ut eorum postmodum excrescent vires. Praecipio enim optimis militum conductis plura gesserunt aduersus hostes bella. Neque domestico neque sociorum militensi romanos siculosque ac lybios in maxima deduxerunt pericula. Cum omnes diuitiis ob auri argentique copiam superarent. Peripicaces sane ut videntur priscis temporibus extiteret ad quaedam fœnices. Itali nullis aliis cessere. Oritur & stagnum in pluribus hyberiae locis non casu repertum: ut quidam scriptores vulgarunt sed effossum conflatumque quemadmodum argentum atque aurum tradunt. Nam supra litoraniam plurimum stagnum effuditur in insulis oceani hyberiae proximis: quae a stagno cassiterides denominantur. Plurimum tamen a britannia insula ad oppositam galliam affertur. Deinde per loca mediterranea celtici mercatores equis per inassalotas ad narbonam urbem romanorum coloniam optimam earum partium: tum oportunitate: tum commoditate adeuntium emporium producunt. Sed de gallis ac celtiberis hactenus. Nunc ad ligures. transeamus. Hi patriam habitantes asperam: ac omnino sterilem plurimo labore continuoque vitam duram agunt. Nam multis arboribus oppleta regione quidam cædēdæ materiei: qui dam subigendo agro lapidum asperitas: cultu difficultate vacat: ita enim terra lapidosa est: ut gleba absque saxo nequieat effodi. Huic vitae eruminosa natura assueti licet multo in labore versentur: parum tamen precipuum emolumenti. Continuum autem exercitium & virtus parcitas corpora eorum macilenta efficit ac robusta. Mulieres quoque virorum labores perferunt assuetæ una cum viris opus facere. Venationibus continuo vacant captiisque feris fructuum inopiam sustentant. Nibus insuper montanisque asperitatibus assueti agiles corpore ac validi redditur. Nonnulli messis raritate carnes pitem dome

Carthagine
s
ginensi
opes vna
de.

Cassiteri
des.

Ligures.

LIBER

sticas edunt: partim ferinas aqua in potum sumpta. Oleribus
vtunq; prout fert regio vt ad quos neq; ceres adierit: neq; Dio-
nysius p̄ceteris diis hominibus utiles in terra cubant vt plus
rimū rari sub tecto aut in tuguriis iacent: plures ad caua saxa
speluncasq; ab natura factas vbi tegantur corpora diuertunt.
Hoc pacto prisco more abiq; apparatu aliquo vnuunt. Dehinc
mulieres viroq; viri ferarū robur & vires habent. Afferunt in
bellis saepius vegetum gallū ab gracili macilentoq; ligure ex
prouocatione singulari certamine vinci. Arma habēt leuiora
quā romani. Operiūtur corpora scuto longo ad formā galas-
ticorū facta tunicaq; succincta. Armantur etiā ferarū pellibus
ac ense mediocri. Quidā romanorū cōsuetudine quos in ea
re imitati sunt: arma immutarūt. Feroceſ sunt & acuti inge-
nii nō in bello solū: sed in cōmuni vita: mercaturā exercent
nauigantes per sardoniū lybicūq; pelagus sponte se grauibus
maris periculis obiectātes. Scaphis enim haud satis more cæ-
terarū nauīū p̄paratis nauigant. Quo fit imminēte tempestate
grauiā subeant vitæ discrimina. Tyrreni: supereſt enim vt de
his loquamur: fortitudine egregii magno potiti imperio ciuitates
cōdiderunt plures atq; opulentas. Classe quoq; potētes
cum diutius mari imperitassent italum pelagus tyrrēnū ab ſe
denominarunt. Pedestri quoq; exercitu p̄ualidū tubam primi
adiuuerterunt & bello admodū utilem & ab illis tyrrēnū ap-
pellatā. Duces exercitus pluribus in lignibus decorarunt. Li-
ctores illi ēburneā ſellā togā purpureā adiicientes. Domibus
addiderūt porticus in quis ſeruorū cōcurrentiū turba diuer-
teret quae imitati postmodū romani inq; melius audita ad ſuā
rem pub. tranſtulere. Litteris quoq; & rerū naturaliū inuestiga-
tioni ac theologiæ plurimo tempore impēſo. Præceteris in ful-
gurum interpretatione versati ſunt: adeo vt noſtra quoq; ætas
te vniuersus ferme orbis tum admiretur viros: tum fulgurum
interpretibus vtatur. Patriam vberem incolunt quam ſtudio:
curaq; efficiunt fertiliorem. Mensa bis in die ſumptuofe pre-
parata: omnia quae ad epularū delicias pertinent abunde ſub-
minifrant. Stragulas inſuper uestes floribus diſtinctas: pocu-
laq; aurea variū generis ac ministroq; ſeruorūq; numerum p̄-
magnum in vſu habent multiplies: vbi non ſolum ſerui fa-
mulantur: ſed etiam liberi plures. Poſtemo priori virtute ab-
iecta potui ſe atq; ignauiae tradentes haud iniuria partanna-
iorum ſuorum in bellis gloriā amifere. Non autē eos parū ad

Tyrreni

delitias impulit patriæ fertilitas: q̄ fructiferea rerum copia ad inertiam voluptatem traduxit. Sunt tyreni campi lati collibus distincti: cultiq; admodum solo fertili: ut qui aquis non hyemnis tantū: sed æstatis quoq; tēpore abundant. Nunc insulas meridiē versus in oceano arabiae: q̄ ad orientē spectat terminatur aut ea: q̄ dicitur cadrosia: positas referemus: ea arabiæ portio pluribus pagis vrbibusq; haud ignobilibus incolitur: quarū aliæ eminentibus in collibus sitæ sunt: aliæ in tumulis aut patetibus campis: regias hñt q̄ insigniores sunt ad modum sumptuosas: frequentibusq; habitatoribus satis opulentas: oēs ea patria pascui variis generis pecoribus plena est. Flumina insuper per eam decurrentia cāpos irrigant: quo redditur fertiliores: ideoq; pars arabiae aliis vbertate prestat. Fœlix est appellata. Ei regioni: quæ oceanū iuxta est: plures apponuntur insulæ: quarū tres merentur litteris commendari. Una in qua non licet iepeliri vita functos sacra dicitur. Altera huic propinqua est stadiis septem: ad quā deferunt sepeliēda corpora. Sacra fructibus caret pterq; thure: quod in ea adeo excrescit: vt per vniuersum orbem satissimat deorum sacris. Fert etiā myrrham plurimū & alia varii generis aromata odo rem prebentia. Thus percipitur hoc pacto. Arbor est magnitudine parua aspectu spinæ ægyptiæ albedine. Folia arboris: quæ cithæa dicitur similia. Flos colore croceo. Thus ab arbo re quēadmodū lachrima emanat. Myrrhae arbor lentisco æ qualis est. Foliū frequentius tenuisq;. Fluit autem effossa ab radicibus terra: in solo vbere bis in anno fructum reddit vere atq; æstate: sed rubeum vere propter rorem: æstate albū. Colligunt autem paliuri semen quo cibo potuq; vtuntur: & ad vētris fluxum. Varii est v̄lus ea omnis regio. Sed optimam rex possidet concessa ei decima omnī insulæ fructuū parte. Insulae latitudinem ducentorum stadiorum esse aiunt: incolitur a pancheis: qui & thus & myrrham in continentem ferunt vendentes arabis mercatoribus: a quibus aliū præcio sumptas in scenicem syriam & ægyptum transuehunt. Inde a reliquis orbis mortalib⁹ importatur. Est & tertia magna insula haud amplius triginta stadiis ab hac remota. Ad orientalem oceanū spectans plurium stadiorum longitudine ab eis promotorio: quod ad occidentem vergit elatiōra in die locatradūt aspici. Sunt in panchea: quæ historiæ mādentur digna habitat eam indigenæ: qui dicunt panchei. Externi preterea īdi: scytæ

Thuris
collectio

Myrrha

Paliutis.

LIBER

Iuppiter.
Triphilii

Solis
aqua

Cœli
sedes

cretes oceano aduecti. Ciuitas est in ea per pulchra nomine panara admodum fœlix. Qui in ea habitant ministri iouis triphilii dicuntur. Soli enim ex his: qui pancheam oram incolumi: suis viuunt legibus: liberi absq; rege Annos: tamen sibi principes creant tres: quorum iudicio mortis excepta poena singula: ita tamen ut res maximas ad sacerdotes referant: permittuntur. Ab hac vrbe stadiis sexaginta iouis triphilii abest templum in campestri positum loco: quod tum vetustate: tu ædifici magnificentia: tu natura loci mirabile habetur. Agri circa templum diuersis arboribus pleni sunt & fructum & voluptatem visui afferentibus: Cyparis enim ingentibus platanu lauro myrto abundant quibus augmentum prebet terra scatériensibus aquis irrigua. Ex agris téplo propinquis adeo ingentes dulcis aquæ fontes manant ut flumen efficiant nauigis aptum. Ex his diuisa in multas oras aqua reddit arbores altitudinis præcipuae quarum sub umbra æstatis tempore calorem homines vitant. Diuersæ insuper varii coloris aues q; in arboribus nidificant tum suauis aures cantu: tum visum oblectant. Horti preterea plurimi: prataq; multiplicibus herbis floribusq; virentia decorum aspectum reddunt diis loci disgnum. Palmæ ingenti magnitudine etiam vberes fructu. Nubes quoq; fertilem cibum incolis prebent. Præter hæc vites in altum elatae multipli palmite patriam efficiunt fertiliore Templum ingens ex albo ædificatum lapide magnis sculptisq; suffultum columnis duorum iugerum longitudinem: cui æqua est latitudo: complectitur. Per magnæ deorum statuæ summa arte fabrefactæ templum exornant. Circum vero sacerdotes quibus sacrorum cura demandata est domos habet. Est quoq; templum iuxta circus longitudinis stadiorum quatuor: latitudine iugeri. Ab utroq; circi latere signa ænea ingentia sita sunt quadrata basi: in eius fine ex vberibus fontibus fluuius quem diximus colore albo profluit. Appellant autem hoc flumen solis aquam: que potu sumpta plurimū confert ad corporis valitudinem: circundat omnem fontem margines ex lapide sumptuoso ab utroq; latere stadiis quattuor usq; ad marginis extreum nulli præter sacerdotes ire fas est. Ager qui circum adiacet stadiis ducentis diis sacer est. Cuius vestigia in sacrificiis consumitur. Hos ultra campos mōs est excelsus diis dieatus quem cœli sedem appellant olympumq; triphilium. Ferunt enim olim cœlum orbī imperatorem cum

ad hæc loca diuertisset ex eius montis cacumine cœlum & stellam contemplasse: ac deinceps olympum triphilium: quo niam externas in eo gentes sed vrbes quoq; eorum Ardenam loiam Asteriam delesse. Sacra insuper in eo monte instituisse quæ sacerdotes castæ annis singulis celebrarent. Post hunc montem in alia pánchez ora variis generis sunt animantia. Elephantes plurimi leones. Pardali: damæ: diuersaq; præterea animalia: tum aspectu vario: tum robore miranda. Habet præterea ea insula tres nobiles vrbes. Hyracidam: Dalidam: Oceanidam. Regio omnis fructifera: sed vini maxime abundans. Viri bello apti. Curribus in bello vtuntur more prisco. Politia eoz trifariam partita est. primū locum sacerdotes tenuerunt quibus adduntur artifices. Secundum agricolæ habent. Tertium milites: quibus pastores adiciuntur. Sacerdotes omnium sunt duces: quibus & controuersiarum iudicia & publica rum rerum arbitria permitta sunt. Rustici agros colunt: fructus omnis in commune conferentes. Qui ex eis optime videntur agro colendo vacare. Hi vscq; ad numerum decem ad cæterorum exortationem distribuendorum fructuum iudices ab sacerdotibus leguntur pastores tum ea quæ ad sacra pertinēt tum reliqua in publicum alia numero pondere alia cum omni ferunt diligentia. Nil enim priuatim cuiusq; est domo atq; horto exceptis: sed tum vestigalia tum cætera sacerdotes percipiunt: æquæ illa cæteris prout vsus fuerit dispartientes: ipsis duplum conceditur. Vestibus induuntur mollibus. Ques enim apud eos plurimū ab aliis differunt molitie. Ornamenta aurea non tantum mulieres: sed etiam viri deferunt torquis bus collum ornantes armillis manus aures more persarum in auribus pedes nouis ac variis coloris calceis. Milites patriam armis vtantur. Pars. n. qdam eius oræ a latronibys qui agricultoras per insidias capiunt infesta est. Sacerdotes ultra reliquos deliciis vacant vitam ducentes mundā ac sumptuosam Stolas lineas maxime tenues ac delicatas: quandoq; vero veste ex moliori lana contextas induuntur. Mitras insuper gestant auro intextas. Sandaliis pro carciamentis variis coloris vtuntur summa arte factis. Ferunt & aurea mulierum more pter in aures ornamenta. Hi maxime deoq; incubūt curæ hymnis & laudib; eoz gesta recēsentis: narrat sacerdotes gen' eoq; manus a creta ab ioue ductū: cū in pánchez venisset: quo tpe iter hoies versat' orbi ipitauit. Hoc colecturā ex sermōe sumūt cā

LIBER

Sacer-
dotū ter-
mini.

Samon
Samo-
thracia.

Diluvia
duo.

multa penes eos verbis cretensium dicatur: benivolentiamq; quam erga cretenses habent tradita illis a maiorib; huius rei memoria a parentibus coepisse. Ostendunt preterea horū scrip ta quædam ab Ioue relata quo tempore templum construxit Reterta est etiam ea patria auro argēto ære stagno ferro. Quo rum nil extra insulam asportari licet neq; vero lacerdotibus extra locum sacrum profici sci fas est. Ultra deprehensum interfici licet. Dona plurima aurea atq; argentea diis a longo tē pore oblata in templo seruat. Valuæ eius structura mirabilis: auro: argento:ebore sunt decoræ. Dei lectus sex est cubitorū longitudine quattuor latitudine aureus totus opifico: splendido:ac venusto. Similimodo & dei mensa tum magnitudine tum pari impensa splendoreq; iuxta lectū posita. Huius in me dio est & alter lectus ex auro permagnus sacris ægyptiorum litteris inscriptus:in quis cœli & iouis gesta:deinde dianæ ac apollinis a mercurio scripta continebantur. Insulas oceanii arabiae oppositas cum recensuerimus. Nunc ad eas transeam quæ græciam ægeumq; pelagus spectant initium eorum a samothracia lumentes. Hanc nonnulli Samon vocitatum pris- cis temporibus tradunt. Deinde ab antiqua samothracia insulae propinqua: Samothraciam dictam. Habitarunt eam prius aborigenes: cum eorum qui in ea primū fuere tum homines: tum duces nullæ nuptiæ ferantur:quidam aiunt prisca tēporibus insulam vocatam samū ab incolis:qui ex samo ac thracia eo profecti sunt dictam samothraciam Sua-olim lingua ab origenes vñi sunt. Cuius multa vestigia in sacris ad nostram usq; etatem perdurant. Tradunt samothraces ante deucaliosis diluvium aliud quoq; antea magnū apud eos extitisse. Id primū ab ostio cyaneo:deinde ab hellesponto erupisse. Ponti enim pelagus in modum stagni fluminum in cursu aquarūq; inundatione ad auctum adeo supramodum in hellespontum effluxit:vt asiae magna pars secus mare sita fuerit diluuiio absumpta:plana quoq; samothraciae ora crescente mari vastata est. Qua ex re posteri pescatorum nonnulli iactis retibus quædam colunarum lapidea capita in terram traxere tanq; civitatibus aqua submersis homines ad altiora insulæ loca confugient. Decrescente deinceps mari accolas vota diis fecisse salutemq; consecutos circū insulam salutis terminos statuisse tradunt. Erexisse quoq; aras:in quibus nunc usq; sacrificatur vt palam sit ante diluuiū eam insulā habitatā. Postmodū ortum

in ea ferunt Saona ex ioue ac nympha vt quidam volunt: vt
 alii ex mercurio & thena qui populum dispersum in vnū cō-
 gregans īdītis legibus Saona ab insula vocatus est. Hic po-
 pulum in quīnq̄ tribus partitus cui libet īdīdit filiorum no-
 men. Tradunt eo tempore ex ioue ac electra Dardanū: Iasium
 & Harmoniam ortos. Dardanus vir prudēs in asiam nauigio
 transvectus urbem dardanam condidit: constituto regno qđ
 posteri troiam appellarūt populos sibi subditos dardanos vo-
 cari fūssit: in multas p̄terea gentes has imperio diffuso dar-
 danos in eis pro thracib⁹ locauit. Iouem vero aiunt cū vel-
 let filiorum alterum honore insignē esse docuisse eū initiādi
 ceremonias quā haud fas est aure nīsi initiatos. Videtur autē
 hic primus hospites initiasse: ex quę ea re ceremonias reddi-
 disse celebriores. Cadmū deinceps Aegenoris Europam quę
 rentem cum ad eos peruenisset perceptis ceremoniis. Harmo-
 niam duxisse vxorem Iasii non vt græci fabulātur martis so-
 rōrem. Has nuptias a diis primū celebratas ferunt. Cererēq̄
 in gratiam iasii ei ex frumento panem attulisse. Mercurium ly-
 ram palladē decantatum monile peplum ac tibias. Elētram
 vero magnæ deorum matris sacra celebrari ostēdisse cū cym-
 balis ac psallentium tympanis. Et apollinēm quippe cythara
 vsum & musas tybiis. Cæteros deos plausu nuptiarum iocū-
 ditatem auxisse tradunt. His actis cadmus iuxta oraculi respō-
 sum condidit in boetia thebas iasius sumpta vxore cybele ge-
 nuit corybantum. Verum ad deos translato iasio Dardanus
 Cybeles ac Corybātus sacra deorum matris in phrygiam de-
 tulerunt. Ceres primo nupta olynipto genuit alcem deāq̄ Cy-
 belē ab se nominauit. Corybātus eos qui matris sacrificiis in-
 cumbebant appellauit ab se corybantas. Despondit quoq̄ the-
 ben cilicinatam. Tibias insuper inde in phrygiam traduxit:
 ac in lyrnesum mercurii lyram ab Achille postmodum subla-
 tam: ex iasio p̄tterea ac Cerere Plutonem fabulæ natum vo-
 lunt: verum constat frumenti copiam in nuptiis armoniæ ob-
 Iasii benivolentiam dono datam. Quę de eiusmodi cerimo-
 niis singulatim tradūnt in archanis seruātur folis initiatis no-
 ta: vulgata est horum deorum p̄sentia: atq̄ in periculis mira-
 bile p̄sidiū ipsorum inuocatibus numen. Effici quoq̄ asseue-
 rāt horū ministeriorū participes iustiores magis pios & prot-
 sus meliores viros. Ideoq̄ yetuli heroes ac femidei qui p̄clarī
 fuere initiari summopere cupierūt. Nam iason: castor: pollux:

Saona.

Dardan⁹
Iasius:
Harmo-
nia.
Darda-
nia.Cadmus
Harmo-
nia.Thebe,
Iasius.
Cybele.Corybā-
tus.
Ceres.
Olīmp⁹.
Coribā-
tes.
Iasius.
Pluto.

LIBER

Naxos &
Strongy-
le.
Butes.
Lycurgus.

Dryos.
Coronis.
Iphime =
dea.
Pācratis.

Agasse =
menuis.
Aloeus.

Othus;
Dia insu-
la que na-
xos dici-
tur.

Leucippus
merdeus
Theseus
ariadne.

hercules: orpheus: his iniciati sacrī fortunatī in bello horum deorum fauore extiterunt. Nunc ad naxum veniamus. Hanc primū strongylem dictā habitarunt ex huiusmodi causa thraces. Fabulantur boreos pueros fuisse butem ac lycurgum nō ex eadem matre fratres. Butes qui iunior erat cū insidias parasset fratri re palam facta nil asperius lycurgus egit: q̄ vt vna cum insidiatoribus nauigis sumptis butes nouam patriā cogeretur querere. Itaq̄ thracibus periculi sociis assumptis p̄ cycladas ad insulam strongylē pfectus nauibus nauigātes pre-dari cœpit. Cū rarae apud eos essent foeminæ: multas ex aliis locis mari raptas aduexere. Cycladum quedam oīno desertæ erant. quedā paucis incolis fulctæ. Quāpp alias regiones predandi gratia petetes cum ab europa arcerentur ad thessaliam nauigarunt. Vbi incōtinente descēdens butes casu in sacerdotes Dionysii cīrea montē arcadiæ q̄ dicitur dryos orgia cele-brantes incidunt His. cōspectis quedā abiectis in mare sacrī cōfugerunt. Alie montē pp̄inquit petiuerē coronis rapta ad Butis cōcubitū cōpulsa est. Qđ illa molestius ferēt cū Dionysii auxiliū iplorasset Butes in insaniā versus in puteū se deīciēs expirauit. Reliqui thraces aliis mulieribus raptis: in quis clarior fuit vxor Aloei iphemedeā: eiusq̄ filia pancratis in insulā sunt reuersi. Hic thraces loco butis alium regem insulæ pre-fecerunt Agassomenū. Cui pancratidem aloei filiā prestantē pulchritudine matrimonio iunxere. Verū anteq̄ regi despōde retur duces eorū precipiti: si cōelos atq̄ cāteris pro pancratide mutuis vulneribus dissensione inter eos orta cōcederunt. Agassomenus amicorū cuidā nuptui iphemedeā dedit: at ve-ro aloei Ephialtes atq̄ othus filii ad inuestigandas vxorem filiamq; missi cum in strongylem peruenissent thracibus bel-lo subactis vrbeq; obsessa defuncta postmodū pācratide in insula thracibus imperantes mansere: appellaruntq; insulā diām Orta postmodum inter eos regni cōtentione cum ad certamē descendissent. Multis vtrinq; cadentibus mutua occubuerunt cāde. Ab incolis postea tanq; heroes culti thraces q̄ superfuerunt cum annis postea d'ucētis in suam tenuissent siccitate vrgente eam deserere coacti sunt. Cares deinceps ex lamia ad-uecti insulam possederunt quibus Naxus polemonis impe-rans pro dia ab se cognominavit naxon: hic vir bonus ac p̄fclarus filium reliquit leucippum. Ex quo ortus filius Merdeus imperauit insulæ. Theseus postmodū ex creta cū ariadne pro-

fectus in ea permanxit insula. Qui cum per somniū dionysii si-
bi nisi ariadnē reliquisset minitante vidisset timore percussus
muliere omissa ex insula discessit. Dionysius noctu sumptam
Ariadnen in montem tulit qui appellatur dryos. Et is primū
euanuit ut deus tum quoq; Ariadne non amplius visa est. Fe-
runt naxii hunc deū apud eos nutritū ob eamq; rē insulā sibi
acceptissimam esse. Nysiadamq; a nonnullis dici. Nam iouē
eorum fabulæ tradunt Semele ante partū fulmine ita sump-
tum in foemore infantem ut clam iunone esset usq; ad pariēdi
tempus abscondisse: inq; naxo insula natū philiæ coronidi. Clie-
dig; loci nymphis præbu issse educandū. Fulminasse aut ante
partū. Semelē: vt nō ex mortali sed ex duob; diis ortus e vesti-
gio fieret immortalis. Incolis vero ob dionysii nutriēdi curā
gratia redditæ felicitate insulæ: & vt classe præstarent præ-
bita. Nam primi ab xerse deficientes & classe eum oppugna-
runt: & apud plateas in acie opera corum insignis fuit. Vina
præterea habent præcipua: inditium haud parvū dei erga insu-
lam affectionis. Hanc simen antea dictam cum esset cultori
bus deserta primū cum triopo aduecti aduenae habitarūt. Ho-
rum duces cithonius neptunni filius ac symes a quo & insula
id nomen sortita est extiterunt: in ea postmodū regnauit ad-
dita cnydiæ parte Nireus charopi atq; aglaiae filius speciosus
admodum: qui cum agamēnone ad troiam profectus est. Cō-
fecto trioano bello insulam coeperunt cares: quo tempore plu-
rimum mari poterant. Hi siccitate ingruente fugientes ex insu-
la locū quem Vranium dicunt habitarunt. Sime mansit de-
serta quoad lacedemoniis argivisq; ad eam insulam transeun-
tibus habitata est. Quidam nauitus nomine qui antea cum ip-
poto venerat sumptis voluntariis colonis in simen tunc inha-
bitatam primum transiit. Deinde nonnullos duce zuchō eo
navigantes communicata cum eis insula suscepit. Eam colo-
niam a cnydiis ac rhodiis deductam ferunt. Calydnam vero
ac Nysiram olim a caribus possessas Tattalus postmodū her-
culis tenuit. Amphitus deinde phippusq; coorum regis filii
ad ilium ab his insulis navigantium duces fuere. Tum vero
a troia quattuor agamennonis nauibus ad calydnam aduecti
immixtiq; accolis ibidem permandere. Priscos nysiræ inco-
las terræmotus absumpsit. Peste deinceps afflita insula eo co-
loniam misere rhodii. Carpathon primi inhabitarūt quidam
minois milites. Quo tempore græcos primus maris imperio

Drios.

Nysiada:
coronis.xerses a
naxiis re
lictus.Sime ci-
thonius.

Nireus.

Nausus.

zuchus.

Carpa-
thos.

LIBER

potitus est: Multis postmodū seculis ioculis dimoleontis argius genere iuxta certū responsum coloniā in carpathū deduxit. Rhodus insula primū inhabitata est ab his quos Telchines appellant secundū fabulas maris filios. Fertut sane eos yna cum chalphurna oceanī filia nutrisse neptūnum ab rhea illis datū. Fuisse quoq; eos aut̄ quarūdam artū inuentores aliaq; ab ipsis utilia permulta in ysum hominū deducta. Statuas insuper deoꝝ fabricasse primo quēdāq; antiqua eoꝝ nomine signa fuisse appellata. Nā apud lidos apollo Telchinius: iuno ac nymphae apud alios telchiniæ Apud camireos iuno thelchinia dicūtur: incantatores etiā volunt eos fuisse & tāq; magos nubes hymbres grandinē niuē inducere: ac mutare proprias formas cū vellent solitos: inuidi quoq; in doctrina atium extitere. Neptūnus iam vir ex alia Telchiniū sorore ab se dilecta genuit liberos mares sex. Femellam vnicā nomine Rhodos: a qua & insula cognominata est. Fuerunt in ea parte insulæ: quæ ad orientē pertinet gigantes: quo tempore iouem ferūt expugnatis Titanis imalie nymphe amore captum tres ex ea suscepisse pueros. Sparteum Saturnū Cytū. Quoꝝ etate tradunt Venerem cū ex cythero cyprū peteret aditū prohibitam a neptūni filiis claris admodū atq; animo elatis ea quæ re turbatā deam eos in infamiā ab severis adegitiss: vt matrē vi cognoscerēt multisq; incolas afficerēt calamitatibus. Quæ neptūnus perspiciens filios ob rei pudorē suffudit in terram: quos orientales demones appellant. Aliā in mare protectā vocavit Leucotheā: cui immortaliū honores incolæ tribuerunt: postmodū telchini futurū p̄udentibus diluuiū relicta abierrunt insula. Lycus deinceps cū in lyciam venisse templū lycii apollinis pene xanthū fluuiū erexit. Facto diluvio cæteri qđ aqua deleti sunt locis insulæ planis ob pluuias in modum stagni redactis: pauci & in his iouis filii qui ad mōtes confugrant euasere. Sol secundū fabulas rhodiæ amore captus insulā a qua amota Rhodū ab ea dixit. Verum id constat cum a pri mordio insula referta paludibus admodū humida esset solis calore arefactos humores terrā fertilem reddidisse. Ab eo aut̄ genitos septē numero qui dicti sunt heliades. Cū alii p̄terea indigentes populi insulā inhabitarent: existimatū est insulam soli sacram esse. Rhodii quoq; postmodū solē præ diis ceteris coluerunt tāq; sui generis auctorem. Traduntur filii ochimus cerchaphus macer Actinus. Tenages Triopas Candalus filia

vna Electione que adhuc virgo functa est vita heroicos post obitum honores a rhodis sortita. Cum fam viri essent heliades solem ferunt dixisse: qui mineruæ primum sacra fecissent apud eos deam futuram. Q uod idem cū atheniensibus prædictum esset: aiunt ab heliadibus omnis propter festinatiam igne immolata hostia Cecropē atheniensium regem postmodum accenso igne sacrificasse. Ex quo hucusq; mons huius sacrificii solum in rhodo perseverat: ibiq; pmanit dea. Hæc de rhodis prisci tradūt: in quis est zenō qui eius insulæ gesta scripsit. Heliades peritissimi omnium: sed maxime in astrologia fuerunt: addiderunt quoq; ad nauigandi artem permulta. Situm insuper terræ conscripsere. Præstatiō inter eos Tenages fuit a fratribus ob inuidiā occisus. Qua re nota cædi: participes aufugerunt. Mater quidam in leibum candalus inchoū. Actis ad egyptum transiens in patris honorem solis condidit ciuitatē. A quo ad egyptios astrologiæ noticia traducta est: postmodum græcia diluio oppresa cum plurimi homines perirent & litterarum quoq; monumenta deleta sunt. Ad diluvii expertes ægyptii astrologiæ artem sunt prosecuti. Qua in re cum græcos ob litterarum defectum anteirent accidit ut primi ægyptii crederentur astrologiæ extitisse repertores Eodē pacto cum ab atheniensibus vrbs nomine Sai in ægypto fuisse condita & hæc quoq; propter diluuium ex hominum memoria delapsa est. Hanc ob causam existimant multis post seculis Cadmum agenoris filium primum litteras in græciā attulisse. Atq; ideo græcos quadam communi ignorantia ductos litterarum inuentionem illi acceptam tribuisse. At vero triopas in cariam nauigans promontorium tenuit ab eo post modum triopian cognominatum. Reliqui solis filii q; procul a culpa cædis erant permanere in rhodo habitantes in illyria vbi & vrbs cōdita ab eis est nomine achaia. Horum ochimus natu major regnum tenens vxorem egetoriā loci nympham duxit: ex qua genuit filiam Cydippen Cyrben postea appellatam. Qua cerchaphus frater in uxorem sumpta in regno successit. His vita functis filiis tres regnum cœpere lyndius illysus Camirus: inundatione deinde aquarum secuta Cyrbe deserta cultoribus facta est. ipsi patriam inter se partiti quilibet. Ciuitatem sui nois condidit. Post hæc danaus ex ægypto cū filiis aufugiens in lyndiā Cypri appulit suscepitq; ab incolis crepto minueræ tēplo statuā ingentē deæ dicavit. Hoc tēpore

Electio =
ne.

Tenages

Astrolo =
giæ egip
ti inuen
tores.Litarum
inuentor

Cadmus

LIBER

Donaus
Phorbas

Tlepole-
mus.

cadmus ad perquìrendam europam missus vehementi facta-
tus tempestate in rhodum venit: ibi q̄ suscep̄to anteā dum flu-
ctibus agitarentur voto ædificauit neptunno téplum. Eiusq;̄
curam fœnicibus quibusdā ab se in insula relictis q̄ illysiis p-
mixti cum eis permāsere pemandauit. Ex his postmodum fa-
cerdotes q̄ faciundis preessent sacris ex successione manarūt
Cadmus & mīneruā lyndiā ornauit donis: in q̄s olla fuit ærea
admodū cōspicua antiquo more fabrefacta. In ea litteris phœ-
niceis quas aiunt primū ex fœnicibns in græciam allatas: ap-
pellataſq;̄ phœniceas inscriptum erat terrā rhodiam a serpēti-
bus vastatum iri. Quapp̄ rhodii postmodum in delphos scisci-
tatum misere: Quo pacto id aduerteretur malū. Respōsu apol-
linis precepit: vt phorbantem cum sociis in insulā asciscerent
Hic laphiti filius cū pluribus erat in thessalia sociis patriam
ad habitandum q̄rens: ac cito iuxta dei responsum phorbāti
pars insulæ ad habitandū concessa est. Cuius virtute deletis
serpentibus liberata est eo timore rhodos. Fuit hic in cæteris
quoq;̄ rebus vir bonus: vnde & post obitum heroū meruit ho-
nores. His actis althemenes catarei filius cretensium rigis cū
oraculum de q̄busdam sciscitaretur: respōsum tulit in fatis esse
vt pater ab eo interficeretur euitare fata cupiēs spōte cū pluri-
mis voluntariis abiit in eam rhodi oram: quæ camiros dicitur
supraq;̄ achabyrum mótem ioui téplum cōstruxit achamiriū
appellatum. Quod & nunc quoq;̄ supra excelsum móris cacu-
men positiū vnde creta cōspici potest præcipuo habetur cultu.
Habitabat Althemenes cū his qui eum secuti erant in camiro
præcipuo incolarum honore habitus. At pater Catatreus cui
nulla erat alia proles mascula filii quē præcipue amabat actus
desiderio profectus est is rhodum reperiendi nati eiusq;̄ in cre-
tam deducendi cupidus. Verum vi fatorum: quæ superari ne
quit urgente cū noctu in insulam descendisset orta inter suos
lociq;̄ incolas cōtentione ac pugna Althemenes suis auxilio
accurrēs iaculo inscius patrē occidit. Qua ex realthemenes
dolore ingēti pculsus cū tantæ vim calamitatis ferre nō pos-
set: fugiens hominum consortia ac sermones solusq;̄ p deserta
inuiacq;̄ loca aberrans dolore consumptus expirauit. Cui a rho-
diis postmodū honores heroum impensi sunt paulo ante tro-
ianum bellū. Tlepolemus herculis filius ob licyniū cædem ab
se inscio interficti ex agro sponte fugiens secundū oraculi res-
ponsum: quod super colonia deducenda cōsulerat cum certis

populis transcendit in rhodium: ibi ab incolis suscepimus habuit. Factus deinceps insulæ rex & patriam omnem reddidit insignem & iuste imperauit: inde ad illum cum agamenno ne prefectus est regni administratione. Buti qui ex agris cum eo fugerat permissa: is vir bello clarus in agro troiano defunctus est. Quoniam rhodiensium rebus cherronesi qui locus eis oppositus est: quædam sunt immixta: haud ab re censemus & ipsa litteris tradere. Cherronesus olim ut nonnulli tradunt a natura loci qui hystrinos dicitur. Ut vero scriplerunt alii cherroneso: qui eis imperauit oris nomen traxit. Haud multo post huius imperium volunt Curetes quinque ex creta eo transfessasse illorum posteros qui ab iove & thea orti sunt: inquit deis montibus cretæ educati: si in cherronesum haud parua classe nauigantes cares in ea habitantes expulere: omnemque eam subactam patriam in quinque distribuerunt partes condita a quo quo eorum sui nominis ciuitate. Paulo vero post inachus argiuorum rex amissa lo filia Cyraum prestante ducem cum haud contemnenda classe ad eam inquirendam destinans redditum absq; filia interdixit. Verum cum diutius variis peragratiss orbis locis incassum quaesita esset. ex caria cherronesum contempta patria petiuit: deinde partim suadendo partim cogendo quorundam locorum rex factus est ciuitate ab eo noie suo condita. Utilitatibus publicæ intentus magna gloria apud subditos vixit. Triopas deinceps contaminatus cæde fratris cum in cherronesum puenisset: a mellisfeo rege cædis purgatus in thessaliam transiit deucalionis filiis belli presidio futurus pulsis: inde pelasgis agrum doteum sortitus est. Cum templū certis euertisset: eius materia abusus est ad regiæ constructionem: igitur incolarum odio contracto ex thessalia fugiens cū populis q; secum nauigarant in cnydiā venit: in qua & urbē condidit sui nos Triopiā. inde pfectus & cherronesum cœpit & ei cōterminæ plurimā cariæ partē. De triopæ genere plures scriptores poetæq; dissentisit. Nā tradūt qdā ipsum ex canace eo li filia neptūnoq;. Alii ex lapitho Apollinis Scibeq; penei ortum. Est in castabo cherronesi templum sanctū Semideæ. De qua cū multa varie feratur haud silendū videtur. Verū nos id quod magis increbuit quodq; consentiunt accolæ referemus Staphilo ac Crisbtheo defuisse tradunt filias tres. Molpadiā Rheam Partheniam theam ab apolline cōpressam grauidam esse factam: patrē iratum tanquam ab homine corruptā filiam

Inachus;
Ciraus.

Triopas,
mellisfeo

Triopia,

Canace.

Staphil⁹
Molpa =
dia.
Rhea:
Parthe =
nia.

LIBER

Anius

in arca inclusam in mare deieceris: quae cū in delū appulisset: filium genuit nomine anīū. Mulier preter opinionem salutem assecuta infante post partum supra Apollinis altare posito deum orauit vt si ex eo esset genitus puerū saluaret apollinē dicunt abscondito infante eius educandi curam cœpisse. Doctūq; deinde diuinandi artem magno honore affecisse at vero Molpadiā partheniāq; rheæ sorores patris custodientes viñi amphorā pauloante inter homines reperti somnus opp̄ssit interim nutrita apud eas sus thalamū ingressa vini amphorā fregit. Quo dissipato virgines patris iracundiā veritatē cū ad littus cōfugissent e saxo se in mare præcipitauere appollo in earum sororis gratiā manibus suscepitas in cherronesi vrbes incolumes detulit: partheniæ in bubasco cherronesi diuū ho nores habitit: & fanū ædificatum. Molpadia in castamū acce dēs prædicatione apollinis Semidea dicta apud cherronesos in honore fuit: in eius sacris propter casum: qui ex vino accidit. Melicrato libant. Tangentē vero: aut edentē porrum nequaq; fas est templū ingredi: adeo autē postmodum semideæ religio extreuit vt non incolæ solum: sed exteræ quoq; gētes ad id templū proficisci eretur sacris donisq; egregiis deā colētes. Quod vero maximū habetur Persæ imperantes asiæ cū omnia græcog; loca sacra expilassent: solū huius semideæ tē plū intactū liquere: latrones insuper singula rapientes hoc solū haud quaq; muro cinctum: vt absq; periculo spoliari qat inuolatū sinūt. Huius rei causam tradūt deæ cōmunē in omnes beneficentiā. Nam & egras per somnū curas morborum docet: & multis insuper sanitatē desperantibus salutem p̄bet. Mulieres præterea parturiētes a laboribus acvitæ discrimine hæc liberat dea. Quo factū eslt plurimog; qui salutē affecuti sunt donis refertum tēplū existat: neq; custodibus: neq; moe niis: sed religionē tutis & de rhodo: cherronesog; hactenus. Nunc ad cretam transeamus. Qui prius cretam inhabitarunt antiquissimi dicuntur ethio cretæ indigetes fuisse. Horum rex cretas fuit plurimarum in ea insula rerum: quæ ad vitam mortalium conferrent inuentor. Plures quoq; deorum apud eos fabulantur extitisse: quos propter beneficia hominib; im pensa vt deos posteri coluerūt: de quibus singulatim recensebitus: eos imitati: qui cretensiū gesta cōscripsere. Primi qui quidem memoriae tradantur in creta circa idem habitatunt: Idei dati idei dactili appellati. Hos quidē cētum fuisse numero tradūt.

Creta
Cretas
rex

Alii decem: qui eo nomine vocati sunt: ob patrem numerum manuum digitorum: in quis est Ephorus. Volunt nonnulli Ideos dactilos ex ida: quae est in phrygia extitisse: indecum Migno transcendisse in europam diuinam quoque arte peritos docuisse cantum initiationes ac mysteria. In Samothracia vero magnam sui admirationem praebuere incolis: quo tempore orpheus ferunt ingenio ad poesim melodiique praestanti horum discipulum primum ad graecos iniciandi morem mysteriisque at tulisse: idei dactili traduntur: ignis vsum ac aeris ferrique natum quoque modo fabricarentur in loco: quem berecynthum dicunt inuenisse: cum magnorum bonorum generi hominum haberentur auctores immortalium honoribus donati sunt. Scribunt etiam unum ex eis appellatum herculem: qui cum gloria excelleret olympia instituerit certamina. Posteros vero nomini similitudine ductos esse opinatos ab hercule Alcmene ea certamina instituta. Horum asserunt antiquitus & nunc usque ex tare vestigia: quae foeminae plures ab hoc deo cantus quosdam summant: ac superstigiosa quaedam faciant: tanquam & ipse incatur extiterit & initiationibus deditus. At haec plurimum aliena sunt ab hercule: qui est ex alcmena ortus. Post ideo dactilos secuti sunt curetes nouem: quos quidam ex terra genitos volunt. Alii progeniem idei dactilorum. Habitasse autem in montibus ac conualibus arborum plenis tecta ac indumenta: quae natura preberet: nondum repertis domibus habentes. Cum prudentia eminerent multa ad vitam utilia ab eis invenita sunt. Nam primos omnium greges coegisse: aliquaque mansuefecisse pecora. Mellis insuper & sagittandi venatidique modum induxisse perhibent. Hominum quoque catus ad communem vitam & legum disciplinam illos instituisse ferunt. Repperisse insuperensem galeam ac cum armis saltandi morem: quoque strepitu per magno saturnus deceptus est: aiunt pterea iouem clam saturno ab Rhea matre datum ab his fuisse nutritum: de quo cum singulatim scripturam paulo altius narratio repetenda est. Tradutum Cretenses curetum tempore titanas in gnosia habitasse: ubi & nunc quoque fundamenta viluntur domus: in qua educata thea est: atque antiquum cupressorum nemus. Fuisse autem sex numero viros: foeminas quinque ex celo & terra natos quidam tradunt. Alii ex uno curetum matre Titeta: a qua & id nomen sumptere Mares quidem fuere saturnus: Hyperion: Conis: Iapethus: Creius: postremus oceanus. Horum sorores Rhea

Bericithi

Hercules
Olympia
certamnia

Curetes.

Titanes
caeli filii
terre filii
Titeta.

LIBER

thenus memoria phœbe: tethis: hi oēs rei alicuius quæ vslī hominū esset: inuentores honores nomenq; sempiternū adepti sunt. Saturnus natu maior rex factus homines ex agresti incultaq; vita ad mores legesq; et humaniorem cultum deduxit. Qua ex causa cū magna esset apud omnes fama plura orbis loca peragravit: exhortans ad iusticiam singulos & animi virtutem: obq; eam rem subditos suos bonis moribus institutos reddidit probitate fœlices: imperauit maxime que ad hesperum pertinent: locis maximo in honore apud omnes habitus: ideo vscq; ad posteriora tempora & a romanis carthaginensisbusq; ac aliis proximis gentibus ceremoniæ sacraq; p̄ci pua saturno fiunt. Multa vero loca ab eo nomen sumpserunt. Et cum legibus homines obtēperarent: nulla iniusticia apud eos erat. Sed omnes eius imperio parētes summa cum voluptate fœlicem vitam agebant. Horum testis est poeta Hesiodus: qui eadē in suis carminibus affirmat. Huiuscemodi saturni fabulae feruntur. At hyperion solis ac lune aliorūq; astroq; motus horasq; primū summa cura obseruationeq; ab se percepta: cæteris noscenda tradidit ideoq; horū parentis nominatur veluti ipsorum nature contemplator. Ex saturno ac phœbe orta latona est. Ex iapetho Prometheus: quem nonnulli scriptores tradūt ignem ab diis furto sublatum hominibus dedit. Sed ab eo constat illa: quibus ignis alitur reperta: Ex titanibus vero memoriam tradunt loquendi modū adinuenisse: ac rebus imposuisse nomina. Licet a quibusdā ea mercurio tribuātur. Huic quoq; deæ rerum memoriam a qua & nomen sortita est assignāt: themi tum diuinandi artem tum sacra cultusq; deorum introduxisse dicunt: eaq; quæ ad beneiuendū & pacē pertinent ostendisse: ideoq; conditores legum sacerdotumq; custodes eos: qui deos colunt: & hominū leges seruant dictos. Apollo quidem traditur cum esset responsa datus themim cōsulere solitus tanquā diuinādi artis inuentricē: hi dei quoniam in plurimis profuerunt mortalium vitæ: non solum immortales honores a epti: sed primi olympū post obitū habere existimati sunt. Saturnus ac thea vestam cererem iunonē Iouem neptunū ac plutonē genuerūt. Horum vesta fructuram domus inuenisse fertur iuppiter postmodum apud oēs fermē homines ob hoc beneficium honorari eā sacrificiū colí voluit. Ceres frumenti, quod forte inter alias hębas nascebatur ignotum cæteris pria vslū adinuenit: docuitq; homines nascendi

Hyperion

Latona
Iapetus
Prometheus
Mēmoria:

Themis.

Apollo

Saturni
filii
Iuppiter

Ceres

seruandiq; & serendi modū. Est autem ab ipsa frumentū ante
 genitam proserpinam repertum. Nā post eius a plutone raptū
 frumenta omnia tum in iouis odium tum propter dolorē filiae
 incēdisse ferunt. Sed ea inuenta & reconciliatam esse ioui: &
 Triptolemo frumenti deditissemē: mandasseq; vt cum om-
 nibus id donum participans modum seminandi monstraret.
 Traditur a nonnullis illam leges quoq; deditissemē quibus homi-
 nes iuste viuere assūcerēt. Vnde & legifera dicta est. Et quo-
 niā maximoq; honorū causa humano generi extitisset: ab om-
 nibus non solum græcis sed barbaris quoq; ad quos frumenti
 peruenit v̄sus honoribus sacrificiis solemnibus ac celebritate p̄
 cipua colitur. Nonnulli de frumenti inuentione secus sentiūt
 penes se eam primo Deam apparuisse frumentiq; naturam &
 v̄sum p̄enes se repertum asserētes. Nam traditur ab ægyptiis
 Cererem & Ifidē eandem esse deam primāq; in ægyptum at-
 tulisse frumentum nilo ægypti campos irrigante omnīq; re-
 gione ad ferendos fructus optime sita. Athenienses quāvis in
 uentionem frumenta fateantur volunt tamen aliunde in atti-
 cam delatum locūq; qui id primū donū suscepereit eleusinam
 appellant: eo q; ab aliis id semen ad eam oram sit asportatū.
 Siculī: cum insula Cereri ac Proserpinæ sacra existat & quum
 censem frumenti v̄sum ei primū patriæ fuisse ostēsum: quam
 in primis amarit. Haud enim verisimile est eam regionē quā
 vt propriam Ceres admodum fructiferam præstisset: postre-
 mam hui⁹ ben eficii participem effecisse: præsertim cum in ea
 insula & filiae raptus contigisset & frugū esset fertilis vbi etiā
 sua sponte: prout poeta tradit: nascatur ordeum ac frumenta.
 Sed de cerere haec tenus. De diis vero aliis ex Saturno & Rhea
 natis neptūnus secundum cretenses primus nauigandi arte
 inuenta classem instituit: eiusq; p̄fectus est a saturno factus.
 Quapropter traditum est posteris neptūnū imperasse mari: sa-
 craq; ei a nauigantibus facta. Addunt etiam Neptūnū equos
 primū domuisse artēq; equitandi ab illo traditam: exquo ip-
 pius sit appellatus Plutonem volunt sepulchrorum funerūq;
 honorūq; qui mortuis impenduntur: v̄sum introduxisse. Cū
 antea nulla rerum apud homines esset cōsuetudo: quæ causa
 extitit: vt vita functis dominari existimaretur. Antiquitate illi
 huius curæ principium tribuente. De iouis genere atq; impe-
 rio dubitatur. Nā quibusdā placet postq; saturnus ad deos trā
 sūt suscepisse regnū: nō vī patrē expulisse: iusteq; & legitimate

Tripto-
lemus
Leges.

Ceres
Isis

Eleusina

Frumētū

Nauiga-
tio.

Neptūn⁹
Equi
Plutonis
iumenta.

Iuppiter.

LIBER

regno potitum. Alii saturno volunt in ortu filii responsum forte ut ab ioue nō regno pelleretur quae res saturnum impulit ut filios saepius perimeret: id egreferens Ceres cum viri animus placari non posset iouem in ida ab se editum clam nutriendū Curetibus iuxta idae montem habitantibus dedit. Hi in antrū ad nymphas commendata illis infantis cura detulerunt. Laetæ capræ: q̄ amalthea dicta est melleq; educatus est. Multa in super iouis: tum generis: tum educationis aiunt in ea insula extare vestigia. Nam cum a curetibus infans ferretur: tradunt omphalum iuxta fluum tritonum cecidisse. Ex quo & ora illa ab eo: quod accidit: ideo sacra Omphalia cognominatur: & propinquus ager est omphaleos appellatus: in ida antrum vbi nutritus dicitur sacrum est & circa illud prata manet in tacta Verum quod de apibus mirabile dictu tradut fabule minime videtur pretereundum: iouem scilicet in sempiternam amoris erga eas memoriam illarum colorem immutatum inq; æris vertisse aurati. Quamuis autem locus ls admodum excellus asperq; situ ventis quoq; agitatus niuibus sit infestus nullo tamē apes incomodo: aut molestia afficiuntur. Capræ: quæ eum nutrit: & alii sunt honores impensi: & locus eius est heniochus vocatus. Adolescentiam egressus in dicta vbi genitus est civitatem condidit: cuius postmodum destructure etiam nunc extat reliquie. Excessit hic deus fortitudine & ceteris virtutib; omnes. Accepto enim post Saturnū regno maxima plurimaq; cōtulit ad hominū vitam. Primus omnium iustitiam docuit mundo seruari inter mortales omni vi atq; iniuria remotis. Lites ac contentiones iudicio auferens: singulaq; ad bene viuendū ac pacem pertinere summa ope procurauit: bonos ad virtutē exhortatus est: improbos timore coercuit ac pena: omnē penne orbem circuiens bello impiis ac predonibus indicto equitatē ac leges introduxit per id tempus & gigantes ab eo sublatos aiunt: in creta quidem milinū in phrigia Tiphonē: ante pugnam quæ cum gigantibus in creta habita est iouem sacrificasse dicunt soli: cœlo: ac terre bouem. Que sacra iouem fore superiorem portendentes primum vires & ab hostibus defctionem tum finem belli futurum monstrarūt Museus quippe ab eis descivit: obq; id ei honores tributi: ab diis autē omnes hostes celi sunt. Sed & alios quoq; diis presidium belli tulisse aduersus gigantes constat. Macedones quidem circa palenē campus. italos in campo quem olim a loci conflagratione phlegreum

postmodum Cyneum cognominarunt animaduersum esse ab ioue in gigantes ob eam causam dicunt. Ex magnitudine ac robore corporis confisi aduersiq; legibus & multa egerint in homines iniulta & propinquas gentes in seruitute redegerint bellūq; his intulerint: qui ob singularia in oēs nationes beneficia dei sint existimati Feruntur ab ioue non solum impii nefariiq; deleti: sed etiam diis heroibusq; ac hoibuscq; benemeritis honores impensi propter eius beneficentiam imperiis magnitudinem omnium consenlū: & regnum perpetuum tributū est & habitatio in olymbo sacrificia insuper illi supra ceteros statuta: postea vero quam in cœlum delatus est memoria nominis eius animis hominum in quos beneficia contulit adeo infixa permanxit: yt omnium quæ in cœlo fierent velut hymnorum tonitruum ac fulminum cæterorumq; eiusmodi potēs existimaretur: itaq; quod vitæ causa hominibus esse videretur cum fructus terræ ad maturitatem perduceret iouem dixere. Patrem vero tum quia singulorum suscepit summa cum benignolētia curam: tum quia tanquam dux hominibus extiterit recte viuendi: imperator ac rex ob imperii amplitudinē Cōsul tor ac prouidus propter cōsulendi prudentiam appellatus est. Tradunt etiam palladē in creta ex ioue apud fontes tritonis fluminis ortam. Ex quo tritonia dicta: & nunc quoq; apud eos fontes vbi nata est huic deæ sacrarunt. Fabulantur præterea nuptias iouis & iunonis in ora gnosiae fluvio therino proxima vbi nunc templum est factas: lacræq; quot annis sanctæ ab incolis fieri nuptias prout olim factæ traduntur representantibus. Ex ioue cretas volunt venerem gratias lucinam Dianam & eas quas dicunt horas Eunomiam iusticiam pacem palladem musas. Deos vero Vulcanum Martem apollinem: mercurium. Horum cuilibet vt perpetua apud omnes vigeret memoria ab se inuentorum gestorumq; iuppiter laudem & honorum tribuit. Veneri nāq; maturā virginum etatē aliarūq; curā rerum que nunc etiam circa nuptiarum sacra ac foedera in ei⁹ cultum celebrantur dedit. Sacrificant autem omnes prius ioui pectori: iunoniq; pfectrici: quoniā hi primi duces inuētoresq; omnium extiterunt. Gratiis q; ad oris speciem ac partium corporis formam decoremq; spectet insuper beneficū & gratie retributionem: lucinæ pariētium curā officiūq; eorū: q; parturiētes prefecerūt: vnde & in partus discriminie ac difficultatē hāc mulieres precipue inuocant deā ad dianā tradunt infantium

Cyneus
campus.

Iouis lau
des.

Fabula
de iouis
et iuno =
nis nup-
tiis.

Hora io-
uis filia.

Lucine a
parienti-
bus inuo-
catio.

LIBER

ac ciborū quos id ætatis postulet officiū plinere. Quā ex causa puerorum nutricem vocari dicunt. Earum quas horas dīcunt datum est suum cuiq; munus ad vitæ cultū & mortalium commoditatē. Nil. n. est vitæ hoīum ad fœlicitatē cōparandā utilius: quam leges iusticia ac pax. Palladi olearum olei q; edūcendi inventionē tribuūt. Nam ante huius dæc ortū erat hæc arbor cum aliis silvestribus immixta. Olei yslus aberat cum eset ignota. Hæc olei exprimēdī modū inuenit: addūt ipsi quoq; vestitū apparatū & edificandi artē multaq; p̄terea volūt in cæteris artibus hominibus pfuisse. Nam & tibiā earūq; cantū & plurima instrumēta ad varia opificia ex quibus oparia dicta est: adinuenit. Musis a patre concessa est litterarū inuentio & carminū que poesis appellatur ratio. Nam qui dicit phoenices a musis perceptas litteras tradidisse postmodum græcis: si sunt qui cum cadmo in europā nauigarunt. Exquo agræcis litteræ phoenicee appellate sunt. Verum scenices a primordio non litteras inuenisse volunt: sed earum formam tantū immutasse: eaq; litterarum forma cōplurimi homines vteretur hoc cognomine vocatas. Vulcanū ferri æris aurī argenti omniūq; quæ igne fabricantur: artem inuenisse ferunt: eaq; cæteros docuisse. Quapropter harum rerum opifices omnes vota sacraq; huic deo maxime facientes ignem in æternam memoriam suscepiti beneficij Vulcanum vocant. Martem fabula tradunt prium fabricatis armis armasse milites pugnandiq; ac certandi morem induisse eos qui diis aduersi essent interficientem.

Olei palas inuenitrix vestiū edificiorum & tibie.

Vulcani inuenta.

Martis inuenta.

Apollis inuenta.

Cythara medicta.

Arcus esculapi⁹

Mercurii inuenta

Mēsuræ ponderis et mercatorum

ac ciborū quos id ætatis postulet officiū plinere. Quā ex causa puerorum nutricem vocari dicunt. Earum quas horas dīcunt datum est suum cuiq; munus ad vitæ cultū & mortalium commoditatē. Nil. n. est vitæ hoīum ad fœlicitatē cōparandā utilius: quam leges iusticia ac pax. Palladi olearum olei q; edūcendi inventionē tribuūt. Nam ante huius dæc ortū erat hæc arbor cum aliis silvestribus immixta. Olei yslus aberat cum eset ignota. Hæc olei exprimēdī modū inuenit: addūt ipsi quoq; vestitū apparatū & edificandi artē multaq; p̄terea volūt in cæteris artibus hominibus pfuisse. Nam & tibiā earūq; cantū & plurima instrumēta ad varia opificia ex quibus oparia dicta est: adinuenit. Musis a patre concessa est litterarū inuentio & carminū que poesis appellatur ratio. Nam qui dicit phoenices a musis perceptas litteras tradidisse postmodum græcis: si sunt qui cum cadmo in europā nauigarunt. Exquo agræcis litteræ phoenicee appellate sunt. Verum scenices a primordio non litteras inuenisse volunt: sed earum formam tantū immutasse: eaq; litterarum forma cōplurimi homines vteretur hoc cognomine vocatas. Vulcanū ferri æris aurī argenti omniūq; quæ igne fabricantur: artem inuenisse ferunt: eaq; cæteros docuisse. Quapropter harum rerum opifices omnes vota sacraq; huic deo maxime facientes ignem in æternam memoriam suscepiti beneficij Vulcanum vocant. Martem fabula tradunt prium fabricatis armis armasse milites pugnandiq; ac certandi morem induisse eos qui diis aduersi essent interfidentem. Apollinem cytharæ eiusq; musicæ inuentorum ferunt. Medicina insuper scientiam diuinandi arte perceptam qua olim infirmi erant morbos curare soliti primum attulisse. Arcus insuper sagitandiq; extitisse repertorem. Qua ex causa cretenses præcipue arcu delectati sunt: quem scythicum nominarunt. Esculapius ex apolline atq; aria in ortus pluribus a patre in medicina perceptis chirurgiam & medelarum compositionē radicum insuper virtutes adinuenit. Adeo autem medicinæ artem extulit: vt velut eius inuentor & auctor veneraretur. Tribuuntur præterea Mercurio præconia discidia ac foedera: quæ in bellis fiunt. Precones quoq; adiiciuntur: internuntiis esse solent ob eam rem ab hoste tuti. Vnde & ipsum communē vtrisq; dicunt: cum ambobus utilitatis cōmunis ac pacis mutua interpres existat. Mensuram insuper ac pondus: & mercaturæ questum reperisse affirmant: occulteq; inuicem peculans

di modum. Præco etiam deorum traditur: nuntiusq; optimis quoniam mandata diligenter perficiat. Vnde & interpretis nomen assumpsit. Non q; nominum aut orationis vt quidam tradunt fuerit inuentor: sed quia diligentius q; cæteri manda ta referat. Palestram eum introduxisse: & ex testudinis forma lyram adinuenisse aiunt. Post apollinis cum marsia qui & superior fuit contentionem, postq; sumptam preter equum a victo pœnam penitusse apolinem dicunt. Cytharæq; effractis chordis musica aliquanciu abstinuisse. Dionysium vitis reportem viniq; conficiendi rationem & fructuum in longiorē usq; seruandoru in curam & modum docuisse scribūt. Hunc in crea ta ex ioue & proserpina natum orpheus tradit. Inter initiatio nes a titanis discerptum. Plures vero fuisse dionysios iam ante scriptissimus diligentius. Cretenses ea conjectura hunc deum asierunt apud se ortum q; duæ insulæ apud eos sinus qui appellantur dydimi ab eo dionysiæ quod nulla alia in orbis parte fecerit sibi vocatae. Herculem ex ioue genitum multis annis ante eum qui fuit ex alcmena genitus fabulantur. Huius mater incerta est: hoc tantum constat illum corporis viribus prestantiore cæteris orbem perambulasse: delente iniquos & feras bestias ac monstra domantem: iniunctus quoq; absq; timore in libertatem hoies vindicauit. Quibus beneficis honores immortalium ei sunt ab hominibus impensi. Qui vero posterior ex Alcmena fuit hercules quoniā prioris virtutes est imitatus & immortalitatem affecutus est & pp nominis similitudinem idem q; prior creditus. Ideo & superioribus gesta huic fuerunt veri initia a scripta. Afferunt quoq; superioris herculis operū impensiq; honoris in ægypto vestigia esse: & ab eo conditam ciuitatem britomartē etiā dyctinnā dicunt in creta genitam tradunt ex ioue ac acamarchide Euboli cereris filii. Hæc retia ad venandum inuenit: ex quo & dyctinna est cognominata. Consuetudine diane vtebatur: quod causam prebuit: vt quidam dyctinnam dianamq; eandem esse existimarent. Quam deam sacris templisq; cretenses coluere. Qui vero dyctinna a rebus pectoriis quas fugerat in sequente coitus gratia minoë volunt denominatam procul a vero sentiunt. Non enim credendum videtur deam in eam egestatem compulsam: vt auxiliu hominum imploraret: cum esset maximi deorum filia: neq; minoë ante impietatis culpare decet: præsertim cum fuerit omnium consensu habitus iustus vir: & probatæ vitæ

ture inue
tor Mer-
curius.

Quare is
interpretis
mercuri
nomē si
bi vendi-
cat.

Vitis rep
tor Dio-
nysius.

Dionysie
intulæ.

Hercules
posterior
ex Alcme-
na ortus.

Minos
vir pbatæ
vite.

LIBER

Plutoneim natū tradunt in tripodo cretæ ex cerere & Iasone. Eius genus bifariam ferunt. Nam qdam volunt cū iason terram feuerit adhibita culturæ diligētia adeo vberē pcepisse fructum vt qui id cōspexerunt a mellium fertilitate illū plutonem nominarūt. Vnde & a posteris is cui census supereret habere plutonē existimatus est. Alii tradunt cererē ac iasonē puerū genuisse appellatum plutonē : qui cultū vitæ pecuniasq; coaceruare ac in usus custodite primus mōstrauit. Cū antea parua cōgregandæ seruādeq; pecuniae fuisset cura. Hæc de diis quos cretenses apud se natos volunt scribuntur. Sacra vero honores mysterya ceremonias ab se hoc pacto ad alios arguūt transmissas. Nam ceremoniæ quas athenienses omnium celeberrimas in eleusina faciunt: quæq; in samothracia atq; in thracia: vnde in eas orpheus sumpsisse traditur fuit in gnoso apud creatam prisca lege statutoq; celebrantur. Quo palam est eiusmodi ceremonias ab eis ad alias gentes fuisse traductas. Quæq; apud cæteros secretae traduntur: eas palam omnibus noscenti facultatem apud cretenses esse. Afferunt autem plures deorum ab ipsis profectos magna orbis parte ab eis peragrata neficos in genus humanum extitisse: atq; ab se inuentorum attem viumq; docuisse. Nam ceres cum in atticam peruenisset: inde in siciliam transiit. Postea in ægyptum quibus in locis frumenti ferendi cultum monstrauit. Summoq; propterea in honore habita est. Venus in sicilia commorata est circa oryce in cypro circa cytherum ac paphum. In asia circa syriam. Ob has peregrinationes venerem: tum Ericinam: tum cithream: tum paphiam: tum syram incole appellarunt. Eodem modo plurimum temporis apollo circa delum ac lyciam delphumq; versatus est. Circa ephesum pontum perfidem & cretam Diana itaq; & a locis ac gestis eorum sumptis nominibus hunc delium ac pithium appellarunt: hanc vero ephesiam cresiam tauropoliam quoq; ac perseam cum ambo essent in creta nati. Colitur & a persis plurimum hæc dea cui mysteria instituerunt barbari: quæ ad hoc usq; tempus persea dicuntur. His similia & de cæteris diis quæ longum esset recensere traduntur: longo post deorum ortum tempore plures heroes in creta ferunt extitisse: quorum nobilissimi minois ac rhadamanti fuerunt ætate ex ioue ac europa agenoris: quam taurō deorum prouidentia aduectam in cretam tradunt geniti: minos ætate prior regnauit in lula in qua multas yrbes inter que eas nobiliores.

Pluton.
Iason.

Cereris
loca.

Veneris
loca.

Apollinis
loca.
Dianæ
loca.

Europa
minos.
Rhada =
mantus .

tres condidit gnosiam in ea insulæ parte: quæ asiam respectat
 Vulcaniam iuxta mare meridiem versus: cydoniam in eis lo-
 cis qui peloponneso oppositi ad occidentem vergunt. Leges
 præterea multas cretensibus dedit simulans eas ab se in qua-
 dam spelunca meditatas. Classem insuper paravit: qua plures
 propinquas insulas sibi subiiciens græcorum primus est maris
 imperio potitus. Cum eius magnum virtutis ac iusticie no-
 men esset: transiit in sicikam aduersus cocalum: de quo in de-
 dali rebus: cuius causa bellum mouit: scriptimus. Rhadaman-
 tum scribunt omnium iustissimum latrones quoq; ac sceleratos
 viros cæterosq; improbos acri affecisse poena. Multarum in-
 sularum imperio potitus magnam asiac maritimam partem te-
 nuit singulis eius imperio se sponte obiusticæ famam traden-
 tibus. Is erithro vni ex filiis: ii erithri ab eo vocati sunt regnū
 permisit: inopinioni ariadnes minois filiæ chium ferunt de-
 disse quem nonnulli fuisse dionysium volunt: atq; a patre vi-
 ni facundi modum didicisse. Cuilibet ex aliis filiis aut insu-
 lam aut urbem Rhadamantum dedisse traditur: thoanti Lem-
 num. Alii cyrnum: Pamphilo peparethum. Euambio mar-
 neam. Alceo parum. Anioni delum. Andreo: quæ ab eo no-
 minata est andrum propter singulare iusticie nomen illum e-
 pad inferos bonorum ac malorum iudicem factum fabulæ fe-
 runt. Ob eandemq; iusticiam minoem quoq; pari honore fun-
 gi. Tertium fratrem Sarpedonem scribunt cum magna ma-
 nu in Asiam profectum lyciam tenuisse. Hujc Euander fi-
 lius in regno successit sumptaq; vxore deidamia bellerophon
 tis filia Sarpedonem genuit: qui cum agamennone troiano af-
 fuit bello. Et hic vt quidam tradunt iouis filius Minois fuis-
 se filios aiunt Deucalionem ac molum. Ex deucalione idome-
 neum ex molo Mirionem genitos cum nauibus nonaginta ad
 flum cum agamennone profectos reuerterosq; postea in patria
 diem suum obiisse honorificeq; sepultos deorum honores fu-
 isse assecutos. Horum sepulchra ingnoso hac ostenduntur in-
 scriptione. Gnosii idumenei sepulchrum. Aspice in quo ego
 Mirion moli filius propinquus iaceo. Hos vt nobiles heroes
 cretenses colunt sacris in belloru discriminè eorum præsidiu
 inuocantes. Nunc nationes quæ cretensibus immixtæ sunt te-
 ferentur. Scriptimus antea theocrites: qui dicebantur indige-
 tes insulam habitasse. Multis vero postmodù seculis propter
 bella ac seditiones errantes pelasgi in cretam appulsi tenuerū

Chios

Lemnos.

Theas

Anuis

Delos

Euander

Andros

Deida-
miaDeucaliō
Molus.Idome-
neus
Mirion

LIBER

- Doriæles insulæ partem. Tertiæ dorienses traduntur in insulam venisse
duce doro. Tetacminepote: huius populi pars maior fertur ex
locis olymbo propinquis simul conuenisse. Pars vero quæ-
dam exacheis qui sunt in laconia dñorum pollicitationibus
allecti. Quartum genus eorum qui in cretam appulerunt fue-
runt Migades barbari: qui consuetudine græcorum lingua ex
frequenti vñ percepta postea Minois Rhadamanicis imperio
paruerunt. Postremo post cicladarum descensum arguti lacea
dæmoniis missis coloniis: tum alias quasdam: tum has insu-
las occuparunt: inq; eis nonnullas ab se hedificatas vrbes: de
quibus alias dicetur inhabitarunt: verum haud mirum debet
videri: cum plures qui gesta cretensis scripsere admodum dis-
sentiant: nos quoq; ea quæ non omnes sentiant scribere eos
enim sumus secuti: quos vero similiora tradere existimauim⁹
Quædā ab Epimenide theologo: quedā adosiade. Alia a So-
fiscrate: nonnulla a laoscherinide sumentes: & de creta hacte-
nus. Nunc ad lesbū transeamus. Hanc insulam olim variæ
gentes ad eam nauigantes incoluerunt. Pelasgi primum eam
tenuere cum antea deserta esset. Nam xanthus Triopi filius pe-
lasgorum qui ex argo venerant rex partem lyciæ tenens argis
qui secum acceperant imperauit: deinde lesbū cultorib⁹ ya-
cuam petens agro pelasgis diuiso insulam quæ issa prius dice-
batur ab eis pelasgiam vocavit deinceps septima progenie ob-
diluuium tempore deucalionis factum cum multi in ea inte-
riissent. Accidit vt aquarum inundatione desereretur. Maca-
reus postea cum in eam peruenisset insulæ pulchritudine con-
specta in ea permanxit: is erat vt hesiodus. Aliiq; poetæ non-
nulli tradunt cyreneaci Iouis filius qui cum habitaret in ole-
no: quæ patria tunc iados nunc achaia dicitur assumens tum
Ionas: tum gentes alias nauigauit in lesbū: deinde: tum vir-
tute insulæ: tum humanitate ac iusticia plurimum ad auctis
opibus propinquas insulas possedit agris qui inculti erant dis-
uisis post hæc tempora lesbū filius lapithi qui erat ex coclo
hippoti secundum quoddam oraculi responsum cum suis do-
mesticis nauigans in hanc insulam sumpta in vxorem maca-
rei filia methinna nomine vna cum ea in insula permanxit. Cū
vir factis clarus euasisset & insulam ab se & populum lesbium
cognominauit. Macareo preter alias mytilene ac methinne
filiae ortæ sunt: a quibus & ciuitates sumpsero nomen Is ci-
piens propinquas insulas in potestatem redigere colonia in

chium missa filium ei prefecit: deinde alterum destinavit in sa-
 mum nomine cydrollū: q̄ in ea regnauit. Tertiæ coeneandrū
 prefecit regem . Deinceps in Rhodum cum pluribus colonis
 milis leucippum: quos accolæ propter eorum infrequentiam
 communicatis agris libenti animo suscepserunt: loca insulæ
 opposita eo tempore propter diluum magna grauiq; afficie-
 bantur calamitate. Nam continuis hymbris ob corruptos
 terræ fructus sterilitate suborta infectus aer pestem vrbibus in-
 tulit: insulæ vero ventis agitatæ cum acre essent salubri ac fer-
 tiles frugibus suos incolas beatos reddidere. Ex quo ob rerū
 ybertatem fortunatæ sunt cognominatae. Nonnulli beatas a
 Macareo atq; Iono : quorum filii in eis regnaueré dictas vo-
 lunt. Hæ deniq; insulæ omnibus propinquis non solum pris-
 cis: sed & nostris quoq; temporibus bonitate soli locorumq;
 amenitate: tum vero salubritate aeris foelicitatem præstant: ita
 q; vere dici fœlices ac beate quæsunt. Macareus vero in lesbō
 regnâs legē scripsit ad cōmunē vtilitatē: quā leonem ab eius
 animatis virtute & robore appellavit: deinceps vero nōnullis
 seculis post coloniâ in lesbū missam insula tenedos hoc pacto
 inhabitata est. Tenus cycni filius imperauit coloniæ q̄ est in
 troade vir ppter virtutē insignis: hic congregatis colonis pa-
 triam linquēs nauigauit in insulâ desertâ nomine leucopho-
 rim distributis his cū eo accesserant insulæ agris conditacj; vr-
 be ab se tenedon insulam vocauit is cum iustæ imperaret mul-
 tis beneficiis omnibus gratus & magna vixit gloria: & post
 obitum inter deos relatus est. Nam templo illi constructo in-
 stitutis sacris ad posteriora secula non videntur omittenda: q̄
 de eo qui vrbem tēnum condidit apud Tenedios memoriae
 traduntur. Ferū enim Cycnum patrē vxoris calūnia inductū
 filiū tēnum in arca positū in mare deieciisse: hæc tēpestate acta
 cū in tenedū appulisset. Tenus mirabilis deoꝝ ope iustæ cōse-
 cutus insulæ postea imperauit . Vir pclarus ac iusticia virtuti-
 busq; aliis honores immortalium potitus. Verū ppter cuiusdam
 tibicinis testimoniu: qui stouercæ insidiis fauerat. Legē sanxit
 ne quis tibicē tēplū ingredetur. Belli troiani tēpore cū achil-
 les post græcos in tenedium excisionem vrbē. Tēnum deles-
 set: statuerunt postea tenedii vt nulli deinceps liceret templo
 restituto in eo achillem noiare. Posteaq; de insulis insignibus
 rettulimus: nūc de minoribus scribemus. Cyclades insulæ cū
 antea vacuæ cultoribus essent. Minos iouis ac europæ filius

Chios
 insula in
 famos
 Cydroll⁹
 Leucipp⁹

Tenedos
Tenus

Leuco-
phoris

Cynus

Cyclades

LIBER SEXTVS

Minos,
Rhada-
manthus

cretensium rex. Cuius terra: matiq̄ imperium potens erat plu-
ritum classe valuit. Multasq; ex creta colonias: maximeq; in
cycladas insulas misit. Quarū plures adeptus populis diuīsit.
Aliæ quoq; partem maritimam possedit. Quapropter & non-
nullæ insulæ portusq; asiæ a cretensibus minoëq; nomē sump-
fere. Minos autem manus imperio Rhadamantum fratrem vi-
rum iustum rectumq; regni cōsortem in oras imperii vltimas
ab inuidiam ablegauit. Is ad insulas Ioniæ cariæq; opositas
cuna accessisset Eritheo ciuitatem a suo nomine conditam cō-
cessit: in opinionem vero ariadnis filium chio præfecit: quæ
omnia ante bellum troianum acta sunt. Deleta troia cares opi-
bus aucti classeq; admodū validi. Cum cyclades insulas sub-
egissent: ex quibusdam cretenses penitus eiecere. Nōnulli vna
cum eis ut cum in patria vñi sunt. Græci postea expulsis inde
caribus barbaris plures ex eis tenuerunt: quibus de rebus suo
loco scribetur a nobis.

FINIS

C Vocum index ordine lit- terario in paucis tamen dictio- nibus diptongo obseruata.		
Et primo		
A		
Abilei folio.	lxv	Amasis rex. xxii
Agris herba.	xvi	Adulterorum pene. xxviii
Apollodorus.	iiii	Actisanes ethiopū rex. xxii
Animaliū creatio.	v	Astrorū cursus. xxv & xxxiiii
Apollo.	vii	Astrorum motus. xxix
Ammon.	vii	Agricole egipiti. xxvi
Agriculture osiris studiorū	vii	Adulterorum pene. xxviii
Anubis.	viii	Aquila a thebanis culta. xxx
Apollo musicus.	viii	Asphaltus. xxxviii
Aquila promethei.	viii	Ammon quem semiramis cō- suluit. xxxix
Apis bos egipcius.	ix	Aduerte semiramidis respon- sum. xl
Arma priscorum.	x	A priorum & indorum con- flictus. xl
Alexandria ab alexandro ma- gno condita.	xix	Assiriorum imperium. xli
Athyrtia fesoris regis filia	xx	Arbaces medus. xlvi
Astronomia.	xix	Arbaci victoria. xlvi
		Arbaces regnans. xlvi
		Angelus. xlvi
		Astrorum obseruatio: xlvi

Index

Astiges.	xliiiii	Aristeus	lxxviii
Arceus medorum rex	xlv	Ammonē titanum auxilio satur	
Artinus & artibanus reges.	xlv	nus superauit	eodem
Astibara medorum rex.	xlv	Aristeus.	lxxviii
Aresinus fluuius	xlvii	Ammonis aries.	eodem
Araxis fluuius	xlvii	Agave	lxxvi
Amazones	xlviii	Alexia	lxxxii
Arimaspe	xlviii	Apri caput	lxxxii
Apollo	xlix	Augea	lxxxvi
Arabes in libertate degētes.	xlix	Altes	eodem
Aduerte que in arabia producū		Achelous	eodem
tur.	eodem	Amaltee cornu	eodem
Aurum	xlix	Antilocus	lxxxvii
Animalium varietates	I	Astidamia	eodem
Arabia felix.	ii	Argonaute	lxxxviii
Arundines	lii	Acete mors	xc
Aethiopes primi	lii	Amphimones	xcii
Aethiopes a Semiramide Hercu		Aries in agnum.	eodem
le & Dionysio nūq vici.	liii	Alcestes pietas	eodem
Aegiptiorum littere	liii	Atreus	xciii
Accipr	liiii	Alcmeona dea	xciiii
Aethiopum sepultura	liiii	Androgeus	eodem
Auri effosio	lv	Ariadnes corona	xcv
Admirandam gentis patiētiam		Aegei mors	eodem
animaduerte	lvii	Athamantus	eodem
Afa fluuius	lviii	Adraustus	xcvi
Aeridophagi	lix	Argia	eodem
Aranearum scorpionum muriū		Amphiaraus mortis nō inscius	
& passerum multitudine re-		folio	eodem
giones deserte.	lix	Alcmeon	eodem
Arabicus sinus	lxii	Aeolides	xcvii
Arsinoe	lxii	Aesculapius	xcvii
Aphrodites.	eodem	Asopus	eodem
Acartarcus	eodem	Arctos	c
Arborum lecti	lxiii	Authone	ci
Ambrosia	lxv	Acteon	eodem
Anochite.	lxvi	Arethusa	ciii
Amazones ynde.	lxvii	Auri opulentia gerion interfe-	
Atlas	lxvii	ctus est	cvi
Amaltee cornu	lxixii	Alesia ciuitas ab Hercule con-	

Index

dita, folio	cvi	Belerium	cvi
Aloeus	cix	Brace genus vestis.	cix
Astrologie ægyptii inuentores.	cxi	Bardi	cxi
folio	cxi	C	
Anii mirabilis natuïtas.	cxxii	Chaos	iiii
Amalthea capra Iouem nutrit.	cxxii	Ceres	vii
folio	cxxix	Canis	viii
B		Chemis,	codem
Busiris	vii	Cadmus	ix
Baratren	xii	Claua herculis	ix
Bellū notatur bactrianū.	xviii	Citon genus poculi	xiii
Babilonia	xxi	Clea	codem
Bochorus rex	xxiiii	Crocodili natura.	codem
Bochoris legum lator	xxviii	Cäbyses tēplorū egyptiorū & incē- for & prophanator.	xvii
Bos cur honoratur	xxx	Colchis	xx
Busiris ciuitas	codem	Cetes qui & protheus	xxiiii
Berzannes rex	xxxv	Cepheus rex.	xxiiii
Bactra	xxxvi	Cibus infantum	xxviii
Babilon	xxxvii	Caldei	codem
Bastigamus mons Iouis facer. folio	xxxviii	Crocodilli.	xxxi
Bellicus apparatus	xl	Crocodilla yrbs	xxxi
Belesus babiloniorū dux.	xlii	Cadaueram cura	codem
Bactrianorū aduentus.	codem	Caron	xxxiiii
Bellum cadusium:	xlv	Captie porte	xxxv
Berilli	l	Caona ciuitas	xxxviii
Balsamum	lxv	Chaldei	liii
Bonorum mensura	codem	Cotris preses.	liiiii
Bacchus	lxxvi	Caldeorum opinio	liii
Bromius	codem	Chaldeorum virtus	liii
Bellū inter herculem & eriginū folio	lxxviii	Ciapares medorū rex	liiin
Boum vestigia	lxxxiii	Cirus.	liiiii
Bellum troianum	lxxxv	Cristalus.	l
Boreades	lxxxii	Carbunculi	l
Byzantus rex	xc	Chelemophagi	lvii
Byzantium	codem	Cineco & viuedi mod⁹ & corū- dē cū bestiis cōgressio.	lviiii
Batea teucri regis filia	xcix	Cynamyni	lx
Baleares	cvi	Cinocephali.	lxii
Britannia	cvi	Cūcta vel ipossibilis lucri causa	

Index

hoies aggrediūtur.	lxi	tamen.	lxxx
Cercenes	lxvii	Cadmus	lxxv
Captiuarum in vītrices subita	lxviii	Callistenes.	eodem
pugna.	lxviii	Cereris inuenta.	lxxvi
Cilices quare liberi	lxviii	Clio	lxxvii
Celi filii.	eodem	Cercionis mors.	lxxxii
Cete maxima	lxiii	Crōton	lxxxiii
Charmuta portus	lxiii	Colonia libertate dōata.	lxxxiii
Cothonus	lxiii	Coronis	lxxxvii
Carbi.	lxv	Criippus	eodem
Corynthus	xciiii	Cleopatra	lxxxviii
Capaneus.	xcvi	Circe	lxxxix
Centauri	xeviii	Creon corynthiorū rex.	xcit
Ciclopum mors	eodem	Castor	xcii
Corcyra a neptunio rapta.	eodē	Ceix rex	xciii
Cocalus sicilie rex.	xcix	D	
Cyrene	cii	Deorum cultus	vii
Ceres:	ciii	Diluvium	viii
Cyane.	ciii	Dionysius	ix
Cyrcena	cv	Dipetes mnestei pater athenien-	
Cation promontorium	cvi	siūm rex	xi
Celte	cix	Delta	xii
Cimmerii	cix	Democritus	xv
Cimbri	eodem	Domus ægípti	xvii
Celtiberi	eodem	Diodori ætas.	eodem
Carthaginēsiū opes vnde.	cxii	Deorum cultus	eodem
Cassiterides	cxii	Delta	xix
Celi sedes	cxiii	Darius	xxii
Cadmus	c xv	Dedalus.	eodem
Ceres	eodem	De romano felis interemptore	
Cybelē.	eodem	vltio sumpta	xxix
Corybantus.	c xv	Diuersa diuersæ regiones ado-	
Corybantes	c xv	rant animalia.	eodem
Coronis	eodem	Darii leges	xxxiiif
Casia	lxv	Dedalus.	xxxiiii
Cyrene	lxvi	Dedali templum	eodem
Ceraſtes	lxvi	Democritus	eodem
Camœs fera a Dionysio inter- fēta.	lxxiiii	De semiramidis ortu fabula, fo-	
Cum amazonibus herculis cer-		lio	eodem
		Decreta in pīscenī	eodem

Index

Due babilonis regie	xxxvii	Ethesie.	xv
Dionytius	xlvi	Eclipsis	xix
Dionysianus ex mulierib ^e est ex- cercitus cōstitutus, eodem		Ecbatana	xxxix
Ditili	li	Ethesie	xliii
Dictum animaduerte admirabile	eodem	Emodes mons.	xlv
Diuersus scribendi modus.	li	Elephantes	eodem
Deorum cultus	livi	Elephantorum natura	xlvii
Diuersæ habitationes	lviii	Elephantis cū serpētibus.	liii
Deorum contemptus	lxv	Elephantis somnus	lix
Duodecimus labor herc.	lxxxi	Ephorus	lxxv
Dionysii inuenta	lxxiii	Europa	eodem
Dionysius	lxxiiii	Ebrietas	lxxvi
Dionysius vnde	lxxvi	Ericis pugna	lxxxii
Dymytor	eodem	Euenus	lxxxvi
Dionysii forma duplex	lxxvii	Egialeus vel ægialus.	lxxxix
Dis olimpiaci	lxxx	Euristei mors	xcii
Diomedis equus	eodem	Europe filii.	xciiii
Decimus labor herc.	eodem	Eriphile	xcvi
Demophoon	xcx	Emos	c
Deiphile	xcvi	Erix.	eodem
Daphne	eodem	Erycina	eodem
Dedalus	xcix	Eolus	ci
Dedali populi	eodem	Ethalia	cli
Dedali penne	c	Eriadnus	cvi
De dedali traditione pactū.	c	Electrum	eodem
Daphnis	cii	Enses optimi.	cx
Diana	eodem	F	
Danubius	cvi	Fruges	vii
Diluvia duo	cxi	Fossa in hostio pelusiaco sum- ptuosa	xiii
Dardanus	cix	Faba egyptia	eodem
Dardania.	eodem	Fabula de nilo in thauri formā verso	xix
Dryos	eodem	Fenus.	xxviii
Die insula que vapos dī.	eodem	Furum mos.	eodem
Demones vnde	eodem	Fabula de busiride.	xxvi
E		Faunus rex	xxxv
Eloquentie virtus	iii	Furore hercules mouet.	lxxviii
Elementa.	iiii	Fabula de capite apri vnius ye- natoris.	lxxxiiii
Euripides	v		

Index

Filiī lasonis & medee	xcii	Hidaspes.	xlvii
Filiī cedipi:	xcvi	Herculis virtus.	xlvii
Fabula aeteonis	ci	Hyppollite	xlviii
Fabula de cerere	ciii	Hyperborei.	codē
Funde	cvii	Homines primi.	lvi
G			
Gnefactus hecchoridis sapien- tis pater.	xvii	Herculis templum.	eodem
Geometria.	xxv	Hesperidum mala.	lxxxiii
Greci in egypto.	xxxiii	Hesperus.	eodem
Ganges fluuius.	xxxix	Herculis celum.	lxxxiii
Gangarici populi.	xlvi	Herculis morbus.	lxxxv
Glaciei & frigoris vis.	lx	Hercules seruiens.	eodem
Gafandi.	lxv	Hesione.	eodem
Gygantes.	lxxiii	Herculis exilium.	eodem
Galatia.	lxxxi	Hippotus.	lxxxvi
Glaucus deus.	xc	Herculis mors.	eodem
Glauca.	xcii	Herisione fors et liberatio.	fo- lio
Genealogia tectami.	xciiii	Hercules ad troiam.	lxxxviii
Gnidiorē & rhodiorē decretū	cv	Herculis filii.	xc
Gaudas insula.	eodem	Herculide.	xciiii
Gymnasie insule.	cvi	Hippolitus.	xcv
Gadira	cvi	Helene raptus.	codem
Galatia.	cvi	Hippomedon.	xcvi
Galares:	eodem	Hippotes.	xcvii
Galacie.	cix	Hercules.	cvi
Galate.	cx	Hispanie metalla.	cx
Galogreci.	cx	Harmonia.	cxv
H			
Homines nudi, folio	v	Inferi fabulosi.	iii
Homerus in egypto.	vi	Isidis cornua.	vi
Hercules.	vii	Ignis inuentio.	eodem
Hercules egyptius.	ix	Isidis sepulchrum.	ix
Herodotus arguitur.	xiiii	Isidis nomina.	x
Homicide.	xxvii	Isis medicina augmentatrix.	fo- lio
Hirci.	xxx	Ichneumon.	xcii
Homerus.	xxxiii	Iudicia egipciorum.	xxvii
Hortus pensilis.	xxxviij	Inobedientes qua multantur peā.	xxviii
Herodoti seculum.	xliii	Ibidis utilitas.	xxx
Hipanes.	xlvi		i

Index.

Inferorum	figmenta.	xxxii	Lacus	ingens	xix
In bactrianos	expeditio.	xxxvi	Littere		xxv
Iouis Iunonis & opis	statue. fo		Luctus	in regia morte	xxvi
tio		xxxvii	Laudes	regum	eodem
In indiam	expeditio	xxxix	Lupi	honores.	xxxii
Indie laus		eodem	Licopolis		eodem
Indus fluuius		eodem	Leges	optime	xxxii
Indie situs		xlv	Ligurgi	leges	eodem
Indie bona		eodem	Lune	cursus	xliiii
Inopie indi no vexatur.		eodē	Latona.		xlviii
Indorum agricultura		xlvi	Leones		eodem
Indi ab Alexandro visti preter			Lingua	diuisa	il
gangaros		eodem	Leonus	vaſtitas	lviij
Indorum leges		xlvii	Locusta	pro cibo æthiopes	vtū
Indorum tribus		eodem	tur.		lix
Indorum philosophia		eodem	Lamites	sinus	lxiiii
Iambolicus	mercator	li	Libia:		lxvi
Iambolus.		lii	Leneus		eodem
Iæthiophagi	piscium viatores.	lvj	Licinus	fur	lxxxiiii
Ilophagi		lviii	Laomedon		lxxxv
In maraneos perfidia	garida =		Licinius	cum Herculis filiis a-	
ues vſi		lxiiii	pud argos		xciiii
Iason		lxxxviii	Laius		xcv
Iasonis & Medee	conuentio.		Lipara	civitas	xcvii
folio		lxxxix	Labirintus		c
Iasonis mors		xcii	Laparus		ciiii
Ixionis perfidia		xcviii	Leges		cv
Iris regio		cvi	Lipara		eodem
Iuppiter		cx	Leucee		cix
Iasius		cxi	Lusitani		cxi
Iphimedia.		cxx	Luculus	romanorum ditissim?	
Imalia nympha		cvi	folio		lxxxii
L			Ligures		cxii
Leges		iii	Leucippus	naxi filius.	cxxxv
Librorū multitudo ingenium			M		
opp̄mit.		iiii	Maronea	civitas	viii
Luna dea		vi	Macedonia		eodem
Lira		vii	Medee	in herculem beneficium	
Laurus		eodem	folio		xciiii
Ligurgus		vii	Minotauri pueri		xcv

Index

Minas hippotes	xcvii	Moisi legos.	xxxiii
Menalippe	eodem	Melampus.	xxxiiii
Melampus pretidum curator. folio	xcviii	Mendes vrbs.	eodem
Meleus nestoris pater.	eodem	Menoes	xxxvi
Modus certaininis curulis hip- podamie	xcix	Mira semiramidis subtilitas & audacia.	xxxvii
Minerua	ciiii	Mesopotamia.	xxxix
Mirum de parentibus plio.	cvi	Mira semiramidis astutia.	xl
Mirra	cixii	Mennon	xlii
Memphis.	ix	Mennonis excercitus	eodem
Modus ægyptiorum viuendi tē- pore nili inundationis.	fo- lio	Maxima arbasis in beleseū cle- motie	xliiiii
Meander	xvi	Medorum sermo	xlv
Mercurii inuenta.	xvii	Mandaues	eodem
Menas rex ægypti	eodem	Massagete.	xlviij
Menas post deos primus egip- tiis imperavit.	eodem	Metonus annus	xlix
Mirum de leone	xix	Matris seuitia	liii
Mensis	eodem	Magnum in elephante occide- do periculum.	lix
Memphis	eodem	Mala cum bonis	lxiiii
Mures	xx	Marmaride	lxvii
Maro rex aliter miris.	fo- lio	Mace	eodem
Micenüs rex	xxiiii	Menes vicus	lxviii
Maria pagus	xxv	Mirina amazonum regina ma- gnas militum coegit copias folio	lxviij
Moneta	xxviii	Medusa a Perseo vincta.	eodem
Musica	xxix	Mopsus sypili scithe auxilio mi- rinam interfecit Amazonū- q; copias profligauit.	fo- lio
Morborum curatio	eodem	Minerua tritona	eodem
Medici publici	eodem	Mitra	lxxvii
Mira a canibus ceterisq; anima- libus sacris abstinentia.	xxx	Musici	eodem
Magna pro bonis sepultura im- pensa	eodem	Musarum numerus	lvii
Mox ægyptiorum pro corpori- bus mortuorum sepieliendis folio	xxxii	Megara creontis filia Herculis yxot	lxxix
Mortuorum laus	xxxiii	Minerua a quibus dei Herculē damnauerunt	lxxx
Minos legislator	eodem	Mors hippoliti.	lxxxiiii

Index

Meleager.	lxxxvi	Olimpie.	xci
Menetius.	lxxxviii	Orpheus.	xxv
Medee in damnatos gratia.	xe	Obelitus.	xxxviii
Medee conuentio.	eodem	Orontes mons.	xxxix
Medee ad preclara aduētus.	xci	Oceanus.	viii
N		Oues secunde.	xiii
Necessitas rerum magistra.	v	Orus rex.	xvii
Nisus.	viii	Ogdous.	xix
Nilus.	eodem	Orion.	cii
Nileus.	xxiiii	Ortigia.	ciiii
Nini gesta.	xxxv	Orcha in britānia.	cix
Nini bustum.	xxxvi	Olimpus.	cix
Ninus filius.	xl	Ochimus.	cxvi
Nipus matrī longe dissimilis fo lio.	xli	P	
Nini astus.	eodem	Poësis.	iii
Nina vrbs.	• xliti	Palestra.	vii
Nature bona.	xlvi	Prometeus.	viii
Napis.	xlvii	Pharos.	ix
Necessitas naturam instruit.	lvi	Ptolomeus lagus.	xii
Nasamones.	lxvi	Pueri comites.	xx
Nisa.	lxxiii	Pastorum cura.	xxvi
Nise antrum.	lxxv	Patricide.	xxvii
Natiuitas herculis.	lxxviii	Pugnātes.	xxxi
Nonus herculis labor.	lxxx	Pignora parentum.	xxxii
Nessus.	lxxxvi	Policratus.	xxxiii
Neleus nestoris pater.	xcvii	Potio ab helena inuenta.	xxxiii
Napos.	cxv	Pitagoras.	eodem
Nisiada coronis.	cxvi	Planete	xlippi
O		Planetarum influxus	eodem
Osiris.	vi	Persodes vir insignis	xlvi
Osiridis coma.	viii	Piramis	eodem
Ordei potus ab ositide inuen tas.	eodem	Palicotra vrbs	xlvi
Osiridis cedes.	eodem	Patasilea amazonū regia.	xlvi
Osiridis partes.	ix	Pardali.	xlvi
Omphale.	lxxxv	Pamones	1
Oicleus.	e odem	Psitaci	eodem
Oeneus.	lxxxvi	Piscium capture	lviii
Orphei yota.	lxxxviii	Pro elephanti interficiendo æ thiopum ars	lxiii
		Patrie amor	c

Index

Phebei montes	Ixlii	Que de hercule dicuntur. lxxvii
Phenicia	eodem	Quartum certamen cum centauris. lxxix
Priapus	lxxvii	Quintum cer. cum serua aureis cornibus adornata. lxxx
Perseus Iouis & Danaes filius. folio	lxxviii	Quare hercules multa cretensis bus bñficia cõtulerit. lxxxi
Partus acceleratio	eodem	Quare hercules serpentum ini- micus. eodem
Primus herculis labor.	eodem	Quare hercu. celum sustinuisse dicitur. lxxxiiii
Phrigia cur exusta	lxxiii	R
Partus cū nullo dolore	lxxxii	Rea soror & vxor saturni. vi
Phlegreus campus.	eodem	Rizophagi. lviii
Priamus.	lxxxv	Rinoceros. lx
Philoctetes	lxxxvii	Rinocera ciuitas. xxiii
Pelias.	eodem	Rodhopoe. xxii
Phinei filii	lxxxviii	Regum cura. xxvi
Phrix ⁹ & helle cū aureo vellere nouercales insidias euitarūt folio	lxxxix	Ruffi homines & boues macta- ti. folio. xxxi
Phixi nauis	xc	Reges. xxxii
Priamus	eodem	Rorastes. xxxvi
Promacus a pelia iterfect ⁹ .	xci	Rhea. lxxiiii
Phedra	xcv	Ramphitra. eodem
Peritous	eodem	Res noticia digna. xciiii
Peritol & thesei ad inferos de- scensus Podalirius & Ma- caon apolinis filii.	xcviii	Rota. c
Phoci mors	eodem	S
Pelopis victoria.	xcix	Spelunce. v
Pasiphae	c	Sol deus. vi
Pluto.	ciiii	Sol primus rex. eodem
Proserpina.	ciiii	Saturnus. eodem
Phaeton	ciii	Simia ptolomei amicus. lvii
Pluto	eodem	Semele. ix
Paneratis	eodem	Solis vrbs alio noie thebe. xvii
Pronopides homeri magi. lxxii		Simandius rex. cxviii
Q		Simandii epithaphium. xix
Quid de semiramidis morte se- tiatur aduerte.	cii	Sesoris rex. xx
Quorūdā æthiopum pediculis alatis oppressorū ferme in- credibilis mors	lix	Solon. xxv
		Sacerdotum honores. xxvi
		Sententie modus. xxvii
		y iii

Index

Sacerdotum satii.	xxvii	Silenus rex.	lxxix
Satiri.	xxxii	Secundū certamē cū idra. eodē	
Sepulchrorū tres species.	eodē	Septunus labor de aula purganda.	lxxx.
Soosas rex.	xxxiii	Solis sitii.	lxxxix
Siracuse.	xxxvi	Solistemplum:	eodem
Sozanes nini filia.	eodem	Sibaris.	xc
Semiramidis luxuria.	xxxix	Sibila quid.	xcvii
Staurobates.	eodem	Salmoneus.	eodem
Semiranis saucia.	xl	Sircus stella que secundum alia quis canis dicitur.	cii
Sardanapalus vltimus affiriorū rex.	xli	Sicilie satus.	ciiii
Sardanapali epitaphium.	xlii	Septem colides.	ciii
Sardanapali victoria.	eodem	Sponsa ortus.	cvi
Satramenus excercitus sardana palis.	xli	Salonides.	cx
Sardanapali exitus.	xliii	Solis aqua.	cxiij
Solis virtus.	xliii	T	
Sosarmon rex.	xliii	Tiphon.	viii
Sacarū medorūq; amicitia.	xlv	Tritolemus.	ix
Sita fluuius.	xlvii	Terra mater.	vi
Scythe:	xlvii	Trigemiā claucopis.	eodem
Smaragdus.	i	Thebe vrbs egipti.	eodem
Solis vis.	eodem	Testudines ingentes.	
Sira.	eodem	Troglodile.	xiiii
Seniores p̄cipitatu potiētes.	li	Thales etc.	eodem
Scrutofagi.	lix	Templum mirabile	xvii
Siuui ethopees.	eodem	Thebeorum philosophia.	
Solis vis.	c	Tanais.	xx
Spynx.	ci	Templa ditia.	xxi
Serpentum magnitudo.	eodem	Troia iuxta nilum.	xxi
Serpens ingens.	eodem	Teledeus.	xxiiii
Serpens mira magnitudine pto lomei alexandrie regi p̄ mu nere affertur.	cii	Theodorus.	eodem
Sabei.	lxvi	Terra cana.	xliii
Saba.	eodem	Tarma sacrum rigina.	xlv
Solis ortus:	lxvi	Tenusta vrbs.	xlviiii
Sebasis.	eodem	Taurobolus quid.	eodem
Silenus.	eodem	Tygrōs.	xlix
Satiri.	lxxvii	Tangelaphi.	i
		Testudines ingentes.	lvii
		Troglodile et eorum mos	vi

Index

uendi.		vii
Taurus siluestris.	lx	Venus;
Topacius lapis.	lxi	Verborum ordo.
Tritonis palus.	eodem	eodem
Thebe.	lxviii.	eodem
Triumphus primus.	lxxvi	Vites.
Tespis.	eodem	Volgii.
Tespiades.	lxxxiii.	Vlura.
Thebancon.	lxxxv	Vota egyptiorum.
Tindatus.	lxxxvi	Vulcani templum.
Theolephus.	eodem	Venus aurea.
Tydeus.	lxxxvii	Vrbis niae magnitudo:
Tamurica diana.	lxxxix	Vrbium emporia.
Tauri igniferi.	xc	Vitrum in ethiopia.
Thesei gesta.	xciiii	Virgo in terra
Thesei mors.	xcvi	Vincitur classis indica.
Tydeos victus.	eodem	Vites
Tyresias.	xcvi	Tini vslis.
Thebe.	eodem	Velleris aurei erectio
Thiria salmonei filia.	xcviii	Venus.
Tantali pena.	xcix	Vaccei
Troanis.	c	Vectigalis proditio
Triplex aristei nomen.	ci	Vndeclimus herculis labor fo-
Trinacria.	ciii	lio.
Tespii.	cvi	
Tyrreni.	cxiij	X
Thuris collectio.	eodem	Xerxes
Triphili.	cxiij	Xuthus imperator
Thebelasnis.	cix	Xuthia a Xutho predicta nomi-
Telesmos.	cxi	nata
Thermodon Juius.	lxvii	Xerxes a naxiis relicitus,
V		
Verborum inicium.	v	z
Vulcanus.	vi	zoroastes
		zitus ex ordeō potus
		zuthus dux
		zacli vibs

Finis Tabule.

Egidius de Maeris Adolescentes plurime
Salutis iubet esse partícipes.

GVandoquidem rerum nouatū maximeq; & poe-
ticarū & historicarū tota mente amplexandarū
admodū cupidos egregii adolescentes vos p̄spī-
cio: que noster Diodorus de rebus ne dicam ina-
nibus p̄sertim quæ apud ægyptios / siculos / ethio-
pes aliasve gentes habentur stilo haud illepidō tradit obnixis
ingenii viribus amplectēremini nedumvos hortarer verūetiā
(si saltem precipiendi maior mīchi potestas inesset) toto mo-
līmēto iuberem . quid iuberem ? itmo proculdīo compellerē .
Ipse enim historiarū libros. xl. mille centum triginta octo
annos continentē prosa haud aspernanda summo cū labore
contexit . Verum sextantū primos in quibus de deorum dea-
rumq; exitu opiniones / magne vrbes / excelsi montes / & vitrei
fontes habentur non contēnendis annotationib; insignitos
hoc in opūculo imprimentos curauit . In hiis profecto (vt vi-
dere est) regiones sitū ignote prius noscūtur clarescunt eluci-
dantur . Quid enim historia pulchrius / quid iucundius / quid
deniq; expetibilius / preterita in memoriā reducit: præsentia
custodit: & ad futura litteris mandanda hominū animos im-
pel'it . Iuuenes incitat : virtos allicit: senioq; confectos fouet:
stabilit: & conseruat. quid plura! et si stantorea clamarē voce:
sacrīg Martis ab inuicto lesi Diomede: quot argus lumina ge-
stabat simul & linguas tot haberet non equidē meritas lau-
des Diodore valerem propalare tuas : sed de hiis hastenus .
Hunc igitur historicū preclarī iuuenes non abnuite / non re-
pellite : sed perinde atq; grauem hystoricog; historicū amplex-
ātīmini : amplexum perlegite / et perlectum in mente memori
Imprimite . Valete.

Palladis armisone nati / clivisq; nepotes /
Et consanguinei merito prudentis vīssis:
Ac estote mei memores: Iterumq; valete.

